

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZE YÖNETİMİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ SINEMA VE
TELEVİZYON MÜZELERİNİN İNCELENMESİ

ONUR KARAMERCAN

2501151409

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ NURİ ÖZER ERBAY

İSTANBUL - 2018

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZE YÖNETİMİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ SİNEMA VE
TELEVİZYON MÜZELERİNİN İNCELENMESİ

ONUR KARAMERCAN

2501151409

TEZ DANIŞMANI
DR.ÖĞR.ÜYESİ NURİ ÖZER ERBAY

İSTANBUL - 2018

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : FİKRET ONUR KARAMERCAN Numarası : 2501151409
Anabilim Dalı / Anasanat Dalı / Programı : MÜZE YÖNETİMİ Danışmanı : DR. ÖGR. ÜYESİ NURİ ÖZER ERBAY
Tez Savunma Tarihi : 16.11.2018 Saati : 15:00
Tez Başlığı : 'TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ SİNEMAVE TELEVİZYON MÜZELERİNİN İNCELENMESİ'

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin KABUL'NE OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-PROF. DR. ŞEBNEM ARIKBOĞA		"KABUL"
2-PROF. DR. ESİN CAN		"KABUL"
3-DR. ÖGR. ÜYESİ NURİ ÖZER ERBAY		"KABUL"

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1-PROF. DR. AYSEL AZİZ		
2-PROF. DR. SEHBAN LARTAL		

ÖZ

TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ SİNEMA VE TELEVİZYON MÜZELERİNİN İNCELENMESİ

ONUR KARAMERCAN

“Türkiye ve Dünyadaki Sinema ve Televizyon Müzelerinin İncelenmesi” başlıklı tez çalışması gerek ülkemizdeki gerek yurtdışındaki sinema ve televizyon müzelerini kuruluş, yönetim, koleksiyonlar, sergileme ve sunum yöntemleri, etkinlikler ve sosyal medya açılarından ele almakta ve 1895 tarihinde resmi olarak oluşturulan sinemanın ve daha sonra icat edilecek olan televizyonun 20. ve 21.yüzyıllarda müzelerde yer alma sürecine ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Sinema ve televizyon müzeleri hem yerel, hem de yabancı sinema tarihini belgeleyip topluma sunması açısından önemlidir. Bu çalışma süresince gerek yerinde yapılan incelemeler, gerek alan araştırması sırasında elde edilen bulgular bu müzelerin bir bölümünün durağan bir sunumdan ziyade çeşitli etkinliklerle sinema ve televizyon kültürüne karşı bilinç uyandırdığını, bu noktadan hareketle toplumsal farkındalık yarattığını, eğitim faaliyetleriyle sinemaya nasıl yaklaşmak gerektiğini öğrettiğini ve toplumun farklı kesimlerini bünyesinde bir araya getirerek nasıl bir “sosyal merkez” işlevine sahip olduğunu göz önüne sermektedir.

Bu çalışma dünya üzerinden 63 müzeyi ele alması bakımından bu alanda yapılan ilk kapsamlı çalışmalar arasındadır. Bu nedenle hem ileride bu alanda çalışma yapacak kişilere bir kaynak sağlaması amaçlanmış, hem de henüz bu alanda fazla örneğe sahip olmayan ülkemiz için bir karşılaştırma örneği sunulmak istenmiştir. Diğer taraftan da müze dünyasında sinema ve televizyon müzelerinin nerede durduğuna, diğer müzelerle benzer ve farklı yönlerine dair veri tabanı oluşturulma amacı güdülmüştür.

Tez kapsamında İstanbul’da bulunan “Türvak Müzesi” dışında, “Adana Sinema Müzesi”, “Eye Film Müzesi (Amsterdam)”, “Londra Film Müzesi”, “Londra Sinema Müzesi”, “Berlin Sinema ve Televizyon Müzesi” bizzat yerinde incelenmiştir.

Görüntü teknolojilerinin gitgide ilerlediği 21. yüzyıl toplumunda sinemanın kökenlerini, oluşum sürecini, girişimcilerini ve geçirdiği süreçleri yakından tanıyarak bugünkü konumunu anlamak ve çeşitli sinema etkinlikleri vasıtasıyla toplumun farklı kesimlerini bir araya getirerek, hem kültürel bir arka plan sağlamak, hem de sosyal bir eğitim alanı yaratmak sinema müzelerinin en önemli işlevleri arasındadır. Bu nedenle bu alandaki müzelerin artması ve bu alana dair daha fazla akademik çalışma yapılması önemli ve gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Müze, sinema, film, televizyon.

ABSTRACT

EXAMINATION OF CINEMA AND TELEVISION MUSEUMS IN TURKEY AND ON THE WORLD

ONUR KARAMERCAN

This thesis headed “Examination of Cinema and Television Museums in Turkey and on The World” analyses these museums in terms of foundation, administration, collections, exhibition and presentation methods and social media and its purpose is shed light on becoming museum process of cinema which was officially founded in 1895 and on television which would be founded afterwards.

In the way of documentation and presentation of both national and international film history to public, cinema and television museums are important. Through this work process, findings obtained both with examinations realised on-site both with field studies reveal that some of these museums don’t adopt passive presentation systems and instead, with various activities, they make society conscious about film and television culture and raise awareness with education activities concerning how to approach to cinema and they unfold that how museums have the function to become “social centres” with gather different parts of society.

In point of analyzing 63 museums on the world, this thesis is among the first comprehensive studies. Therefore it will be a source for people who want to study in this field afterwards, as well as an example of comparison for Turkey in which there are very few museums in this kind. It is also aimed to show the place of cinema and television museums in museum world and to compose a database of the aspects of similar and different parts with other kind of museums.

Within the scope of thesis, except “Türvak Museum” which is in Istanbul, “Adana Cinema Museum”, “Eye Film Museum (Amsterdam)”, “London Film Museum” and “London Movie Museum” were examined on-site.

Realizing the origins of cinema, the process of its creation and development, entrepreneurs of cinema and therefore understanding today’s cinema position; bringing

together the different parts of society and both create a cultural background and both create a social education place with various activities are among the most important functions of cinema museums. Consequently increase of these museums and academical works in this field are important and necessary.

Key Words: Museums, cinema, film, television.

ÖNSÖZ

Müzeciliğimize, müze eğitiminin gelişimine ve dolayısıyla toplumumuza katkılarından dolayı tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Nuri Özer Erbay’a, değerli hocalarım Prof. Dr. Fethiye Erbay’a, Doç. Dr. Mutlu Erbay’a ve bir buçuk yıl süren çalışma dönemim süresince beni her anlamda destekleyen annem Hülya Onur Karamercan’a şükranlarımı sunarım.

Sinemaya olan ilgimi bu tez çalışmasıyla zenginleştirmek bana çok farklı ülkelerin kültürlerini daha yakından tanıma imkânı sağlamış ve sinema ile müze ilişkisini bundan sonra da takip etme isteği uyandırmıştır. Sinemaya olan bu ilgimin oluşmasında önemli etkileri olan yönetmenler Ingmar Bergman, Rainer Werner Fassbinder ve Christophe Honoré’yi de ayrıca saygıyla anmak isterim.

Sinema müzeleri de tıpkı diğer müzeler gibi toplumun belleğini oluştururlar. Buradan hareketle tez kapsamında ele alınan -ve ikisi hariç tamamı yurtdışında bulunan- müzelerin pek çoğu gerek koleksiyonları, gerek bünyelerinde düzenledikleri eğitim faaliyetleri, gerekse yetişkinlere yönelik etkinlikleriyle bulundukları topluma hem sosyal hem kültürel anlamda fayda sağlamaktadırlar. Bu gelişmiş örnekleri ülkemiz müzelerinde de görebilmek ümidiyle.

İstanbul, 2018

Onur KARAMERCAN

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SİNEMA VE TELEVİZYONUN OLUŞUM VE GELİŞİMİ

1.1. Sinema ve Fotoğraf İlişkisi.....	2
1.1.1. Sinemanın Oluşumu ve Türkiye.....	7
1.1.2. Genişletilmiş Sinema.....	12
1.2. Televizyonun İcadı ve Televizyon Yayıncılığının Gelişimi.....	17
1.3. Türkiye’de Televizyon.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYADAN SİNEMA VE TELEVİZYON MÜZE ÖRNEKLERİNİN İNCELENMESİ

2.1. Sinema Tarihi Müzeleri.....	21
2.1.1. Alman Sinemateği – Sinema ve Televizyon Müzesi (Berlin).....	21
2.1.2. Düsseldorf Film Müzesi.....	28
2.1.3. Alman Film Müzesi (Frankfurt).....	31
2.1.4. Potsdam Film Müzesi.....	39

2.1.5. Eastman Müzesi (New York).....	41
2.1.6. Hareketli Görüntü Müzesi (New York).....	47
2.1.7. Avustralya Hareketli Görüntü Müzesi (Melbourne).....	53
2.1.8. Avusturya Film Müzesi (Viyana).....	55
2.1.9. Belarus Sinema Tarihi Müzesi (Minsk).....	58
2.1.10. Çin Ulusal Film Müzesi (Pekin).....	60
2.1.11. Şangay Film Müzesi.....	63
2.1.12. Dubai Hareketli Görüntü Müzesi.....	66
2.1.13. Sinematek Müzesi (Paris).....	70
2.1.14. Lumière Müzesi (Lyon).....	75
2.1.15. Minyatür ve Sinema Müzesi (Lyon).....	80
2.1.16. EYE Film Müzesi (Amsterdam).....	84
2.1.17. Ulusal Bilim ve Medya Müzesi (Bradford).....	93
2.1.18. Bill Douglas Sinema Müzesi (Exeter).....	97
2.1.19. Sinema Müzesi (Londra).....	102
2.1.20. İran Sinema Müzesi (Tahran).....	106
2.1.21. Sinema Müzesi (Girona).....	111
2.1.22. Sinema Müzesi (Madrid).....	115
2.1.23. Cine Ciak Uluslararası Sinema Müzesi (Cenova).....	117
2.1.24. Sinema Öncesi Müzesi (Padova).....	119
2.1.25. Torino Radyo ve Televizyon Müzesi.....	122

2.1.26. Ulusal Sinema Müzesi (Torino).....	123
2.1.27. Tiff Bell Lightbox (Toronto).....	128
2.1.28. Riga Film Müzesi.....	131
2.1.29. Melgaço Sinema Müzesi.....	133
2.1.30. Portekiz Sinemateği ve Sinema Müzesi (Lizbon).....	135
2.1.31. Rusya Sinema Müzesi (Moskova).....	137
2.1.32. Tay Film Müzesi (Nakhon Pathom).....	142
2.1.33. Selanik Sinema Müzesi.....	144
2.2. Sinema Sanatçılarına Adanan Müzeler.....	148
2.2.1. Rosemary Clooney Müzesi (Augusta).....	148
2.2.2. Clark Gable Müzesi (Cadiz).....	150
2.2.3. Judy Garland Müzesi (Grand Rapids).....	152
2.2.4. Lucy Desi Müzesi (New York).....	154
2.2.5. Buster Keaton Müzesi (Piqua).....	156
2.2.6. Ava Gardner Müzesi (Smithfield).....	158
2.2.7. Red Skelton Amerikan Komedi Müzesi (Vincennes).....	160
2.2.8. Chaplin'in Dünyası Müzesi (Vevey).....	163
2.2.9. Dario Argento Korku Müzesi (Roma).....	166
2.2.10. Im Kwon Taek Film Müzesi (Busan).....	167
2.3. Sinema Filmlerine Adanan Müzeler.....	171
2.3.1. Bir Yılbaşı Hikâyesi Evi (Cleveland).....	171

2.3.2. Marietta Rüzgar Gibi Geçti Müzesi.....	173
2.3.3. Şahane Hayat Müzesi (New York).....	175
2.3.4. Oz Müzesi (Wamego).....	177
2.3.5. Mad Max Müzesi (Silverton).....	180
2.3.6. Londra Film Müzesi.....	183
2.3.7. Cennet Sineması Müzesi (Sicilya).....	187
2.4. Bölgesel ve Mekânsal Alanların Film ve Televizyon Müzeleri.....	190
2.4.1. Hollywood Müzesi.....	190
2.4.2. Pablo Ducros Hicken Sinema Müzesi (Buenos Aires).....	194
2.4.3. Varzazat Sinema Müzesi.....	195
2.4.4. Busan Film Müzesi.....	197
2.4.5. Almerya Sinema Evi.....	199
2.4.6. Onomichi Sinema Filmi Müzesi.....	201
2.5. Çizgi Film ve Animasyon Müzeleri.....	203
2.5.1. Animasyon Film Müzesi (Annecy).....	203
2.5.2. ISM İnteraktif Sinema Müzesi (Milano).....	205
2.5.3. Ghibli Müzesi (Tokyo).....	208
2.5.4. Uluslararası Animasyon Müzesi (Moskova).....	211
2.6. Açılması Planlanan Müzeler.....	215
2.6.1. Hindistan Ulusal Sinema Müzesi (Bombai).....	215

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DEN SİNEMA VE TELEVİZYON MÜZE ÖRNEKLERİNİN İNCELENMESİ

3.1. Türkiye Sinema ve Televizyon Müzeleri.....	217
3.1.1.TÜRVAK Müzesi (İstanbul).....	217
3.1.2. Adana Sinema Müzesi.....	223
3.2. Sinema ve Televizyon Müzelerinin İncelenerek Değerlendirilmesi.....	227
SONUÇ.....	231
KAYNAKÇA.....	233

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 1: Berlin Sinema ve Televizyon Müzesi Dış Mekan.....	22
Şekil 2: Film Afişleri Koleksiyonundan Bir Bölüm.....	24
Şekil 3: Fassbinder Koleksiyonundan Bir Bölüm.....	27
Şekil 4: İç Mekân Tasarımı.....	28
Şekil 5: Düsseldorf Film Müzesi Dış Mekân.....	29
Şekil 6: Müze İç Mekân.....	30
Şekil 7: Alman Film Müzesinin Dışarıdan Görünümü.....	32
Şekil 8: Sergi Salonu Tasarımı.....	35
Şekil 9: Potsdam Film Müzesi Dış Mekân.....	40
Şekil 10: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	41
Şekil 11: Eastman Müzesi Dış Mekân.....	43
Şekil 12: Müze İç Mekân.....	45
Şekil 13: Müze Koleksiyonundan Bir Parça.....	46
Şekil 14: Hareketli Görüntü Müzesi Dış Mekân.....	50
Şekil 15: Sergilemeden Bir Bölüm.....	51
Şekil 16: Müzedeki Gösterim Salonu Tasarımı.....	52
Şekil 17: Avustralya Hareketli Görüntü Müzesi Dış Mekân.....	54
Şekil 18: Sergi Salonu Tasarımı.....	55

Şekil 19: Avusturya Film Müzesi Dış Mekân.....	57
Şekil 20: Belarus Sinema Tarihi Müzesi Dış Mekân.....	59
Şekil 21: Koleksiyondan Bir Parça.....	60
Şekil 22: Çin Ulusal Film Müzesi Dış Mekân.....	61
Şekil 23: Şangay Film Müzesi Dış Mekân.....	64
Şekil 24: Müze İç Mekân Tasarımı.....	65
Şekil 25: Müze İç Mekân Görünümü.....	66
Şekil 26: Dubai Hareketli Görüntü Müzesi Dış Mekân.....	68
Şekil 27: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.....	69
Şekil 28: Müze Sergi Tasarımı.....	70
Şekil 29: Sinematek Müzesi Dış Mekân.....	71
Şekil 30: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.....	72
Şekil 31: Koleksiyondan Bir Parça.....	73
Şekil 32: Lumière Müzesi Dış Mekân.....	77
Şekil 33: Koleksiyondan Bir Örnek.....	78
Şekil 34: Sergilemeden Bir Örnek.....	78
Şekil 35: Minyatür ve Sinema Müzesi Dış Mekân.....	81
Şekil 36: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	83
Şekil 37: EYE Film Müzesi Dış Mekân.....	85
Şekil 38: Kalıcı Koleksiyondan Bir Bölüm.....	86
Şekil 39: Müze Koleksiyonundan Bir Parça.....	89

Şekil 40: Emanet Dolap Kapakları.....	90
Şekil 41: Emanet Dolap Kapakları	91
Şekil 42: Müze İç Mekân Görünümü.....	92
Şekil 43: Ulusal Bilim ve Medya Müzesi Dış Mekân.....	95
Şekil 44: Koleksiyondan Bir Örnek.....	95
Şekil 45: IMAX Gösterim Salonu.....	97
Şekil 46: Bill Douglas Sinema Müzesi Dış Mekân.....	99
Şekil 47: Sergilemeden Bir Örnek.....	102
Şekil 48: Sinema Müzesi Dış Mekân.....	103
Şekil 49: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	105
Şekil 50: Gösterim Salonu.....	105
Şekil 51: Müze İç Mekân.....	106
Şekil 52: İran Sinema Müzesi Dış Mekân.....	107
Şekil 53: Müze Koleksiyonundan Bir Örnek.....	109
Şekil 54: Sergilemeden Bir Örnek.....	110
Şekil 55: Girona Sinema Müzesi Dış Mekân.....	112
Şekil 56: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	113
Şekil 57: Madrid Sinema Müzesi Dış Mekân.....	116
Şekil 58: Müze İç Mekân.....	117
Şekil 59: Cine Ciak Müze Girişi.....	118
Şekil 60: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	119

Şekil 61: Sinema Müzesi Dış Mekân	120
Şekil 62: Müze İç Mekân Tasarımı.....	121
Şekil 63: Torino Radyo ve Televizyon Müzesi Dış Mekân.....	122
Şekil 64: Müze Sergi Salonundan Bir Görünüm.....	123
Şekil 65: Ulusal Sinema Müzesi Dış Mekân.....	124
Şekil 66: Müze İç Mekân.....	125
Şekil 67: Tiff Bell Lightbox Dış Mekân.....	130
Şekil 68: Gösterim Salonu.....	130
Şekil 69: Riga Film Müzesi Dış Mekân.....	131
Şekil 70: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	132
Şekil 71: Gösterim Odası Görünümü.....	133
Şekil 72: Melgaço Sinema Müzesi Dış Mekân.....	134
Şekil 73: Sergilemeden Bir Örnek.....	135
Şekil 74: Portekiz Sinema Müzesi Dış Mekân.....	136
Şekil 75: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	137
Şekil 76: Rusya Sinema Müzesi Dış Mekân.....	138
Şekil 77: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.....	139
Şekil 78: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.....	141
Şekil 79: Tay Film Müzesi Dış Mekân.....	143
Şekil 80: Müze Koleksiyonundan Bir Örnek.....	144
Şekil 81: Selanik Sinema Müzesi Dış Mekân.....	145

Şekil 82: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	146
Şekil 83: Rosemary Clooney Müzesi Dış Mekân.....	149
Şekil 84: Koleksiyondan Bir Bölüm.....	150
Şekil 85: Clark Gable Müzesi Dış Mekân.....	151
Şekil 86: Judy Garland Müzesi Dış Mekân.....	153
Şekil 87: Müze Koleksiyonundan Bir Örnek.....	154
Şekil 88: Lucy Desi Müzesi Dış Mekân.....	155
Şekil 89: Müze Koleksiyonundan Örnekler.....	156
Şekil 90: Buster Keaton Müzesi İç Mekân.....	157
Şekil 91: Ava Gardner Müzesi Dış Mekân.....	158
Şekil 92: Koleksiyondan Bir Örnek.....	160
Şekil 93: Red Skelton Amerikan Komedi Müzesi Dış Mekân.....	161
Şekil 94: Sergilemeden Bir Örnek.....	162
Şekil 95: Chaplin'in Dünyası Müzesi Dış Mekân.....	164
Şekil 96: Müze İç Mekân.....	165
Şekil 97: Dario Argento Korku Müze Girişi.....	167
Şekil 98: Im Kwon Taek Film Müzesi Dış Mekân.....	168
Şekil 99: Sergilemeden Bir Örnek.....	169
Şekil 100: Bir Noel Hikâyesi Evi Dış Mekân.....	172
Şekil 101: Sergilemeden Bir Örnek.....	173
Şekil 102: Marietta Rüzgâr Gibi Geçti Müzesi Dış Mekân.....	174

Şekil 103: Müze Koleksiyonundan Örnekler.....	175
Şekil 104: Şahane Hayat Müzesi Dış Mekân.....	176
Şekil 105: Müze İç Mekân.....	177
Şekil 106: Oz Müzesi Dış Mekân.....	178
Şekil 107: Koleksiyondan Bir Örnek.....	179
Şekil 108: Koleksiyondan Diğer Örnekler.....	180
Şekil 109: Mad Max Müzesi Dış Mekân.....	181
Şekil 110: Koleksiyondan Örnekler.....	182
Şekil 111: Londra Film Müzesi Dış Mekân.....	184
Şekil 112: Müze Girişi.....	185
Şekil 113: Koleksiyondan Bir Parça.....	186
Şekil 114: Koleksiyondan “Trafik Polisi” Yazılı Parça.....	187
Şekil 115: Cennet Sineması Müzesi Dış Mekân.....	188
Şekil 116: Koleksiyondan Bir Örnek.....	189
Şekil 117: Hollywood Müzesi Dış Mekân.....	190
Şekil 118: Müze İç Mekân.....	192
Şekil 119: Koleksiyondan Örnekler.....	193
Şekil 120: Pablo Ducros Sinema Müzesi Dış Mekân.....	194
Şekil 121: Müze İç Mekân.....	195
Şekil 122: Varzazat Sinema Müzesi Dış Mekân.....	196
Şekil 123: Busan Film Müzesi Dış Mekân.....	198

Şekil 124: Müze İç Mekân.....	198
Şekil 125: Almerya Sinema Evi Dış Mekân.....	199
Şekil 126: Müze İç Mekân Görünümü.....	200
Şekil 127: Onomichi Sinema Filmi Müzesi Dış Mekân.....	201
Şekil 128: Animasyon Film Müzesi Dış Mekân.....	203
Şekil 129: Müze İç Mekân Görünümü.....	205
Şekil 130: ISM İnteraktif Sinema Müzesi Dış Mekân.....	206
Şekil 131: Müze İç Mekân.....	207
Şekil 132: Ghibli Müzesi Dış Mekân.....	209
Şekil 133: Müze İç Mekân.....	210
Şekil 134: Uluslararası Animasyon Müzesi Dış Mekân.....	213
Şekil 135: Müze İç Mekân.....	214
Şekil 136: Hindistan Ulusal Sinema Müzesi Dış Mekân.....	216
Şekil 137: Müze Koleksiyonundan Bir Görünüm.....	220
Şekil 138: Müzeden Balmumu Heykel Örnekleri.....	221
Şekil 139: TÜRVAK Müze Girişi.....	222
Şekil 140: Yılmaz Güney Odası.....	225
Şekil 141: İkinci Bahar Dizisinden Bir Sahne.....	225
Şekil 142: Adana Sinema Müzesi Girişi.....	226

GİRİŞ

Oluşumundan günümüze gelen süreçte sinema çeşitli işlev ve tekniklere sahip olmuştur. Yalnızca 1895 senesindeki resmi kuruluşuyla değil, çok önceden fotoğraf sanatının oluşmasından 20. yüzyılın ortasında televizyonun oluşumuna ve günümüzdeki üç, hatta dört boyutlu gösterim tekniklerine kadar gelen bu sürecin tamamı kısmi olarak birkaç kitapta sunulsa da, bu tarihi okumanın yapılabileceği en kapsamlı mekânlar sinema ve televizyon müzeleridir.

Bu müzeler yalnızca teknik süreçleri sergilememekte, aynı zamanda sinemaya emek vermiş sinema çalışanlarına, sinema oyuncularına, senaristlere ve yönetmenlere de bünyelerinde yer vermekte ve koleksiyonlarını filmler, film görselleri, posterler, film hatıraları, sinema kitapları, dekor ve kostümler, film müzikleri ve nota kâğıtları gibi çok çeşitli objeler üzerine oluşturmaktadırlar.

Bu tez çalışmasının birinci bölümünde sinema ve televizyonun oluşum süreçleri incelenecek ve Türkiye'deki geçmişleri verilecek, ikinci bölümde yurtdışındaki, üçüncü bölümde Türkiye'deki örnekler çeşitli başlıklar halinde işlenecek, son bölümde ise değerlendirmeler sunulacaktır.

Fotoğraf, sinema ve televizyonun icadı ve gelişimleriyle ilgili yeterli sayıda yazılı kaynak bulunsa da müzelerle ilgili olarak sistemli yayınlar oluşturulmamıştır. Bu nedenle müzelerle ilgili bilgiler, veri toplama yöntemiyle gerek müzelerin web sayfalarından veya müzeyle ilgili yazılan makalelerden alınmış, eksik olan noktalar mail yoluyla istenmiş ve geri dönüş yapılan müzelerden ilgili bilgi veya basın bülteni edinilmiştir. Geri dönüşü sağlanamayan veya İngilizce yeterli düzeyde bilgi sunmayan müzeler kısıtlı olarak incelenebilmiştir.

Tez kapsamında Türkçe karşılıklarıyla sunulan yabancı filmlerin dilimizdeki karşılıkları için IMDB (Internet Movie Database) çevirileri esas alınmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

SİNEMA VE TELEVİZYONUN OLUŞUM VE GELİŞİMİ

Bu bölümde sinema ve televizyon oluşum ve gelişim tarihleri açısından incelenmiştir. Sinema ile fotoğraf ilişkisinden başlanarak, fotoğrafın sinemanın oluşumunu tetiklemesi, sinemanın Türkiye'ye gelişi, müzelerde sinemaya yer verilmesi, televizyonun icadı ve Türkiye'de televizyon yayıncılığının başlamasına yer verilmiştir.

1. 1. Sinema ve Fotoğraf İlişkisi

Sanatlar içindeki en zengin ve çelişkili ilişki sinema ile fotoğraf arasındadır. Bu bağlantının derinliği iki sanat dalının birbirinden ayrılmasını güçleştirmektedir. Zira 20. yüzyıl boyunca ikisi de sadece teknik değil, aynı zamanda estetik ve sanatsal anlamda birbirlerinden beslenmişlerdir. Fotoğraf 1826 senesinde icat edilip, 1839 senesinde William Henry Fox Talbot ve Louis Daguerre tarafından halka tanıtılırken, sinema ise 1895 senesinde oluşmuştur.

1920'li yıllarda fotoğraf gözü (photo-eye) ve sinema gözü (kino-eye, film eye) terimleri insan ve optik makine arasındaki yeni ve dinamik yakınlığın canlı metaforları olmuştur. Eski kültür, eski medya ve eski bakış açısı 20. yüzyıldaki teknik, sosyal ve sanatsal idealizmle karşıtlık oluşturmaya başlamıştır.¹

Paranın egemen olduğu modernleşmeye karşı inatçı bir direniş tek yaratıcı çözüm olarak gözüktürken, 20. yüzyılın son yıllarında dönüm noktası sayılabilecek sanat olayları ve filmler yeni oluşan dinamizmi kabul etmeyen bir anlayış etrafında şekillenmiştir. Bu nedenle Vittorio de Sica, Roberto Rossellini, Ingmar Bergman, Robert Bresson, Michelangelo Antonioni, Pier Paolo Pasolini, Andrei Tarkovsky, Wim Wenders, Krzysztof Kieslowski, Aleksandr Sokhurov ve daha pek çok yönetmenin sinemasında dinamizmden ziyade, yavaşlık etkili olmuştur.²

¹ David Campany, "Introduction // When to be Fast? When to be Slow?", **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S:10.

² Campany, a.e., S:11.

Hıza karşı çıkma aynı zamanda Andy Warhol, Michael Snow, Stan Brakhage ve Jean – Marie Straub’un deneysel filmlerinin de temelini oluşturur. Bu yönetmenlerin hepsi sinemayı fotografik görüntüyle iletişime sokmuşlardır. Çok yakın geçmişte ise modern video sanatı, sinemanın köklerine dönme konusunda güçlü bir istek göstermiştir. Bu istek “Lumière Sineması” (Lumière Drive) olarak adlandırılmıştır.³

Süregiden anların betimlenmesi olarak isimlendirebileceğimiz sinema, Auguste ve Louis Lumière kardeşlerin filmleriyle başlamıştır. Kardeşlerin halka gösterilen ilk filmleri “İşçiler Fabrikadan Çıkarken” (Workers Leaving a Factory, 1895), sabit bir binanın hareketli bir fotoğrafıydı. Çok geçmeden hem sinemanın, hem de fotoğrafın gelişiminde hayati rol oynayan düzenleme ve montaj, daha sentetik zaman ve mekân yaratımının oluşturulmasında yeni imkânlar sağlamaya başlamıştır. Fotoğrafın 20. yüzyıldaki pek çok sanatsal getirisi tek fotoğraftansa pek çok fotoğrafın düzenlenmesiyle oluşmuş imajlardır. Sinematografi hareketi detaylı bir şekilde incelememekte ve onu sentez haline getirmemektedir. Sadece önceden bölünmüş olan gerçekliğin parçalarını yeniden bir araya getirmeye çalışmaktadır.⁴

Agnès Varda’ya göre sinema ve fotoğraf karşılıklı ilişkiden doğan iki düşman kardeş gibidir. Chris Marker’ın hayranlık uyandıran “Dalgakıran” (La Jetée, 1962) filmi gibi fotoğraflarla yapılan filmler mevcuttur.⁵

Jean Baudrillard’a göre ise fotoğraf sanatında kurmaca olan poz, gerçekliği yenmiştir. Sinema bunda fotoğraf sanatı kadar başarılı olamamıştır.⁶

László Moholy-Nagy fotoğraf bilincine sahip olmanın okuma yazma bilmek kadar hayati olduğunu belirtmiş ve geleceğin okuma yazma bilmeyenlerinin tıpkı kalem

³ Campany, a.e., S:11.

⁴Anton Giulio Bragaglia, “Futurist Photodynamism”,1913, **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S:25.

⁵ Agnès Varda, “On Photography and Cinema”,1984, **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S:62-63.

⁶ Nan Goldin, “The Ballad of Sexual Dependency”,1986, **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S: 67.

tutmayı bilmeyenler gibi kamera kullanmayı bilmeyen kişiler olduğunu öne sürmüştür.⁷

Beaumont Newhall sinematografin sorununun fotoğrafçının sorununun tamamen karşıtı olduğunu açıklamıştır. Fotoğrafçı tek kritik poz çekerken sinematograf bir dizi çekim yapmak zorundadır. Hareketin etkisi aksiyonun farklı evrelerinde elde edilmiş fotoğrafların hızla ekrana yansıtılmasıyla elde edilmektedir. Sekansların kendi içlerinde özel bir önemi yoktur ancak diğer sekanslarla bir bütün oluşturduğu zaman dramatik ve dinamik bir forma bürünmektedir. Fotoğrafçı, hikâyesini tek bir resimle anlatmayı denerken sinema fotoğrafçısı pek çok farklı açıdan anlatabilir. Örneğin genel bir bakışla (uzun çekim) veya detaylı bir şekilde (yakın plan). Çünkü bu detayları birbirinden ayrı bir şekilde elde edebilmektedir.⁸

Sinema, fotoğrafın en yalın biçimlerinden biridir. Sinematograf bütün fotoğraflarını doğrudan sabit bir ölçü çerçevesinde birleştirmek zorundadır.⁹

Sinematografinin fotoğraf üzerindeki etkisi fazlasıyla hissedilmektedir. Minyatür kameranın popüler olması filmler sayesinde. Filmler kendi zamanlarını yaratırken, fotoğraf zamanı durdurmakta ve bizim için bekletmektedir. Yalnızca bir konuyu belgelemekle kalmamakta, aynı zamanda bir insanın ve dönemin bakış açısını da kaydetmektedir. Çünkü bakış açısı sürekli değişmektedir.

Filmler ışık ve gölgelerle doludur. Fotoğraf ise hareketsiz ve donmuştur. Neil Jordan sinemanın aracının ışıklandırma ve ses olduğunun altını çizmiştir. Ancak gerek sinema gerek fotoğraf alanlarında etmenlerin tesadüfi yanının bulunduğunu da eklemiştir. Hava, ışık, güneş ışığı, oyuncuların tavırları gibi...¹⁰

Constance Penley'in film teorisi, sinemanın kökenine fotoğrafı yerleştirmektedir. C. Penley için film teorisine fotografik görüntünün tartışılmasıyla başlamak doğaldır.

⁷ László Moholy-Nagy, "Image Sequences / Series", 1946, **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S:83.

⁸ Beaumont Newhall, "Moving Pictures", 1937, **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S: 104.

⁹ Newhall, a.e., S: 104.

¹⁰ Neil Jordan "İşte buradayım; yeni bir vizyon, yeni bir bakış açısı. Kabul edin veya reddedin, ama görmezden gelmeyin", **Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film Merkezi Söyleşi, Panel ve Sunum Yıllığı 2005**, İstanbul, S: 197.

Bunun tek popüler örneği ise André Bazin'ın "Fotografik İmajın Ontolojisi" (The Ontology of the Photographic Image) isimli eseridir.¹¹

Fotoğrafın başka hiçbir film teorisinde olmadığı kadar en temelde yer aldığı film Siegfried Kracauer'ın "Filmin Doğası: Fiziksel Gerçekliğin Kurtarılması" (Nature of Film: The Redemption of Physical Reality) isimli çalışmasıdır.¹² S. Kracauer'e göre sinema, fotoğraf sayesinde gelişmektedir.

Walter Benjamin'e göre ise sinemasal etki fotografik gerçeklikle bağlantılıdır.¹³ Film kamerası hem hareket edebilmekte hem de algılanan her şeyin tamamını kayıt altına alabilmektedir. W. Benjamin psikanalizin bilinçdışı dürtülerini ortaya çıkarması gibi, filmin de bize farkında olmadığımız görüşleri sunduğunu belirtmektedir. Edgar Morin fotografik imajları, hayal ya da fantezi gibi, beynimizin imajlarına benzetmektedir. Bu da fotoğrafa büyük bir güç vermektedir. Zira bizi gerçekliğine inandırmaktadır. Sinema, hareket gösterme kapasitesinden ötürü, hayal ve fantezi imajlarına daha da yakındır.

Christian Meltz "Fotoğraf ve Fetiş" (Photography and Fetish, 1985) isimli makalesinde fotoğraf haznesini, sessiz bir dikdörtgen şeklinde tanımlayarak, sinema haznesinden küçük olarak betimlemektedir. Film sadece iki dakika olsa dahi, bu iki dakika konuşmayla, seslerle veya sessizlikle, hareketlerle genişletilebilmektedir. Bununla beraber fotoğrafta sabit süre – zamansal ölçü yoktur. Daha çok izleyiciye, bakışın sahibine bağlıdır. Sinematik alanda süre, her şeyden önce filmi yapan kişi tarafından belirlenmektedir.¹⁴

Fotoğraf ve sinema arasındaki bir diğer önemli fark ise toplumsal amaç, bir başka deyişle meşru kullanımdır. (Fotoğraf ve sinemanın pek çok amacı vardır.) Sinema, esere ve toplumsal gruba göre sanat ya da toplu bir gösteri olarak ele alınmaktadır. Bu durum fotoğrafa göre sinemada üretimin 'sıradan' insanlar için kolay ulaşılır

¹¹ Constance Penley, "The Imaginary of the Photograph in Film Theory", 1984, **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S:114.

¹² Penley, a.e., S:115.

¹³ Penley a.e., S:117.

¹⁴ Carol Squiers, "Christian Metz, Photography and Fetish", **The Critical Image: Essays on Photography**, Londra, Lawrence ve Wishart, 1991, S:155-64.

olmamasından kaynaklanmaktadır. Fakat diğer bir yandan fotoğraflar da toplum tarafından sanat eseri olarak değerlendirilmeye ve sergi veya albümlerde öğrenilmiş yorumlarla sunulmaya başlamıştır.¹⁵

Christian Meltz, sinemanın her şeyden önce bir fotoğraflar serisi olduğunun üzerinde durmaktadır. Fakat bu seride ek öğeler de yer almaktadır. Böylece her görüntünün bir referansı mevcut hale gelmektedir. Set diliyle açıklamak gerekirse film fotoğrafı “içermektedir”: Sinema, fotoğrafın algısal içeriğinin de eklenmesiyle sonuca ulaşmaktadır. Görsel alanda önemli olan ekleme tabii ki hareket, imaj ve çekimlerin çoğulluğudur.¹⁶ Sinema ses eklemektedir: Fonik ses (konuşmalar), fonik olmayan ses (ses efektleri, gürültüler, vb.) ve müzikal ses. Seslerin bir özelliği de artması ve zaman içinde gelişmesidir. Böylece sinema, fotoğrafın aksine, ikisi görsel, üçü işitsel olmak üzere beş farklı algı yöntemi kullanmaktadır. Beşi de fotoğrafa ait ve fotoğrafı tanımlayan sessizliğin ve hareketsizliğin gücüne meydana okumaktadır. Sinemada her şey bir zaman akışı içerisinde, hiçbir şey durdurulamamaktadır. Fotoğrafın sessizliği ve hareketsizliği ise farklı yollardan ölümle ilişkilendirilmiştir: Artık yaşamayan sevdiklerimizden bir hatıra, yaşlanmanın bir kanıtı, fotoğrafın zamana karşı bir direniş olarak var olması gibi.¹⁷ Bu, sinemada yoktur. Film, fetişizmden yararlanırken, fotoğraf daha çok fetiş haline gelmeye eğilimlidir.

Sinema iki farklı teknolojik buluşun ürünüdür: Fotoğraf ve stroboskopinin¹⁸ öğrenilmesi. Bu öğelerin ikisi de ayrı ayrı kullanılabilir. Fotoğraf stroboskopa yarar sağlamamakta ve stroboskopa oluşturulan çizgi filmler de fotoğrafa ihtiyaç duymamaktadır. Sinema ve fotoğraf temelde benzerdir. İzleyici gösteren ile gösterileni karıştırmamakta, sunulan şeyi iyi bilmektedir. Ancak yine de garip bir gerçeklik duygusuna sahiptir, göstereni reddetmektedir. Bu, sinema teorisinin klasik bir temasıdır.¹⁹

¹⁵ Squiers, a.e., S: 155-64.

¹⁶ Squiers, a.e., S: 155-64.

¹⁷ Squiers, a.e., S: 155-64.

¹⁸ Stroboskop: Dalgaların frekansını ve dalga boylarını ölçmek için kullanılan bir araç.

¹⁹ Squiers, a.e., S: 155-64.

Paul Virilio 20. yüzyılın sonundaki sinema ve fotoğraf ilişkisinin tutarlı bir seviyede bulunduğunu ifade etmektedir.²⁰ Yirminci yüzyılın hemen başındaki öncü akımlarda fotoğraf ve sinema çalışmaları yan yana üretilirken görülebilmektedir. Bunlar kimi zaman aynı kişi tarafından da üretilmişlerdir. Bu durum 1920’li senelerde doruk noktasına ulaşmıştır. Ancak ilişkiler bu yıllardan sonra siyasi ve ekonomik nedenlerle gerginleşmeye başlamıştır. Faşizmin yükselişe geçmesiyle topluluklar dağılmış, sanatçılar farklı doğrultulara yönelmiş ve –zaten büyük endüstrinin etki alanında yer almayan- bağımsız sinema ekonomik nedenlerle güçleşmiştir. Sadece belgeselci olma rolünü kabul etmeyen film yapımcıları izole edilmişlerdir. Bu ekonomik güçlükler, farklı alanlardan gelen sanatçıların alçakgönüllü bütçelerle ürettiği organik sinema türünü durdurmuştur.²¹

André Bazin’in yarattığı neo-realizmin etkili olduğu 1950’li senelerde fotoğraf estetiği sinemada tekrar görülmeye başlamıştır. Ancak bu defa doğrudan bir etkiden ziyade örtük bir biçimdedir. Bazin’e göre sinemanın estetiği ve etiği, fotoğrafın estetik ve etiğidir.²²

Bugün ise fotoğraf ve sinema arasındaki ilişki kendiliğinden bir görüntü krizi bağlamında ortaya çıkmaktadır.

1.1.1. Sinemanın Oluşumu ve Türkiye

Adını Lumière Kardeşler’in icadı olan Sinematograftan (Cinématographe) alan sinema, 20. yüzyılın en etkili ve popüler kitle sanatı olmuştur. Ancak sinemayı teknolojik bir buluş olarak aslında kimin icat ettiği uzun yıllar boyunca tartışılmıştır. 1684 senesinde Alman din adamı Athanasius Kircher’in sihirli feneri (Magia cysteria) icat etmesiyle önemli bir adım atılmıştır. Geçmiş Mısır’a kadar uzanan sihirli fenerde ışık kaynağının önüne nesnelerin koyulmasıyla gölgeler bir yüzeye yansıtılmaktaydı. Bu noktayı kavrayan A. Kircher mum veya gaz lambası ışığıyla aynalı mercekler kullanarak görüntüyü seri bir şekilde perdeye yansıtmıştır. Ancak görme sürekliliği

²⁰ Catherine David, “Photography and Cinema”, **Documents of Contemporary Art: The Cinematic**, Londra, Whitechapel Galerisi ve The Mit Press Yayınları, 2007, S:145.

²¹ David, a.e., S:147.

²² David, a.e., S:147.

olarak adlandırılan durağan görüntülerin hareketli olarak algılanması sağlanamamıştır. Bu sorun da John Ayrton Paris ve John F.W. Hershel'in Tomatropu (Thaumatrope)²³ icadıyla çözülmüştür.²⁴ Bu buluştan sonra Michael Faraday'ın kendi adıyla anılan çarkı ve Simon R. Von Stampfer'in Stroboskop (Stroboscope) icatları gelmiştir.²⁵ Belçikalı J. Antoine Plateau 1830 senesinde, Peter Mark Roget'nin "Hareketli Nesneler Açısından Görüntünün Sürekliliği" kuramından hareketle, Fenakistiskop'u (Phenakistoscope) oluşturmuştur. Burada bir merkez etrafında, biri aşağıda biri yukarıda olmak üzere, birbirinden ayrı dönen iki disk mevcuttu. Altta bir hareketin çeşitli aşamalarını izleyen çizimler; üstte de belirli aralıklarla açılmış yarıklar bulunmaktaydı. Diskler döndürülüp üst diskin yarıklarından bakıldığında çizimler hareket ediyormuş gibi görünmekteydi.²⁶

Avusturyalı subay Baron Franz von Uchatius 1853 senesinde Plateau'nun fenakistiskopu ile sihirli feneri birleştirerek resimleri ilk defa perdeye yansıtmıştır. Belirli sayıdaki sihirli fener, yarım daire şeklinde konumlandırılarak, duvara odaklanıyor, bunların içinde de elle çizilmiş hareket evrelerini gösteren resimler bulunuyordu. Bir fener bu yarım daire etrafında, resimlerin arkasından hızla dolaştırılıyordu ve resimler art arda aydınlanıp duvara yansıdığı anda hareket oluşuyordu.²⁷

1887 senesinde Fransız Emile Reynaud, Faraday Çarkı ile tomatropun birleşimi olan Praksinoskop'u (Praxinoscope) icat etmiştir. Bu icatta üzerinde çeşitli aralıklar bulunan silindirin iç yüzüne hareketin evrelerini gösteren çizimler yerleştirilip, ortadaki ayna mekanizmasıyla sistem tamamlanmaktaydı. Silindir döndürülüp, tıpkı fenakistiskopta olduğu gibi, yarıklardan bakılınca ayna üzerinde hareket algısı sağlanıyordu. Reynaud fenakistiskopu bir lamba sistemiyle bütünleştirip geliştirerek 1889 senesinde "Optik Tiyatro"yu kurmuş ve 500-700 metrelik resimli kuşakları perde

²³ Tomatrop (Thaumatrope): İki tarafında resimler bulunan bir diskten oluşan ve disk iki yandan döndürüldüğünde hareket yanılsaması sağlayan alet.

²⁴ Ali Özuyar, **Sessiz Dönem Türk Sinema Tarihi (1892 -1922)**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2007, S:13.

²⁵ Nilgün Abisel, **Sessiz Sinema**, Ankara, A.Ü. Basın-Yayın Yüksekokulu Yay., 1989, S: 6-7.

²⁶ Abisel, a.e., S.7.

²⁷ C.W.Ceram, **Sinemanın Arkeolojisi**, İstanbul, Agora Kitaplığı, 2007, S:7.

üzerinde göstermeye başlamıştır.²⁸ İlk gösterilen “İyi Bir Kadeh Bira” isimli eserdir. Çeşitli 700 durumdan oluşan film elli metre uzunluğundaydı ve filmler el ile çizilmekteydi. Resim kuşaklarının el ile çizilmesi en zorlu kısımdı. Zamanla selüloit tabanlı fotoğraf şeritlerinin oluşturulmasıyla sinema filmine doğru önemli bir adım atılmıştır.²⁹

İngiliz fotoğrafçı Eadweard Muybridge’in çalışmaları, sinematografiye giden yolda hareketin anlarını araştırdığı için önemli bir aşamayı oluşturmuştur. California Valisi Leland Stanford’un bir atın dört nala koşarken ayaklarının bir an bile olsa tamamen yerden kesildiğine dair iddiaya girmesi sinematografinin miladı sayılabilecek bir çalışmayla sonuçlanmıştır. Stanford, Muybridge ile işbirliği yapmış ve Muybridge bu işbirliğinden hareketle teknik sorunlarla ilgili olarak Pasifik Tren Yolu Şirketi’nin Başmühendisi John D. Isaacs ile anlaşmıştır. Isaacs, koşan atı fotoğraflarken kameraları tetikleyecek manyetik teller tasarlamıştır. Kameraya bağlı tellerin pistte enlemesine gerilmesi ve dört nala giden atın bu tellere değmesiyle, sıralı bir şekilde yirmi dört kamera otomatik olarak hayvanın ayaklarını fotoğraflayacaktır. 1877 senesinde yapılan bu çalışmayla Stanford iddiasını kazanmış ve Muybridge de insan ve hayvan hareketlerinin anlara bölünmüş hallerini gösteren fotoğraf dizilerine başlamıştır.³⁰ Çalışmalarını praxinoskop ve zoetrop gibi çeşitli yansıtıcılara uygun hale getirip birçok şehirde sergilemiştir. Muybridge’in uyguladığı çoklu kamera düzeneğinin aynısı, bir yüzyıldan uzun bir zaman sonra Wachowski Kardeşler tarafından Matrix (1999) filminde de kullanılmıştır.³¹

19. yüzyılın son çeyreğinde hareket yansımasıyla ilgili çalışmaların hızlanmasıyla ciddi bir rekabet ortamı oluşmuştur. Hannibal Goodwin 1887 senesinde fotoğrafçılık alanında kullanılan pelikülü (film şeridi) icat ederek görüntü kaydı için en uygun malzemenin selüloit olduğunu göstermiştir. Buradan hareketle George Eastman da film makarasını oluşturmuştur.³²

²⁸ Özuyar, a.e., S:14.

²⁹ Özuyar, a.e., S: 14-15.

³⁰ Özuyar, ae, S:15.

³¹ Brian J. Robb, **Sessiz Sinema**, Kalkedon Yay. ,İstanbul, 2013, S: 17.

³² Abisel, a.e., S: 5.

Amerikalı mucit Thomas Alva Edison ve William K.L. Dickson'un ortak çalışmaları 1888 senesinde sinemanın ilk kamerası olan Kinetograf (Kinetograph) ile sonuçlanmıştır. Ancak süreç bu icatla tamamlanmış değildir, çekilen filmler bir projeksiyon ile gösterilememektedir. Bu sorun da Edison ve Dickson'un 1891 senesinde Kinetoskop'u (Kinetoscope) oluşturmalarıyla çözülmüştür.³³ Kinetoskop o güne kadar gerçekleştirilen en gelişmiş sinematografik izleme aleti olup, dünya çapında başarı elde etmiştir. Edison bir süre sonra sinema tarihinin ilk stüdyosu olan Black Maria'yı kurmuştur.³⁴

Kinetoskop hareket yanılsaması sağlamasına rağmen bunu perdeye yansıtmayı başaramamıştır. Bu nedenle onu bir yansıtma aygıtına dönüştürme ihtiyacı doğmuştur. Bunu sağlayan da Fransız Louis ve Auguste Lumière kardeşler olmuştur. Aileden fotoğrafçı olan Lumière Kardeşler, icatlarını 13 Şubat 1895 tarihinde Paris'te, Ulusal Endüstriyi Teşvik Topluluğu'na (Société d'Encouragement pour l'Industrie National) sunmuşlardır. Bu özel gösteride kardeşlerin ilk filmi olan İşçilerin Lumière Fabrikası'ndan Çıkışı (La Sortie des Ouvriers de l'Usine Lumière) sunulmuştur.³⁵ Halka açık ilk sinematograf gösterimi ise 28 Aralık 1895 tarihinde Capucines Bulvarı'ndaki Grand Café'nin egzotik dekorasyonlu Hint Salonu'nda yapılmıştır. İlk ticari sinema gösterimi olarak kabul edilen bu gösteriye 35 kişi katılmıştır. Katılımcılar giriş ücreti olarak 1 Frank vermişlerdir. Gösterilen filmler arasında ise "Bir Trenin Ciotat Garı'na Gelişi" (L'Arrivée d'Un Train en gare de la Ciotat) ve "Bahçıvanın Sulanışı" (L'Arroseur Arrosé) gibi çarpıcı filmler bulunmaktadır. "Bir Trenin Ciotat Garı'na Gelişi" filminde seyirciler trenin perdeden üzerlerine geleceklerini sanarak korkuyla çığlıklar atmış, koltukların altına saklanmış, kimileri de salonu terk etmişlerdir. Aynı tepki film bir yıl sonra İstanbul'da gösterildiğinde Sponeck gösteri salonunda da verilecektir.³⁶

Geniş kitlelerin gazete ve ilan yoluyla bu icattan haberdar olmalarıyla sinematografa ilgi oldukça artmış, ilk gösteriden 35 Frank kazanan Lumière Kardeşler bir hafta sonra

³³ Ceram, a.e., S:67.

³⁴ Robb, a.e., S: 22.

³⁵ Özuyar, a.e., S:18.

³⁶ Ceram, a.e.. S: 122.

günde 300 Frank kazanır olmuşlardır. Bu ilgiyi kazanca çevirmek için de film yapım çalışmalarına ve sinematograf üretimine hız vermişler ancak bu üretim seri bir hale gelememiştir.³⁷

Türkiye’de ise ilk örnek 1843 senesinde İstanbul’da, Galatasaray Sultanisi (Lisesi) yakınındaki bir sirkte görülmüştür: Bu, Güneş Mikroskobu (Microscope Solaire) ve Louis Daguerre’nin Büyük Diorama (Le Grand Diorama) teknikleriyle gerçekleşen bir fotoğraf gösterimidir.³⁸ Bu tarihten sonra da 1895 senesine kadar ara ara slayt gösterileri olmuş, bu gösteriler çoğunlukla Beyoğlu’nun eğlence ve kültür merkezi haline gelen İstiklal Caddesi’ndeki (Cadde-i Kebir – Grand Rue de Pera) mekânlarda gerçekleşmiştir.³⁹

1895 senesinin sonbaharına gelindiğinde ise Osmanlı’da sinematograf bilinmekteydi ancak ilk sinematograf gösterimi tam bir yıl sonra Sponeck Birahanesi’nde gerçekleşmiştir.⁴⁰ Osmanlı Askeri Müzesi (Müze-i Askeri-i Osmani) içerisinde bulunan Askeri Müze Sineması da (Müze-i Askeri Sineması) İstanbul’un gözde gösterim mekânlarından birisiydi. Buradaki film gösterimleri Birinci Dünya Savaşı sonuna kadar devam etmiştir.⁴¹

İstanbul’da sinema 1910 senesine kadar seyyar nitelikteydi. Sinema salonlarında sürekli film gösterimleri bu tarihte başlamıştır. İstanbullular için sinema bir eğlence, kültürel açıdan ithal edilmiş bir tüketim aracıydı.⁴²

Sesli filmler ise 1920’li senelerin ortasında ortaya çıkmış fakat 1930’lu senelerin başından itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır. 1900’lerin başından itibaren filmlerde sessiz sahnelerin anlaşılmasını sağlamak amacıyla ara yazılara yer verilmekteydi. Bazı sessiz film gösterimleri sırasında orada bulunan bir kişinin seslendirme yaptığı da bilinmektedir. Filmler gösterilecekleri ülkelere göre kopyalarındaki ara yazılar

³⁷ Özuyar, a.e., S: 19- 20.

³⁸ Özuyar, a.e., S: 20.

³⁹ Özuyar, a.e., S:20- 21.

⁴⁰ Özuyar, a.e., S:24-75.

⁴¹ Özuyar, a.e., S: 178-180.

⁴² Yorgo Bozis, Sula Bozis, **Paris’ten Pera’ya Sinema ve Rum Sinemacılar**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2014, S:135.

çıkartılıp yerlerine yenisi eklenirdi. Beyoğlu'ndaki gösterimler ağırlıklı olarak Osmanlıca, Ermenice ve Fransızca ara yazılarla yapılmaktaydı.⁴³

Ancak sessiz sinema döneminde çekilen filmlerin bugün yüzde sekseninin kayıp olduğu öne sürülmektedir. İlk Türk filmi olduğu varsayılan 1914 tarihli “Ayastefanos'taki Rus Abidesinin Yıkılışı” filminin kayıp olduğu belirtilmektedir.⁴⁴ Türkiye’de sinema üzerine yazılan ilk kitap ise Hilmi Malik’in 1933 senesinde Hâkimiyeti Milliye Matbaası tarafından basılan “Türkiye’de Sinema ve Tesirleri” isimli kitabıdır.⁴⁵

1.1.2. Genişletilmiş Sinema

Genişletilmiş Sinema (Expanded Cinema) bir dönüşüm süreci olarak hayatın, insanın bilinçaltını açıklamak için süregiden hareketidir.”⁴⁶

Oluşturulmuş bir obje lazer ışığı tarafından bölündüğü zaman, ışığın bir tarafı objeyi fotografik bir tabakaya yansıtırken, diğer taraf- referans ışığı- doğrudan tabakaya aktarılmaktadır. Bu, objenin üç boyutlu bir sunumu, yani hologramdır.

Jean Baudrillard “Hologramlar” başlıklı makalesinde hologramlara Tanrısal bir güç yüklemiştir. Nasıl ki sadece Tanrı duvarların arasından geçebilirse, bunu düşleyen insan da hologramlar aracılığıyla kendisini bunu yaparken bulabilecektir. Baudrillard, “holografik ikizinizi hareket edip, konuşurken bulduğunuz gün, bu mucizeyi gerçekleştirmiş olacaksınız” demiştir. Ancak bundan sonra elbette bu bir düş olmaktan çıkacağı için cazibesini kaybedecektir.⁴⁷

⁴³ Saadet Özen, “Harf Inkılabı’ndan Önce Sinemanın Harfleri”, **Altyazı’nın Gayri Resmi ve Resimli Türkiye Sinema Sözlüğü, Haziran –Eylül 2015.** , İstanbul, S:98.

⁴⁴ Elif Rongen Kaynakçı, “Kayıp Filmler”, **Altyazı’nın Gayri Resmi ve Resimli Türkiye Sinema Sözlüğü, Haziran –Eylül 2015.** İstanbul, S:121.

⁴⁵ Özge Özyılmaz, “Türkiye’de Sinema ve Tesirleri”, **Altyazı’nın Gayri Resmi ve Resimli Türkiye Sinema Sözlüğü, İstanbul, Haziran –Eylül 2015.** S:210.

⁴⁶ Eric de Bruyn, “Empire’s Hologram”, François Bovier, Adeena Mey, **Cinema in the Expanded Field**, Lozan, JRP Ringier, Les Presses Du Réel Yayınları, S:22.

⁴⁷ Jean Baudrillard, “Holograms”, **Simulera and Simulation.** Michigan, Michigan Üniversitesi Yayınları, 1994, S:105.

1969 senesinin nisan ayında dünyanın ilk holografik filmi Güney Kaliforniya’da az sayıda insana başarıyla gösterilmiştir.⁴⁸ İcadından kısa bir süre sonra holografi, gizli askeri laboratuvarlardan uzaklaşmış ve hem ticaret dünyasına hem de sanatsal topluluklara yayılmıştır. Bruce Nauman bu yeni aracı deneyimleyen ilk sanatçılardan biridir, 1968 senesinde Yüz Yaratmak (Making Face) serisini oluşturmuştur. Bundan kısa bir süre sonra ise Detroit Cranbrook Akademisinde (1969) ve New York’taki Finch Kolejinde hologramlı ilk sergiler düzenlenmiştir. 1971 senesinde San Francisco’da Holografi Okulu, 1976’da ise New York Holografi Müzesi kurulmuştur. Youngblood, “Genişletilmiş Sinema” (Expanded Cinema) kitabında 2000 senesinden itibaren holografik sinemayla televizyonun ortak özellikleri bulunacağını ve bundan hiçbir şüphesi olmadığını iddia etmiştir. Hologramla sanal gerçeklik arasındaki karışıklık sona ermiştir.⁴⁹

Sheldon Renan sinemanın oluşumundan genişletilmiş sinemanın oluşmasına kadar tüm sanatlar üzerinde yeni şartlar ve yeni anlayışların gelişmesinin etkili olduğunu ve bunun azımsanamayacak önemde olduğunu belirtmiştir.⁵⁰ Aynı şekilde sanatçılar tek bir araçla sadece resim ya da sadece heykel çalışmak istememekte, pek çok araçla çalışıp bir eserde pek çok alanı birleştirmek istemişlerdir.

1950’li ve 1960’lı senelerin sonlarına doğru pek çok eleştirmen güzel sanatların yöntemleri ve skalasında belirgin bir değişim gözlemiştir. Allan Kaprow meşhur “Jackson Pollock’un Mirası” denemesinde sanatçıların eserlerinin kapsamlarını genişlettiklerini ve yağlıboyadan, onu çevreleyen alana geçtiklerini, sanatsal içgüdülerin performansla birleştiğini ve tiyatrunun, müziğin ve sinemanın zamansal imkânlarının güzel sanatların sosyal alanlarına uygulandığından söz etmiştir.⁵¹ Sanat dünyasındaki bu iyi bilinen ve iyi belgelenmiş değişim genişletilmiş sinemadaki benzeri değişimlerle eşzamanlıdır. 1960’lı seneler boyunca sinema malzemeleriyle oluşturulan bir trend gelişmiştir. Bu, çeşitli projeksiyonları, canlı performansları

⁴⁸ Youngblood, a.e., S:399.

⁴⁹ Bruyn, a.e., S:24-5.

⁵⁰ Sheldon Renan, **An Introduction to the American Underground Film**, New York, E. P. Dutton & Co., 1967, S: 228.

⁵¹ Jeff Kelley, “Essays on the Blurring of Art and Life”, Allan Karpow, **The Legacy of Jackson Pollock**, Berkeley, California Üniversitesi Yayınları, 2003, S:1-9.

(müzik, dans, konuşma dili), video teknolojilerini, televizyon setlerini, projeksiyon kapsamının genişletilip, yeniden şekillendirilmesini ve üç boyutlu atmosferin giderek artmasını kapsamaktadır.

Erik Bullo sinemanın zamanla pek çok yeni amaca hizmet ettiğini belirtmiştir.⁵² Galeri ve müzelerde gösterilmiş, enstalasyon şeklinde oluşturulmuş, mobil telefonlar ve bilgisayar ekranlarında yer almıştır. E. Bullo bu durumda bizim sinema olarak bildiğimiz şeyin araçlarını sorgulamıştır. Sinema artık geçmişin bir kalıntısı, geleneksel tarzdan ayrılmaz bir bütün, bir müze parçası mıdır yoksa geçmişi tamamen inkâr etmeden, çeşitli avantajları aracılığıyla ondan kaçarak metamorfozu başaran bir sanat mı? Genişletilmiş sinema alanındaki eleştirel ve tarihsel ilginin zamanla canlanması da bunun bir sonucudur. Sinema ne kadar genişleyip değişebilecektir? Kırılma noktası nerede yatmaktadır? Jonathan Walley 1970’li senelerde genişletilmiş sinemaya şeklini veren hem genişleme ve hem karşıtlık içeren ikili paradoksal trendin altını çizmiştir. Anthony McCall’ın 1973 tarihli “Makarayı Tanımlayan Çizgi” (Line Describing a Cone) ve Tony Conrad’ın 1973 tarihli “Sarı Filmler” (Yellow Movies) çalışmaları sinemanın geleneksel araçlarının belirgin bir şekilde terk edildiğinin kanıtlarıdır. Bu çalışmalar yöntemlerin ontolojik konumlarının sorgulanmasından doğmuşlardır.⁵³ Sinema teşhiri, sinema salonlarından müzeye taşınmıştır. Burada sık sık çerçeve ve çoklu ekranlara ve sinema ile sanatın tarihsel referanslarının etkileşimine yer verilerek izleyiciye bu yönelim sunulmuştur. Bir ifade veya sanat eseriymiş gibi film sergilemek edimsel bir hareket oluşturmakta mıdır? “Sergilemek” edimsel bir eylem midir? Film, görüntü evinden müzeye taşınmış, orijinal sinematografik sisteminden koparılmış ve artık yeni teknik biçimlere tabii tutulmuştur. Performans ileriye dönük olan tek yol mudur?

⁵² Erik Bullo, “On Performative Cinema. On The films of Roland Sabatier and Lettrist Anti- Cinema”, François Bovier, Adeena Mey, **Cinema in the Expanded Field**, Lozan, JRP Ringier, Les Presses Du Réel Yayınları, 2015, S:99.

⁵³ Jonathan Walley, “The Material of Film and the Idea of Cinema: Contrasting Practices in Sixties and Seventies Avant-Garde Film” Massachusetts, Mit Press Journals Yayınları, October, Sayı: 103, 2003, S:15 – 30.

Roland Sabatier, “Buñuel’e Saygı’ya” (Hommage à Buñuel) gönderme yaparak büyük bir ekranın önünde film göstermediğiniz zaman bunun bir anti-film olması gerektiğini ifade etmiştir.⁵⁴

1963 senesinde deneysel sinema ile ilgili olarak hem Zagreb ve Yugoslavya’da Geff hem de Amerika’da Ann Arbor Festivalleri oluşturulmuştur. 1967 senesine kadar ise deneysel sinema ile ilgili bu genişlik ve büyüklükte başka hiçbir festival düzenlenmemiştir.⁵⁵

Fransa’da ise Paris’teki Amerikan Merkezi’nin yöneticisinin öncülük etmesiyle video sanatı sergilenmeye başlamıştır. “Sonbahar Festivali” (Festival d’Automne) çerçevesinde “Sanat – Video Karşılaşması” (Art / Vidéo Confrontation) Paris Modern Sanat Müzesi’nde gösterilmiştir. 1974 senesi, bir müze ortamında video göstermek için önemli bir senedir. Daha önce Amerika, Almanya, İngiltere ve Kanada’da da video gösterimleri olsa da bunlar her şeyden önce ticari galerilere yöneliktir.⁵⁶ Aynı yıl Fransa’dan bir ay önce Lozan Dekoratif Sanatlar Müzesi’nde de dikkate değer bir sergi açılmıştır: Impact Art Video Art 74. Grup Impact (Henri Barbier, Serge Marendaz, Jean Otth ve Jean-Claude Schauenberg) tarafından düzenlenen sergiye 15 ülkeden 120 sanatçı katılmıştır. Sergide video sanatı sunulmakla birlikte, sosyolojik, politik ve eğitici videolara da yer verilmiştir.⁵⁷ Paris’teki “Sanat – Video Karşılaşması” sergisinde ise çok büyük oranda video çalışmaları yer almıştır. Çok çeşitli ülkelerden (Kanada, Küba, Fransa, İsrail, Japonya, Almanya, Norveç, İsviçre, Türkiye, İngiltere, ABD, vb.) 125 sanatçının katıldığı sergide videonun Body Art, performans, enstalasyon, çevre, tiyatro, sosyolojik sanat, sosyo-eleştirel sanat ile ilişkisiyle beraber daha formalist ve araç bazlı videolar video sanatı olarak sunulmuştur. Sanatçıların pek çoğu iki sergiye de katılmıştır.

⁵⁴ Bullot, a.e., S:113.

⁵⁵ Xavier Garcia Bardon, “EXPRMNTL (Knokke-Le-Zoute, 1967): The Film Festival as an Intermedia Experimentation”, François Bovier, Adeena Mey, **Cinema in the Expanded Field**, Lozan, JRP Ringier, Les Presses Du Réel Yayınları, 2015, S:125.

⁵⁶ Stéphanie Jeanjean, “Socio-Ecologico-Critico Intruders in the History of Early French Video”, François Bovier & Adeena Mey, **Cinema in the Expanded Field**, Lozan, JRP Ringier, Les Presses Du Réel Yayınları, 2015, S:144-5.

⁵⁷ Jeanjean, a.e., S:145.

Sergiye katılan birkaç kadın sanatçıdan biri olan Léa Lublin “Müzenin İçi ve Dışı”, (Dedans / Dehors Le Musée) başlıklı projesinde müzenin içini ve dışını birleştirip, sanatın kurumsal kültür sistemi tarafından hangi araçlarla algılandığını yansıtmıştır. İlk olarak 1974 senesinin başında Yvon Lambert Galerisi’nde gösterilen bu çalışmada Fransız sanat eleştirmeni Marcelin Pleynet ve felsefeci Philippe Sollers ile birlikte video sanatı hakkında detaylı sanatsal söyleşilere yer vermiştir. Sanatı, modern sanat tarihinden reproduksiyonlara yer verdiği slayt projeksiyonlarındaki alçakgönüllü enstalasyonlarla karşılaştırdığı bu projesinden sonra “Sanata Dair Sorgulamalar” (Interrogations sur l’art) çalışmaları için de bu projeyi genişletmiştir. Bu defa video sanatını toplumun pek çok farklı kesiminden geri dönüş alabilmek için kullanmıştır: Sanatçılar, eleştirmenler, yazarlar, düşünürler, ekonomistler, bilim insanları, yolda yürüyen anonim kadın ve erkekler “Sanat bir tutku mudur?”, “Sanat bir ifade sistemi midir?”, “Sanat bir konsept midir? , “Sanat ideolojik midir?”, “Sanat bir aldatma mıdır?”, “Sanat yüceltme midir?”, “Sanat nevroz mudur?” vb. gibi soruları yanıtlamışlardır. Böylece sanata yönelik birbirinden bağımsız, iyi ve kötü tepkiler kesin bir şekilde belirtilerek, çok farklı fikirlerle kurumsal eleştirinin popüler versiyonu ifade edilmiştir.⁵⁸

Pompidou Merkezi 1977 senesinde halka açıldığında video önemli ölçüde sanat aracı olarak algılanmaya ve düzenli olarak müzenin programında yer almaya başlamıştır. Önceleri fotoğraf ve filmin geniş bir departman altında birleştirilmesi varsayılmıştır. Böylece videolar öncelikle merkezin projeksiyon odalarında gösterilmiştir. Film gösteriminin örnek alındığı bu sunumlarda, belirli gösterim saati ve numaralı oturma düzeni gözetilmiştir. Fakat Christine Van Assche 1980’li senelerde kurumda çalışmaya başladıktan sonra videonun Görsel Sanatlar Departmanı kapsamında olması ve müzenin sergi galerilerinde gösterilmesini talep etmiştir. Sinema salonundan sergi salonlarına yönelen bu değişim Yeni Medya Departmanı’nın oluşmasına yol açmış ve sergi mekânlarını işgal eden video enstalasyonlarının üstünlüğünü açıklamıştır. Bugün Pompidou Merkezi’nde bulunan yeni medya koleksiyonu, kendi türünde dünya üzerindeki en önemli koleksiyonlardan biri olarak kabul edilmektedir. Bu, yalnızca en eski çalışmalara sahip olmasından değil, aynı zamanda video tarihinin uluslararası

⁵⁸ Jeanjean, a.e., S:151.

oluşumunu ve video enstalasyonunun ilk zamanlarından günümüze gelişini sunarak çok çeşitli koleksiyonlara sahip olmasındandır. (Müze 2006 senesinde 1200 videokaset ve 85 enstalasyona sahipti.) Pek çok uluslararası müzenin sürekli koleksiyonlarına video enstalasyonları almaya başlamalarının 1990'lı seneler olduğu düşünüldüğünde de oldukça önemlidir. Pompidou Merkezi'nde Yeni Medya Departmanı'nın kurulmasıyla aynı dönemlerde bir avuç başka Avrupa müzesi de koleksiyonları için video ve yeni medya sanatı toplamaya başlamışlardır: Amsterdam'daki Stedelijk Müzesi, Zürich'teki Kunsthaus, Basel'deki Sanat Müzesi ve Köln'deki Ludwig Müzesi.⁵⁹ Paris o yıllarda video sanatını görülebileceği birkaç yerden biriyken, Fransız televizyonu video sanatı ile ilgili hemen hemen hiçbir şey yapmamıştır.⁶⁰ Gene Youngblood Genişletilmiş Sinema kitabında 1986 senesinden itibaren sanatçıların kendi televizyon kanallarının olacağını söylemiştir. Ancak ironik bir şekilde 1986 senesi televizyonun sanatla ilişkisinin bittiği yıl olmuş ve televizyon bugünkü ucuz, ticari gösterilere dönüşmüştür. Dolayısıyla video sanatı, gösterildiği tek yer olan, müze ve galerilerle sınırlandırılmıştır.⁶¹

Video sanatının ilk dönem sanatçıları sanat sistemiyle set sınırlarının ötesinde çalışarak mevcut sinemayı geniş bir alana, alışılmış kurumsal çerçevelerin dışına ve yaratıcılık ve görünürlük alanlarına yaymışlardır. Eserlerin pek çoğu kamu alanlarında, toplumla doğrudan bir ilişkiyle, kararlı yeni sunum teknikleri ve sinema ve televizyonun sınırlama ve kısıtlamalarından ve “özel” izleyicilerin özel durumlarından bağımsız bir şekilde geliştirilmiştir. Bu ilk dönem gözlemcileri, video kullanarak sanat için yeni ve görünüşte sıra dışı bağlamlar oluşturmuş; işteki (sendika toplantıları), saldırgan çevrelerdeki (feminizm toplantıları), süpermarketteki, otoparklardaki, caddedeki insanları topluma sunmuşlardır.⁶²

1.2. Televizyonun İcadı ve Televizyon Yayıncılığının Gelişimi

Elektrikli aktarım ve aktarılan görsel imajların algılanmasına dayalı olan televizyon, ayrı zaman ve mekânlarda yapılan çok farklı icatlarla ilgili gelişmelerden sonra ortaya

⁵⁹ Jeanjean, a.e., S:156.

⁶⁰ Jeanjean, a.e., S:164-65.

⁶¹ Jeanjean, a.e., S:171.

⁶² JeanJean, a.e., S:159.

çıkılmıştır. Özünde kuşlarla, atlarla veya gemilerle iletilen mesajların yerine daha çabuk ulaşmasını amaçlayan bu icadın ilk adımları 17. ve 18. yüzyıllarda Hans Oersted, James Clerk, George Ohm, Luigi Galvani, André Ampère, Allesandro Volta gibi bilim insanları tarafından atılmıştır.

İlk pratik çözüm 1843 senesinde Samuel F. B. Morse'un telgraf makinesini icat etmesiyle bulunurken, 1877 senesinde Edison'un fonografi icat etmesi, aynı tarihlerde görsel eklentilerin oluşması, elektrikli kameranın patentinin alınması, 1880 senesinde Maurice Leblanc'ın hareketli görüntüleri elektrik kabloları üzerinden aktarması, 1884 senesinde Paul Nipkow'un başarılı görsel aktarımın patentini alması, akabinde elektrikli tüplerin oluşturulması ve 1897 senesinde Karl Ferdinand'ın soğuk katotlu ışın borularını geliştirmesi televizyonun icadının yolunu açmıştır.⁶³

1876 senesinde Alexander Graham Bell telefonu icat ettiğinde ilgi görmüştür ancak insanlar bu buluşun gündelik hayatta ne işe yarayacağını kavrayamamışlardır. Oysaki gerekli donanım sağlandıktan sonra karşı tarafa ses iletilebiliyorsa neden görüntü iletilemesindi?⁶⁴

25 Ağustos 1900 tarihinde ise Constantin Perskyi selenyumun magnetik özellikleri üzerine dayandırılmış "Televizyon" başlıklı makalesini Paris'te düzenlenen Uluslararası Elektrik Kongresinde sunmuştur. Bu yeni icat "telefot" ve "teletroskop" gibi eski terimlerin yerine geçerek "mesafeyle izleme" anlamına gelen ismiyle toplum yaşamına girmiştir. 1909 senesinde ise farklı araçlarla üç farklı televizyon sistemi oluşturulmuştur.⁶⁵

1. Dünya Savaşı yıllarında ticari amaçlarla radyo yayınlarına ağırlık verilmiştir. Televizyona olan asıl ilgi ise savaş sonrası oluşmuştur. 1921 senesinin ağustos ayında Edvard Gustav Schoultz Paris'te elektrikli tüplerin patentini almıştır. 1924 senesinin nisan ayında ise Campbell Swinton fikirlerini geliştirerek elektrikli televizyon şemasını sunmuş ve pek çok araştırmacının dikkatini çekmiştir.

⁶³ Albert Abramson, **The Invention of Television**, Jefferson, McFarland Yayınları., 1987, S.9.

⁶⁴ Ömer Serim, **Türk Televizyon Tarihi 1952- 2006**, İstanbul, Epsilon Yayınevi, 2007, S.23.

⁶⁵ Abramson, a.e., S.11.

Çeşitli çalışmalardan sonra 1934 senesinin yaz aylarında ise Philo Farnsworth tamamen elektrikli televizyonun ilk halka açık gösterimini Philadelphia'daki Franklin Enstitüsünde gerçekleştirmiştir. Gösterimde vodvillere, atletizm etkinliklerine ve çeşitli politikacılara, her birine on beş dakika olmak üzere, yer verilmiştir.⁶⁶

2 Kasım 1936 tarihinde ise John L. Baird'in icat ettiği sistemle Londra'daki ilk televizyon yayını gerçekleştirilmiştir.⁶⁷ Programda oyunlar, müzikal etkinlikler, dramalar, kriket maçları, boks ve sergilere yer verilmiştir.⁶⁸

1937 senesinin şubat ayında ise Marconi –EMI'nın 405 hatlı televizyon sistemi modern televizyon sisteminin başlangıcı olarak kabul edilmiştir.⁶⁹

1951 senesinde ise ilk defa Amerika'da renkli televizyon yayınına geçilmiştir. İngiltere ve Sovyetler Birliği'nde bu tarih 1967 senesi iken, diğer ülkelerde yayın standardına göre renkli gösterime geçiş yılı değişkenlik göstermiştir.⁷⁰

Örneğin Türkiye'de Vatan Gazetesi, Amerika'da renkli yayına geçildiği tarihte halka birinci sayfasından “Yukarıdaki resim bir televizyondur” başlığıyla televizyonu henüz tanıtmaktadır.⁷¹ Renkli televizyona geçiş için ise bir otuz sene daha beklemek gerekecektir.⁷²

1.3. Türkiye’de Televizyon

Türkiye’de 1952 senesinde yerel ve haftada birkaç saatlik yayınlarla İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından başlatılan deneme yayınları, TRT Kanunu ile Türkiye’de radyo ve televizyon yayın tekelinin TRT kurumuna verilmesiyle son bulmuş ve TRT 1968 senesinde tek kanal olarak yayın hayatına başlamış ve zaman içinde TRT1, TRT 2 olmak üzere çeşitlenmiştir. 1980’li senelerde renkli televizyona kısmen geçilmiştir, 1990’lı senelerin hemen başında ise özel televizyon kurumları yayın hayatlarına başlamışlardır.⁷³

⁶⁶ A.e., S.18.

⁶⁷ Serim, a.e., S.25.

⁶⁸ Abramson, a.e., S.18.

⁶⁹ A.e., S.19.

⁷⁰ Serim, Ömer, a.e., S.25.

⁷¹ Serim Ömer a.e., S:28.

⁷² A.e., S:19.

⁷³ Yasin Keskin, Televizyonun Tarihçesi ve Geçmişten Günümüze Gelişimi, Çevrimiçi: <https://ofpof.com/merak/televizyonun-tarihcesi-ve-gecmisten-gunumuze-gelisimi>, 10.02.2018.

İstanbul Teknik Üniversitesi'ndeki eğitim amaçlı yapılan yayınlardan sonra, TRT'de gerçekleştirilen programları ise tiyatrolar, eğlence programları, yarışmalar, müzik programları, bale gösterimleri, belgeseller ve İngilizce dersleri oluşturmuştur.⁷⁴

İlk renkli gösterimler 1981 senesinde 23 Nisan ve 19 Mayıs tarihlerinde yapılırken⁷⁵, 1984 senesinin Mayıs ayında yalnızca reklamlar renkli olarak gösterilmiş, tamamen renkli yayın ise Temmuz ayından itibaren gerçekleşmeye başlamıştır.⁷⁶

⁷⁴ Serim a.e., S:35.

⁷⁵ A.e., s:124.

⁷⁶ A.e., s:130.

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYADAN SİNEMA VE TELEVİZYON MÜZE ÖRNEKLERİNİN İNCELENMESİ

Bu bölümde yurtdışındaki sinema ve televizyon müzeleri ele alınmıştır. Söz konusu müzeler çok çeşitli olduğundan öncelikle “Sinema Tarihi Müzeleri”, “Sinema Sanatçılarına Adanan Müzeler”, “Sinema Filmlerine Adanan Müzeler”, “Bölgesel ve Mekânsal Alanların Film ve Televizyon Müzeleri”, “Çizgi Film ve Animasyon Müzeleri” ve “Açılması Planlanan Müzeler” başlıklı gruplara ayrılmış ve daha sonra “Sponsorlar ve Bağışlar”, “Kurumsal Gelişim – Tarihçe”, “Koleksiyon”, “Sergileme Özellikleri”, “Etkinlikler” ve “Ulaşılabilirlik – Sosyal Medya” başlıkları altında, ülke ve şehir sıralamasına göre alfabetik olarak değerlendirilmişlerdir.

2.1. Sinema Tarihi Müzeleri

“Sinema Tarihi Müzeleri” başlığı altında 33 müze incelenmiştir. Bu müzelerin dördü Almanya’da (Berlin, Düsseldorf, Frankfurt, Potsdam), ikisi Amerika’da (New York), biri Avustralya’da (Melbourne), biri Avusturya’da (Viyana), biri Belarus’ta (Minsk), ikisi Çin’de (Pekin, Şangay), biri Dubai’de (Dubai Kenti), üçü Fransa’da (Lyon, Paris), biri Hollanda’da (Amsterdam), üçü İngiltere’de (Bradford, Exeter, Londra), biri İran’da (Tahran), ikisi İspanya’da (Girona, Madrid), dördü İtalya’da (Cenova, Padova, Torino), biri Kanada’da (Torino), biri Letonya’da (Riga), ikisi Portekiz’de (Melgaço, Lizbon), biri Rusya’da (Moskova), biri Tayland’da (Nakhon Pathom) ve biri Yunanistan’dadır (Selanik).

2.1.1. Alman Sinemateği – Sinema ve Televizyon Müzesi (Berlin)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Sinema ve Televizyon Müzesi kâr amacı gütmeyen bir kurumdur. Kültür ve Medya Müdürlüğü Federal Yönetimi tarafından desteklenmektedir. Ayrıca Berlin Film Müzesi Dostları ve Patronları Vakfı, Müze’ye gerekli fonlamaları sağlamaktadır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Alman Sinemateği resmi olarak 1963 senesinin Şubat ayında açılmıştır. Müzenin kurucu yöneticisi Gerhard Lamprecht müzeye kapsamlı bir film, belge ve materyal koleksiyonu kazandırmıştır. Sinematek kuruluşundan bugüne kadar sinema tarihi ve sinema teknolojisi ile ilgili her şeyin dizinini oluşturmuş, televizyon, film baskıları, film programları, afişler, set tasarımlarının çizimleri, kostümler, fotoğraflar, senaryolar, kişisel eşyalar ve sinema tarihiyle ilgili tüm belgeleri kayıt altına almıştır. Sinematek tek bir sergisi olmadan uzun yıllar varlığını sürdürdükten sonra 2000 senesinin eylül ayında Film Müzesi adı altında kalıcı koleksiyon niteliğini kazanmıştır. Ziyaretçiler Alman Sinema tarihine tematik ve kronolojik bir yolculuk yapmakta ve diğer kalıcı sergi olan Berlin ve Hollywood ilişkisinden bahseden sergiyi ziyaret etmektedirler. Bu programa özel sergiler de eşlik etmektedir.

Şekil 1: Berlin Sinema ve Televizyon Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

Alman Sinemateği belgelerini sayısız etkinlikte sergilemekte; sinema tarihi, sanat ve kültür tarihi ile ilgili ulusal ve uluslararası sergilere düzenli olarak katılmakta; 1977 senesinden beri Berlin Uluslararası Film Festivali'nin Retrospektif bölümünü düzenlemekte; düzenli yayınlar oluşturmakta, sinemayla edebiyata katkıda

bulunmaktadır. Bu katkılar sinema tarihinin okunmasında en temel eserler haline gelmiştir. Uluslararası Film Arşiv Federasyonu üyesi olan Müze, bilimsel kurumlar ve medya kurumlarına, gazetecilere ve özel araştırmacılara sinema tarihiyle ilgili bilgi ve sinema programları, filmografilerle ilgili tasarımlar konusunda destek vermeye her zaman hazırdır. Alman Televizyonunun 50. kuruluş yıldönümü amacıyla düzenlenen “Televizyon Sizi Mutlu Eder” (Television Makes You Happy) sergisiyle Müze bir araç olarak televizyonun tarihini ilk defa yakından incelemiştir ve bu sergi, 1 Haziran 2006 tarihinde açılacak olan Alman Sinemateğinin Kalıcı Televizyon Sergisi’nde önemli bir etmen olmuştur. Ziyaretçilere bu sergi sayesinde kendi kişisel televizyon deneyimlerini tekrar değerlendirme ve Almanya’nın görsel-işitsel mirasına dair farkındalıklarını artırma olanağı sunulmuştur. Ayrıca düzenlenen özel sergiler de sinema ve televizyonu tarihi ve kültürel açıdan incelemektedir.⁷⁷

- **Koleksiyon:** Sinematek ve Müze bugün 26,000 adet Alman ve yabancı, sesli ve sessiz filme sahip olup, bunlar avangart, deneysel veya belgesel gibi çeşitli tarzlardadır. Ayrıca bir milyondan fazla film görseli, prodüksiyon fotoğrafları, portreler, 30,000 senaryo, 60,000 film programı, film bileti, sinemasal ve biyografik materyal, projektörler, kameralar ve sinemanın oluşum sürecinden bugüne kadar gelen çeşitli malzemeler, 1919 senesinden bugüne kadar Almanya’da yapılmış olan çizimler, tasarımlar, modeller, animasyon koleksiyonunda yer alan tasarım, dekor, minyatür, mat çizimler ve sinematografiden dijital sinemaya kadar olan gelişimi ziyaretçilere sunacak materyaller koleksiyonda yer almaktadır. Berlin’den Hollywood’a sürgün olarak giden sinema emekçilerinin belge niteliğindeki koleksiyonları da dünya üzerinde bu alandaki en kapsamlı koleksiyon olma unvanına sahiptir. Bu bağlamda uluslararası sinema ilişkilerine de değinilmektedir. Marlene Dietrich Koleksiyonu, 1993 senesinde Berlin Devleti’nden satın alınarak Müzeye dâhil edilmiştir. Dietrich’in en kapsamlı sergisini oluşturan bu koleksiyon bilimsel araştırmalar ve uluslararası sergilere açıktır.⁷⁸ Film Arşivi Departmanı ulusal ve uluslararası film prodüksiyonlarını toplamak, belgelemek, restore etmek ve korumak misyonlarını, Alman Sinemateği ise Alman televizyon tarihini tüm topluma iletme misyonunu

⁷⁷ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/about-us/history>, 03.02.2018.

⁷⁸ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/about-us/history>, 03.02.2018.

taşımaktadır. Bu nedenle film koleksiyonu 1895 senesinden bugüne kadar gelen belgesel, deneysel, animasyon ve amatör filmleri içererek, 13,000 adet örneğe sahiptir. Koleksiyon oluşturulmasında bütünlüğe değil seçilen filmlerin sanatsal çalışmalar ve tarihi belgeler niteliği taşımasına ve ayrıca sinemanın gelişimine katkıda bulunmuş örnekler olmasına dikkat edilmiştir. Korunan filmler sinema salonlarında veya araştırmalarda gösterilebilmekte, rezervasyon ile ödünç olarak alınabilmektedir.⁷⁹

Televizyon Koleksiyonunda ise ilk zamanlarından seçilmiş yayınlardan günümüze kadar gelen yetmiş yıllık süreçten 7,500 yayın yer almaktadır. Ayrıca ziyaretçilere televizyonun gelişimini ve formatları açıklayacak çeşitli örnekler ile yönetmen, oyuncu ve yapımcılarla yapılan söyleşiler mevcuttur.⁸⁰

Şekil 2: Film Afişleri Koleksiyonundan Bir Bölüm.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

Fotoğraf Koleksiyonunda sinema tarihinin her döneminden ilgili her türlü envanter, görsel belge, slayt, baskı, negatif ve orijinal dijital görsele yer verilmiştir. Arşivin bir önemi de tüm koleksiyonun erişime açık olmasıdır. Genel ve eğitimle ilgili her türlü

⁷⁹ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/film-archive/general-information>, 03.02.2018.

⁸⁰ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/mediathek-fernsehen>, 05.02.2018.

erişime açık olan koleksiyon, sergilerde, okul yayınlarında, retrospektiflerde, basılı yayımlarda kullanılabilmektedir.

Koleksiyonda cam negatiften, tarihi baskıya, renkli slayttan dijital fotoğrafa 425,000 görsel ve 50,000 şahıs fotoğrafı bulunmaktadır. Bunların yüzde on beşi dijital erişime açıktır. Depoda bulunup, belgelemesi henüz tamamlanmayan fotoğrafların ise yaklaşık olarak 600,000 olduğu tahmin edilmektedir.⁸¹

Tarihi Sinema Malzemesi Koleksiyonunda kameralar, projektörler, izleme ve montaj konsolları, ışık ve ses ekipmanları, film dekor mobilyaları, sinema teknolojisi ile ilgili dergi ve şirket katalogları ve kaydırma arabaları yer almaktadır. Bu koleksiyon sinema laboratuvarı tarihine ışık tutmaktadır.⁸²

Kostüm ve Set Tasarımı Koleksiyonu 1920'lerin başındaki çizimlerle başlamakta ve çok çeşitli objelerle günümüze kadar gelmektedir. Belgelemeleri bizzat sanatçısı tarafından yapılan çizimler bin adetten fazladır.⁸³

Poster Koleksiyonunda 1945 senesinden önceki yaklaşık 1,500 poster ve poster taslağı ve 1945'ten günümüze kadar 15,000 adet poster bulunmaktadır. Bunların çoğunluğunu Alman yapımları oluşturmaktadır.⁸⁴

Kişisel Eşya Koleksiyonu kişisel belgeleri, mektupları, özel fotoğrafları ve bazı kişisel eşyaları içermektedir. Sayısız el yazması ve fotoğraf mevcuttur.⁸⁵

Senaryo, Gri Yayınlar ve Ses Dosyaları Koleksiyonunda film programları, senaryolar, basın kupürleri, tanıtım broşürleri, sansür belgeleri, imzalar, nota kâğıtları, giriş

⁸¹ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/photo-archive/general-info>, 05.02.2018.

⁸² Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/historical-film-equipment/general-info>, 05.02.2018.

⁸³ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/costumes-set-design/general-information>, 05.02.2018.

⁸⁴ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/posters/general-information>, 05.02.2018.

⁸⁵ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/personal-estates/general-information>, 05.02.2018.

biletleri ve her türden ses dokümanları yer almaktadır. Belgelerin 92,000 adedi filmlerle ilgili, 25,000 adedi ise şahıslarla ilgilidir.⁸⁶

Yalnızca ziyaret amacı belirtilen gezilerin gerçekleşebildiği Özel Efekt Koleksiyonunda maskeler, boyalar, modeller, dialar, animasyon malzemeleri, özel ekipmanlar, heykelcikler, yaratıklar ve sahne donanımları yer almaktadır.⁸⁷

1993 senesinin ekim ayında Marlene Dietrich Koleksiyonu elde edildiğinde oluşturulan Tekstil Koleksiyonunda ise 3000 adet tekstil ürünü mevcut olup, orijinal sahne kostümleri ve Marlene Dietrich'in kendi gardırobundan kıyafetler teşhir edilmektedir. Ayrıca Rainer Werner Fassbinder, Wim Wenders, Werner Herzog, gibi çeşitli pek çok sinema insanının eşyaları da koleksiyonda bulunmaktadır. Bu eşyaların bazıları zarar görebilecekleri için teşhire konulmamakta, özel koşullarda muhafaza edilmektedir. Talep olduğu takdirde gruplar ve öğrencilere, fan kulüplere, tekstil uzmanlarına ve sinema tarihçilerine özel turlar düzenlenmektedir.⁸⁸

Yalnızca ziyaret amacı belirtildikten sonra gezilebilen Üç Boyutlu Nesneler Koleksiyonunda ise dekorlar, modeller, ödüller, plakalar, maskeler ve çeşitli malzemeler bulunmaktadır.⁸⁹

- **Sergileme Özellikleri:** Sergideki bölüm başlıkları şu şekildedir. Salonlar bu başlıklara göre ayrılmış ve adlandırılmıştır:1895 -1918 Arası Öncüler ve Divalar, Dr. Caligari'nin Kabinesi, 1918 -1933 Weimar Cumhuriyeti, Metropolis, Transatlantik, Marlene Dietrich, Olimpiya, Nasyonal Sosyalizm, 1933 -1945 Sürgün, 1946 – 1980 Savaş Sonrası Dönem, Aynalar Salonu, Zaman Tüneli ve Televizyon Medyateği.⁹⁰

- **Etkinlikler:** Müze rehberli turlar, workshoplar, film gösterimleri, film konuşmaları ve aile - çocuk, üniversite - okul etkinlikleri gibi çeşitli eğitici program imkânları

⁸⁶ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/scripts/general-information>, 05.02.2018.

⁸⁷ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/special-effects/general-information>, 05.02.2018.

⁸⁸ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/textile-archive/general-information>, 05.02.2018.

⁸⁹ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/3d-objects/general-information>, 05.02.2018.

⁹⁰ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/exhibitions/permanent-exhibition>, 03.02.2018.

sunmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerine yönelik eğitim ve tartışma olanakları ve ayrıca doğum günü kutlamaları müze bünyesinde yapılabilmektedir. Seyahat acentaları ve şirketlere yönelik organizasyonlar da mevcuttur.⁹¹

Şekil 3: Fassbinder Koleksiyonundan Bir Bölüm.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

Televizyonla ilgili olarak periyodik aralıklarla özel sunumlar yapılmaktadır. Ziyaretçiler hem bu sunumlara katılabilmekte, hem de medyatek bünyesindeki altı başlıkla ilgili (Klipler, uzun yayınlar, raporlar, röportajlar, kişisel filmler ve şovlar) örnekleri inceleyebilmektedirler.

“Küratörün Seçimi Bölümünde” ise Alman Sinemateği uzmanlarının ziyaretçiler için seçtikleri kişisel programlar gösterilmektedir.⁹²

Sinemateğin dördüncü katında 200 metre karelik, en yeni görsel-ışitsel tekniklerle donatılmış bir etkinlik salonu bulunmaktadır. Burada tartışmalar, sempozyumlar, basın

⁹¹ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/educational-services>, 07.02.2018.

⁹² Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/archives/mediathek-fernsehen>, 05.02.2018.

konferansları, kitap sunumları düzenlenmektedir. Ayrıca salon dışındaki alanla beraber 400 metre karelik alana uygun etkinlikler de organize edilebilmektedir.⁹³

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi (<https://www.deutsche-kinemathek.de/en>), Facebook (<https://www.facebook.com/MuseumfuerFilmundFernsehen>) ve Twitter hesaplarından (https://twitter.com/de_kinemathek) ulaşılabilirliktedir.

Şekil 4: İç Mekân Tasarımı.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

2.1.2. Düsseldorf Film Müzesi

- Sponsorlar ve Bağışlar: Müze bir devlet müzesidir ve desteğini devletten almaktadır. Ayrıca her türlü bağışı kabul etmektedir.

⁹³ Çevrimiçi: <https://www.deutsche-kinemathek.de/en/about-us/rentals>, 07.02.2018.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Kuzey Rhine Westphali eyalet başkentinin Eski Şehir bölgesinde konumlanan Düsseldorf Film Müzesi 1993 senesinde açılmıştır. İnteraktif olan Müze, sinemanın erken dönemlerinden bugüne kadar gelerek sinema dünyasına dair ilgi çekici bir deneyim sunmaktadır. Müze aynı zamanda sinemayla ilgili tüm ülkeyi ve dünyayı dolaşan sergiler düzenlemektedir.

Şekil 5: Düsseldorf Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak:https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eingang_Filmmuseum_und_Kino_Black_Box,_D%C3%BCsseldorf_2011.JPG (Çevrimiçi: 26.02.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda 500.000 fotoğraf, 25.000'den fazla poster, ek olarak basım bültenleri, haber klipleri, sinema programları, senaryo - diyalog listeleri ve diğer prodüksiyon belgeleri bulunmaktadır. Demirbaşlar arasında Lotte Reiniger, Helmut Käutner, Wolfgang Staudte, Harry Piel ve Liesl Karlstadt'ın bağışları yer almaktadır. 500'den fazla küçük heykelciğe sahip olan Gölge Oyunu Koleksiyonu 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar olan bir zaman dilimini kapsamaktadır ve bu sanatın tarihini, dekorunu, aksesuarlarını ve sahnesini betimlemektedir. Kuzey Rhine Westphalia'nın tek Film Müzesi olan Müze aynı zamanda devletin film koleksiyonuna da ev sahipliği yapmaktadır. Film arşivinde 6,500'den fazla film, 22.000 kadar videokaset, DVD ve Bluray film yer almaktadır. Kütüphane 32.000'den fazla esere sahiptir. Kitaplar, gazeteler, dergiler ve diğer basılı bilgiler randevu ile incelenebilmektedir.

- **Sergileme Özellikleri:** 2.200 metre karelik kalıcı sergi alanında canlı bir sinema tarihi ve nadir eski film teknolojilerinden bir seçki sunulmaktadır. Burada 1880 senelerinden karanlık odalar ve sihirli fenerler, 20. yüzyılın başından günümüze kadar gelen film projektörleri ve kameralar, set modelleri, sahne tasarımları, dekorlar ve kostümler yer almaktadır. Bir replika film stüdyosu ve özel efektler bölümü de güncel film yapımına dair bilgi sağlamaktadır. Ziyaretçiler üretim süreçlerine ve filmlerin insan hayatı üzerindeki etkisine de tanıklık edeceklerdir. Kalıcı koleksiyonun yanında Film Müzesi geniş bir arşiv, kütüphane ve günlük gösterim yapan bir sinemaya sahiptir.

Şekil 6: Müze İç Mekân.

Kaynak: <http://www.bestourism.com/items/di/7368?title=Dusseldorf-Filmmuseum-&b=299> (Çevrimiçi: 28.02.2018)

- **Etkinlikler:** Müzenin düzenlediği etkinlikler arasında film ve medya ile ilgili eğitim programları, seminerler ve workshoplar yer almaktadır. Bu etkinlikler okulların, üniversitelerin ve ülkedeki pek çok kurumun ilgisini çekmektedir.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzenin web sitesi ve sosyal medya hesabı olmamakla birlikte bağlı bulunduğu Düsseldorf sosyal medya hesapları mevcuttur. Bunlar web sitesi (<https://www.duesseldorf.de/international/filmmuseum/english->

information.html), Facebook sayfası (<https://www.facebook.com/duesseldorf>), Twitter hesabı (<https://twitter.com/duesseldorf>) ve Youtube hesaplarıdır (<https://www.youtube.com/user/stadtduesseldorf>).⁹⁴

2.1.3. Alman Film Müzesi (Frankfurt)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze gelirini sponsorlar ve Film Enstitüsü Kurumu'nun üyesi olan 250 kişinin yıllık katkılarıyla elde etmektedir. Sergilenen eserlerin seçimi, arşiv materyallerinin alınması bu sayede gerçekleşmektedir. Müze koleksiyonu ise bağış ve hediyelerle birlikte film yapımcılarının, üretim ve dağıtım şirketlerinin, koleksiyoncuların ve özel şahısların işbirlikleriyle genişlemektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 1949 senesinde kurulan ve zamanla çeşitli yapılanmalar geçirmiş olan Film Enstitüsü'nün Alman Film Müzesi ile birleşmesi ise 2006 senesine tarihlenmektedir. Alman Film Müzesi sinema dünyasına, sinemanın tarihi ve bugününe, sinema estetiğine ve bizzat sinema gösterimi ile sergiler aracılığıyla sinemanın çeşitli etkilerine adanmıştır.

- **Koleksiyon:** Alman Film Enstitüsü ile Alman Film Müzesi'nin bir araya gelmesiyle birleşen arşiv günümüzde yaklaşık 20,000 filminden oluşan bir koleksiyona sahiptir. Bu filmler modern koruma standartlarına uygun olarak soğutulmuş ve havalandırılmış depolarda saklanmaktadır. Koleksiyonda filmler, belgeseller, kısa filmler ve tanıtım filmleriyle beraber negatif ve pozitif baskılara da yer verilmektedir. Ayrıca avant-garde Alman filmleri ve auteur sinemasının bazı büyük prodüksiyonları da mevcuttur. Bütün kopyalar, ticari amaçla kullanılmamak koşuluyla, sanat dünyasıyla, yerel sinemalarla, uluslararası film müzeleriyle ve üniversiteler gibi eğitim hizmet kurumlarıyla paylaşılabilir. ⁹⁵

Resim koleksiyonu, eski ve yeni yapımlardan yaklaşık olarak iki buçuk milyonluk fotoğraf ve hem ulusal hem de uluslararası film prodüksiyonlarından slaytları içermektedir. Koleksiyon sürekli olarak güncellenmektedir. Güncel Alman ve yabancı

⁹⁴ Çevrimiçi:

<https://www.duesseldorf.de/international/filmmuseum/english-information.html>, 16.12.2017.

⁹⁵ Çevrimiçi: <http://deutsches-filminstitut.de/en/film-distribution/>, 30.08.2017.

prodüksiyonlardan tanıtım ve basın fotoğrafları filmler yayınlandıkça koleksiyona dâhil edilmektedir. 2000 senesinden beri bu kayıtlar dijital formda gerçekleştirilmektedir. Bu materyaller arasında elle boyanmış lobi kartları, portreler, resimler, film yıldızlarının kartpostalları, çoğu ithafı veya imzalı eserler ve sessiz dönemden başlayan prodüksiyon resimleri yer almaktadır. Weimar Cumhuriyeti zamanında otoritelerce sansüre uğrayan yasaklı yayınlar ve “yasak” resimler de ayrıca mevcuttur.

Şekil 7: Alman Film Müzesi’nin Dışarıdan Görünümü.

Kaynak: <https://www.frankfurt-tourismus.de/en/Media/Events/Film-History-at-the-Filmmuseum> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

Özel koleksiyonlarda film tekniği ve çekimler, kostümler ve film ilanlarıyla ilgili görsel malzeme de bulunabilmektedir. Nasyonal sosyalist dönem özellikle kusursuzca belgelenmiştir. Bu malzemeler bilimsel araştırmalara yöneliktir. Almanya’da 1945 senesinden sonra gösterilen Amerikan filmlerinin fotoğraflarının neredeyse tamamı koleksiyonda mevcuttur. Bunlar görsel arşivi müzelerin, yayın evlerinin, televizyon kanallarının, gazete ve dergilerin başvuracakları ilk adres haline getirmektedir.

Alman Film Enstitüsü’nün kütüphane ve metin arşivi Avrupa’daki sinemayla ilgili en geniş uzman koleksiyonu içermektedir. Genişliği ve kapsamıyla beraber dizininin derinliğiyle Frankfurt’taki Alman Ulusal Kütüphanesi’nin 2010 senesinden beri dünya

üzerinde bu alandaki en önemli araştırma merkezlerinden biri olduğu belirtilmektedir. Koleksiyon 1949 senesinde Film Enstitüsü kurulduğundan bu yana gelişmektedir. Enstitünün kurucusu Hanns Wilhelm Lavies'in prensibi 1895 senesinden beri belgelenen sinema tarihiyle ilgili özel bilimsel araştırmalara yönelik bir kütüphane oluşturmaktır. Sonraki yıllarda da Alman dilindeki tüm yayınlara sahip olabilmek adına ilaveler yapılmıştır. Uluslararası yayımlar ise satın alım, değiş-tokuş, bağış ya da ödünç kopyalarla elde edilmiştir. Koleksiyonda edebiyat alanında önemli tarihi eserler, özellikle de 18. ve 19. yüzyıllardaki aydınlatma çalışmalarıyla ilgili eserler, ithaflı kopyalar ve birinci basımlar, sinema tarihi ve kuramlarıyla, şahıslarla, kişisel filmlerle, tür ve temalarla, ekonomik ve teknik yönleriyle ilgili yayınlar, roman formuna çevrilen eserler ve yayınlanmış senaryolar mevcuttur. Festival katalogları ve dağıtımını içeren "gri yayınlar" da geniş çaplı bir koleksiyonla yer almaktadır. Ayrıca Enstitü 6,500'den fazla videokaset ve DVD'ye sahiptir. Aynı şekilde metin arşivi de akademik araştırmalar için çok çeşitli koleksiyonlar sunmaktadır. Sinema insanları ve filmlerle ilgili haberlerden bahseden yaklaşık bir milyon gazete yazısı bulunmaktadır. Metin arşivindeki özel koleksiyonlar dikkate değer ölçüde tarihi birikime sahip olup, yaklaşık 40,000 film programı içermektedir. Sistemli bir şekilde oluşturulan ve düzenli bir temel üzerinde geliştirilen bu koleksiyonda 6,000'den fazla dosya ve 35,000 mikrofilm yaprağı da mevcuttur. Ayrıca koleksiyonların içerisinde 1920 senesinden 1945 senesine kadar 3,000 adet sansür kartı ve çok yönlü film dramaturji kataloglarına da yer verilmektedir. Bu kataloglarda özetler ve değerlendirmelerle beraber açıklayıcı orijinal çekim senaryoları bulunmaktadır. Friedrich Wilhelm Murnau'nun "Şafak" (Sunrise, ABD 1927) filminin orijinal senaryosu, yönetmenin el yazılarıyla beraber, kalıcı koleksiyonda yer almaktadır. Kapsamlı periyodik yayınlar koleksiyonu ilk defa 1907 senesinde basılan en eski Alman film dergisi "Der Kinematograph"'ı da bünyesine alarak benzersiz bir tarihi malzeme sunmaktadır. 1945 sonrası dönemin en önemli Alman ve uluslararası periyodik yayınları da mevcuttur. Poster arşivinde ise yaklaşık 18,000 filmden 40,000 adet poster vardır. Dönem aralığının sessiz film ve ilk sesli filmler zamanından en güncel prodüksiyonlara kadar geldiği koleksiyonda Almanya'da gösterilmiş pek çok yabancı yapımın da posterleri sergilenmektedir. Arşiv çalışması orijinal eserleri elde edip korumakla sınırlandırılmamış olup, halkın erişiminin sağlanması amaçlanmıştır. Posterler akademik kullanım, yayın ve sergi

amacıyla ödünç verilebilmekte ya da çoğaltılabilmektedir. Özel kullanıcılar da posterlerin reproduksiyonlarını talep edebilmektedirler. Materyal arşivindeki 2,800'den fazla nesne ise 18. yüzyıldaki prodüksiyon makineleri aracılığıyla sinemanın ilk yıllarındaki sessiz film kameralarından, projektör imalatçılarının tamamlanmış üretim çıktılarına kadar sinema tekniğinin tarihini belgelemektedir. Koleksiyon arşivi 600 metre kareden büyük bir alanda, sinema üretim ve sergileme tekniğiyle ilgili tüm alanlardan seçilmiş özgün nesneleri tarihi gelişimleriyle beraber gözler önüne sermektedir. Bu nesneler arasında kameralar ve aksesuarları, kamera araçları, aydınlatma ve ses kayıt cihazları, özel efekt enstalasyonları, film kopyalama aletleri, kurgu masaları ve projektörleri, kısacası dijital çağ öncesi sinema tekniğiyle ilgili her şey yer almaktadır. Profesyonel sinemayla beraber amatör dönem de sunulmaktadır. Koleksiyonda sinema öncesi döneme belirgin bir vurgu görülmektedir. Bunlar arasında nadir projektör makineleri, mutoskoplar⁹⁶ ve o döneme ait olan stroboskoplar⁹⁷ yer almaktadır. Materyal koleksiyonundaki en eski parça 19. yüzyıldan bir projektör, 1897 senesinden kalma bir Lumière sinema makinesidir. En eski sinema makinesi olan bu parça Film Müzesi'nin kalıcı koleksiyonu olarak değerlendirilmektedir. Montaj bilgi ve el kitapları, tanıtıcı el ilanları, yedek parça listeleri ve imalatçı katalogları materyal koleksiyonunda yer almaktadır. Alman Film Enstitüsü koyu sinemaseverler için imzalı eserler, basın kupürleri, hatıra eşyaları gibi nesneler de toplamaktadır ancak bu, bilinçli bir şekilde daha akademik, filolojik ve editöryel bir bakış açısıyla yürütülmektedir. Farklı tematik bakış açılarıyla ilgili dizinler, kataloglar, koleksiyona dâhil edilen eserler ve sergileme malzemeleri yalnızca çeşitli film projelerinin prodüksiyon geçmişlerini belgelememekte, aynı zamanda filmin bir bütünlük çerçevesinde algılanmasına yardımcı olmaktadır. Bunlar arasında ilk sahneden çeşitli senaryo taslaklarına üretim belgeleri; oyuncular ya da mekân keşfiyle, finansla, sinemaların ücretlendirmesi ve işletmesiyle ilgili belgeler; set ve kostüm tasarımı, çekim ve kurgu raporları; film müziği notları; resimler ve prodüksiyon resimleri, sahne donanımı ve kostümler bulunmaktadır. Alman Film Enstitüsü koleksiyonundaki sinema tarihiyle ilişkilendirilmiş arşiv materyallerinin

⁹⁶ Mutoskop: Hareketli görüntü elde etmeye yarayan eski film makineleri.

⁹⁷ Stroboskop: Silindirden yapılan ve sabit bir hızla dönen, bu sırada tek bir görüntü elde ediliyormuş hissi veren optik nesne.

tümü akademik olarak ya da kişisel olarak sinemayla ilgilenen insanlar tarafından kullanılmaktadır. Burada prodüksiyon, yönetim, oyunculuk, sinematografi, kostüm ve set tasarımı, müzik, tanıtım ve dağıtım ile ilgili alanlardan birincil derecede kaynaklar bulunabilmektedir. Benzersiz nesnelerin çoğu türünün tek örneği olarak sergilenmektedir. Bunlardan bazıları fikirselle değerlerinin yanında koleksiyoncular için büyük değere sahiptir. Özellikle hem müze bünyesindeki hem de müze dışındaki sergilerin algılanması ve sunumuyla ilgili önemli bir temel oluşturmaktadırlar. Koleksiyona yakın zamanda yapılan en büyük ilave ise Chaplin Arşivi'dir.⁹⁸

Şekil 8: Sergi Salonu Tasarımı.

Kaynak: <https://deutsches-filminstitut.de/en/filmmuseum/> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** İki kat ve 800 metre karelik bir alandan oluşan koleksiyon sergisi, sinema araçlarını, fiziki kuralları ve estetik çalışma yöntemlerini sunmaktadır: Orijinalini çağrıştıran yapay eserler, ön açıklamalı interaktif kanallar ve büyük ekranlı projeksiyonlar, pek çok film parçasıyla beraber sinema dünyasına çeşitli kişisel erişim noktaları açmaktadır. Birinci kattaki kalıcı sergi Sinemasal Vizyon, sinematik algının nasıl çalıştığını ve onu hangi geleneklerin beslediği sorusuyla ilgilenmektedir. Ziyaretçiler büyüleyici optik illüzyonlar ve şaşırtıcı ışık ve hareket efektleriyle dolu bir dünyaya girmektedir. Buradaki her şey 16. ve 19. yüzyıllara tarihlenen malzeme

⁹⁸ Çevrimiçi: <http://deutsches-filminstitut.de/en/archives-library/collections-and-bequests/>, 20.09.2017.

ve aparatlarla oluşturulmuştur. Antika, Hareket, Poz, Projeksiyon, Hareketli Görüntü ve Sinema temalarından oluşan sergi alanında sinemanın yaratılışının kronolojik hikâyesi anlatılmamakta, odak noktasını sinemanın bulunuşunun temel ilkeleri ve ön koşulları oluşturmaktadır.

Kalıcı serginin ikinci katı sinemanın oluşturduğu etkiye odaklanmaktadır. Sinemasal anlatımın temel öğelerine ışık tutularak, anlatılan hikâyede kameranın nasıl açığı yaptığı, ışığın kişinin algısını nasıl yönettiği, film mimarisinin ve özel efektlerin kurmaca mekânları nasıl inandırıcı hale getirdiği, müziğin ve ses efektlerinin görüntü algısını nasıl etkilediği, jest ve mimiklerin seyircide nasıl özdeşleşme hissi uyandırdığı, kurgunun kişiyi filmin anlatısına nasıl çektiği gösterilmektedir. Ziyaretçiyi sergi salonunda geniş ölçekli bir film enstalasyonu karşılamaktadır. Bir başka gösteriden film dünyasının etkileyici gücünü gösteren imajlar dört ekranda sunulmaktadır. Yüzden fazla filmden pasajlarla oluşturulan kırk dakikalık programda serginin ana temalarına yer verilmiştir: Görüntü, ses, kurgu ve oyunculuk. Sessiz sinemadan klasiklere, güncel gişe rekoru kıran filmlerden örnek kliplere sinema tarihinden pek çok örnek teşhir edilmektedir. HD kalitesinde geniş ekranlarda en modern projeksiyon teknikleriyle film klipleri gösterebilmek kalıcı serginin konseptinin algılanmasında önemli rol oynamaktadır. Dijital projeksiyon artık kalıcı koleksiyonun önemli bir sergileme malzemesi olarak geniş ekranlarda film klipleri göstermeye olanak sağlamaktadır. Burada gösterilen parçalar özellikle 35mm film baskılarıyla yüksek çözünürlükte dijital hale getirilmiştir.

Ses gücünün etkisini gösterebilmek amacıyla hazırlanan bölümde interaktif kanallar üzerinde durulmaktadır. Ziyaretçiler ses efektinin, diyalogların ve müziğin volümünü değiştirebilmekte ve buna bağlı olarak film kliplerinin nasıl değiştiğini kendi kendilerine görebilmektedirler. İkinci bir kanalda film klipleri arka plan müziğiyle zıt olarak sunulmuş ve klip atmosferinin etkisinin şaşırtıcı olduğu gösterilmiştir.

Kamera kullanımı, mekân ve set, özel efektler, renk tasarımı ve ışık ise görüntü oluşumunda ve dolayısıyla sinemasal anlatımda önemli öğelerdir. Yeşil ekran geçişi hayali dünyaları keşfetmeyi mümkün kılmaktadır: Kameralar ziyaretçileri kaydetmekte ve çeşitli arka planlarla şimdiki zamanda onları birleştirmektedir.

Böylece sinema ve televizyondaki özel efektler için standart hale gelen yeşil ve mavi ekran teknikleri keyifle anlaşılabilmektedir.

Sinemasal anlatımın zaman ve mekânının belirlendiği kurgu odasında ise ziyaretçiler bir sahnedeki çekimlerin sırasını interaktif monitörleri kullanarak değiştirebilmekte, böylece montaj çalışmalarını da deneyimleyebilmektedirler.⁹⁹

Film Müzesi kendini sadece bir “sergi salonu” olarak görmemekte, karşılıklı etkileşim ve deneyime önem vermektedir. Kalıcı sergi konseptinin merkezinde bulunan pek çok model ve interaktif kanal böylece çok parçalı bağlamları genel anlamda anlaşılır kılmaktadır: Ziyaretçi stroskopik etkiyi anlamak amacıyla Faraday’ın çarkını¹⁰⁰ döndürebilmekte; başka bir ziyaretçi kurgu ölçümünü yapmadan kendi film sekansını oluşturabilmektedir. Bu, film kurgulama işini anlamanın en kolay yoludur.

- **Etkinlikler:** Müzenin en önemli misyonlarından biri çocuklara, gençlere ve yetişkinlere bir sanat formu ve kültür mirası olarak hareketli görüntülerin efektler üreterek bilinç arttırdığı filmlerle bilgi vermesidir. Müze ziyaretçilere aktif olabilecekleri ve incelemelere dâhil olabilecekleri sosyal bir alan sunmaktadır. Böylece sinemanın pek çok yönü algılanıp deneyimlenebilmektedir. Alman Film Müzesi tarafından sağlanan eğitim aktiviteleri kalıcı ve mevcut sergilere yönelik rehberli turları, çocukların doğum günü partilerini ve yaz tatiline özel aktiviteleri içermektedir.

Müze binasının dördüncü katı bir film stüdyosu, iki workshop odası ve bir seminer odasından oluşan bir eğitim merkezidir. Burada -özellikle genç- ziyaretçiler oynamaya dayalı uygulama deneyimleriyle kendi araç kabiliyetlerini geliştirme şansına sahiptirler. “Mavi kutunun” yardımıyla hayali dünyalara seyahat edebilmekte, gün batımında Charlie Chaplin’le dolaşp, bir kutu çikolatayı Forrest Gump ile paylaşabilmekte ya da Frankfurt üzerinden cürekâr bir uçuşa geçebilmektedirler.

⁹⁹ Çevrimiçi: <http://deutsches-filminstitut.de/en/filmmuseum/permanent-exhibition/>, 30.08.2017.

¹⁰⁰ Faraday’ın Çarkı: Michael Faraday’ın elektromanyetik yasasında elektromanyetik veya mıknatıslı bir madde başka bir maddeye yaklaştırılırsa ikinci maddede de elektrik ya da mıknatıs meydana gelmektedir. Faraday bunu kanıtlamak için diskler üzerinde çalışmıştır.

Kişisel fantastik film fikirleri de iyi donatılmış modern stüdyoda gerçeğe dönüşebilmektedir. Animasyon masaları ve dijital kurgu buna olanak sağlamaktadır.

Sergiye ek olarak çeşitli etkinlikler de sunulmaktadır. Özel efektlerle çekim yapmak için ziyaretçiler kendi görsel oyuncaklarını yaratabilmektedirler. Burada düzenlenen çeşitli profesyonel workshop ve seminerlere okul sınıfları ve ilgili diğer gruplar da katılabilmektedir. Müzeye her gün okul ziyaretleri olmaktadır. Bu ziyaretler Frankfurt'tan, Rhine / Main bölgesinden, Hesse'den ve kıyı devletlerinden gelmektedir. Alman Film Müzesi kendini müzedeki günlük etkinliklere katılan çocukların ilgilerini anlamak zorunda hissetmekte ve onlara yönelik özel projeler yaparak sinema ilgilerini desteklemektedir. Müzede okullar rehberli tur ve workshoplara ek olarak sunulan pek çok avantajdan yararlanmaktadır. Sinema Film Analizi etkinliğinde okul çocukları sinema eğitimcileriyle kısa film izlemekte ve sonrasında fikir alışverişi yapmakta, filmlerin nasıl yapıldığını, anlatım araç kaynaklarını ve görüntünün gücünü öğrenmektedirler. BRITFILMS isimli film dizisi ve Cinéfête, sinemanın okul çocukları üzerindeki büyüleyici etkisini dil kabiliyetinin özendirilmesiyle birleştirmektedir. Film Müzesi ve Frankfurt'taki tüm sinemalarda her sene binlerce okul çocuğu yaşlarına uygun filmleri orijinal, İngilizce ve Fransızca dillerinde, Almanca altyazıyla izlemektedir. Yabancı dillerin ve filmlerin birleştirilmesi dil erişiminde yeni noktalar açacak ve eğitimde motivasyonun oldukça artmasını sağlayacaktır. Müze mekânının dışında bir dizi özel proje sinemanın okul ve diğer eğitim kurumlarına girmesine yardımcı olmaktadır. Böylece “herkes için film eğitimi” sloganıyla başka türlü müzeye gitmeyecek gruplar da müzeye ulaşmaktadır.

Sinema yalnızca güncel yapımları ya da 1990'lı, 1970'li veya 1950'li senelerdeki yapımları içermemektedir. Film Müzesi'nin en temel misyonlarından biri sinemanın oluşumu ve erken dönem tarihi hakkında bilinç oluşturmak ve erken dönem sinema geleneklerini canlı tutmaktır.

Müze aralıklı zamanlarla basit animasyon ve hareketli görüntü slayt gösterileri düzenlemektedir. Bu gösterilere pek çok konuşmacı eski resim ve malzemeler getirmekte ve böylece bu objelere tekrar hayat vermektedirler. Sunumlar eşsiz ve

büyüleyici bir atmosferde, müzik ve meddahlar eşliğinde uzun veya kısa, duygusal ya da komik öyküler anlatarak gerçekleşmektedir.

2012 senesinde SpielfilmPioniere projesinin bir parçası olarak çocuklar “sessiz” filmlerin hiçbir zaman gerçekten sessiz olmadığını öğrenmişlerdir. Üç Frankfurt okulundan farklı yaşlardaki çocuklara sessiz sinema tarihi gösterimleri düzenlenmiş ve Film Müzesi’nin sinemasında gerçekleşen gösterilerde erken dönem sessiz filmler müzik, ses efektleri ve anlatımla sunulmuştur.¹⁰¹

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<https://www.deutsche-kinemathek.de/>) Facebook (<https://www.facebook.com/deutschesfilmmuseum/>), Twitter (https://twitter.com/filmmuseum_ffm) ve Instagram hesaplarından ulaşılabilmektedir (https://www.instagram.com/filmmuseum_ffm/).

2.1.4. Potsdam Film Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Potsdam Film Müzesi bir üniversite müzesidir. Müze Partner ve Sponsorları arasında Bundesarchive Film Arşivi, Alman Sinemateği – Sinema ve Televizyon Müzesi, Frankfurt Sinema Müzesi, Düsseldorf Film Müzesi, Stuttgart Belgesel Film Evi, İtalyan Kültür Enstitüsü, Francais Berlin Enstitüsü, Doğu Avrupa Kültür Forumu, Potsdam Kültür Loju, Brandenburg Edebiyat Koleji, Alexandrowka Müzesi, Potsdam Müzesi, British Council, Babelsberg Stüdyosu, Potsdam Üniversitesi, UFA Film & TV Prodüksiyon, Almanya Kültür Portalı, Mercure Hotel, Kongress Hotel Potsdam, Berlin Turizm Pazarlama, Brandenburg Kültür Merkezi ve See Hotel gibi çeşitli kurumlar yer almaktadır. Her türlü bağış kabul edilmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 1981 senesinde açılan Müze, tarihi 1685 senesine dayanan ve şehirdeki en eski yapı olan Barok binada konumlanmıştır. Unesco Dünya Miras Listesi’nde yer alan binada ayrıca sinema salonu bulunmakta ve her gün düzenli olarak gösterimler düzenlenmektedir. Babelsberg sinema tarihine dair gün geçtikçe

¹⁰¹ Çevrimiçi: <http://deutsches-filminstitut.de/en/filmmuseum/dissemination-and-film-education/>, 30.08.2017.

gelişen koleksiyon, öğrenciler ve sergi küratörleri için zengin bir kaynak teşkil etmektedir.¹⁰²

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda 1 Kasım 1895 tarihinde Berlin Wintergarten’da filmlerini göstermiş yönetmen Max Skladanowsky’nin Bioskop¹⁰³ projektörü, Almanya’nın geçirdiği beş farklı siyasal dönemden çeşitli filmler, fotoğraflar, afişler, oyuncaklar, kostümler, balmumu heykeller, ödüller, set ve ses tasarımları ve tarihi film teknolojileri yer almaktadır.

Şekil 9: Potsdam Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g187330-d2452140-i168880772-Filmmuseum_Potsdam-Potsdam_Brandenburg.html (Çevrimiçi: 03.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Müze Babelsberg’e emeği geçen her sinemacıyı bir sergiyle ödüllendirmektedir. Geçici sergilerde de, "Hayal Fabrikası – Babelsberg’te Sinemanın Yüz Yılı” kalıcı sergisinde de interaktif sunumlar ve uygulamalı deneyimler sağlanmaktadır.¹⁰⁴

¹⁰² Çevrimiçi: <http://www.filmmuseum-potsdam.de/Ueber-uns.html>, 07.02.2018.

¹⁰³ Yirminci yüzyılın başındaki sinema oynatma makinesi.

¹⁰⁴ Çevrimiçi: <http://www.filmmuseum-potsdam.de/Staendige-Ausstellung-index.html>, 08.02.2018.

- **Etkinlikler:** Etkinlik kapsamında uzun yıllardır yerli ve yabancı film gösterimleri, politikacılarla çeşitli okuma, söyleşi ve tartışmalar organize edilmektedir.¹⁰⁵

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.filmmuseum-potsdam.de/>), Facebook (<https://www.facebook.com/filmmuseum-potsdam>), Twitter (<https://twitter.com/filmmuseum-potsd>) ve Youtube hesaplarından ulaşılabilir. (<https://www.youtube.com/channel/UCiCikJhIUYanmCYqgRhrfrQ>).

Şekil 10: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.filmmuseum-potsdam.de/Staendige-Ausstellung-index.html>
(Çevrimiçi: 03.03.2018)

2.1.5. Eastman Müzesi (New York)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Eastman Müzesi bir Üniversite Müzesidir. Gelirini geniş yelpazeli üyelik sistemi ve ziyaretçi girişlerinden elde eden Müze ayrıca her türlü ekonomik bağışı kabul etmektedir. Müze koleksiyonu ise bağışlarla oluşmuş ve gelişmiştir. Müze bugün fotoğraf ve hareketli görüntüyle ilgili kısıtlı sayıda kitap, dergi, broşür ve benzeri yayın bağışını kabul etmektedir.

¹⁰⁵ Çevrimiçi: <http://www.filmmuseum-potsdam.de/Geschichte-index.html>, 08.02.2018.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Popüler fotoğrafın öncüsü olan İşadamı George Eastman (1854-1932) Rochester'daki bahçe içindeki bu görkemli villasını 1905 senesinde tamamlamış ve ölümüne kadar burada yaşamıştır. Varlığının neredeyse tamamını Rochester Üniversitesi'ne, villasını da üniversite başkanına rezidans olması amacıyla bağışlamıştır. 1947 senesinde New York Eyaleti Üniversite Kurulu George Eastman evini kâr amacı gütmeyen bağımsız bir eğitim kurumu olarak kiralamıştır. Rochester Üniversitesi özellikle George Eastman'ın anısına oluşturulan bu fotoğraf müzesinin bulunduğu villa ve çevresindeki alanı ertesi yıl Müze'ye bağışlamıştır. Kurum bundan sonra sıkça isim değiştirse de misyonu aynı kalmıştır: Fotoğraf ve sinemayla ilgili teknolojik nesneleri araştırmak, toplamak, korumak ve sergilemek. Müze 1949 senesinde açıldığında fotoğraf ve sinema departmanına sahip iki Amerikan müzesinden biri olmuştur. 1951 senesinde ise o günden bugüne kadar her gün düzenli olarak film gösterimi düzenleyeceği beş bin koltuktan fazla oturma kapasiteli Dryden Salonu açılmıştır. Müze ilk yıllarında diğer kurumlarla çok kısıtlı bir rekabet içerisindeyken zamanla fotoğrafçılar, sinemacılar, koleksiyoncular ve ortak bağışçılar yoluyla edindiği armağanlar aracılığıyla koleksiyonunu nitelik ve nicelik olarak dünya standardına çıkarabilmiştir. Kırk sene George Eastman'ın villasında koleksiyonunu koruyup, sergiledikten sonra hem koleksiyon hem de depolama alanında yeni mekân ihtiyacı ortaya çıkınca Müze, 1989 senesinde kontrollü havalandırmalı, sergi galerilerine, kütüphanelere, ofislere, depolara, fotoğraf konservasyon ve film koruma laboratuvarlarına sahip yeni binasının inşasını bitirmiştir. Bugün George Eastman Müzesi'ne gelen ziyaretçiler galerilerde fotoğraf ve sinema üzerine en az üç geçici sergiyi ziyaret edip, George Eastman'ın villa ve bahçesini gezme ve Dryden Salonu'nda gösterilen günlük filmleri izleme imkânına sahiptirler.¹⁰⁶

Çeşitli ödüllere de sahip olan Müzenin bir eğitim kurumu olarak üç temel misyonu bulunmaktadır: Fotoğraf ve sinema alanında liderlik sağlamak, fotoğraf ve sinemayla ilgili dünya standardındaki koleksiyonunu korumak ve geliştirmek ve topluma hizmet etmek.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Çevrimiçi: <https://eastman.org/history-george-eastman-museum>, 02.02.2018.

¹⁰⁷ Çevrimiçi: <https://eastman.org/mission>, 02.02.2018.

- **Koleksiyon:** George Eastman Müzesi'nin Fotoğraf Koleksiyonu, dünya üzerindeki en eski ve en yetkin fotoğraf koleksiyonudur. 400,000'den fazla fotografik parçaya sahip olan koleksiyon 1839 senesinden, fotoğrafa giriş yapılarak günümüze kadar gelmektedir. Fotoğrafın bütün büyük dönüm noktaları kapsamlı olarak sunulmaktadır. Bu koleksiyon Fransız fotoğrafçı ve koleksiyoncu Gabrei Cromer, Amerikalı koleksiyoncu Scoot Boyer ve Philadelphia'daki Amerika Fotoğraf Müzesinin kurucusu Louis Walton Siple'y'in bağışları sayesinde oluşmuştur. Aynı zamanda pek çok başka sanatçı da müzeye bağışta bulunmuştur.¹⁰⁸

Şekil 11: Eastman Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://peterlamphotography.com/2016/07/25/the-george-eastman-museum> (çevrimiçi:01.03.2018)

George Eastman Müzesi sinema sanatının ana akımdan, avangarda kadar her biçimini koruyup tanıtmaktadır. Müzenin ilk sinema küratörü olan James Card tarafından oluşturulan Hareketli Görüntü Koleksiyonu bugün Thomas Edison'un ilk denemelerinden, Lumière Kardeşler'e uluslararası sinema tarihinden 28,000'den fazla parçayı barındırmaktadır. Dünyanın en önemli sessiz film koleksiyonlarına sahip olan Müze aynı zamanda geniş ölçüde orijinal negatiflere de sahip olup, pek çok yönetmenin kişisel koleksiyonuna da ev sahipliği yapmaktadır. Dört milyondan fazla

¹⁰⁸ Çevrimiçi: <https://eastman.org/photography>, 02.02.2018.

film görseli, afişi ve filmlerle ilgili belge bulunmaktadır. Mektuplar, senaryolar, lobi kartları, müzik notaları, posterler ve ünlülerin portrelerine de yer verilmiştir. Müzenin nadir ve benzersiz nitrat stoğu üzerine 35 mm baskı koleksiyonu da mevcuttur. Bunlar Louis B. Mayer Konservasyon Merkezinde gerekli ısı, iklim ve nem koşullarında korunmaktadır.¹⁰⁹

George Eastman Müzesi, dünyanın ileri gelen Fotoğraf ve Sinema Teknolojisi Koleksiyonlarından birine sahiptir. 16,000'den fazla materyale sahip müzede fotoğrafın 1839 senesindeki icadından günümüz teknolojisine kadar uzanan fotoğraf makineleri, projektörler, hareketli görüntü kameraları, karanlık odayla ilgili eşyalar, Fransız ve Amerikan kameraları, genişletici, zamanlayıcı, poz ölçen aletler gibi çok çeşitli objeler mevcuttur. Bunlardan bazıları tarihi bir başarı ve bilimsel buluş niteliğindeki nesnelerdir.¹¹⁰

Müze de bulunan Richard ve Ronay Menschel Kütüphanesi kitap, süreli yayın, fotoğraf ve hareketli görüntü ile ilgili uluslararası üne sahip bir araştırma koleksiyonudur. Ayrıca çağdaş sanatçıların fotoğraf kitapları, fotoğrafla ilgili tarihi, kuramsal kitaplar, gazetecilikte, reklamda ve sektörde kullanımına dair yayınlar, materyal katalogları, el kitapları, bilimsel raporlar, referans kitapları, rehberler, sözlükler, açık arttırma katalogları, akademik yayınlar, hareketli görüntü, televizyon ve video ile ilgili sessiz dönemden dijital döneme kadar gelen uluslararası yayınlar, oyuncu ve yönetmenlerin biyografileri, eleştiri ve kuram çalışmaları, sektörel yayınlar, referans çalışmaları ve süreli yayınlar bulunmaktadır. Özel Koleksiyon ve Arşivde meşhur isimler ve fotoğrafçı, koleksiyoncu ve mucitlere ait el yazmaları, evrak ve efemeralar da yer almaktadır.¹¹¹

George Eastman Mirası Koleksiyonu, Eastman'ın hayatı ve kariyeriyle ilgili eser ve kayıtları içermektedir. 200,000'den fazla parçaya sahip koleksiyonda, restore edilen villası, mobilyaları, dekorasyon malzemeleri, kişisel ve iş hayatına dair eşyalar, 45,000 parçaya sahip el yazması koleksiyonu, özel kütüphane, fotoğraf, negatif, slayt, resim,

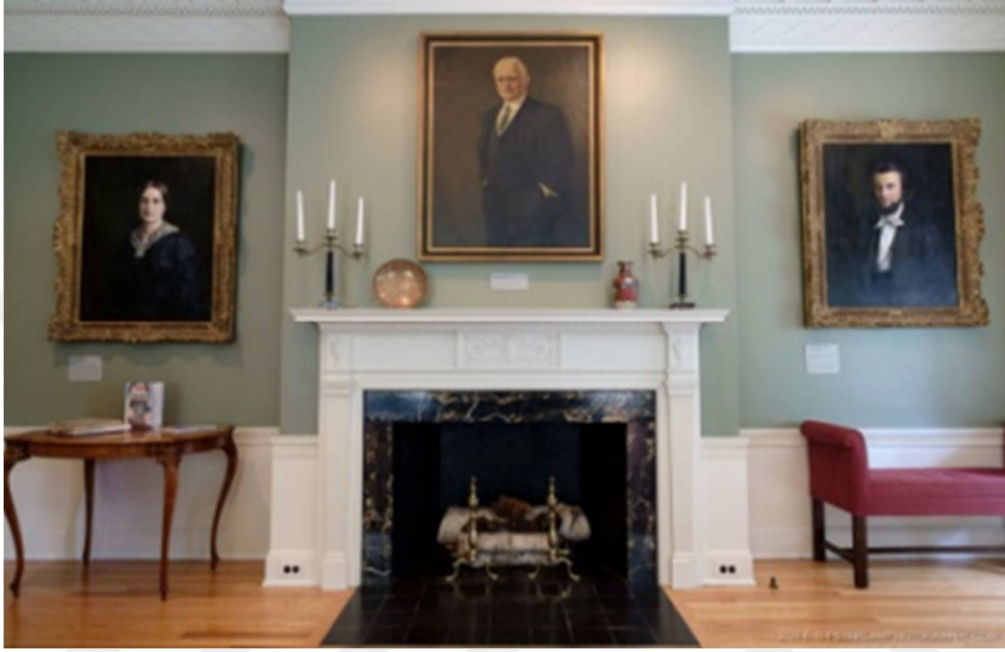
¹⁰⁹ Çevrimiçi: <https://eastman.org/moving-image>, 02.02.2018.

¹¹⁰ Çevrimiçi: <https://eastman.org/technology>, 02.02.2018.

¹¹¹ Çevrimiçi: <https://eastman.org/library>, 02.02.2018.

film, belgesel, televizyon yayını ve çeşitli dillerdeki reklam yayınları gibi muhtelif örnekler bulunmaktadır.¹¹²

Şekil 12: Müze İç Mekân.

Kaynak: <https://peterlamphotography.com/2016/07/25/the-george-eastman-museum/> (Çevrimiçi:01.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Sergileme yukarıda belirtilen koleksiyon başlıklarına göre tematik olarak ayrı salonlarda yapılmaktadır.

- **Etkinlikler:** Müzede bulunan Ray r. Whitmore Konservasyon Merkezi toplumu fotoğrafın tarihi hakkında bilinçlendirmeye yönelik fotoğraf workshopları düzenlemektedir. Müze 1991 senesinde Fotoğraf Koruma ve Arşiv Uygulamaları adı altında sertifika programları da uygulamaya başlamış ve yerli ve yabancı pek çok öğrenci bu programlar sayesinde fotoğraf koruması, konservasyonu ve kullanımı hakkında eğitim almıştır.¹¹³

Müze ayrıca Dryden Salonu'nda her gün düzenli olarak film gösterimleri yapmaktadır.¹¹⁴

¹¹² Çevrimiçi: <https://eastman.org/george-eastman-legacy>, 02.02.2018.

¹¹³ Çevrimiçi: <https://eastman.org/conservation>, 02.02.2018.

¹¹⁴ Çevrimiçi: <https://eastman.org/moving-image>, 02.02.2018.

Eastman Müzesi kiralanabilir olup tarihi dokusu ve bahçeleriyle, engelli ziyaretçilerin de kısmen erişebileceği alanlarla çeşitli etkinliklere özel mekân sağlamaktadır. Sinema salonlarında, bahçede, tarihi villada ya da müze içerisinde kâr amacı gütmeyen yardım faaliyetleri, resepsiyonlar, toplantılar, fotoğraf ya da sinemayla ilgili organizasyonlar, düğünler, kolej veya üniversite etkinlikleri, öğlen yemekleri, akşam yemekleri, şık partiler görsel-işitsel materyaller, fotoğrafçılar ve yiyecek-içecek hizmetiyle desteklenerek beklentilere göre düzenlenmektedir.¹¹⁵

Şekil 13: Müze Koleksiyonundan Bir Parça.

Kaynak: <https://peterlamphotography.com/2016/07/25/the-george-eastman-museum/> (Çevrimiçi:01.03.2018)

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi (<https://www.eastman.org/>), Facebook (<https://www.facebook.com/georgeeastmanmuseum>), Twitter (<https://twitter.com/EastmanMuseum>), Instagram (<https://www.instagram.com/eastmanmuseum/>), Youtube (<https://www.youtube.com/c/GeorgeEastmanMuseum>), Tumblr (<http://eastmanmuseum.tumblr.com/>) ve Google Arts & Culture hesaplarından

¹¹⁵ Çevrimiçi: <https://eastman.org/facility-rentals-weddings>, 02.02.2018.

(<https://www.google.com/culturalinstitute/beta/partner/george-eastman-house>)
ulaşılabilmektedir.

2.1.6. Hareketli Görüntü Müzesi (New York)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze Andrew W. Mellon Kurumu, Müze ve Kütüphane Hizmetleri Enstitüsü, New York Şehri Kültürel Etkinlikler Departmanı, New York Şehir Konsey Üyeleri ve New York Şehir Konseyi Çoğunluk Lideri gibi kişi ve kurumlar tarafından desteklenmektedir. Müze ayrıca çok çeşitli üyelik seçenekleriyle mali desteğini sağlamaktadır. Hareketli Görüntü Müzesi koleksiyon politikasına uyan her eseri memnuniyetle karşılamaktadır. Müze film, videokaset, DVD veya başka formatlı film toplamamaktadır. Bağış yapılacak eserin müzenin koleksiyon misyonuna uyup uymadığına müze küratörleri karar vermektedirler. Müzenin koleksiyon alım bütçesi bulunmamaktadır.¹¹⁶

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Hareketli Görüntü Müzesi, hareketli görüntü sanatına, tarihine, teknik ve gelişimine adanmış, Amerika'nın bu alandaki tek müzesidir. Müze, hareketli görüntü konusunda her yaşta ve ilgi alanından (klasik film izleyicisinden aile - çocuk filmi izleyicilerine, bilgisayar-playstation oynayan çocuklara kadar) ziyaretçi için tek adrestir. 19. yüzyıl optik oyuncaklarından en yeni dijital sanat eserlerine kadar geniş bir koleksiyona sahip olan Müze, hareketli görüntülerin üretim, tanıtım ve sergileme gibi her evresini sunmayı amaçlamaktadır. Oldukça interaktif bir sergileme tercihinin sahip müzede eşsiz bir koleksiyon, klasik ve çağdaş sinema programları, sinema ya da televizyondaki kahraman figürlerle organize edilen tartışmalar, heyecan veren sergiler ve çeşitli online projeler düzenlenmektedir.¹¹⁷

1988 senesinde açılmasından bu yana Hareketli Görüntü Müzesi uluslararası düzeyde ünlü bir kurum ve alanında Amerika'daki tek müze olarak kabul edilmiştir. Müze, Astoria Stüdyo kompleksindeki on üç binadan birine sahiptir. Orijinalini Lasky'nin inşa ettiği stüdyoda yüzlerce sessiz film ve erken dönem sesli sinema prodüksiyonları

¹¹⁶ Çevrimiçi: <http://www.movingimage.us/collection/donating>, 16.11.2017.

¹¹⁷ Çevrimiçi: <http://www.movingimage.us/visit/>, 16.11.2017.

gerçekleştirilmiştir. Stüdyo 1942 senesinde Amerika Ordusu tarafından alınmış ve İkinci Dünya Savaşı askerlerine alıştırma filmleri üretilmiştir. Daha sonra ise Muharebe Teşkilatı Fotoğraf Merkezi ismini almıştır.

Şekil 14: Hareketli Görüntü Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://karlssonwilker.com/work/museum-moving-image-0>

(Çevrimiçi:03.03.2018)

Ordunun 1970 senesinde ayrılmasından sonra bölge bakımsızlaşmıştır. New York Şehir Birliği, federal yönetim temsilcilerinin çabaları, birlik görevlileri ve diğer endüstri uzmanlarıyla 1977 senesinde Astoria Hareketli Görüntü ve Televizyon Merkezi kurulmuştur. Amaç stüdyoyu prodüksiyonlar için kullanmaktır. 1980 senesinde Rochelle Slovin'in kurum müdürlüğüne atanmasıyla yönetim kurulu, komplekste bir sinema ve televizyon müzesi oluşturulmasına karar vermiştir. Müze gecikmelerle beraber 1988 senesinde Gwarhmay Siegel ve ortak mimarlar ile birlikte renove edilmiş binada ziyarete açılmıştır.

2006 senesinde Amerikan Müzeleri Birliği'nden onay belgesi alarak altmış yedi milyon dolar tutarlı restorasyona girilmiş ve Lesser Mimarlık tarafından yenilenmiş

olarak 15 Ocak 2011 tarihinde yeniden ziyarete açılmıştır.¹¹⁸ Restorasyon sayesinde müze 267 koltuklu Sumner M. Redstone Salonu'nda ve 68 koltuklu Celeste ve Armand Bartos Gösteri Salonu'nda daha çok gösterim yapma ve daha geniş program seçeneği imkânına kavuşmuştur. Kalıcı Ekran Arkası sergisi teknolojik ve sanatsal açıdan baştan aşağı yenilenmiş, süreli sergiler için yeni ve büyük bir galeri inşa edilmiş ve video sunumları için yeni mekânlar eklenmiştir. Ann ve Andrew Tisch Eğitim Merkezi müzeye iki katı öğrenci gelmesini sağlamış ve yeni prodüksiyon workshopları düzenlenmesine olanak sağlamıştır. Turlar ve gösterimler her sene binlerce öğrenciye hizmet etmektedir.¹¹⁹ Hareketli Görüntü Müzesi sinema sanatının, tarihinin, tekniğinin, televizyonun ve hareketli görüntüyle ilgili eserlerin toplanıp, korunarak, eğitim programları ve sergiler vasıtasıyla algılanmasını, bundan keyif alınmasını ve değerlerinin algılanmasını amaçlamaktadır.

- **Koleksiyon:** Müze, hareketli görüntünün sanatı, tekniği ve tarihi ile ilgili ülkedeki en geniş koleksiyona sahip kurumdur. Dünya çapında da türünün önemli bir örneğidir. Başlangıç yılı olan 1981 senesinden bu yana üretim, tanıtım, sergileme, televizyon ve dijital medya ile ilgili yüz otuz binden fazla eser toplanmıştır. Bin dört yüzden fazla eserden oluşan kalıcı koleksiyonda ise tarihi sinema ve televizyon kameraları, projektörler, televizyon setleri, ses kayıt ekipmanları, kostümler, set tasarım çizim ve modelleri, makyaj dergileri, posterler, bebekler, oyuncaklar ve masa oyunlarının yer aldığı seçkin bir lisanslı materyal koleksiyonu bulunmaktadır. Müze bir yandan atari ve konsol oyunu toplayarak da bir ilke imza atmıştır. Bu malzemeler sergide görülebilmekte ve ziyaretçiler tarafından oynanabilmektedir. Kalıcı koleksiyon ayrıca yaklaşık dört saatlik görsel-işitsel malzemeye sahiptir. Bunlar arasında sergilenen eserlerle ilgili film klipleri, sinema tarihini canlandıran filmlerden seçkiler ve özel videolar yer almaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Müze, tarihi, sanatı, popüler kültürü ve teknolojiyi kapsayan dinamik sergileriyle tanınmaktadır. Geniş-küçük ölçekli süreli sergiler, video ve enstalasyonlar ile benzersiz canlı etkinlikler sunulmaktadır. Üçüncü kattaki Süreli Sergiler Galerisi "Jim Henson'un Fantastik Dünyasından", ilk dijital video oyununun

¹¹⁸ Çevrimiçi: <http://www.movingimage.us/about/history>, 16.11.2017.

¹¹⁹ Çevrimiçi: <http://www.movingimage.us/about/expansion>, 16.11.2017.

ellinci yılını kutlayan interaktif sergi “Video Oyunları Patlamasına” kadar bir dizi sergiye ev sahipliği yapmıştır. Müzenin Amfi Tiyatro Galerisi Çek animatör Jan Svankmajer’in sergi ve enstalasyonlarını ağırlamış, film çekimlerine set olmuştur. Müze lobisinde ziyaretçiler video eserleri ve internet kültürü üzerine enstalasyonlarla karşılaşmaktadırlar.¹²⁰

Müzenin kalıcı sergisi olan “Ekran Arkası”, sinema, televizyon gösterileri ve dijital oyunların üretimi, tanıtımı ve sunumlarının yaratıcı ve teknik süreçlerini eşsiz bir deneyimle ziyaretçilere sunmaktadır. Müzenin on beş bin metre karelik ikinci ve üçüncü katlarında hareketli görüntüyü ortaya çıkaran etkenler, malzeme kaynakları ve sanatsal fikirler ortaya konulmaktadır. “Ekran Arkası” ziyaretçilerine aynı zamanda hareketli görüntünün tarihini de sunmaktadır. Bilgisayar tabanlı interaktif deneyimler kapsamında ziyaretçiler kendi hareketlerini bir sekans olarak kaydedebilmekte, bunun çıktısını alabilmekte; aralıklı animasyon filmleri oluşturup, kendi adreslerine mail atabilmekte; seslerini bir filmdeki diyaloga göre kaydedip; meşhur film ya da TV şovlarının görsellerine ses efekti ve film sahnelerine müzik ekleyebilmekte ve müziğin atmosfer ve durumu nasıl etkilediğini deneyimleyebilmektedirler.¹²¹

- **Etkinlikler:** Müzenin müfredat bazlı eğitim programları orta ve yükseköğretim öğrencileri ve öğretmenleri için benzersiz bir kaynak sağlamaktadır. Öğrenci ziyaretçilerin pek çoğu New York devlet okulları ve çevresinden gelseler de Müze ülkenin ve dünyanın dört bir yanından öğrencilere düzenli olarak programlar sunmaktadır. Müze, sergilerin rehberli turları ve uygulamalı workshopları ile her sene Ann ve Andrew Tish Eğitim Merkezi’nde yaklaşık elli bin öğrenci ağırlamaktadır. 6-9 yaş arası öğrencilere yönelik olarak kuklaların, karakter çizimlerinin, senaryoların, kostümlerin yer aldığı “Jim Henson Sergisi” ve 9-11 yaş arası öğrencilere yönelik olarak hareketli görüntülerin nasıl yapıldığı, pazarlandığı ve gösterildiğini öğreten, öğrencilerin bir müze eğiticisi rehberliğinde aktif olarak eserleri keşfedip, uygulamalı deneyimler elde ettikleri ve Müze ve koleksiyonuna ideal bir giriş olduğu belirtilen “Ekran Arkası Turu” müzenin temel eğitim programları arasında yer almaktadır.

¹²⁰ Çevrimiçi: <http://www.movingimage.us/about/>, 16.11.2017.

¹²¹ Çevrimiçi: <http://www.movingimage.us/exhibitions/1988/09/10/detail/behind-the-screen-2/>, 16.11.2017.

Şekil 15: Sergilemeden Bir Bölüm.

Kaynak: <http://karlssonwilker.com/work/museum-moving-image-0> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

11 ve üzeri yaş grubundan öğrenci ve yetişkinler için ise “Ekran Arkası Turunun” genişletilmiş versiyonları mevcuttur. İsteğe göre bu turlara canlı müzik veya gösterim programları eşlik edebilmektedir. Müze aynı zamanda öğretmenler için mesleki gelişim seminer ve workshopları ile okul sonrası akademik ve teknik becerileri geliştirecek programlar da düzenlemekte, hafta sonları ve yazın stüdyolarda, workshoplarda, kurslarda ve kamplarda binlerce çocuğa, gence ve aileye hizmet vermektedir. Müze her sene dört yüzden fazla film gösterimi düzenlemektedir. Bunlar klasik filmlerden, çağdaş filmlere kadar geniş bir yelpazede sunulmaktadır. Sessiz filmlerde canlı müzik eşliği, dünyanın ileri gelen arşivlerinin restore edilmiş baskıları ve uluslararası festivallerden gelen en yeni filmlerle Müze programı oldukça geniş bir kapsama sahiptir. Müzenin çeşitli gösterim programları hareketli görüntü hakkında bir panorama sunmaktadır. “Yıllık İlk Bakış” programı evrensel keşifleri, “Büyük İzle! Programı” ise büyük ekranda film izlemenin heyecanını ortaya koymaktadır.

Şekil 16: Müzedeki Gösterim Salonu Tasarımı.

Kaynak: <http://karlssonwilker.com/work/museum-moving-image-0> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

Pannioia Kurumu tarafından sağlanan ve sinema, televizyon ve dijital medya alanındaki yaratıcı uzmanlarla yapılan sürekli konuşma dizisi kapsamında Martin Scorsese, Tim Burton, Daniel Day-Lewis ve daha pek çok isim Müzeye konuk olmuştur. Bu konuşmaların pek çoğuna online olarak ulaşılabilir. Sıcak aylarda gösterimler, canlı etkinlikler, sergiler ve sanatçı enstalasyonları avluda gerçekleşmektedir.¹²²

Hareketli Görüntü Müzesi sıra dışı mekân kiralama imkânları sağlamaktadır. Müzenin yeni ve dinamik binası film gösterimleri, özel gösterimler, okumalar, seminerler, akşam yemekleri, düğünler, doğum günü partileri veya kutlamalar gibi pek çok etkinlik için uygundur.

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<http://www.movingimage.us/>), Facebook

(<https://www.facebook.com/MovingImageMuseum>), Twitter

(<https://twitter.com/MovingImageNYC>), Instagram

¹²² Çevrimiçi: <http://www.movingimage.us/about/>, 16.11.2017.

(<https://www.instagram.com/movingimagenyc/>), Youtube
(<https://www.youtube.com/channel/UCjwMXCB-VixNaTW4rKafCHg/videos>),
Tumblr (<http://movingimagenyc.tumblr.com/>) ve Google Plus hesaplarından
ulaşılabilmektedir. (<https://plus.google.com/+MuseumoftheMovingImageNewYork>).

2.1.7. Avustralya Hareketli Görüntü Müzesi (Melbourne)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Avustralya Hareketli Görüntü Müzesi, Victoria Eyalet Hükümeti tarafından desteklenmektedir. Müzenin herhangi bir bağışa ihtiyacı olduğu belirtilmemiştir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** İngiliz belgesel yapımcısı Dr. John Grierson 1940 tarihli ziyaretinde Avustralya üretim endüstrisini güçlendirmek amacıyla 1945 senesinde kurulacak Avustralya Ulusal Sinema Kurulu’nun oluşturulmasına öncülük etmiştir. Bu merkezin misyonları arasında uygun tüm belgesel ve eğitici filmlerin listesinin elde edilmesi ve bunların kamu yararına geliştirilme sorumluluğu yer almaktaydı. Televizyonun toplum yaşantısına girmesiyle birlikte televizyonla ilgili projeler de yürütülmeye başlanmıştır. 1983 senesinde Viktorya Devlet Film Merkezi Sanat Kurulu yeni sunumları kolaylaştıracak bir destek sağlamış ve böylece 1986 senesi gibi erken bir tarihte “Avustralya Hareketli Görüntü Merkezi” başlığı altında çalışmalar başlamış ve bir mimarlık yarışmasıyla birlikte Melbourne Federasyon Meydanı’nda bulunan alanın Müze için yeniden geliştirilmesi söz konusu olmuştur. 1 Ocak 2002 tarihinde Avustralya Hareketli Görüntü Merkezi kurulmuş ve aynı yıl 26 Ekim’de ilk bölümü iki sergiyle açılmıştır. Burası Avustralya’daki ilk sinema müzesidir.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda sinema ve televizyonla ilgili materyaller, video oyunları, sanal gerçeklik ve dijital sanatla ilgili objeler yer almaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Sergilemede ekran ve sinema kültürüne aktif olarak katılım sağlanması amaçlanmış ve çeşitli aydınlatıcı ve yaratıcı imkânlar sunulmuştur. Zemin

Katı Galerisi sinemanın -yüz yıldan fazla olan- tarihi ve geleceğine yönelik sürekli ve ücretsiz bilgi sağlamaktadır.¹²³

Şekil 17: Avustralya Hareketli Görüntü Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://www.specialtycinema.com/wp-content/uploads/bfi_thumb/acmi1-
(Çevrimiçi:12.02.2018)

Kalıcı sergi olan “Ekran Sözcükleri: Sinemanın Hikâyesi, Televizyon ve Dijital Kültür” sergisi, sinemanın yolculuğunu göstermekte, özellikle de üretici ve tüketici olarak Avustralya’nın ekran kültürüne dâhil olmasını belgelemektedir. Zemin Katı Galerisine ek olarak geçici sergilerin düzenlendiği iki modern üretim stüdyosu ve bir ulusal sinema kültürü kaynak merkezini içeren Medyatek bulunmaktadır.

- **Etkinlikler:** Müze aylık film programları ve retrospektifler düzenlemektedir. “Büyük Avustralya Sineması”, “Geleceğin Klasikleri”, “Dijital Sinema ve Çılgın Cuma: Gece Yarısı Klasikleri” bu program başlıklarından bazılarıdır. Dünya sinemasına, eğitim ve toplum programlarına da yer veren Müze, galalara ve pek çok film festivaline de ev sahipliği yapmaktadır.¹²⁴

¹²³ Çevrimiçi: <http://scanlines.net/group/australian-centre-moving-image>, 22.08.2017.

¹²⁴ Çevrimiçi: <http://scanlines.net/group/australian-centre-moving-image> adresinden 22.08.2017.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<https://www.acmi.net.au/>), Facebook sayfasına (<https://www.facebook.com/acmionline/>), Twitter (<https://twitter.com/ACMI>), Instagram, (<https://www.instagram.com/acmionline/>), Youtube (<https://www.youtube.com/user/acmionline>), Google Plus (<https://plus.google.com/u/0/+AcmiNetAu>) ve Flickr hesaplarından (<https://www.flickr.com/photos/acmi/>) ulaşılabilir.

Şekil 18: Sergi Salonu Tasarımı.

Kaynak: <https://2015.acmi.net.au/media/3935418/acmi-game-masters-touring-sonic-hero.jpg> (Çevrimiçi: 12.02.2018)

2.1.8. Avusturya Film Müzesi (Viyana)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Devlet destekli bir Müze olan Avusturya Film Müzesi, Avusturya Hükümeti ve Viyana Şehri tarafından desteklenmekle beraber özel sponsorlar da Müzeye katkı sağlamaktadırlar. Üyelik sistemi ve giriş ücretleri de ayrıca Müzenin varlığını sürdürebilmesinde önemli rol oynamaktadır. Müzenin yıllık yaklaşık 7,000 üyesi bulunmaktadır. Müze ayrıca bağış kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze, Avusturya kültür yaşamında hem bir sanat tarihi müzesi hem de sinema aracılığıyla 20. Yüzyıl ile ilgili bir tarih müzesi işlevi

görmektedir. Avusturya Film Müzesi'nin iki temel misyonu bulunmaktadır: Müzenin kuruluşundan beri elde ettiği film ve nesne koleksiyonunu korumak, araştırmak, zenginleştirmek, toplumla ilişki halinde kalmasını sağlamak; koleksiyonla beraber bağış ve diğer kaynaklardan gelen yeni parçalarla birlikte sinema araçlarını her ölçüde ve her tarihi formda sergilemek. Uluslararası Film Arşiv Kurumu ve Avrupa Sinematekleri Kurumu üyesi olan Müze bu nedenle evrensel çerçevedeki film koruma ve sunumlarına dair çabalara destek vermekte ve Avusturya'nın da sinema sanatı ve film çalışmaları bağlamında evrensel bir konumda olmasına yönelik çaba sarf etmektedir. Müzenin amaçlarından birisi de film tarihi ile bugünün gerçeği arasında ortak bir ilişki kurmaktır. Koleksiyon oluşturma ve film gösterimleri hem tarihi hem de modern sorunları, uygulamaları ve eserleri içermektedir. Bu da, koleksiyonun gelişmesine katkı sağlamakta ve sinemayla ilgili hem tarihi hem de güncel parçalar Müzede yerlerini almaktadır. Film Müzesi özel bir sergi alanı, koleksiyon ve arşive sahiptir. Aynı zamanda bir araştırma ve eğitim merkezidir. Burada insanlar fikir tartışmalarına ve derin düşüncelere girebilirler. Müze kendisini Avusturya'daki hem anaokullarının, hem de yetişkinler için eğitim programı veren tüm eğitim kurumlarının partneri olarak görmek ve sinemayı güncel tarih ve kültür araştırmaları gibi estetik konular bağlamında sunmayı amaçlamaktadır. Modern görsel-işitsel kültür ve 19. ve 20. yüzyılın kültür tarihi, Müzenin sinemanın özel şartlarını ve karakteristiklerini belirtme konusundaki referans noktalarıdır. Müze, sinemayı ve kültürü ekonomik, popülist ya da temel özelliklere indirgeyerek sunmayı reddetmektedir. Bilgi ve eğitime ücretsiz erişim olanağı ile bu kültürün tanıtılmasını ve tarihe saygı duyarak, bugünkü duruma modern alternatifler sergilemeyi amaçlamaktadır. Bunu da azınlıkların ilgilerini de göz önüne alarak, demokratik formlara uygun olarak gerçekleştirmektedir.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda filmlerden görseller, posterler, yazmalar, videolar ve Avusturya'daki sinemayla ilgili en kapsamlı halk kütüphanesi yer almaktadır. Kütüphane, Film Müzesinin en önemli alanlarından birisidir. Koleksiyon politikasını ise sinemanın tarihsel gelişimine ve bir tarihi belge olarak sinema sunumuna katkı sağlayacak örnek parçaların toplanması oluşturmaktadır. Bu bağlamda her dönem ve tarzdan belirli parçalar toplanmaktadır. Erken dönem filmleri, anonim film

prodüksiyonları, propaganda ve haber filmleri gibi resmi filmlerden örnekler koleksiyonda mevcuttur.

Şekil 19: Avusturya Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak:https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/ba/%C3%96sterreichisches_Filmmuseum.jpg/1200px-%C3%96sterreichisches_Filmmuseum.jpg
(Çevrimiçi: 12.02.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Avusturya Film Müzesi –arşivde ya da sergi etkinliklerinde- filmlere her zaman diğer parçalardan ve kopya eserlerden daha fazla değer vermektedir. Böylece filmlerin korunması, onların özel tekniklerinin ve özel sergileme formlarının korunmasını da sağlamaktadır. Filmin, sinemasal analog sunumundaki görünürlük ve anlaşılabilirlik bu koruma sayesinde gerçekleşmektedir. Koleksiyon, Kurumun oluşmasından beri var olan ve sinemanın gelişiminden ve disiplinler arası oluşundan bahseden dört özel sergi alanında teşhir edilmektedir. Salon başlıkları ise şu şekildedir: Bağımsız, Avangard ve Ticari Olmayan Filmlerin Uluslararası Mirası; Avusturya’da 1950 senesinden Bu Yana Avangard ve Bağımsız Sinema; Sinema Sürgünü – Merkez ve Doğu Avrupa’dan Göçmenlerin Uluslararası Eserleri; 1918 ile 1945 Arasında Sovyet Filmleri.

- **Etkinlikler:** Müze araştırma, yayınlarla ilgili etkinlikler ve eğitim etkinliklerine her zaman önem vermekte ve bünyesinde retrospektifler, eğitim programları ve aylık

çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Ayrıca iki-üç senede bir gala geceleri de organize edilmektedir.

-Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(https://www.filmuseum.at/en_1), Facebook

(<https://www.facebook.com/austrianfilmmuseum/?fref=ts>), Twitter

(<https://twitter.com/filmuseumwien>) ve Instagram hesaplarından

(<https://www.instagram.com/p/BeduiU6lmum/?taken-by=austrianfilmmuseum>)

ulaşılabilmektedir.¹²⁵

2.1.9. Belarus Sinema Tarihi Müzesi (Minsk)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze, devlete bağlıdır. Bağış kabul edip etmediği konusunda herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Otuz yıllık bir geçmişe sahip olan Belarus Sinema Tarihi Müzesi, Belarus'taki en genç müzelerden biridir. 1966 senesinde Belaruslu sinemacıların inisiyatifleriyle kurulan Müze, Belarus'un ilk ulusal filmi “Bir Orman Masalının” (A Forest Tale) ilk gösteriminin ellinci yıldönümünde ziyarete açılmıştır. Müzenin temel misyonu ulusal sinemaya dair malzeme toplamak, onları korumak ve paylaşmaktır. Müze bu bağlamda Belaruslu yönetmen ve filmlerle ilgili kişisel sergiler düzenlemektedir.¹²⁶

- **Koleksiyon:** Müzenin kalıcı koleksiyonunda bulunan yaklaşık 800 adet parça, çeşitli tarzlardaki yerli filmler hakkında bilgi sağlamaktadır. (Bu filmlerin bazıları UNESCO'nun dünya sineması listelerinde olduğunu belirttiği filmler arasında yer almaktadır) Film türleri ve tarzları hakkında bilgi almak isteyen ziyaretçiler için Belarus Sinema Tarihi Müzesi kapsamlı bilgi sunmaktadır. Koleksiyonda ayrıca kameralar, dekorlar, senaryolar, film afişleri, görseller, oyuncaklar, çizimler, projeksiyon cihazları, eski televizyonlar, film bantları, film oynatım cihazları mevcuttur.

¹²⁵ Çevrimiçi: https://www.filmuseum.at/en/about_us/mission_statement, 29.01.2018.

¹²⁶ Çevrimiçi: <http://cinema.museum.by/en> adresinden, 22.01.2018.

- **Sergileme Özellikleri:** 100 metre karelik bir alana sahip giriş katında temalı kişisel sergiler düzenlenmekte, 140 metre karelik ikinci katta ise Müzenin kalıcı koleksiyonu olan “Belarus Sinemasının Altın Kaynağı” bölümü yer almaktadır.

Şekil 20: Belarus Sinema Tarihi Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.cinema.histmuseum.by/> (Çevrimiçi:12.02.2018)

- **Etkinlikler:** Elli koltuklu Sinema Salonu ve on koltuklu Video Salonu bölümlerinde kişisel ya da grup gösterimleri, retrospektifler ve çeşitli programlar düzenlenmekte, periyodik aralıklarla yerli ve yabancı filmler gösterilmektedir.¹²⁷

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(www.cinema.histmuseum.by/), Facebook

(<https://www.facebook.com/nationalhistmuseum/>), Twitter

(<https://twitter.com/histmuseumby>), Flickr

(<https://www.flickr.com/photos/histmuseumby/>) ve Vimeo hesaplarından

(<https://vimeo.com/histmuseumby/>) ulaşılabilmektedir.

¹²⁷ Çevrimiçi: https://ekskursii.by/?museum=102186_Muzej_istorii_belorusskogo_kino, 22.01.2018.

Şekil 21: Koleksiyondan Bir Parça.

Kaynak: <https://belhot.by/uploads/thumbs/1500/53678223.jpg>

(Çevrimiçi: 12.02.2018)

2.1.10. Çin Ulusal Film Müzesi (Pekin)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Ulusal bir Müze olan Çin Film Müzesi'nin destekçi ve sponsorlarına dair bilgi bulunamamıştır. Müzenin bağış kabul edip etmediğiyle ilgili bir açıklama da mevcut değildir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Çin Ulusal Film Müzesi Çin sinema tarihinin nasıl geliştiğini göstermek, film teknolojileri sergilerine ve pek çok akademik değişimlere ev sahipliği yapmak ve hem Çin hem de dünya sinema kültürlerinin gelişmesine katkı sağlamak üzere tasarlanmıştır. Müze, dünyanın en geniş profesyonel film müzesi olma özelliğini taşımaktadır. 2005 senesinde Çin film endüstrisinin yüzüncü yıldönümü anıtı olarak oluşturulmuştur. Tasarım, film sanatları ve mimari yenilik arasındaki armoniyi arayan bir konsept olarak yansıtılıp, sadece tasarımcının görsel gücüyle değil aynı zamanda ziyaretçilere çağdaş bir sinema kültürünün detaylı bir tecrübesini sunabilme becerisiyle de tanınmıştır. Büyük dış kompleks, pano benzeri bir dev ekran tasarımı ve eğimli bir dizi yapıya sahiptir. Binanın siyah renkli yüzeyi oyma efektiyle

bu büyük görsel-işitsel sanat sarayına gizemli bir çekicilik vermektedir. Merkezi salonun dikey yüzeyinin dört rengi, kırmızı, yeşil, mavi ve sarı, müzenin dört farklı işlevine benzemektedir: Sergi, fuar, sinema ve hizmetler. Müzenin iç kısmı üç temel tona sahiptir: Siyah, beyaz ve gri. Sakin bir ortam oluşturan bu üç ton, dev cam pencerelerin ve yuvarlak salonun parlak renklerini arttırmaktadır.

Şekil 22: Çin Ulusal Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: www.cnfm.org.cn/ (Çevrimiçi:26.02.2018)

Koleksiyonu ile beraber ayrıca geçici sergi ve toplantılar için de sergi salonları ve çok amaçlı salonları mevcuttur. Hem turistler, hem de akademisyenler için (özellikle akademik değişim programları ve araştırma aktiviteleri için) popüler bir mekân olan Müze aynı zamanda 3 tane 35mm sinema salonuna, bir adet dijital projeksiyon salonuna ve Asya'nın en büyük ekranlı IMAX sinema salonuna sahiptir. Çin Ulusal Film Müzesi yetkili uzmanlar ve film dünyasının çeşitli alanlarından öğrencilerin büyük çabalarla oluşturdukları önemli bir sanat eseridir ve film dünyası hakkında en güvenilir bilgileri, profesyonel ve çok çeşitli sergileri sunmaktadır.

- **Koleksiyon:** Müze, 1500'den fazla film, 4300'den fazla fotoğraftan ve 450'den fazla kılavuz belgelerinden oluşan bir koleksiyona sahiptir. Ayrıca el yazmaları,

posterler, film kopyaları ve sinema materyalleri de mevcuttur. Müzenin bütün salonlarını ziyaret etmek isteyen ziyaretçinin 2970 metre yürümesi gerekmektedir.¹²⁸

- **Sergileme Özellikleri:** Çeşitli dönemleri içeren yirmi sergi salonu ziyaretçilere sinemanın gelişim süreci hakkında bilgi verirken, anlatımı kolaylaştırmak adına Çin sinemasının kalburüstü filmleri aracılığıyla multimedya deneyimi de sunulmaktadır. Müzenin en büyük koleksiyonlarından biri olan ikinci ve üçüncü katlardaki ilk on sergi salonu, sinema sanatını kapsamaktadır. Çin sinema tarihine ve bireysel film yapımcılarının eserlerine odaklanan salonların temaları aşağıdaki gibidir: Sinemanın Oluşumu; Çin Sinemasının Doğuşu ve Erken Dönem Gelişimi; Devrimci Savaş Döneminde Çin Sineması; Yeni Çin’de Sinemanın Kuruluşu ve Gelişimi; Yeni Reform Döneminde Çin Sineması ve Gelişimi; Animasyon Sineması; Çocuk Sineması; Bilim ve Eğitim Sineması, Dublaj Sineması, Haber ve Belgesel Sineması; Hong Kong ve Makao Sineması; Tayvan Sineması.

Müzenin dördüncü katındaki fuar alanında ise aşağıda temaları belirtilen on salon yer almaktadır: Film Çekimi; Film Sanat Yönetmenliği; Özel Sinematografi; Geleneksel Film Özel Efektler; Dijital Film Özel Efektler; Film Ses Kayıt; Film Kurgusu; Film İşlemesi; Animasyon Filmi; Çeşitli Filmler.

Fuar alanı film yapımının sırlarını, tekniklerini ve ilgili bilgileri açıklamaya odaklıdır. Film yapımından çekime, kurguya, sanat filmine, besteye, özel efektlere ve filmi geliştirmeye yönelik tüm etmenler canlandırılmaktadır. Ziyaretçilere kendi kısa filmlerini çekme ve ses ve görüntü kaydetme interaktif deneyimi sunulmaktadır. Ziyaretçiler filmin dublajına ve kurgusuna interaktif olarak katılabilmekte ve film yapımının ilgi çekici süreçlerini keyifle deneyimleyebilmektedirler.¹²⁹

- **Etkinlikler:** Devlet Radyo, Film ve Televizyon Yönetimi’nden onaylı üst düzey film uzmanlarının organize ettiği gösteriler Çin film sanatları hakkında en güvenilir bilgi ve bilinci sağlamaktadır.¹³⁰ Bu gösterimler “Dev Ekran” olarak da nitelendirilen, 403 koltuklu, güçlü ses ve görüntü sistemiyle dünyanın en ileri salon sistemlerinden birine

¹²⁸ Çevrimiçi: http://www.cnfm.org.cn/english/main_m002_en.htm, 21.08.2017.

¹²⁹ Çevrimiçi: http://www.cnfm.org.cn/english/main_m002_en.htm, 21.08.2017.

¹³⁰ Çevrimiçi: http://www.cnfm.org.cn/english/main_m002_en.htm adresinden 21.08.2017.

sahip olan IMAX Salonunda, 323 koltuklu Dijital Salon’da, 35mm Salonlarda veya Toplantı Salonu’nda düzenlenmektedir. Gösterimlerin yanında toplantılar, galalar, ödül törenleri, uluslararası buluşmalar ve seminerler de organize edilmektedir.¹³¹

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.cnfm.org.cn/>) ve Facebook hesaplarından (<https://www.facebook.com/pages/China-National-Film-Museum/365133220169012>) ulaşılabilirliktedir.

2.1.11. Şangay Film Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müzenin sponsorları ve bağış kabul edip etmediği konusyla ilgili olarak herhangi bir açıklama bulunmamaktadır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Tilman Thürmer’in yönetimindeki Şangay Film Müzesi 2013 senesinin haziran ayında açılmıştır. Eski bir film stüdyosu olan Müze, diğer türdeki müzelere göre insanların kişisel yaşamları ve hatıraları ile daha yakın bir ilişkide olduğunu belirterek ziyaretçisiyle interaktif ve diyaloga dayalı bir iletişim kurmayı benimsemiştir. Ziyaretçiler Şangay Film Müzesi’nin aktif bir parçası olabilmektedirler. Müze, şehrin ilk sinema müzesi olduğu için Şangay filmlerinin uluslararası pozisyonu ve sektörün değerine dair gelişen bilinçle ilgili olarak bir lider rolü üstlenmiştir.

- **Koleksiyon:** Müze 3000 parçalık tarihi bir koleksiyona ve 70 adet interaktif enstalasyona sahiptir. Şangay sinema tarihinin filmleri, en önemli anları ve ödülleri, oyuncu ve yönetmenler hakkında bilgiler, kameralar, posterler, resimler, makyaj ve kostüm stüdyoları yer almaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** 15,000 metre karelik bir alana ve dört kata yayılmış olan Müze, 1896 senesinden günümüzün üç boyutlu gişe rekorları kıran filmlerine kadar Şangay film yapımının tarihini sunmaktadır. Yenilenen tasarımı ve yeni vizyonu ile canlı bir çevreye ve içeriğe sahip olan Müzede bilgi ve etkileşim karşılıklıdır, uzmanlar ve ziyaretçiler bilgi alışverişinde bulunabilmektedirler. Müzenin misyonları arasında sinemayla ilgili öyküler anlatma geleneği de mevcuttur.

¹³¹ Çevrimiçi: http://www.cnfm.org.cn/english/main_m003_en.htm adresinden 22.08.2017.

Şekil 23: Şangay Film Müzesi Dış Mekân

Kaynak: <https://www.dreamstime.com/editorial-stock-photo-shanghai-film-museum-building-modern-china-image48611168> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

Şangay Film Müzesi’nde ziyaretçi filmin bir parçası haline gelerek aktif bir katılımcıya dönüşmektedir. Burada amaçlanan interaktif bir çevrede, tarihi eserlerin de dâhil edilerek, uluslararası bir cazibe ve belirli bir yerel dokunuşla yeni bir kültürel nokta oluşturulmasıdır. Ziyaretçiler Şangay sinema tarihinin öne çıkan yüz ve mekânlarını görüp, ulaşılmaz olan ünlü ve film setlerine daha önce hiç olmadığı kadar yaklaşabilmektedirler. Dört boyutlu fotoğraflarda sinemacıların kişisel geçmişleri ve hatıraları görülebilmekte ve sinemanın yavaş ama kesin bir şekilde nasıl Şangay’ın günlük hayatının bir parçası haline geldiği incelenebilmektedir. Şangay’ın en başarılı film stüdyoları multimedya ve nesnelerden oluşan bir seçkiyle Müze’de tekrar oluşturulmuştur. Böylece bu arşivlere de göz atılabilmektedir. 1949 senesinden bugüne kadar gelen filmler 50 metre uzunluğunda interaktif bir alan oluşturmuştur. Dokunmatik bir oyun uygulamasıyla ziyaretçiler bu geniş alandan filmler “yakalayabilmekte” ve onlar hakkında detaylı bilgi alabilmektedirler. Şangay filmlerinin başarı öykülerine ve Şangay’ın kültürel önemine de değinilmektedir. İlk önce bir filmde kullanılan ve daha sonra Çin’in ulusal marşı haline gelmiş olan melodi de objeler, videolar ve marşın sözleri ile kolaj haline getirilerek bir multimedya yerleştirmesi olarak ziyaretçilere sunulmuştur.

Şekil 24: Müze İç Mekân Tasarımı.

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/717831628076079088/> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

Müze bugün ile gelecek arasında gerçek zamanlı ve tam malzemeli üretim stüdyoları oluşturarak ilişki kuran ve ziyaretçilerin film yapımına katkıda bulunabilecekleri bir alandır. Animasyon, Post Prodüksiyon, Ses ve Canlı Yayın stüdyoları profesyonel stüdyolar olup, ziyaretçilere film çalışanlarının beyaz perdede yer alacak geleneksel ve modern dijital teknolojileri nasıl kullandıkları birebir anlatılmaktadır.

- **Etkinlikler:** Müze workshoplar, dört boyutlu sinemalar ve çok amaçlı etkinlik mekânıyla geçmişi, bugünü ve geleceği çeşitli işlevleriyle birbirlerine bağlamaktadır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müze yalnızca web sitesine sahiptir (<http://www.shfilmmuseum.com/>).¹³²

¹³² Çevrimiçi: <https://architizer.com/projects/shanghai-film-museum/>, 15.01.2018.
Müzenin web sitesinde İngilizce dil seçeneği olduğu belirtildiği halde link çalışmamaktadır.

Şekil 25: Müze İç Mekân Görünümü.

Kaynak: <https://www.designboom.com/architecture/coordination-asia-shanghai-film-museum-links-past-and-future/> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

2.1.12. Dubai Hareketli Görüntü Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze Akram Miknas'ın özel koleksiyonu olup, yirmi beş senede topladığı objelerle ve onun desteğiyle oluşmuştur. Müze ayrıca eser bağış da kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Dubai Hareketli Görüntü Müzesi görsel gösterilerin oluşumundan modern zaman sinemasının doğumuna kadar olan gelişimi göstermektedir. Müze, dünya üzerindeki az sayıda hareketli görüntü müzesinden biri ve Orta Doğu'daki bu konuyla ilgili ilk ve tek müzedir. 2014 senesinin ocak ayında açılmıştır.¹³³

Dubai Kenti'nin seçilmesinin nedeni koleksiyon sahibi ve 1980'li senelerden beri böyle bir hareketli görüntü müzesi açmayı amaçlayan Akram Miknas'ın Dubai'yi Doğu ile Batı'nın buluştuğu ve etkileşime geçtiği bir yer olarak görmesidir. Ona göre

¹³³ Çevrimiçi: <http://dubaimovingimagemuseum.com/>, 29.10.2017.

Dubai’de yaşayan insanlar sanat ve kültüre karşı büyük ilgi duymaktadırlar. Bu nedenle dünyadaki diğer hareketli görüntü müzelerine benzemeyen bu eşsiz koleksiyon Dubai’de yer almaktadır. Kentin adının müze isminde yer alması ise devletin onayı ile sağlanmıştır.¹³⁴ Dubai Hareketli Görüntü Müzesi Miknas’ın koleksiyonunu bölge halkını eğitmek amacıyla paylaşma arzusundan ortaya çıkmıştır. Müzedeki her eser orijinal olup, 1750 senesinden günümüze kadar gelen bir zaman aralığında tarihlenmektedir.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda gölgeler, sihirli fenerler, fotoğraf makineleri, gözetleme makineleri, görüntü dönüştüren stereoskoplar, tomatroplar¹³⁵, anime görüntüler ve hareketli görüntü ve sinemanın kökenine dair görsel sağlayan pek çok materyal yer almaktadır.¹³⁶ Fotoğraf makineleri bölümü oldukça nadir parçalar içermektedir. Fotoğrafın oluşumundan önce karelerin nasıl yakalandığını gösteren 19. yüzyıl ürünü bir Alman fotoğraf makinası bunlardan biridir. Müze Yöneticisi Mandi Aridi’ye göre müzedeki en nadir parça dünyada tek örneğinin bulunduğu 19. yüzyıldan bir Alman oyuncak sihirli feneridir. Tasarımı 1001 Gece Masallarından esinlenerek yapılmıştır. Müze aynı zamanda üç adet orijinal Charlie Chaplin bobinine sahiptir.

- **Sergileme Özellikleri:** Hareketli Görüntü Müzesi çeşitli interaktif bakış açılarına ve her yaştan ziyaretçiye hitap ederek onlara hareketli görüntünün zengin tarihinden deneyimler sunmaktadır. Sergi salonları tarihten ziyade tema kronolojisine göre düzenlenmiştir. Her hareketli görüntü cihazı ve oluşumu bir bölüm oluşturmaktadır. Müze, interaktif parçalara önem verdiği için ziyaretçiler, yüzyıllar önceki ilk hareketli görüntü deneyimlerini tekrar yaşama şansına sahiptirler. Müzedeki en eski eser 1750 tarihli bir Hollanda gözetleme kutusudur. İçinde görsel slaytların yer aldığı bu büyük kutu büyüleyici bir cam aracılığıyla izlenebilmektedir. Görseller özel spotlarla kesilen deliklere sahip olup, arkalarından mum ya da gaz lambasıyla aydınlatılmışlardır. Işık değişimine göre gündüz ya da gece manzarasıyla seyredilebilmektedir.

¹³⁴ Çevrimiçi:

<https://communicateonline.me/media/history-motion-dubai-moving-image-museum/>, 30.10.2017.

¹³⁵ Bir yüzeyinde kuş, diğer yüzeyinde kafes bulunan iki yüzeyli tahtanın hızla çevrildiğinde göz yanılması sağlayarak, kuşun kafesin içerisinde olduğu görüntüsünü veren araç.

¹³⁶ Çevrimiçi: <http://dubaimovingimagemuseum.com/>, 29.10.2017.

Şekil 26: Dubai Hareketli Görüntü Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.dubaiconfidential.ae/wellbeing/new-museum-entertain-us/>
(Çevrimiçi:26.02.2018)

Müze alanının ortasında etkileyici bir Kaiserpanorama, 1880 senesinde Alman fizik adamı August Fuhrmann'ın icat ettiği stereoskopun eski halinin doğal boyutlardaki bir replikası, bulunmaktadır. Ancak içerisinde gösterilen görsellerin hepsi orijinaldir. Aynı anda on iki kişinin oturabildiği bu dikdörtgen alanda izleyici, iki lens aracılığıyla bakılabilen iki uzaklık görüntüsüyle, sağ ve sol gözünde farklı şekiller görmektedir. Görüntüler beyinde üç boyut algısı oluşturmak amacıyla birleştirilmektedir. Dubai Hareketli Görüntü Müzesi eserlerin tarihinin daha güçlü hissedilmesini amaçladığı için ziyaretçilerine her esere dokunma imkânını sunmaktadır. Dört kronolojik bölümde gruplandırılan eserler sinemanın oluşumunun algılanmasını kolaylaştırmaktadır. Ziyaretçiler istedikleri kadar fotoğraf çekebilmektedirler.¹³⁷

Müzede yer alan büyük yuvarlak masada ziyaretçiler üç deneyim yaşayabilmektedir. Aridi müzeye okul grubuyla gelen beş-altı yaşlarındaki çocukların bu cihazları denediklerini ve beğendiklerini belirtmektedir. Ona göre bu beğenin kaynağı, müze

¹³⁷ Manisha Surange, "Dubai Moving Image Museum", çevrimiçi: <http://www.dubaicity.com/dubai-moving-image-museum-dmim/>, 30.10.2017.

planının çeşitli okulların dikkatini çekmesi ve ziyaret isteği uyandırmasıdır. Müze turu sinemanın başlangıcını tasvir eden bir posterle sonlanmaktadır. Aridi, "sinemadan önce var olmuş ve sinemaya yol açmış her şeyi sergilemek istediklerini" belirtmektedir.¹³⁸

- **Etkinlikler:** Müze her yaştan öğrenci için –üniversite öğrencileri dâhil- okul ziyaretlerine yönelik turlar düzenlemektedir. Ayrıca toplantılar, konferanslar, çeşitli iş etkinlikleri, özel partiler, sergiler, çocuk doğum günü partileri ve diğer özel etkinlikler için de kiralanabilmektedir. Müze yöneticisi Mandi Aridi, Müzeyi yoga, meditasyon ve başka kurs ve etkinliklerle gece yarısına kadar açık tutma planları olduğunu belirtmektedir.

Şekil 27: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://dubaimovingimagemuseum.com/> (Çevrimiçi: 26.02.2018)

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi
(<http://dubaimovingimagemuseum.com/>),

¹³⁸ Çevrimiçi: <https://communicateonline.me/media/history-motion-dubai-moving-image-museum/>, 30.10.2017.

Facebook (<https://www.facebook.com/DubaiMovingImageMuseum/>) ve Instagram hesaplarından (<https://www.instagram.com/dubaimovingimagemuseumactive/>) ulaşılabilir.

şekil 28: Müze Sergi Tasarımı.

Kaynak: <http://dubaimovingimagemuseum.com/> (Çevrimiçi: 26.02.2018)

2.1.13. Sinematek Müzesi (Paris)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Sinematek Müzesi bir devlet müzesidir. Müzenin bağış kabul edip etmediğine yönelik bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze 1936 senesinde Henri Langlois, Georges Franju, Jean Mitry ve Paul Auguste Harlé tarafından kurulmuştur. Müzenin kuruluş amacı kökeni ve formatına bakmaksızın eski filmleri toplamak, korumak ve halka göstermektir. Müze böylece sinema kültürünün gelişimine de katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Bunun için ayrıca senaryolar, afişler, fotoğraflar, kostümler, dekorlar ve sinema tarihinde yeri olan çok çeşitli nesneler de müze koleksiyonuna dâhil edilmiştir. Uzun yıllar Chaillot Saray'ında bulunan Müze, 2005 senesinin eylül ayından beri Frank Gehry'nin tasarımını yaptığı binada yer almaktadır. Sinematek Müzesi, sinema tarihini anlatmak, bugün hala yazılmakta olan teknik ve estetik tarihi açıklamak amacıyla ziyaretçilere fotoğrafın oluşumundan günümüze kadar gelen süreci

sunmaktadır. Müze yerli kaynaklar kadar yabancı kaynaklara da değer vermekte ve ayrıca kurumlar arası işbirliğini de önemsemektedir. Zengin koleksiyonu ve arşiviyle alanında dünyadaki en meşhur müzelerden biri haline gelen Sinematek Müzesi, bünyesinde en yeni tekniklerle geçici sergiler düzenlemekte, gösterimler yapmakta ve öğrenci ve araştırmacılara yönelik çeşitli eğitsel ve kültürel etkinlikler organize etmektedir.¹³⁹

Şekil 29: Sinematek Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://chrismarker.org/state-of-the-estate/> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda sinema öncesi dönemden günümüze kadar gelen sürece dair her türlü materyal bulunmaktadır. Kostümler, benzersiz aksesuarlar, gösterişli sihirli fenerler, 18. yüzyıldan görsel kutuları ve optik görünüm, kamera ve projektörler, maketler, dekor malzemeleri, afişler, fotoğraflar, el yazmaları ve diğer arşiv öğeleri koleksiyonda yer almaktadır. Materyal koleksiyonu benzersiz parçalarıyla sinematografin doğuşunu canlandırmaktadır. Vitaphone¹⁴⁰ diskleri, iki boyutlu ölçekler, çekim belgeleri, ailelerin portre ya da tanıtımları, Méliès veya Pathé stüdyoları şeklindeki dekorlar, Hollywood starlarının kıyafetleri, Eisenstein'ın ve diğer ekspresyonist tasarımcıların çizimleri ve Métropolis'in robotu, Sapık'ın

¹³⁹ Çevrimiçi: <http://www.cinematheque.fr/informations-institutionnelles.html>, 09.10.2017.

¹⁴⁰ Warner Kardeşlerin 1920'lerin başında çektikleri sesli kısa filmlerin ses sistemleri.

mumyalanmış kafası gibi alışılmamış diğer nesneler Yedinci Sanat'ın hafızasına dair pek çok saklı hazine sunmaktadır. Ayrıca sinema öncesi tarihin uzun macerasını çizen eski ve değerli eserler, sinematografik ve fotografik teknikler, 1920 ile 1950 seneleri arasındaki yayınlar, 1945 senesinden başlayıp günümüze kadar gelen 25.000 Fransız filminin basın özetleri, 23.000 film ve festival afişi, 14.500 maket ve orijinal dekor ve kostüm çizimi, film ve karakterlerle ilgili 65.000 fotoğraf, film promosyonun olmazsa olması sinematografik reklamların tanıtım malzemelerinden oluşan 870 dosya ve Cahiers du Cinema dergisinden 18.500 makale mevcuttur.¹⁴¹

Şekil 30: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.cinematheque.fr/musee.html> (Çevrimiçi:05.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Bir hatıra kabinesi değerindeki bu koleksiyonda ziyaretçi sinema öncesi döneme ait materyalleri deneyebilmekte ya da Modern Zamanlar filminin dekor çarklarını yürütebilmektedir. Müzede sergilenen altı yüz kadar nesne, durmaksızın gelişen Sinematek koleksiyonunun oldukça küçük bir bölümünü temsil etmektedir. Eserler düzenli bir şekilde dönüşümlü olarak sergilenmekte ve ziyaretçilere yeni nesneler sunulmaktadır.

- **Etkinlikler:** Müze çok çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Bunlar:

¹⁴¹ Çevrimiçi: <http://www.cinematheque.fr/bibliotheque.html>, 09.10.2017.

* Rehberli Turlar: Çeşitli pek çok arşive dayanan bu turda senaristin çalışmasında sinemanın yeri ortaya konulmaktadır. Öğrenciler Idéfix Stüdyoları’nda Gosciny ve ekibi tarafından yürütülen animasyon sinemasının önemini keşfetmektedirler. Tur, altı ile on yedi yaş arasını kapsadığı gibi üniversite öğrencileri ve yetişkinler de katılabilmektedirler. 19. yüzyıldaki sinema öncülerinin ilk görsel yansıtma sistemleri, sessizden sesli, siyah beyazdan renkli filmlere kadar Fransız Sinemateğinin koleksiyonlarına dair yapılan bu turun süresi bir buçuk saattir.

* “Çizgi Roman ile Sinemanın Düellosu” Parkuru: Öğrencilerin Westernin etkilerini keşfedecekleri ve daha sonra atölyede yönetmenlerin düello motifi etrafında çeşitleme yaratma şekillerini öğrenecekleri bir turdur. On bir ile on yedi yaş arasını kapsamaktadır.

* “Animasyon Sineması” Uygulama Günü: Katılımcıların Idéfix Stüdyolarında animasyon tekniklerini keşfettikleri sergi ziyaretinden sonra René Goscinny’nin dünyasından esinlenmiş bir şekilde kâğıt üzerinde bir kısa film gerçekleştirecekleri uygulama günüdür. Sekiz ile on yaş arasını kapsamaktadır.

Şekil 31: Koleksiyondan Bir Parça.

Kaynak: <http://www.cinematheque.fr/musee.html> (Çevrimiçi:05.03.2018)

* “Ormanda” Parkuru: Orman temalı Asterix albüm çerçevelerinden hareketle öğrenciler çizgi roman senaryosunu öğrenmektedirler: Kadraj, plan ölçekleri, desenler arası montaj etkileri... Film örnekleri sayesinde de çizgi roman ile sinema arasındaki bağları keşfetmektedirler. Altı ile dokuz yaş arasını kapsamaktadır.

* Müze ve Clouzot Galerisi Turu: Bu tur, sinemanın 1920 senelerinde avant-garde ile ilişkisini inceledikten sonra Clouzot Galerisi’nde sinema yönetmeninin fotoğraf, resim ve müzik gibi diğer sanatlarla olan ilişkisini göstermektedir. Öğrenciler ve yetişkinler katılabilmektedirler.

* “Sinemanın Doğuşu” Parkuru: Bu turda ilk optik cihazların (karanlık oda, sihirli fener, optik kutuları), sinemanın öncülerinin ve sinematografik dilin (öykü, çekim senaryosu, montaj) anlaşılıp takip edilebilmesi için fotoğrafın köklerine inilmektedir. On bir ile on yedi yaş arasını kapsamaktadır.

* “Komik Makineler” Parkuru: 19. yüzyıl, hayatın ve hareketin illüzyonunun baştan yaratıldığı ustaca yapılmış buluşlarla doludur. Öğrenciler bu ilginç makineleri (zootrop, fenakistoskop, vb.) keşfettikten sonra bir praxinoskop bandı yürüteceklerdir. Sekiz ile on yaş arasını kapsamaktadır.

* “Bu Büyülü” Parkur: Meşhur sihirbaz Georges Méliès 1895 senesinde Paris’te düzenlenen ilk sinema gösterimine yardım ederken bu yeni sanatın oyunlarında nasıl bir devrim yaratacağını hemen anlamıştır. Sinemanın büyücüsü olacaktır! Müzeye yapılan kısa bir ziyaretle öğrenciler sihirbazlık numaralarını öğrenecek ve kendileri de Méliès tarafından icat edilmiş birkaç “numarayı” (kaybolma, bulma, dönüştürme) deneyimleyeceklerdir. Yetişkinler de katılabilmektedir.

* Gösterimler: Yıl boyunca her yaştan izleyiciye göre düzenlenmiş üç salonda sinema gösterimleri düzenlenmektedir. Bunlar:

-Klasikler Yeniden! : Hiroshima Sevgilim, Paris’te Son Tango, Sapık, vb. gibi filmler herkese açık olarak gösterilmektedir. Bu gösterimler her gün 14,30’ta büyük ekranda gerçekleşmektedir.

-Çocuk Programı Seansları: Her Çarşamba ve Pazar günleri 15.00’te, okul tatillerinde ise her gün üç yaş üzeri çocuklar için film gösterimleri düzenlenmektedir.

-Marie Bobine Sunar: 3 ile 6 yaş arası çocuklar için seyirci olmayı öğreten bu gösterimler Marie Bobine tarafından yılda dört kez düzenlenmekte ve komedyen Hélène Plantecoste tarafından yorumlanmaktadır. Plantecoste, Bobine’nin çocuklar için Sinematek Koleksiyonu’ndan özel olarak seçtiği filmlerle sinema tarihini anlatmakta ve bobinli kutulardan oluşan hayali nesneler sunmaktadır.

* Kuramsal Atölyeler: Konuşmacı ve sinema uygulamacıları tarafından yönetilen teoriye giriş atölyeleri anaokulu, ilkokul, kolej ve lise öğrencilerine bir tam ya da yarım gün içerisinde verilmektedir. Katılımcılardan film parçalarını tarihi ve tematik bağlamda yorumlamaları istenmektedir. Müze ziyareti ve sergi alanıyla bağlantılı olan bu atölyeler, sinemayı keşfetmek için güçlü programlar oluşturmaktadır. Bu atölyeler arasında “Belgesel Çekmek”, “Sinemada Korku Yaratmak”, “Sessiz Filmden Sesli Sinemaya Komedi”, “Aşk Filmleri Çekmek”, “Sinemada Renk Oluşturma”, “Sekans Planı”, “Doğada Film Çekmek”, “Film Düzenleme”, “Uygulama Atölyeleri”, “Sihirli Fener”, “Ses ve Görüntü”, “Montaj ve Ritim” ve “Sahneleme” gibi çok çeşitli örnekler bulunmaktadır.¹⁴²

-Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<http://www.cinematheque.fr/bibliotheque.html>), Facebook

(<https://www.facebook.com/cinemathequefr>), Twitter

(<https://twitter.com/cinemathequefr>), Instagram

(<https://www.instagram.com/cinemathequefr/>), Tumblr

(<http://cinemathequefr.tumblr.com/>) ve Vimeo hesaplarından

(<https://vimeo.com/cinemathequefr>) ulaşılabilirliktedir.

2.1.14. Lumière Müzesi (Lyon)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze sponsorları arasında Minyatür ve Sinema Müzesi, Tony Garnier Şehir Müzesi, Lyon Oditoryumu, Lyon Célestins Tiyatrosu, Güzel

¹⁴² Çevrimiçi: <http://www.cinematheque.fr/groupees.html>, 09.10.2017.

Sanatlar Müzesi, Lyon Belediyesi, Büyük Lyon Metropolü, Kültür Bakanlığı, Öğrenci Kültür Kartı, Yazar ve Drama Bestecileri Topluluğu, Sinirbilim Merkezi, Toulouse Sinemateği, Fransız Sinemateği, Jerome Seydoux Pathé Vakfı, Anglosakson Sineması Eleştiri Sözlüğü, Herkes İçin Kültür Kurumu, KIBLIND Yayınevi, Lyon Mercure Otelleri, Lyon Kumarhanesi gibi çok çeşitli kurumlar yer almaktadır. Bağış kabul eden Lumière Müzesi, ayrıca çeşitli üyelik sistemleriyle de ekonomik açıdan sürekliliğini sağlamaktadır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Sinemanın oluşumuna tanıklık eden Lyon'un merkez mahallesi Montplaisir, Premier Caddesinde bugün o zamandan yalnızca fabrikaların hangarı ve Lumière Villası kalmıştır. Villanın müzeye çevrilmesi 2002 senesinde Georges Pompidou Kültürel Gelişim Departmanı Yöneticisi Dominique Païni'nin çabaları ile gerçekleşmiştir. Lumière Müzesi, Louis ve Auguste'a karşı bir saygı duruşu olarak tüm güzellikleriyle birlikte aile evinin şık dekorunu, elle işlenmiş tavanları, tarihi merdiveni ve kış bahçesini sergilemektedir.

- **Koleksiyon:** Müze Koleksiyonunda Lumière Kardeşler'in en meşhur icatları olan Sinematograf, hareketli görüntülerin tarihi, sihirli fenerler, Louis'nin 1894 senesinden kağıt üzerindeki ilk film denemeleri, Doktor Paul Génard'ın topladığı ve 2003 senesinde Müze'ye bağışladığı eski makineler, Edison'un kinetoskop tekniği gibi önemli icatları, Demeny'nin kronotografı, 28 Aralık 1895 tarihinde Paris Grand Cafe'de otuz üç kişiye ilk on filmi gösteren Lumière Sinematografi No: 1 projeksiyon makinası yer almaktadır. Ayrıca referans kitapları, biyografiler, tematik eserler, senaryolar, hukuk kitapları, çeşitli başlıklardan oluşan 9500 Fransız ve yabancı kaynak içeren Kitap Koleksiyonu, her ülkeden yayınlar, eleştiri yazıları, teknik dergiler, üniversite yayınları, uzmanlık yayınları ve yüzyıl başından günümüze kadar gelen 600 yayınlık Süreli Yayın Koleksiyonu, 30.000 film dosyası, 11.000 kişisel dosya, 800 tematik dosya, festival dosyaları ve yabancı sinemayla ilgili kaynakları barındıran Dosya Koleksiyonu, 28.000 film afişi ve film, yönetmen ve oyuncu dosyalarından 16.000 fotoğrafa sahip Görsel Koleksiyonu, özel olarak belgesel ve sinema söyleşileri

toplayan ve 150 videoya sahip olan Video Koleksiyonu ve Multimedya Koleksiyonu mevcuttur.¹⁴³

Şekil 32: Lumière Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://www.itinari.com/location/musee-lumiere> (Çevrimiçi:03.03.2018)

Koleksiyonda Elia Kazan, Pier Paolo Pasolini, Marlene Dietrich ve Maurice Pialat gibi yönetmen ve oyunculara ayrılmış özel bölümler de mevcuttur. Bu bölümlerde oyuncular/yönetmenlerin filmleri, filmlerinden fragmanlar, fotoğraflar, basın bültenleri, kişisel fotoğraflar, posterler, ilgili belgeseller ve yazma eserler bulunmaktadır.¹⁴⁴

- **Sergileme Özellikleri:** Müze ekranlarına yansıtılan filmler Kardeşlerin merakını, kadraj ile estetik duygu ve düşüncelerini ortaya koyacak şekilde tasarlanmıştır. Kardeşlerin ses, mekanik ve medikal araştırmalarına da sergilemede yer verilmiştir. Bir salon Latin Amerika ve Asya yolculuklarının fotoğraflarına ayrılmıştır. Sergi,

¹⁴³ Çevrimiçi: <http://www.institut-lumiere.org/bibliotheque/pr%C3%A9sentation.html>, 04.01.2018.

¹⁴⁴ Çevrimiçi:

<http://www.institut-lumiere.org/bibliotheque/la-programmation-dans-nos-collections.html>, 05.01.2018.

günümüzün çağdaş multimedya araçları, tabletler ve beş dilde sesli rehber aracılığıyla modern bir deneyim sunmaktadır.¹⁴⁵

Şekil 33: Koleksiyondan Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.institut-lumiere.org/musee/pr%C3%A9sentation/presentation-english.htm> (Çevrimiçi:03.03.2018)

Şekil 34: Sergilemeden Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.institut-lumiere.org/musee/pr%C3%A9sentation/presentation-english.htm> (Çevrimiçi:03.03.2018)

¹⁴⁵ Çevrimiçi: <http://www.institut-lumiere.org/musee/pr%C3%A9sentation.html>, 03.01.2018.

- **Etkinlikler:** Müze çok çeşitli etkinlikler düzenlemektedir: “Lumière Müzesi Turu”, “Anlatımlı Lumière Filmleri”, Lumière Kardeşlerin yaşadığı “Monplaisir Mahallesi” turlarını içeren “Şehir Mirasını Keşfet” etkinlikleri hem yetişkinlere, hem de okul gruplarına; “Sinema Öncesi Dönemin Keşfi”, “Sinemada Müzik”, “Sinema Sırları”, “Sinema Devleri” turlarını içeren “Dinlemek ve İzlemeyi Öğrenmek” etkinlikleri sadece okul gruplarına; Minyatür Müzesi ve Lumière Müzesi ya da Güzel Sanatlar Müzesi ve Lumière Müzesi’nin aynı günde gezildiği “Aynı Günde İki Müze Turu” okul gruplarına; “Lyon’da Sinema”, “İtalyan Sinemasına Yolculuk”, “Müzikal Komedinin Altın Çağı”, “Alfred Hitchcock’un Mizansen”, “Western Devleri”, “Fransız Sinemasında Yolculuk” turlarını içeren “Belgesel” etkinlikleri hem yetişkin hem okul gruplarına; “Video Uygulaması” etkinliği sadece okul gruplarına; “Seyirci Okulu” etkinlikleri hem yetişkin, hem okul gruplarına; “Cuma Günleri Film Gösterimleri”; “Alakart Projeksiyon” ve “Sinema ve Tarih” etkinlikleri sadece okul gruplarına hitap etmektedir.¹⁴⁶

Müze ayrıca kiralanabilir olup Sinema tarihinin ilk dekorunda, 269 kişi oturma, 300 kişi ayakta kapasiteli, konferans ve konuşmalar için benzersiz bir mekân sunmaktadır. 1995’ten beri Tarihi Anıt sayılan bu alanın holü yemekler, kokteyller veya akşam yemekleri için uygundur.¹⁴⁷

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.institut-lumiere.org/musee/>), Facebook (<https://www.facebook.com/institut.lumiere>), Twitter (<https://twitter.com/institutlumiere>), Youtube (<https://www.youtube.com/user/InstitutLumiere>) ve Google Plus hesaplarından ulaşılabilir. (<https://plus.google.com/u/0/114132968946834201664>).

¹⁴⁶ Çevrimiçi: <http://www.institut-lumiere.org/media/institut-lumiere/pedagogie/livret-scolaire-17-18-new-bat-basse-def.pdf>, 03.01.2017.

¹⁴⁷ Çevrimiçi: <http://www.institut-lumiere.org/pratique/locations-priv%C3%A9es.html>, 05.01.2018.

2.1.15. Minyatür ve Sinema Müzesi (Lyon)¹⁴⁸

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Özel bir Müze olan Minyatür ve Sinema Müzesi, kuruluşundan bugüne kadar çeşitli minyatür ve sinema sanatçıları, medya mensupları, dergiler, radyo ve televizyon, atölyeler, ortaklar ve Müzenin kurulmasına katkı sağlamış İsviçreli bir koleksiyoncu tarafından destek görmüştür. Müzenin güncel olarak bağış kabul edip etmediği hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müzenin kuruluşu Dan Ohlman'ın 1985 senesinde minyatür koleksiyonu oluşturmaya başlamasına dayanmaktadır. Ohlmann bu koleksiyonunu hem sunmuş hem de Fransa ve Avrupa'da şehir şehir teşhir olanağı bulmuştur. Lyon'a sergi amaçlı geldiğinde, Paris'i terk etme isteği duyarak, Minyatür Sarayı'nı Lyon'da kurmaya karar vermiştir. On sene boyunca burada binden fazla başyapıt sergilemiş, geçici sergiler düzenlemiş ve bu etkinlikler halktan takdir görmüştür. Ohlmann'ın tutkuyla düzenlediği sergilerden biri ise “Sinemada Özel Maket Efektleridir”. 2003 senesinde Ohlmann'ın minyatür ve sinema tutkusundan etkilenen İsviçreli bir koleksiyoncu ona küçük aile müzesini ulusal bir zenginliğe dönüştürmesini önermiş ve 16. yüzyıldan kalma bir bina olan “Avukatlar Evini” Ohlmann'a kiralamıştır. Böylece Minyatür ve Sinema Müzesi 2005 senesinde Unesco Dünya Mirası olarak kabul edilen binada Ohlmann'ın tüm koleksiyonlarıyla birlikte açılmıştır. Eklemelerin de yapıldığı koleksiyonda, sanat ve sinemada özel efekt tekniklerine de yer verilmektedir. İsviçreli koleksiyoncu, medya, radyo, televizyon, dergiler, ortaklar ve minyatür ve sinema sanatçıları Ohlmann'a 25 senelik bu süreçte önemli katkılar sağlamışlardır.¹⁴⁹ Sinema bölümünün oluşmasında halka sinemayı daha yakından tanıtmaya amacı güdülmüştür. Kısa veya uzun metraj film yapımının nasıl gerçekleştiği, figüran veya yıldızların kostümlerinin uzman eller tarafından nasıl dikildiği, makyözlerin oyuncuların yüzlerini nasıl değiştirdiği, marangozların nasıl sahte caddeler, şatolar ve gemiler oluşturduğu, sinema stüdyolarında nasıl zor şartlarda ve emekle çalışıldığı, özel maket efektlerinin nasıl verildiği, protezlerin ve sahte

¹⁴⁸ Çalışmada tez konusu gereği Müzenin yalnızca “Sinema” bölümü incelenmiş, Müzenin oluşum sürecinde “Minyatür” bölümüne değinilse de, konu kapsamına girmedikleri için detaylı bilgi verilmekten kaçınılmıştır.

¹⁴⁹ Çevrimiçi: <https://www.museeminiatureetcinema.fr/historique/>, 17.01.2018.

hayvanların nasıl yapıldığı ziyaretçiye yakından gösterilmek istenmiştir. Minyatür ve Sinema Müzesi'nin önemli misyonlarından biri budur.¹⁵⁰

Şekil 35: Minyatür ve Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.mouvlyon.com/musee-miniature-et-cinema>

(Çevrimiçi: 03.03.2018)

Bununla beraber sinemayı sevdirmek, sinemayla ilgili niceliksel bilgi vermek, kısa veya uzun metrajın gerektirdiği emeği, bu konuda detaylı bilgisi olmayan ziyaretçiye sunmak, sinemanın ne kadar destek isteyen bir meslek olduğu hakkında farkındalık uyandırmak, sanatçı ve sinema stüdyosu teknisyenlerine saygı duruşunda bulunmak Müze'nin diğer misyonları arasındadır.¹⁵¹

- **Koleksiyon:** Koleksiyon yenilikçi konseptiyle Yedinci Sanatı oluşturan ancak yeterince tanınmayan sanatçıları tanıtma amacını gütmektedir. Dekorlar, kostümler, maketler, maske ve protezler, sahte hayvanlar, robotlar, animasyon malzemeleri, her türlü canavarlar, stüdyolar ve çekim için hazır olarak bulundurulmuş yüzlerce otantik obje ziyaretçiye zengin bir kültürel ve pedagojik bilgi sunmaktadır. Pek çok video ve arşiv belgesi de özel yaratım efektlerinin keşfedilmesine katkı sağlamaktadır.

¹⁵⁰ Çevrimiçi: <https://www.museeminiatureetcinema.fr/historique/le-concept/>, 17.01.2018.

¹⁵¹ Çevrimiçi: <https://www.museeminiatureetcinema.fr/historique/le-projet/>, 17.01.2018.

Maket ve İllüzyon Yaratın Dekorlar Koleksiyonunda şehirler veya minyatür evren, özel gemi ya da uçak, felaket sahneleri, aksiyon sahnelerinde kullanılan büyük veya modelleri küçültölmüş dekorlar sergilenmektedir.

Efekt ve Sahte Hayvanlar Koleksiyonunda hayvanlara yönelik herhangi bir tehlike ve sömürüyü engellemek adına icat edilen ve davranışları robotlaştırılan yapma hayvanlara yer verilmiştir. Bu yapma hayvanlar rollerini oynayacakları sırada teknisyenler tarafından radyo-telefon yoluyla yönetilmişlerdir.

Maske ve Protezler Koleksiyonunda oyuncuların yaşlandırılması veya gençleştirilmesi, sahte yaralar, fantastik ve gerçeküstü dönüşümlerin sağlandığı makyaj, maske ve protezler sunulmaktadır.

Kostüm Koleksiyonunda sinema dünyasının en üst düzey yaratıcılığını gerektiren kostüm sanatından örnekler sergilenmektedir.

Robot ve Canavarlar Koleksiyonu bilimkurgu ve fantastik filmlerdeki robot ve hayali kahramanlara sahiptir. Bu mekanik nesnelerden pek çok örnek koleksiyonda görölebilmektedir.

Yapma Kollar Koleksiyonu bölümünde ise bilimkurgu filmlerinde sıkça görölebilen yapma kolların nasıl oluşturulduğıyla ilgili bilgiler, örneklerle beraber incelenebilmektedir.

- **Sergileme Özellikleri:** 1000 metre karelik bir alanda 1960'lı senelerden günümüze pek çok klasik filmle ilgili belgeler sunulurken koleksiyonu inceleyen ziyaretçi filmde özel efektlerin nasıl ve ne büyük bir çalışmayla hazırlandığını öğrenecektir. Minyatür ve Sinema Müzesi son yirmi senede kültürel anlamda çok çeşitli üretici, konservatör ve özel efekt yaratıcılarıyla çalışmış ve toplumun popüler filmlerin simgesel objelerini yakından inceleyebilmesi için kalıcı ve geçici sergiler oluşturmuştur. Bu sergilerdeki objeler filmlerde kullanıldıktan veya atölyelerde inceleme çalışması yapıldıktan hemen sonra koleksiyona dâhil edilmişlerdir.¹⁵²

¹⁵² Çevrimiçi: <https://www.museeminiatureetcinema.fr/collection-cinema/>, 17.01.2018.

Şekil 36: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.mouvlyon.com/musee-miniature-et-cinema>

(Çevrimiçi: 03.03.2018)

Restorasyonlar, sergilenen objelerin sıkça değiştirilmesine neden olmuş, bu durum da Müzeci canlı kılmış ve ziyaretçilerin müzeyi pek çok defa ziyaret edip, başka eserlerle karşılaşmasını mümkün hale getirmiştir. Restorasyon çalışmaları ayrıca Lyon'un da konusunda güncel bir şehir olmasını sağlamış ve pek çok sanatçının restorasyon amacıyla gelip, sanatsal ve teknik bilgiyle geri döndüğü bir şehir haline gelmesini sağlamıştır.¹⁵³

Müzenin geçici sergilerini sinemada özel efektlerle çalışmış yönetmenlere yönelik saygı duruşu niteliğinde çalışmalar oluşturmaktadır. 2016 senesinde Wes Anderson'un Büyük Budapeşte Otel (Grand Budapest Hotel) filminin, 2013 senesinde Martin Scorsese'nin "Hugo Cabret" filminin maketleri geçici sergiler kapsamında sergilenmiştir.¹⁵⁴

- **Etkinlikler:** Müze, sinema stüdyolarına, diğer müzelere, yönetmen ve koleksiyonculara zamanla yıpranmış objelerine ikinci bir yaşam sağlayacak

¹⁵³ Çevrimiçi: <https://www.museeminiatureetcinema.fr/coulisses/restauration-objets-de-cinemas/>, 17.01.2018.

¹⁵⁴ Çevrimiçi: <https://www.museeminiatureetcinema.fr/collection-cinema/les-expositions-temporaires/>, 17.01.2018.

restorasyon atölyeleri düzenlemektedir. Müzede sergilenen bazı meşhur objeler de bu restorasyon sürecinden sonra teşhire konulmuştur.¹⁵⁵

-Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<https://www.museeminiatureetcinema.fr/>), Facebook

(<https://www.facebook.com/museeminiatureetcinema/>) ve Instagram hesaplarından

(<https://www.instagram.com/explore/locations/912000202/musee-miniature-et-cinema/>) ulaşılabilirliktedir.

2.1.16. EYE Film Müzesi (Amsterdam)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** EYE Film Müzesi bir devlet müzesidir. Sponsorları arasında Kültür Bakanlığı, Kuzey Hollanda Vilayeti, Amsterdam Sanat Fonu ve Amsterdam Sinema Fonu gibi kurumlar bulunmaktadır. EYE diğer yandan “Müze Dostları” adını verdiği çeşitli düzeylerdeki destekçileri sayesinde ekonomik durumunu koruyup, kendini geliştirebilmektedir. Müze hem maddi bağışları hem de koleksiyon bağışlarını kabul etmektedir. Koleksiyondaki pek çok değerli parça bağışlar sayesinde elde edilebilmiştir. Bu bağışlar restorasyon, eser alımı, araştırma, sergiler ve eğitim projelerinde katkı sağlamaktadır. EYE aynı zamanda koleksiyonunu geliştirmek için her zaman materyal arayışını sürdürmektedir.¹⁵⁶

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** EYE, “Film Müzesi” olarak Hollanda’daki ilk büyük kültürel kurum ve bünyesinde barındırdığı her şey ile sinemaya adanmış modern bir müzedir. Sergi ve gösterimlere ek olarak müze binası haftanın her günü ücretsiz olarak gezilebilmektedir. Biri 315, ikisi 130 ve diğeri 67 kişi oturma kapasiteli dört modern sinemaya sahip binada 1180 metre karelik sergi, eğitim ve toplantı alanı mevcuttur. Bu bina 4 Nisan 2012 tarihinde Amsterdam’ın kuzey kıyısında açılmış olup, Viyanalı Delugan Meissl Birleşmiş Mimarlar firmasının eseridir. Özel bir tasarımla hazırlanan mimari yapı, halk ve basın tarafından da ilgi ve beğeniyle karşılanmıştır.

¹⁵⁵ Çevrimiçi: <https://www.museeminiatureetcinema.fr/collection-cinema/la-collection-permanente/>, 17.01.2018.

¹⁵⁶ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/join-the-eye-society/benefactors>, 05.11.2017.

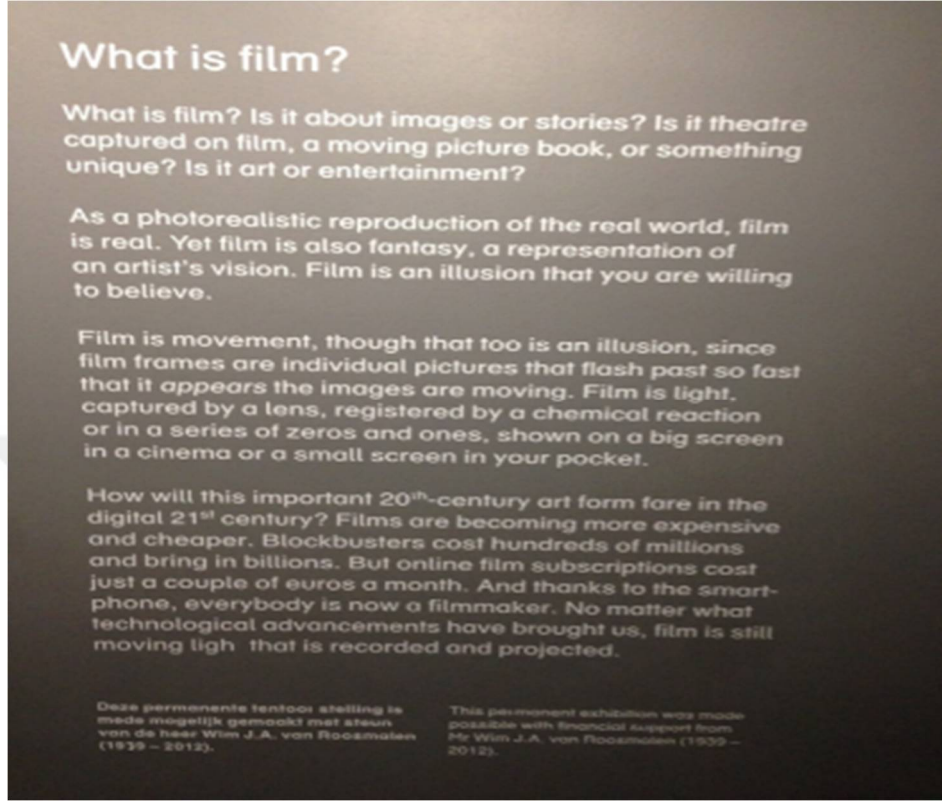
Şekil 37: EYE Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

Koleksiyon, 1946 senesinde EYE’ın atası Hollanda Tarihi Film Arşivi kurulduğunda oluşmaya başlamıştır. Bu koleksiyon 1952’de Hollanda Film Müzesi’ne, 2010 senesinde ise EYE Film Müzesi’ne dönüşmüştür. Bununla beraber EYE yalnızca elde ettiği filmleri korumakla kalmamakta, aynı zamanda film afişlerinden projeksiyon malzemelerine kadar bir dizi farklı materyale ev sahipliği yapmaktadır. Müzenin odak noktasını ise filmler ve Hollanda sinema kültürü hakkında bilgi veren nesneler oluşturmaktadır. Her sene yeni çıkan Hollanda filmlerinin bir kopyası koleksiyona dâhil edilmektedir. Konservasyon ve restorasyon Eye’ın en önemli sorumluluklarındandır ve bu çalışmalarından ötürü uluslararası prestijli ödüller kazanmıştır. EYE her sene en genç, en dinamik ve sanatlar arasında en esnek sanat olan sinemaya dair üç ya da dört süreli sergi düzenlemektedir.

Şekil 38: Kalıcı Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

- **Koleksiyon:** EYE Koleksiyonu yaklaşık olarak kırk bin filme ve sinema ile ilgili geniş bir koleksiyona sahiptir. Bunların arasında fotoğraflar, posterler, projeksiyon materyalleri, film müzikleri, film yapımcılarının arşiv ve çalışmaları yer almaktadır. EYE, Hollanda'da sinemayla ilgili koleksiyon oluşturan ve buna erişim sağlayan tek kurumdur. Koleksiyonunda sinema tarihinden yerli ve yabancı pek çok eski ve yeni film bulunmaktadır. EYE Deposu'nda yer alan filmler altmış iki bin kilometre uzunluğundadır ve yaklaşık olarak kırk bin film bulunmaktadır. Yıllardır oluşturulan bu koleksiyon sinema tarihinin en önemli bölümlerini yansıtmaktadır. Desmet Koleksiyonu, bünyesindeki dokuz yüzden fazla filmle, 1910'lu senelerde sinemalarda gösterilen filmlere sahiptir. Hollanda filmleri koleksiyonu ise 1898 senesinden bu yana çekilen Hollanda filmlerini tanıtarak dünyadaki en geniş koleksiyonu bünyesinde barındırmaktadır. Yeni prodüksiyonlar her sene koleksiyona eklenmektedir. Bu filmler analog veya dijital gibi çeşitli formatlarda gelmektedir. Film Koleksiyonuna EYE

Koleksiyon kataloğundan ulaşılabilir. Pek çok analog film dijital ortama geçirilmiştir ve izlenebilmektedir.¹⁵⁷

Görsel Koleksiyonu yedi yüz binden fazla fotoğrafa, film görseline, slayta, negatife, lobi kartına ve kartpostala sahiptir. Ayrıca set fotoğrafları, gala ve festival fotoğrafları da mevcuttur. Ziyaretçiler fotoğraf koleksiyonunu dijital olarak gözden geçirebilmektedirler.¹⁵⁸

Koleksiyon politikasınca sanatsal ve sinema tarihi açısından değeri olan posterler toplanıp, sergilenmektedir. Poster Koleksiyonunda pek çok ülke ve dönemden yaklaşık olarak kırk yedi bin postere yer verilmiştir. Koleksiyonda odak noktası Hollanda posterleri olsa da EYE, Hollanda Filmlerinin yabancı ülkelerde basılmış afişlerine de sahiptir. Örneğin 1945 ile 1965 seneleri arasındaki savaş sonrası dönemden Polonya, Çekya ve Küba posterleri bulunmaktadır. Güncel programa göre poster teşhirleri değişmektedir. Koleksiyon online olarak da incelenebilmektedir.¹⁵⁹

EYE soundtracklerden, farklı gramofon formatlarına, dijital ortamdaki modern müziklere varan, geniş bir Müzik Koleksiyonuna sahiptir. Koleksiyon aynı zamanda 1920 ve 1930'lu senelerden 78 devirli plaklar ve savaş sonrası dönemin popüler müziklerinin soundtracklerini de bünyesinde barındırmaktadır.¹⁶⁰

EYE aynı zamanda film yapımcılarının, sinema kurum ve şirketlerinin arşivlerini de koleksiyonuna dâhil etmektedir. En geniş kurumsal arşiv Nederlandse Bioscoop Bond'dan (Hollanda Sinema Kurumu) gelmiştir. Bir diğer benzersiz arşiv ise sinema öncüsü Jean Desmet'nin şirketinden gelmiştir. Bu arşiv sayesinde 1910'lu senelerin sinema ve tiyatro endüstrisi hakkında bilgi sahibi olma imkânı doğmuştur. Pek çok Hollandalı film yapımcısı, senaryo yazarı ve film eleştirmeni yazılı kaynaklarını EYE'ya bağışlamışlardır. Bu kişisel arşivlerde yazışmalar, tutanaklar, notlar, senaryo

¹⁵⁷ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/collection/about-the-collection/collections/film>, 05.11.2017.

¹⁵⁸ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/collection/about-the-collection/collections/photo>, 05.11.2017.

¹⁵⁹ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/collection/about-the-collection/collections/posters>, 05.11.2017.

¹⁶⁰ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/collection/about-the-collection/collections/music>, 05.11.2017.

versiyonları, üretim raporları ve bütçeler yer almaktadır. EYE, günümüzde kütüphane kataloğunda bulunabilecek 150 arşive sahiptir.¹⁶¹

Materyal Koleksiyonu'nda ise çeşitli kameralar, film makaraları ve projektörler kadar sinema öncesi objelere de odaklanılmıştır. Bu nesneler sayesinde film kaydı ve gösterimi ile hareketli görüntüler gelişmiş ve filmler bugünkü halini almıştır. Örnekler arasında renk ve ışıkla ilgili olan sihirli fenerler, hareket yanılsaması sağlayan zoetroplar, sinema tarihinden çok çeşitli film formatlarında kayıt ve gösterim ekipmanları yer almaktadır. Koleksiyondaki önemli parçalar Müzenin Panorama bölgesinde sergilenmektedir. Bu alanda 1900 yılından kabuk şeklinde bir mutoskop¹⁶², 1924 senesinden o zamanın amatör film yapımcıları için devrim niteliğindeki 35mm akıllı kontakt bir kamera gibi objeler görülebilmektedir. Sergilenen eserler orijinaldir.¹⁶³

- **Sergileme Özellikleri:** Giriş katında sinema tarihine damga vurmuş önemli malzemelerin yer aldığı kalıcı sergi görülebilmektedir. Burası her yaştan ziyaretçi için uygundur. Sergide "Eskiden filmler nasıl yapılıyordu?", "Eski sinema ekipmanları neye benziyordu?" ve "Sinemada ne gibi teknik gelişimler olmuştur?" gibi sinemayla ilgili merak edilen sorulara yanıt verilmekte ve bina içerisindeki çeşitli nesneler hareketli görüntü dünyasını vurgulamaktadır.¹⁶⁴

Panorama bölümünün bulunduğu giriş katı ve alt katlar kalıcı koleksiyona yer verirken, üst katta geçici sergiler teşhir edilmektedir. Alt katta yer alan sunumda ziyaretçiler üç kişinin oturabileceği minyatür sinemalarda koleksiyondan yaklaşık yüz film klibi görebilmekte, bir film sahnesinde yer alıp, bu parçayı kendi mail adreslerine gönderebilmektedirler. Ayrıca bu bölümde EYE koleksiyonunda yer alan, setlerde çekilmiş 95,000'den fazla fotoğraf dönüşümlü olarak sergilenmektedir.¹⁶⁵

¹⁶¹ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/collection/about-the-collection/collections/paper-archives>, 05.11.2017.

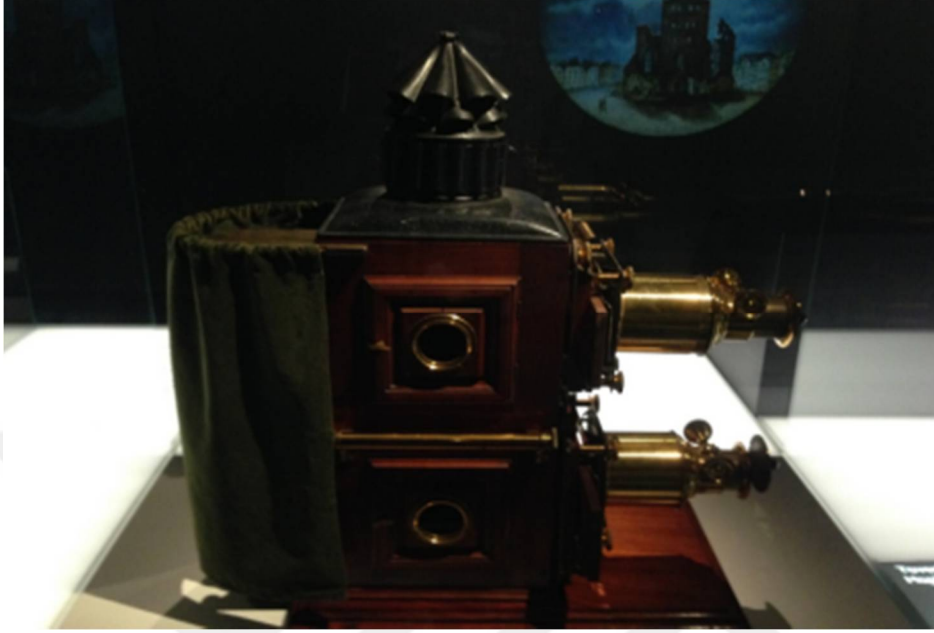
¹⁶² Erken dönem hareketli görüntü aracı.

¹⁶³ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/collection/about-the-collection/collections/equipment>, 05.11.2017.

¹⁶⁴ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/exhibition/celluloid/permanent-presentation>, 05.11.2017.

¹⁶⁵ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/activities/eye-discover/eye-on-set>, 05.11.2017.

Şekil 39: Müze Koleksiyonundan Bir Parça.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

Merdivenlerden sergi alanına giden bölümde ise dinleme banklarına oturup, kulaklıklarla bazı meşhur klasikler dinlenebilmektedir. Her biri beş dakikalık 3D ses düzeniyle anlatılan beş filmin oluşum öyküsü kameramanın, senaristin, montaj sorumlusunun, oyuncu ekibini seçen direktörün ve bestecinin bakış açılarıyla deneyimlenebilmektedir. Böylece bu filmlerin neden meşhur oldukları daha iyi anlaşılmaktadır.¹⁶⁶

- **Etkinlikler:** Sinema dünyayı keşfetmek ve anlamak için popüler bir araçtır. Görsel dili algılamak günümüzün medya odaklı toplumu için vazgeçilmez hale gelmiştir. Sinema eğitimi EYE'in en önemli odak noktalarından bir tanesidir. Ayrıca sinema tutkusu ve bilinci oluşturup, çeşitli sinema eğitimi etkinlikleri (film izlemek, film yapmak, film paylaşmak ve sinema deneyimi kazanmak) vasıtasıyla Hollanda'daki herkesi hayatlarında en az bir defa bir araya getirmeyi de amaçlamaktadır.

¹⁶⁶ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/activities/eye-discover/eye-listen>, 05.11.2017.

Şekil 40: Emanet Dolap Kapakları.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

Eğitim Departmanı ulusal film programları ve öğrenciler için sinema malzemelerini öğretme programları geliştirmektedir. Sinema sektörü için bir bilinç merkezi olarak EYE diğer kurumlara da materyal sağlamakta ve hem Hollanda hem de Hollanda dışında film kalitesi, film çeşitliliği ve kohezyonunu teşvik etmektedir. EYE Eğitim çalışmaları bünyesinde yayınlar, alıştırma kursları, seminer ve münazaralar yer almaktadır. Eğitimci ve destekçiler de getirilerek insanlar arası iletişim sağlanmaktadır.¹⁶⁷

EYE bünyesinde anaokulu, ortaokul, lise ve üzeri gibi farklı eğitim düzeylerinden çocuklar sinema ile ilgili bilgi alabilmektedirler. Öğrenciler sinemayı sanat, eğlence, kültürel miras ve iletişim aracı gibi farklı bakış açılarıyla öğrenmektedirler. Sihirli Filmler Workshopu ile 4-6 yaşlarındaki çocuklar hareketsiz görüntülerin nasıl hareketli hale geldiklerini keşfetmekte ve bir film çekerken nelere ihtiyaç olduğunu öğrenmektedirler. Çocuklar küçük gruplar halinde birlikte çalışarak optik illüzyonlar, ışık projeksiyonları ve aralıklı çekimlerle oynamakta ve kendi filmlerini

¹⁶⁷ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/edu>, 05.11.2017.

yapmaktadırlar. En sonunda çektikleri aralıklı sessiz film izlenir ve deneyimleri üzerine konuşulur.¹⁶⁸

Şekil 41: Emanet Dolap Kapakları.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

Sinema Makyajı Workshopu ile 6-12 yaşlarındaki çocuklar sinemada nasıl yıpranma ya da kara leke gibi gerçekçi yara yapılacağını öğrenmektedirler. Aynı zamanda çeşitli makyaj teknikleri de öğrenilmekte ve balmumu ve sahte kanla çalışılmaktadır. Film örneklerinden hareketle makyaj uzmanı sinemada kişinin makyajla nasıl dönüştürülebileceğini göz önüne sermektedir.¹⁶⁹

8-12 yaşa yönelik Soundtrack Stüdyo Workshopu sinemada ses ve müziğin rolüne odaklanmaktadır. Film örneklerinden sesler dinleyerek öğrenciler görüntü ve sesin birbirlerini nasıl geliştirdiklerini öğrenip, hangi sesin hangi görüntüyle daha iyi

¹⁶⁸ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/movie-magic-workshop-ages-4-to-6>, 05.11.2017.

¹⁶⁹ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/movie-make-up-workshop-ages-6-to-12>, 05.11.2017.

gideceğini, gördüğümüz sahnede hangi efekt sesinin daha iyi olacağını kendileri deneyerek bulmaktadırlar.¹⁷⁰

Şekil 42: Müze İç Mekân Görünümü.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

6-12 yaşı kapsayan Stop Motion Workshopu görsel-işitsel araçların temeline odaklanmaktadır: Hareket nasıl yaratılmaktadır, görüntülerle nasıl oynanmaktadır ve bir fikir bir filme nasıl çekilmektedir? Öğrenciler sinemada hareket illüzyonunun nasıl işlediğini görmektedirler. EYE koleksiyonundaki filmlerin birinden esinlenerek kendi durağan filmlerini çekebilirler. Aydınlatılmış kutular üzerindeki renkli kâğıtlarla çalışıp, diğer malzemelerle beraber çini mozaik ve siyah beyaz çizimler kullanabilirler. Filmleri üzerinde küçük gruplar halinde çalışarak, ekip çalışmasının önemini kavrarlar.¹⁷¹

Ortaokul öğrencilerine yönelik olarak ise öğrencilerin ilham almak için tarihi bir film çekimi izleyerek film yapım sürecinin tamamını (hikâye bulmak, senaryo yazmak, filme çekmek, montajını yapmak ve en son olarak eserini göstermek) öğrendikleri

¹⁷⁰ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/soundtrack-studio-workshop-ages-8-to-12>, 05.11.2017.

¹⁷¹ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/stop-motion-studio-workshop-ages-6-to-12>, 05.11.2017.

Tarih Tekrar Ediyor Workshopu¹⁷², Kısa Film Çekme Workshopu ve ilkokullara yönelik workshopların genişletilmiş versiyonları sunulurken, lise ve üzeri öğrencilerle ise bu workshopların en kapsamlı halleriyle çalışılmaktadır. EYE akademik alanda da güçlü bir pozisyona sahiptir. “Hareketli Görüntünün Korunma ve Sergilenmesi” master programı, yıllık “Uluslararası EYE Konferansı”, halka açık “Bu Bir Film! Uygulamalı Sinema Mirası” okumaları ve “Sinemayı Çerçevelemek” akademik yazı dizisi bu işbirliğinin ürünleridir.¹⁷³

Ayrıca müzenin her alanı özel etkinlikler için kiralanabilmekte ve bu hizmete gerekli her ekipman ve destek sağlanabilmektedir. Dört ayrı sinema salonu galalar, söyleşiler, konferanslar, interaktif tartışmalar, söyleşiler, performanslar, iş etkinlikleri ve sunumlar için uygun ortam sağlarken, Müzede aynı zamanda akşam yemekleri, düğünler, tanıtımlar ve diğer çeşitli eğlence aktiviteleri de organize edilmektedir.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (www.eyefilm.nl), Facebook (<https://www.facebook.com/eyefilm/>), Twitter (https://twitter.com/EYE_film), Instagram (https://www.instagram.com/eye_film/), Youtube (<https://www.youtube.com/user/eyefilmNL>) ve Google Plus hesaplarından (<https://plus.google.com/u/0/102716170962008300219>) ulaşılabilmektedir.

2.1.17. Ulusal Bilim ve Medya Müzesi (Bradford)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Ulusal Bilim ve Medya Müzesi bir devlet müzesidir. Bünyesinde sunduğu çeşitli üyelik olanaklarıyla sürekliliği için ayrıca gelir elde etmektedir. Ekonomik bağışları kabul eden Müzenin eser bağışı kabul edip etmediğine dair bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 1983 senesinde açılan Müze, oluşumlarından günümüze kadar gelen süreçlerinde fotoğraf, sinema ve televizyonun tarihini sunmaktadır. Ziyaretçiler bu tarihi ziyaret ederken aynı zamanda onların ses, ışık, vb. gibi teknik ilkelerle olan ilişkilerine de yakından tanıklık etmektedirler. Müze kültür ile bilimi birleştirmeyi ve geleceğin bilim insanları ve mühendislerini etkilemeyi

¹⁷² Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/history-repeats-workshop>, 05.11.2017.

¹⁷³ Çevrimiçi: <https://www.eyefilm.nl/en/about-eye/academic-activities>, 05.11.2017.

amaçlamaktadır. Müze, bünyesinde bilim, medya ve teknoloji üzerine yedi adet farklı galeriye sahiptir.¹⁷⁴ Bu galerilerden üçü “Kodak Galerisi”, “Televizyon Galerisi” ve “Animasyon Galerisidir” ve sergileri kalıcıdır.

- **Koleksiyon:** “Bilim ve Medya Müzesinin” bir bölümünü oluşturan Kodak Galerisi, fotoğrafın tarihinden başlayıp 19. yüzyıl portre stüdyoları ve koleksiyondaki yüzlerce benzersiz nesne ile dünyanın ilk renkli hareketli filmine kadar gelmektedir. Müzenin birinci katında yer alan Kodak Galerisi’nde ilk dijital anlık fotoğraflardan başlayarak fotoğraf tarihi keşfedilebilmektedir. 1840’lı senelerdeki karanlık oda örnekleri, çizim odaları, 1880’li senelerdeki kameralar, 20. yüzyıldan fotoğraf ve örnekleri ve ilk renkli hareketli filmler koleksiyonda yer almaktadır. Müze 1901 ile 1903 seneleri arasındaki ilk renkli hareketli deneme görüntülerini ortaya çıkararak onları 110 sene sonra erişime açmıştır. Replikaların da bulunduğu 35,000 adet nesne ve görsellerden oluşan koleksiyon Kodak Şirketi’nin bağışıyla oluşmuştur.¹⁷⁵ Galeri, kameralar ve fotoğraflardan oluşan geniş seçkisiyle Viktorya Dönemi hakkında da bilgi sağlamaktadır.

Müzenin üçüncü katında yer alan TV Galerisi’nde 20. yüzyılın en önemli icatlarından televizyonun kuruluşu, gelişimi, anlamı ve kültürel etkisi sunulmaktadır. Televizyonda reklamların yer almasının nedenleri, toplum üzerindeki etkisi, televizyonun etkileyici dünyası, küçük ekranın arkasındaki iş dünyası, ne izleyeceğimize kimin karar verdiği ve endüstrinin yıllar içerisindeki değişimi, (İngilizcede 3R kuralı olan) araştırmanın, kuralların ve reytinglerin¹⁷⁶ önemi, televizyonun toplum beklentilerini, bilgiyi ve hayat tarzlarını nasıl şekillendirebileceği ve daha önce nasıl şekillendirdiği TV Galerisinde öğrenilebilmektedir.¹⁷⁷

¹⁷⁴ Burada yalnızca Sinema ve Televizyonla ilgili olan üç galeri ele alınmıştır. İnternet ve teknoloji ile ilgili olan diğer galeriler araştırmaya dâhil edilmemiştir.

¹⁷⁵ Çevrimiçi: <https://www.scienceandmediamuseum.org.uk/whats-on/kodak-gallery>, 31.01.2018.

¹⁷⁶ Three “R”s: Research, Regulation, Rating.

¹⁷⁷ Çevrimiçi: <https://www.scienceandmediamuseum.org.uk/whats-on/tv-gallery>, 02.02.2018.

Şekil 43: Ulusal Bilim ve Medya Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: http://www.thetelegraphandargus.co.uk/news/15222531.Show_us_what_39_s_in_your_drawers_for_new_exhibition/ (Çevrimiçi:07.03.2018)

Şekil 44: Koleksiyondan Bir Örnek.

Kaynak: https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g186408-d211773-i124168062-National_Science_and_Media_Museum-Bradford_West_Yorkshire_England.html (Çevrimiçi: 07.03.2018)

Müzenin beşinci katında yer alan Animasyon Galerisinde yüzden fazla animasyonun orijinal modelleri ve parçaları yer almaktadır. Animasyonun ve anime görüntülerin tarihinin sunulduğu galeride, İngiltere’de üretilmiş animasyon prodüksiyonları da bulunmaktadır. Galeride animasyonların kahramanları yakından incelenebilmekte, senaryolar, dekorlar, animasyonun gelişimi görülebilmekte ve gözlerin hareketi nasıl algıladığı, ilk animasyon formlarının nasıl olduğu zoetrop gibi klasik optik oyuncaklardan öğrenilebilmektedir. Sinematografi koleksiyonunun en büyük parçalarının da sergilendiği galeride araçların nasıl çalıştığını algılamaya dayalı interaktif sunumlar yapılmaktadır. Walt Disney ve Lotte Reiniger gibi meşhur animatörlere de yer verilen sergilemede animasyonun 1897’den günümüze kadar olan süreci betimlenmekte; İngiltere’de animasyonun geçmişi, İngiliz animatörler, İngiltere’deki stüdyolar ve animasyonun öncüleri üzerinde durulmaktadır. Ziyaretçiler çeşitli filmlerden parçalar izleyebilmekte, orijinal eserleri, kukla modellerini ve dekorları inceleyip, animasyon tekniklerine dair detaylı bilgi alabilmektedirler. Ayrıca ziyaretçilerin galeriyi terk etmeden önce kendi animasyonlarını oluşturabilecekleri uygulamalar da mevcuttur. Öğrenciler hem ekranlardan hem sergilenen sunumlardan hareketli görüntünün gelişimini, animasyonun reklamlar üzerindeki etkisini, İngiltere’de çocuk kanallarının ve animasyonun gelişimini öğrenebilmekte ve kendi animasyonlarını oluşturarak, bazı klasik karakterlerle yüz yüze gelebilmektedirler. Animasyon Galerisi, özellikle animasyon üzerine çalışan öğrencilere önerilmektedir.¹⁷⁸

- **Sergileme Özellikleri:** Galerilerde pek çok uygulama interaktiftir. Ziyaretçinin aktif konuma gelmesi amaçlanmıştır.

- **Etkinlikler:** Müzede biri IMAX olmak üzere üç adet sinema salonu mevcuttur ve çeşitli gösterimler düzenlenmektedir. Müze eğitim programlarına fazlasıyla önem vermektedir. Bu nedenle öğrencilere yönelik çeşitli eğitim programları sunulmaktadır. Mekân kiralama imkânı da bulunan Müze, konferanslar, akşam yemekleri, resepsiyonlar ve partiler gibi çok çeşitli etkinlikler için alan sağlamaktadır.

¹⁷⁸ Çevrimiçi: <https://www.scienceandmediamuseum.org.uk/whats-on/animation-gallery>, 02.02.2018.

Şekil 45: IMAX Gösterim Salonu.

Kaynak: <https://haptic.al/imax-odeon-virtual-reality-cinema-d03074dd5676>
(Çevrimiçi: 07.03.2018)

-Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi (<https://www.scienceandmediamuseum.org.uk/>), Facebook (<https://www.facebook.com/nationalscienceandmediamuseum>), Twitter (<https://twitter.com/mediamuseum>), Instagram (<https://www.instagram.com/mediamuseum/>), Youtube (<https://www.youtube.com/user/nationalmediamuseum>), Flickr (<https://www.flickr.com/photos/mediamuseumfamilies>), Google Plus (<https://plus.google.com/u/0/+NationalScienceandMediaMuseum>) ve Blog hesaplarından (<https://blog.scienceandmediamuseum.org.uk/>) ulaşılabilmektedir.

2.1.18. Bill Douglas Sinema Müzesi (Exeter)

- Sponsorlar ve Bağışlar: Müze Exeter Üniversitesi'ne bağlı olup, Eski Kütüphanede yer almaktadır. Bill Douglas ve Peter Jewell'in bağışlarıyla oluşturulan Müze, birçok önemli bağışçıdan görkemli bağışlar alarak koleksiyonunu genişletmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Bill Douglas Sinema Müzesi, hareketli görüntüyle ilgili Britanya'daki en geniş materyale sahip müzelerden biridir. Onaylı bir halk müzesi ve akademik araştırma hizmet merkezi olan Müze, 75,000'den fazla esere sahiptir. Bunların 1000 tanesi galerilerde sergilenmektedir. Bill Douglas ve arkadaşı Peter Jewell'ın sinemaya besledikleri tutku, Müzenin “Bill Douglas ve Peter Jewell Koleksiyonu” bölümünde 50,000'den fazla parçayla ölümsüzleşmiştir. Bu koleksiyon, Müzenin temelini oluşturmaktadır. Müze, Peter'ın 1991 senesinde, öldükten sonra öğrencilerin ve toplumun sinema ve popüler görsel zevklere olan ilgilerini paylaşabilmeleri amacıyla koleksiyonunu bir müze oluşturacak şekilde bağışlamasıyla kurulmuştur.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonun zenginliği, hareketli görüntünün değişen dinamiklerinin ve insanlığın onunla ilişkisinin tarihinin kavranmasına yardımcı olmaktadır. Kitap koleksiyonunda 17. yüzyıl ortalarından bugüne kadar gelen 20.000'den fazla kitap bulunmaktadır. Bunlar arasında okulların sinema analizleri, sinemanın sosyal tarihi, sinema yıldızlarının çarpıcı biyografileri, film yıllıkları, çocuk kitapları, eleştiriler, tarihi çalışmalar, senaryolar, belirli filmler üzerine kitaplar, film kitapları, film endüstrisine dair kitaplar, film karakterleri tarafından yazılan kitaplar, sihirli fenerler, gölge oyunu kuklalarını, panoramaları ve Viktorya Dönemi'ne ait animasyon eğlencelerini içeren sinema öncesi döneme ait kitaplar, sinema binaları üzerine kitaplar, Hollywood ve Los Angeles üzerine çalışmalar, TV ve radyo oyunları, ana akım medyaya dair çalışmalar ve nadir kitaplar yer almaktadır.¹⁷⁹

Fotoğraf Koleksiyonundaki 6300 fotoğrafın çoğunluğu filmlerden alınan görsellerden oluşmaktadır. Erken dönem fotoğraflar ve film yıldızlarının portre fotoğrafları yer almaktadır.¹⁸⁰ Fotoğraf Slaytları Koleksiyonunda ise 1000 adet slayt mevcut olup, 19. yüzyıl sonundan 20. yüzyılın ortalarına kadar çeşitli formatlarda slayt bulunmaktadır.¹⁸¹

¹⁷⁹ Çevrimiçi: <http://www.bdcmuseum.org.uk/explore/books/>, 18.12.2017.

¹⁸⁰ Çevrimiçi: <http://www.bdcmuseum.org.uk/explore/photographs/>, 18.12.2017.

¹⁸¹ Çevrimiçi: <http://www.bdcmuseum.org.uk/explore/lantern-slides/>, 18.12.2017.

Kampanya Materyalleri Koleksiyonunda yıldızların biyografi belgeleri, broşürler, özetler ve büyük stüdyoların yıllık tanıtım kitapları, el ilanları gibi film tanıtımıyla ilgili materyallerin yer aldığı 1400'ün üzerinde materyal bulunmaktadır.¹⁸²

Şekil 46: Bill Douglas Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://2.bp.blogspot.com/-b8xUC2fpz0o/U2FS69Uw6MI/AAAAAAAAArE/KuBe0HKOkEI/s1600/P1000219.JPG> (Çevrimiçi:18.12.2017)

Sigara Kartları Koleksiyonu, özellikle film yıldızlarının ve filmlerden karelerin yer aldığı 2.300'den fazla parçaya sahipken¹⁸³, Tebrik Kartları Koleksiyonunda sinema dünyasının önemli isimlerinden pek çok imzalı mektup ve iki yüzden fazla kart bulunmaktadır. Koleksiyonda ayrıca sinema yöneticilerinden, sinema ekibinden ve stüdyo üyelerinden gönderilmiş veya bu kişilere gelen mektuplar da mevcuttur.¹⁸⁴

¹⁸² Çevrimiçi: <http://www.bdcmuseum.org.uk/explore/campaign-material/>, 18.12.2017.

¹⁸³ Çevrimiçi: <http://www.bdcmuseum.org.uk/explore/cigarette-cards/>, 18.12.2017.

¹⁸⁴ Çevrimiçi: <http://www.bdcmuseum.org.uk/explore/greetings-cards-and-letters/>, 18.12.2017.

Optik Oyuncaklar Koleksiyonunda yaklaşık olarak 30 sihirli fener, zoetrop ve praksiroskoplar mevcuttur. Diğer oyuncaklar ise anamorfik resimler için kullanılan spekulum gibi nesnelerdir.¹⁸⁵

Oldukça geniş olan Süreli Yayınlar Koleksiyonunda 7000'den fazla süreli yayın bulunmaktadır. Bunların en önemlilerinden bazıları Bakış ve Ses (Sight and Sound), Amerikan Sinematografi (American Cinematographer) ve Aylık Film Bülteni (Monthly Film Bulletin) gibi akademik dergilerdir. Sinemaseverler için hazırlanan pek çok başka dergi de mevcuttur.¹⁸⁶

Poster Koleksiyonunda yaklaşık olarak 1000 adet poster yer almaktadır. Sihirli fener eğlenceleri, panorama ve diorama tanıtımı amacıyla kullanılan posterler de bulunmaktadır.¹⁸⁷

Baskılar Koleksiyonunda manzaralar, satirik karikatürler ve bir dizi sihirli fener görseli ve optik görsel yer almaktadır.¹⁸⁸

Nota Koleksiyonunda çoğunluğu 1930'lu, 40'lı ve 50'li senelerin filmlerinden oluşan müzik notaları bulunmaktadır. Sayıları yaklaşık olarak 3000 adettir. Çoğunluğu filmlerden direkt olarak alınmışsa da filmin başarısından sonra yayımlanan ancak filmde yer almayan müziklerin notaları da mevcuttur. "Vertigo" gibi.¹⁸⁹

Sofistike animasyon oyuncaklardan 19. yüzyıl Disney hayvanlarına uzanan geniş çaplı Oyuncak Koleksiyonunda 900 oyuncak ve oyun bulunmaktadır. Charlie Chaplin'in bebekleri, kart oyunları, film yıldızları ve posterlerinin yapbozları da yer almaktadır.¹⁹⁰

Müze koleksiyonunda film festivallerinden, bölgesel sinemaların, haftalık gösterim detaylarından, tek seferlik programlardan ve film galalarından oluşan yaklaşık 2500 adet Program Koleksiyonu da mevcuttur.¹⁹¹

¹⁸⁵ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/optical-instruments/>, 18.12.2017.

¹⁸⁶ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/periodicals/>, 18.12.2017.

¹⁸⁷ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/posters/>, 18.12.2017.

¹⁸⁸ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/prints/>, 18.12.2017.

¹⁸⁹ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/sheet-music/>, 18.12.2017.

¹⁹⁰ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/toys/>, 18.12.2017.

¹⁹¹ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/programmes/>, 18.12.2017.

Müze aynı zamanda İngiliz film yapımcılarından bir dizi arşiv koleksiyonuna da sahip olup¹⁹², bunlara ek olarak koleksiyonunda kartpostallara, posta pullarına, stereokartlara, efemeralara, el ilanlarına, broşlara, aksesuarlara, kameralara, animasyonlara, film projektörlerine, küçük heykelciklere, televizyonlara, DVD'lere, eğitim malzemelerine, biletlere, dijital kameralara, kozmetik ürünlerine, kostümlere, CD'lere, haritalara, el yazmalarına, 33-45-78-80-90 devirli kayıtlara, senaryolara, araştırma malzemelerine, madalyalara, anahtarlıklara, ölüm ilanlarına, mutoskoplara, kibrit kutularına, koleksiyon defterlerine, film şeritlerine, film föylerine, tabak takımlarına, videolara, interaktif sunumlara ve daktilo metinlerine de yer vermiştir. Toplamda 165 ayrı kategori mevcuttur.¹⁹³

- **Sergileme Özellikleri:** Alt kattaki galeride sinema öncesi dönemdeki gelişimden 1910 senesine kadar olan görsel kültür işlenmektedir. Üst galeride ise 1910 senesinden bugüne kadar olan sinema süreci sunulmaktadır.

- **Etkinlikler:** Müze, etkinlik kapsamında rezervasyonlu turlar düzenlemektedir. Bu turların dışında herhangi bir etkinlik belirtilmemiştir.¹⁹⁴

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(<http://www.bdcmmuseum.org.uk/>), Facebook

(<https://www.facebook.com/bdcmmuseum/>) ve Twitter hesaplarından

(<https://twitter.com/bdcmmuseum>) ulaşılabilir.

¹⁹² Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/visit/about-the-bill-douglas-cinema-museum/>, 17.12.2017.

¹⁹³ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/explore/browse/> 18.12.2017.

¹⁹⁴ Çevrimiçi: <http://www.bdcmmuseum.org.uk/visit/>, 17.12.2017.

Şekil 47: Sergilemeden Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.bdcmuseum.org.uk/visit/> (Çevrimiçi: 18.12.2017)

2.1.19. Sinema Müzesi (Londra)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze özel bir müzedir. İçinde bulunduğu evi kalıcı hale getirerek satın almak için destekçi, bağışçı ve gönüllülere ihtiyaç duymaktadır. Bu konuda yapılacak yardımlar Müze için hayati önem teşkil etmektedir. Müze, kendisini desteklemek isteyenlere çeşitli yardım seçenekleri sunmaktadır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müzenin ortak kurucularından Ronald Grant koleksiyon oluşturmaya çocuk yaşta başlamış ve on beş yaşında James F. Donald'ın ortak şirketi Aberdeen Görüntü Merkezi'nde staj yapmıştır. Tesadüfen doğduğu şehre dönmesiyle sinemalardaki pek çok eserin tahrip edilmesini önlemiştir. Bu hatıra eşyaları Müze koleksiyonunun özünü oluşturmaktadır. Koleksiyon zamanla bir hayranın biriktirdiklerinden önemli bir tarihi ve sosyal arşiv haline gelmiştir ve Ronald Grant ile Martin Humphries 1986 senesinde koleksiyonun geleceğini korumaya almak için Charlie Chaplin'in çocukluğunu geçirdiği ve o zamanlar düşkünler evi olarak kullanılan Sinema Müzesi'ni kurmuşlardır.¹⁹⁵

¹⁹⁵ Çevrimiçi: <http://www.cinemamuseum.org.uk/topics/about/history/>, 07.12.2017.

Şekil 48: Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: [https://en.wikipedia.org/wiki/Cinema_Museum_\(London\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Cinema_Museum_(London))

(Çevrimiçi:04.03.2018)

- **Koleksiyon:** Sinema Müzesi'nin görkemli ve geniş koleksiyonu sinemaya dair her şeyi kapsamaktadır. Görsellerden mimariye, sinema tesisatından zamanın filmlerinin günlük pazarlama materyallerine kadar çok çeşitli malzemeler yer almaktadır. Ronald Grant koleksiyonunu oluşturmaya lobi kartlarıyla başlamıştır ancak 1960 ve 1970'li senelerde ülkedeki sinemaların kapanmasıyla görüntülere olan tutkusu onu sinema binalarından sökülen dekor ve alınan malzemeleri korumaya yöneltmiş ve bunun için zamana karşı çaba harcamıştır. Müze günümüzde içlerinde sinema fotoğrafları olan bir milyondan fazla görsel, geniş bir poster ve orijinal sanat eseri, her dönemden hem profesyonel hem amatör projektör, süreli yayın, sinema oyuncular ve yönetmenleri ile sinema eleştirmenliği üzerine kitaplar, hayran ve ticaret dergileri, kampanya kitapları, sinopsisler, her dönemden filmlerin lobi kart serileri ve onların sergilendiği sunum çerçeveleri, 3D gözlük, efemeralar, sinema müzikleri, nota kağıtlarından oluşan bir koleksiyon, sessiz film müzikleri, projektör broşürleri, sinema şirketlerinin belgeleri, paylaşılmış sertifikalar gibi endüstri yayınları, sinema çalışanları üniformaları, sinema koltukları, halıları gibi sabit eşya ve teçhizatlar, ses sistemleri, lensler, kül tablaları,

işaretler, sigara kokusu önleyici koku düzenekleri, ışık düzenekleri, dekoratif tırabzanlar, oymalı poster çerçeveleri, şık çıkış kapıları ve on yedi milyon adımdan fazla filme sahiptir.¹⁹⁶ Bu filmler arasında ölçekler, reklamlar, fragmanlar, düşük bütçeli filmler, toplumu bilgilendirme amaçlı filmler ve haber filmleri bulunmaktadır. 20. yüzyılın erken dönem renkli sessiz gezi filmleri de mevcuttur.¹⁹⁷ Koleksiyonda ayrıca sinema mimarisi ve iç mekânlarının orijinal plan ve çalışmaları da yer almaktadır. Çocukluğunu geçirdiği düşkünler evinde bugün Charlie Chaplin anısına modern bir anıt heykel de bulunmaktadır.¹⁹⁸ Koleksiyonun genişliğinde depolama imkânının fazla olması da Müze için önemli bir şanstır.

- **Sergileme Özellikleri:** Tematik olarak salonlara yerleştirilen eserler rehber eşliğinde gezilebilmekte, müze ziyaretleri yalnızca rehberle gerçekleştirilmektedir.

- **Etkinlikler:** Müze etkinlik kapsamında tur ve gösterimler düzenlemektedir. Ayrıca mekân, sinemayla ilgili endüstri etkinlikleri, festival gösterimleri, kitap tanıtımları, sergiler ve çeşitli etkinlikler için kiralanabilmektedir.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.cinemamuseum.org.uk/>), Facebook (<https://www.facebook.com/The-Cinema-Museum-94435861815/>), Twitter (<https://twitter.com/CinemaMuseum>) ve Youtube hesaplarından (<https://www.youtube.com/user/CinemaMuseum>) ulaşılabilir.

¹⁹⁶ Çevrimiçi: <http://www.cinemamuseum.org.uk/topics/about/history/>, 07.12.2017.

¹⁹⁷ Çevrimiçi: <http://www.cinemamuseum.org.uk/topics/collection/films/>, 07.12.2017.

¹⁹⁸ Çevrimiçi: <http://www.cinemamuseum.org.uk/topics/about/history/>, 07.12.2017.

Şekil 49: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

Şekil 50: Gösterim Salonu.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

Şekil 51: Müze İç Mekân.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

2.1.20. İran Sinema Müzesi (Tahran)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** İran Sinema Müzesi Tahran Belediyesi'ne bağlıdır. Çeşitli sinema insanlarından, kurumlardan ve destekçilerden bağış almış ve almaya devam etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Belediye'ye bağlı Kültür Alanları Gelişim Şirketi'nin istek ve öngörüsüyle İran için bir hayal gerçeğe dönüştürülmüş ve Müze 1994 senesinin eylül ayında halka duyurulmuştur. Müzenin misyonları arasında İran sinema mirasının toplanması, korunması ve kayıt edilip, kusursuz bir şekilde temsil edilmesi yer almaktadır. Abbas Kiarostami ve Ezzatollah Entezami'nin destekleri, Jamal Omid, Amir Esbati, Behzad Rahimian ve Azizollah Sa'ati'nin ve müze kurucularının çabalarıyla Müze 1998 senesinin Mayıs ayında sinemacı ve destekçilerin katıldığı görkemli bir törenle açılışını gerçekleştirmiştir. Dört sene sonra eylül ayında ise güncel

binasına taşınmıştır. Müze o günden bugüne kadar her gün pek çok sinemaseveri ve araştırmacıyı ağırlamaya devam etmektedir.¹⁹⁹

Şekil 52: İran Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://www.tripadvisor.co.nz/LocationPhotoDirectLink-g293999-d2229570-i199263101-Cinema_Museum-Tehran_Tehran_Province.html (Çevrimiçi:01.03.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda yerli ve yabancı sinema tarihine, sinema oyuncularına ve diğer sinema çalışanlarına dair açıklayıcı ve tanıtıcı materyaller, filmler, ödüller, portreler, kostüm örnekleri, dekorlar, ses kayıtları, kayıt cihazları, soundtrackler, maketler, enstrümanlar, kitaplar, yazılı eserler, kalıplar, kişisel eşyalar, oyuncaklar ve sinemayla ilgili çok çeşitli eserler bulunmaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Müze bünyesinde on iki adet sergi salonu bulunmaktadır. Koleksiyon tematik olarak bu salonlarda sergilenmektedir. Bunlar aşağıdaki gibidir:

¹⁹⁹ Çevrimiçi:

<http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=3002&t=History-Of-Museum>, 18.01.2018.

1) Mavi Salon: Bu salonda İran ve Dünya Sinema tarihi sunulmaktadır. İran Sinemasına giriş ve İran Sinemasının öncüleri anlatılırken, ilk sinema malzemeleri de örneklerle yer almaktadır. Ekipman desteğini Syracuse Üniversitesi sağlamıştır.²⁰⁰

2) Ana Salon: Bu salonda yönetmenlere, oyunculara, sinemacılara, ses uzmanlarına, bestecilere, dublaj sanatçılarına ve prodüktörlere ait 700'den fazla portre mevcuttur. Aynı zamanda sahne ve kostüm tasarımlarına da yer verilmiştir. Ziyaretçinin çeşitli sinemacılara adanmış bu bölümler sayesinde entelektüel düzeyinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.²⁰¹

3) Uluslararası Festival Salonu: Bu bölümde İran Sinemasının kazandığı Cannes Altın Palmiye Ödülü, Venedik Aslan'ı, Berlin Ayı'sı gibi çeşitli ödüller sergilenmektedir. İran'ı dünya çapında tanıtan Abbas Kiarostami ve Abolfazl Jalili gibi yönetmenlerle ilgili pavyonlarda da bu yönetmenler hakkında giriş niteliğinde bilgi verilmektedir.²⁰²

4) Kutsal Savunma Sergisi: Burada Kutsal Savunma hakkında bilgi verilerek Kutsal Savunmaya yer vermiş filmlerden görseller sunulmaktadır.²⁰³

5) Sinema Salonu: 1950 ve 1960'lı senelerin sinema salonlarına göre tasarlanan bu salonda İran sinema tarihinin ilk örneklerinden ve önemli filmlerinden parçalar izlenebilmektedir.²⁰⁴

6) Çocuk ve Genç Salonu: Bu salonda çocuk ve genç filmlerindeki kahramanların fotoğrafları yer almaktadır. Bu kahramanlar hayali olup salonda oyuncakları bulunmaktadır. İlk animasyon filmlerinin tasarımları ve özel efektleri de gösterilmektedir.²⁰⁵

²⁰⁰ Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=3005&t=Blue-Hall>, 19.01.2018.

²⁰¹ Çevrimiçi:

<http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=3006&t=The-central-Hall>, 19.01.2018.

²⁰² Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=3007&t=International-festival-hall>, 19.01.2018.

²⁰³ Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=3008&t=Holy-defense-exhibition>, 19.01.2018.

²⁰⁴ Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=3009&t=Cinema-Hall>, 19.01.2018.

²⁰⁵ Çevrimiçi:

<http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=4000&t=Children-and-adolescents%20exhibition>, 19.01.2018.

Şekil 53: Müze Koleksiyonundan Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.iranreview.org/content/Documents/Iran-Celebrates-International-Museum-Day.htm> (Çevrimiçi: 01.03.2018)

7) Ali Hatami Pavyonu: Bu bölümde yönetmen Ali Hatami'nin hatıraları ve heykeli, oyuncu Ezatollah Entezami'nin heykeli ve İran İslam devriminden önce ve sonra aktörler tarafından kullanılmış kıyafetler sunulmaktadır.²⁰⁶

8) Ünlüler Sergisi: Dört salondan oluşan bu bölümde İranlı oyuncu, yönetmen, senarist, ışık ve ses uzmanlarının büyük maketleri sergilenmektedir.²⁰⁷

9) Ses ve Dublaj Sergisi: Bu sergide eski ses kayıt cihazları, ilk film müzik diskleri, İran'ın en meşhur Dublaj Sanatçısı Ali Kasmaie ve ilk dublajlı film örnekleri teşhir edilmektedir.²⁰⁸

10) Farhad Evi: Bu bölümde Müzisyen Farhad Mehrad'a ait kişisel eşyalar, kitaplar ve enstrümanlar mevcuttur. Fonda çalan şarkılarıyla ziyaretçilerin Farhad'ın yaşantısını daha yakından hissetmeleri amaçlanmıştır.²⁰⁹

²⁰⁶ Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=4001&t=Alcove-of-building>, 20.01.2018.

²⁰⁷ Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=4002&t=Celebrities-Exhibition>, 20.01.2018.

²⁰⁸ Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=4003&t=Sound-dubbing%20exhibition>, 20.01.2018.

²⁰⁹ Çevrimiçi: <http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=4004&t=Farhad-House>, 20.01.2018 alınmıştır.

Şekil 54: Sergilemeden Bir Örnek.

Kaynak: https://www.tripadvisor.co.nz/LocationPhotoDirectLink-g293999-d2229570-i199263101-Cinema_Museum-Tehran_Tehran_Province.html
(Çevrimiçi:01.03.2018)

11) Tarih Altgeçidi Sergisi: Bu sergide Doğu'da hareketi kaydetmeye yönelik çabalarındaki değişik gözlemler sunulmaktadır. Kalıplar ve bağlantı kablolarının sergileme aracı olarak kullanıldığı karanlık odada MÖ 2000 senesine ve MS 12. yüzyıla ait çalışmalar bulunmaktadır.²¹⁰

12) Ermeniler Salonu: İran'da sinema sektörünün ilerlemesinde Ermenilerin çok önemli rolleri bulunmaktadır. İlk turizm filmleri Ermeniler tarafından çekilmiştir. Bu salon Ermenilerin İran Sinemasındaki rollerini hatırlatmak amacıyla oluşturulmuştur.²¹¹

- **Etkinlikler:** Müze, bünyesinde düzenlediği turlar dışında herhangi bir etkinlik bilgisi vermemiştir.

²¹⁰ Çevrimiçi:

<http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=4005&t=History-Underpass-exhibition>, 20.01.2018.

²¹¹ Çevrimiçi:

<http://cinemamuseum.ir/?p=EnglishContents&id=4006&t=Armenians-room>, 20.01.2018.

-Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<http://cinemamuseum.ir/?p=MainPage>) ve Facebook hesabından

([https://www.facebook.com/Iran-Cinema-Museum-](https://www.facebook.com/Iran-Cinema-Museum-%D9%85%D9%88%D8%B2%D9%87-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-269231379773949/)

[%D9%85%D9%88%D8%B2%D9%87-](https://www.facebook.com/Iran-Cinema-Museum-%D9%85%D9%88%D8%B2%D9%87-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-269231379773949/)

[%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C-](https://www.facebook.com/Iran-Cinema-Museum-%D9%85%D9%88%D8%B2%D9%87-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-269231379773949/)

[%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-269231379773949/](https://www.facebook.com/Iran-Cinema-Museum-%D9%85%D9%88%D8%B2%D9%87-%D8%B3%DB%8C%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-269231379773949/))

ulaşılabilmektedir.

2.1.21. Sinema Müzesi (Girona)

- Sponsorlar ve Bağışlar: Sinema Müzesi, Tomàs Mallol Koleksiyonu Vakfı'na bağlıdır. Müze, “Müze Dostları” üyelik sistemiyle ekonomik destek almaktadır. Eser bağışı kabul edip etmediğine dair açıklama yapılmamıştır.

- Kurumsal Gelişim – Tarihçe: 22 Nisan 1994 tarihinde kurulan kurumun temel amacı Sinema Müzesi - Tomàs Mallol Koleksiyonu Vakfı aracılığıyla sinema sanatının bilinmesi, araştırılması ve yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktır.²¹² Tomàs Mallol Koleksiyonu sinemanın ilk ve oluşumundan önceki dönemlerine ait objeler barındırmaktadır. Müze, dört sene sonra 8 Nisan 1998 tarihinde Girona’da açıldığında, türünün İspanya’daki ilk örneği olmasına rağmen, kalitesi, koleksiyonu ve sergi projeleriyle Avrupa’nın en önemli sinema müzeleri ile karşılaştırılır olmuştur. Misyonu sinema ve görsel şovlarla ilgili her şey için dinamik bir merkez haline gelmek olan Müze, bölgesel, ulusal ve uluslararası alanda geniş bir kitlenin dikkatini çekerek, düzenli bir süreklilikle etkinlik ve hizmet programları düzenlemiştir.²¹³

Müze gelir amacı gütmeyen bir kuruluştur. Konservasyonlar, araştırmalar, yorumlamalar ve sürekli sergiler vasıtasıyla hareketli görüntünün ve sinemanın tarihine dair bilgiler sunulan Müzede herkes bilimsel, kültürel ve eğlence etkinliklerine katılabilmektedir. Müze bu hizmet anlayışını gütmektedir.²¹⁴ Müzenin yer aldığı bina 19. yüzyılın sonlarına tarihlenmektedir. Günümüzde ise şehrin en önemli alışveriş ve

²¹² Çevrimiçi: http://www.museudelcinema.cat/eng/museu_fundacio.php 12.01.2018.

²¹³ Çevrimiçi: http://www.museudelcinema.cat/eng/museu_origen.php 12.01.2018.

²¹⁴ Çevrimiçi: http://www.museudelcinema.cat/eng/museu_missio.php 12.01.2018.

turistik alanlarının ortasında yer almaktadır.²¹⁵ Müze 1999 senesinde Bonn’da “Yılın Müzesi Ödülünü”, 2003 senesinde sinemayı toplumsal hizmet amacıyla kullandığı için İspanya “González Ödülünü”, 2006 senesinde Müzeyi herkesin erişebileceği düzeye getirdiği için İspanya “Kültürel Miras Ulusal Ödülünü”, 2008 senesinde “Faristol Ödülünü”, 2010 senesinde ise “Marta Mata Ödülünü” kazanmıştır. Müze son iki ödüle, çocuklara yönelik düzenlediği etkinliklerden ötürü layık görülmüştür.²¹⁶

Şekil 55: Girona Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: http://www.museudelcinema.cat/eng/museu_missio.php

(Çevrimiçi: 02.03.2018)

- **Koleksiyon:** Yaklaşık 20,000 parçadan oluşan Tomàs Mallol Koleksiyonu sinema öncesi ve sinemanın ilk dönemlerinden 8,000 adet obje ve araç, 10,000 adet sabit görsel (fotoğraf, poster, baskı, çizim ve resim), her türden 800 adet film ve 700’den fazla kitap ve dergi içermektedir. Koleksiyonun zaman aralığı 17. yüzyılın ortalarından 1970 senesine kadar gelmektedir. Eserler Katalonya, İspanya ve Fransa’dan 1968 ile 1998 seneleri arasında toplanmış olup, konservasyonları bizzat Mallol tarafından yapılmıştır. Koleksiyonun iki temel karakteristiği bulunmaktadır: Kesin bir bilim ve tarih duygusu oluşturmak. Mallol, sinemanın oluşumundan önceki döneme ve sinemanın ilk dönemlerine ait araçlar toplamış, bu araçlara paralel olarak

²¹⁵ Çevrimiçi: http://www.museudelcinema.cat/eng/museu_edifici.php, 12.01.2018.

²¹⁶ Çevrimiçi: http://www.museudelcinema.cat/eng/museu_premis.php, 12.01.2018.

bir de yayınlar koleksiyonu oluşturmıştır. Aksesuarlarıyla birlikte 516 adet hareketli görüntü aracı, Çin Gölge Tiyatrosu ile ilgili 134 ve sihirli fenerle ilgili 2,883 parça, fotoğrafın oluşumundan önceki ve sonraki dönemlere ait 196 araç, karanlık oda ve optik kutular gibi fotoğraf ve teknik gelişimiyle ilgili 296 parça, sinema endüstrisinin ilk yirmi beş yılına ait 98 kamera, projektör ve aksesuar bunlara örnektir.

Şekil 56: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.museudelcinema.cat/eng/colleccio.php> (Çevrimiçi:02.03.2018)

Mallol aynı zamanda 20. yüzyıl toplumunda sinemanın nasıl popüler hale geldiğini göz önüne sermek amacıyla amatör film araçları (8mm, 9.5mm, 16mm ve süper-8 gibi dar hatlı film kamera ve aksesuarlarından oluşan 917 nesne) toplamış, çocuk sinemasına yönelik film, kaset, optik oyuncak, görsel efektli oyuncak ve aksesuardan oluşan 2,500 parçayı bir araya getirmiş ve müzenin ve eğitim çalışmalarının sürekliliğine katkı sağlamıştır. Müzenin koleksiyon ve eğitime yönelik verdiği çaba sinemanın öncesinden, oluşumuna ve ilerlemesine yönelik algı kolaylığı ve ilgi sağlamıştır. Müze niteliği ve niceliği ile Avrupa'nın en önemli müzeleri ve özel sinema öncesi koleksiyonları ile karşılaştırılır hale gelmiştir. İlk filmlerin nasıl olduğu, onları izleyen insanları şaşırtan sinema araçları, başlangıcından günümüze sinema tarihi, Çin Gölge Sanatı, gölge oyunu, karanlık odalar, optik illüzyon yaratan aynalar, sihirli aynalar, sinema öncesi dönemden projeksiyonlar, hareketli görüntüler ve fotoğraflar,

Sinemanın kurucuları arasında yer alan E. Muybridge, T. Edison, E. Reynaud ve Lumière Kardeşler hakkında bilgiler, sinemada gerçeklik ve kurmacanın nasıl oluşturulduğu, sinema teknikleri ve sinema endüstrisi, Sessiz Sinema ve starlık sisteminin nasıl oluştuğu, televizyonun kuruluşu, sinemanın her dönemine ait 1800’den fazla parça içeren Maite Mínguez Ricart Koleksiyonu, Pathé ve Kodak Firmalarının kameraları ve çocuklara yönelik tasarlanan kameralar Kalıcı Koleksiyon bünyesinde incelenip öğrenilebilmektedir.²¹⁷

- **Sergileme Özellikleri:** 2,500 metre karelik bir alana yayılmış olup, üç kat ve bir asma kata sahip olan Müze kalıcı koleksiyonunun yanında geçici sergiler de düzenlemektedir. Güncel olarak “Sihirli Fener ve Dijital İmaj – 19. Ve 21. yüzyıllar Arasındaki Benzerlikler” sergisi sunulmaktadır. Müzenin önceki sergileri arasında “Xavier Cugat”, “Bunuel”, “Marilyn Monroe”, “Animasyon Filmleri”, “Dali ve Optik İllüzyonlar”, “İyi Bir Oyuncak Olarak Sinema”, “Chaplin’in Yansımaları”, “Hollywood’da 1920 – 1970 arası Film Çiftleri”, “Sessiz Sinema Yıldızları”, “Poster Dergileri” ve “İlk Sualtı Filminin 100. Yılı” gibi projeler yer almaktadır.²¹⁸

- **Etkinlikler:** Sinema Müzesi’nin Eğitim Hizmetleri her yaşa uygun geniş bir etkinlik programı sunmaktadır. Amacı okulun müze ziyaretindeki öğretici yanı güçlendirmek, müze ve okul arasındaki ilişki üzerine çalışmak ve müzenin bir eğitim kaynağı olarak görülmesini sağlamaktır. Eğitim Hizmetleri aynı zamanda tüm toplumun bilgi öğrenimini kolaylaştıracak ve müze aracılığıyla kültürel mirasa ulaşımı sağlayacak etkinlikler de düzenlemektedir. Dört yüzyıllık bir geçmişe sahip görüntünün tarihinde ilerlerken müze eğitmenleri ziyaretçilere eşlik etmektedir. Görsel – işitsel iletişim sayesinde sinemanın geçmişten günümüze yolculuğu daha etkili anlaşılmaktadır. Sinema Müzesi’nin eğitim hizmetleri kapsamında 3 ile 18 yaş arasındaki çocuklara çeşitli dillerde workshoplar ve rehberli kalıcı koleksiyon turları da düzenlenmektedir.²¹⁹

²¹⁷ Çevrimiçi: http://www.museudelcinema.cat/eng/museu_exposicio.php?codi=100, 13.01.2018.

²¹⁸ <http://www.museudelcinema.cat/eng/exposicions.php> ve http://www.museudelcinema.cat/eng/exposicions_historic.php, 13.01.2018.

²¹⁹ <http://www.museudelcinema.cat/eng/educacio.php>, 13.01.2018.

Sinema Müzesi, “Çalışma Enstitüsü” adı altında sinema ve görüntü sanatı ile tekniğinin araştırılmasını desteklemek amacıyla oluşturulmuş ve detaylı araştırma ve bilgi alışverişi olanağı sunan bir merkeze sahiptir. Araştırmacılar Müze koleksiyonunu inceleyebilmekte, eğitime dayalı farklı alanlarda halka açık konferanslar düzenleyip, seminerlerden yararlanabilmektedirler.²²⁰

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesinden

(<http://www.museudelcinema.cat>), Facebook

(<https://www.facebook.com/museudelcinema>), Twitter

(<https://twitter.com/museucinema>), Instagram

(<https://www.instagram.com/museucinema/>), Youtube

(<https://www.youtube.com/user/Museudelcinema>) ve Google Plus hesaplarından

(<https://plus.google.com/u/0/103141501929843659283>) ulaşılabilirliktedir.

2.1.22. Sinema Müzesi (Madrid)

- Sponsorlar ve Bağışlar: Müze Carlos Jimenez’in koleksiyonuyla oluşmuştur. Koleksiyona Müzede mevcut olmayan, yeni ve alışılmadık parçalar kabul edilmektedir.

- Kurumsal Gelişim – Tarihçe Müze, alanında İspanya’da kurulmuş olan ilk teknik Sinema Müzesidir. Sinema sırlarının keşfedildiği Müze ziyaretçiye nostaljik bir deneyim sunmaktadır. Babası bir sinemacı olan Carlos Jimenez çocukluğundan beri sinema ile iç içe yaşamıştır. Yönettiği sinema salonlarından topladığı projektörler ve diğer parçalara koleksiyonda yer vermiştir. Lumière Vakfı, sinema tarihine katkılarından dolayı Jimenez’i 2010 senesinde bir ödülle onurlandırmıştır. Müze ayrıca kuruluşundan bu yana pek çok ödül sahibi olmuştur.²²¹

- Koleksiyon: Koleksiyonda projektörler, sinema öncesi döneme ait objeler, reklam panoları, kameralar, slaytlar, sinema müzikleri ile ilgili nesneler, ses sistemleri, film afişleri, kostümler, sinema oyuncular hakkında bilgi veren materyaller yer almaktadır.

²²⁰ Çevrimiçi: <http://www.museudelcinema.cat/eng/institut.php>, 13.01.2018.

²²¹ Çevrimiçi: http://www.museodelcine.com/?page_id=133, 31.01.2018.

Şekil 57: Madrid Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://lumierecinematographe.blogspot.com.tr/2012/10/museo-del-cine-en-villarejo-del.html> (Çevrimiçi: 04.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** 1000 metrekarelik bir alana sahip olan Sinema Müzesi, eski Paris Sinemasında yer alıp, 3 salon, 7 temalı sergi ve 11 alt başlığa ev sahipliği yapmaktadır. 19. yüzyılın başında Sinemanın doğuşunun anlatıldığı A Salonunda sunum projektörleri ve sinema öncesi döneme ait materyaller bulunmaktadır. 20. yüzyılın her on yılını gösteren sinema kabinlerinin bulunduğu B Salonunda ilk büyük görüntü yönetmenlerinden, küçük projeksiyonlara ve Madrid'deki önemli sinema salonlarına kadar çeşitli bilgiler verilmektedir. Eski reklam panoları da bu salonda teşhir edilmektedir. C Salonu: Müzenin en büyük sergi salonu olan C Salonunda fotoğraftan başlanarak ziyaretçiye 500 metre kareden büyük bir alanda sinemanın gelişimi gösterilmektedir. Çeşitli aksesuarlarla zenginleştirilen kronolojik sergilemeye kameralar, sinema makineleri, slaytlar, pikaplar, ses sistemleri, kostümler ve bir adet balmumu heykel de eşlik etmektedir. Son 25 yılda ödül alan 70 İspanyol filminin afişleri de sergilenmektedir. Müze ayrıca geçici sergiler düzenlemektedir.²²²

- **Etkinlikler:** Müzenin düzenlediği etkinlikler hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesinden (<http://www.museodelcine.com>), Facebook

²²² Çevrimiçi: http://www.museodelcine.com/?page_id=133, 31.01.2018.

(<https://www.facebook.com/museo.delcine.3?ref=hl>), Twitter (<https://twitter.com/Museodelcine>), Youtube (https://www.youtube.com/watch?v=wo_xNcToHoY) ve Blogspot hesaplarından (http://themuseodelcine.blogspot.com.tr/2011_08_01_archive.html) ulaşılabilmektedir.

Şekil 58: Müze İç Mekân.

Kaynak: <https://centrojoventalcorcon.wordpress.com/2016/07/07/museo-del-cine-en-villarejo-de-salvanes/> (Çevrimiçi: 04.03.2018)

2.1.23. Cine Ciak Uluslararası Sinema Müzesi (Cenova)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze dünyanın dört bir yanındaki koleksiyoncuların sinema temalı koleksiyonlarını bağış olarak kabul etmektedir.
- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Sinema tarihinin eğlenilerek öğrenilmesini amaçlayan Müze, atmosferiyle ziyaretçilerini etkilemeyi amaçlamakta ve bunun için koleksiyonunu düzenli olarak genişletmektedir.
- **Koleksiyon:** Koleksiyonda aksiyon figürleri, heykeller, kostümler, posterler ve yetmişten fazla filmde obje yer almaktadır. 007'den Disney karakterlerine, korku filmlerinden, bilimkurgu uzay mekiği modellerine kadar sinema tarihini oluşturan pek çok tema Müzede görülebilmektedir. Heykeller, orijinal belgeler, posterler, hatıralar,

araçlar, makinalar, fotoğraflar, VHS kasetler, oyuncaklar ve bölüm başlıklarıyla ilgili materyallere yer verilmiştir. Bölümler ise “Muhteşem 60 Yıl”, “Hızlı ve Öfkeli”, “Klasik Bilimkurgu”, “Modern Bilimkurgu”, “Korku”, “Quentin Tarantino’nun Dünyası”, “Sylvester Stallone”, “Indiana Jones’un Maceracı Dünyası”, “007 Macerası”, “Disney’in Büyülü Dünyası”, “Tim Burton’un Dünyası”, “Büyük Karakterler”, “Hayali Kahramanlar” ve “Japon Animasyon Kahramanlarının Sihri” başlıklarına ayrılmışlardır. Toplam on dört başlık bulunmaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Ziyaretçiler Jurassic Park sunumu ile karşılanmaktadır. Aynı zamanda “Buz Devri”, “Köpek Balığı”, “Noel Gecesi Kâbusu” ve daha pek çok filmin karakterleri ile karşılaşılabilir. Koleksiyon tek katta sergilenmektedir.²²³

- **Etkinlikler:** Müze, “Yedinci Sanatı” aynı zamanda kültür ve eğitim olarak algıladığı için, ilk, orta öğretim ve lise öğrencilerine yönelik eğitim etkinlikleri ve rehberli turlar düzenlemektedir. Eğitim etkinlikleri dışında ayrıca özel turlar ve özel etkinlikler de organize edilmektedir.²²⁴

Şekil 59: Cine Ciak Müze Girişi.

Kaynak: <http://www.museointernazionaledelcinema.it/> (Çevrimiçi:26.02.2018)

²²³ Çevrimiçi:

<http://www.museointernazionaledelcinema.it/wordpress/wp-content/uploads/2016/03/brochure-definitiva.pdf>, 12.01.2018.

²²⁴ Çevrimiçi: <http://www.museointernazionaledelcinema.it/en/orari-e-biglietti/>, 12.01.2018.

Şekil 60: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.museointernazionaledelcinema.it/> (Çevrimiçi: 26.02.2018)

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müze yalnızca Facebook sayfasına (<https://www.facebook.com/CineCiakGenova/>) sahiptir.

2.1.24. Sinema Öncesi Müzesi (Padova)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Sinema Öncesi Müzesi, Minici Zotti'nin koleksiyonunu bağışlaması ve Padova Komünü ile Kültür ve Turizm Departmanı'nın destekleriyle oluşturulmuştur. Müzenin bağış kabul edip etmediğine dair bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Laura Minici Zotti'nin 1998 senesinde Mimar Gianfranco Martinoni'nin danışmanlığı ile kurduğu Müze, yalnızca İtalyan Müzeleri arasında değil, dünya üzerinde de benzersiz bir örnek sunmaktadır. Müzeyi bugün Zotti'nin oğlu Alberto Zotti Minici yönetmektedir.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda sinema öncesi döneme ait optik araçlar, optik oyuncaklar 18. ve 19. yüzyıllardan orijinal el yapımı sihirli fener slaytları, iki yana hızlıca çevrildiğinde birmiş hissi veren oyuncaklar, anamorfozlar ve daha komplike parçalar olan fenakistiskop, praksinoskop ve zoetroplar gibi objeler bulunmaktadır. Ayrıca tamamen Fotoğraf sanatına ayrılmış bölümde Carlo Ponti'nin 1864 tarihli

megaethoskopu²²⁵ ve orijinal, el yapımı sütun stereoskoplar yer almaktadır. Oyuncak fenerlere adanmış bir bölüm de mevcuttur. Fransız üretimi renkli salon fenerleri de koleksiyonda görülebilmektedir. Müze koleksiyonunun en önemli parçalarını ise çok çeşitli sihirli fenerler oluşturmaktadır. Bu fenerlerin etkileyici projeksiyonları 18. yüzyıldan sinemanın doğuşuna kadar olan sürede görüntünün gelişimini belgelemektedirler. Projeksiyon araçlarına ek olarak Müzede pek çok cam sihirli fener slaytı da sunulmaktadır. 18. yüzyılın ikinci yarısından 20. yüzyılın başına kadar gelen bu slaytlar 138 adettir ve çoğu elle boyanmıştır. Bazı slaytlar hareket ettirilebilmeleri amacıyla küçük mekanizmalarla donatılmıştır. Koleksiyonda son olarak birtakım müzik enstrümanları, 19. yüzyılın sonuna ait bir Cava Gölge Tiyatrosu ve bir karanlık oda yer almaktadır. Ziyaretçiler, ziyaretlerinde sinemanın etkileyici tarihinden bahseden “Sinema Arkeolojisi” video projeksiyonunu da izleyebilmektedirler.²²⁶

Şekil 61: Sinema Öncesi Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://it.wikipedia.org/wiki/Museo_del_precinema

(Çevrimiçi: 04.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Müze kalıcı koleksiyonun yanında geçici sergiler de düzenlemektedir. Bu sergiler arasında “Paris’te Gölge Tiyatrosu”, “Tamamen Siyah: Siluetler ve Gölge Tiyatroları” ve “Üç Boyutun İnce Cazibesi: Stereoskoptan Yetkin

²²⁵ Resimlerin büyük bir lens ve stereoptik efektlerle incelendiği optik araç.

²²⁶ Çevrimiçi: <http://www.minicizotti.it/en/homepage-2/>, 30.01.2018.

Görüntüye” gibi sergiler yer almaktadır.²²⁷ Müze sergilerle beraber uygulamaya izin veren özel bir alandır. Ziyaretçiyi pasif konumdan çıkarıp, aktif bir konuma getirmeyi amaçlamaktadır.

Şekil 62: Müze İç Mekân Tasarımı.

Kaynak: <https://www.epadova.com/visitare-padova/musei/museo-delprecinema.htm>
(Çevrimiçi: 04.03.2018)

- **Etkinlikler:** Müze, workshoplar için yeterli alana sahip değildir. Öğrencilere yönelik rehberli turlar düzenlenmektedir.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.minicizotti.it/>), Facebook (<https://www.facebook.com/museoprecinema/>), Twitter (<https://twitter.com/museoprecinema>), Instagram (<https://www.instagram.com/museodelprecinema/>), Youtube (<https://www.youtube.com/user/precinema>) ve Google Plus hesaplarından (<https://plus.google.com/u/0/117105687878823982032>) ulaşılabilmektedir.

²²⁷ Çevrimiçi: <http://www.minicizotti.it/en/exhibitions/>, 30.01.2018.

2.1.25. Torino Radyo ve Televizyon Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müzenin sponsorları ve bağış kabul edip etmediği hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 1939 senesinde oluşturulması planlanan Radyo Müzesi projesi savaş nedeniyle gerçekleştirilememiştir. Müze çeşitli koleksiyon çalışmalarından sonra 1993 senesinde kalıcı bir şekilde ziyarete açılabilmiştir.²²⁸

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda çeşitli dönemlerden kayıt aletleri, mesleki cihazlar, televizyonlar, projeksiyon cihazları, telefonlar, mikrofonlar, radyolar, gramofonlar, pikaplar, telsiz telgraflar, fonografik diskler, eski lamba malzemeleri, hoparlörler, kristal radyolar ve yay verici bantlar yer almaktadır. İtalyan radyosunda yapılan ilk yayında kullanılan mikrofon da koleksiyonda mevcuttur. Benzersiz bir içeriğe sahip olan Müze, şirket arşivlerinin mirasını bünyesine almasıyla koleksiyonunu özel kılmıştır. Yaklaşık 1200 obje bulunmaktadır.²²⁹

Şekil 63: Torino Radyo ve Televizyon Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://www.inspirock.com/italy/turin/museo-della-radio-e-della-televisione-a522455721> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

²²⁸ Çevrimiçi: http://www.museoradiotv.rai.it/dl/portali/site/articolo/ContentItem-77066c87-3a7f-4089-9236-3b43d890c705.html?refresh_ce, 22.01.2018.

²²⁹ Çevrimiçi: <http://www.museoradiotv.rai.it/dl/portali/site/articolo/ContentItem-98263c73-1a60-4259-acc0-ca1ff43ee1c5.html>, 22.01.2018.

- **Sergileme Özellikleri:** Müzede kronolojik bir bakış açısıyla radyodan televizyona yayın araçlarının teknolojik ve tarihi değişim ile gelişimleri sunulmaktadır. Müze bünyesinde paylaştığı bilgilere ek olarak web sitesinde de radyo ve televizyonun tarihine dair oldukça detaylı bilgiler sunmaktadır.

- **Etkinlikler:** Müze ilk ve orta öğretim ile üniversite öğrencilerine rehberli tur olanağı sağlamaktadır.

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(<http://www.museoradiotv.rai.it/dl/portali/site/page/Page-e79849ae-d58e-4afe-9fd4-8dd9a55d9866.html>) ve Facebook hesabından

(<https://www.facebook.com/pages/Museo-Della-Radio-E-Televisione-Di-Torino/926041954144588>) ulaşılabilmektedir.

Şekil 64: Müze Sergi Salonundan Bir Görünüm.

Kaynak: <http://www.ilmessaggeroitaliano.it/news/apre-museo-della-radio-della-televisione-rai/> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

2.1.26. Ulusal Sinema Müzesi (Torino)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Ulusal Sinema Müzesi bir devlet müzesidir ve her türlü bağışı kabul etmektedir. Müzenin destekçileri arasında Şehir ile Bölge Başkanlıkları ve Kültür Bakanlığı bulunmaktadır. Müze ayrıca üyelik programları ve çeşitli sponsorluk seçenekleri ile sürekliliğini sağlamaktadır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Ulusal Sinema Müzesi fikri Maria Adriana Prolo'nun 1941 senesinde Torino'nun film endüstrisinin belgelenmesini amaçlayan bir alan yaratmak istemesiyle oluşmuş, 2000 senesinin temmuz ayında ise Mole Antolenelliana kompleksi bünyesinde resmi olarak ziyarete açılmıştır. Müze toplamda 9.000.000 ziyaretçi sayısı ile Piedmont ve İtalya'daki en çok ziyaret edilen ve uluslararası düzeyde beğeni alan müzelerden biridir. Müzenin kurucusu Maria Adriana Prolo'nun izinden gidilerek yıllardır orijinal koleksiyonun genişletilmesine çalışılmıştır. Bu bağlamda geniş kapsamlı bir çalışmadan sonra filmler, oyuncular, senaryo yazarları, sinema ekipleri, prodüksiyon şirketleri, dağıtıcılar ve sinema salonları Ulusal Sinema Müzesi'nde korunan belgelerle tekrar gün yüzüne çıkmaktadırlar. Dünyanın en değerli koleksiyonları arasında değerlendirilen Müzenin zengin mirasında, filmler, arşiv dokümanları, fotoğraflar, sanat gereçleri, posterler, filmlerden kalma hatıralar, kitaplar ve ses kayıtlarından oluşan yaklaşık 1.800.000 eser vardır. Koleksiyon Torino'nun sessiz film döneminin altın çağını sunmakta ve bu sıra dışı dönemin algılanmasına dair hayati katkı sağlamaktadır. Müzede öncelikle İtalyan sinemasına, daha sonra diğer Avrupa ülkelerinin sinemalarına ve Hollywood dünyasına geniş ölçüde yer verilmektedir.

Şekil 65: Ulusal Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://www.123rf.com/photo_63094052_turin-italy-circa-september-2015-museo-nazionale-del-cinema-meaning-national-museum-of-cinema-hdr-.html
(Çevrimiçi: 05.05.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda 1,000,000 fotoğraf, 535,000 poster ve tanıtım malzemesi, 30,000 sessiz ve sesli film kaydı, 41,000 diğer formatlı film, 10,000 sanat eseri ve baskı, 3,000 kayıt, 104,000 yayın, 46,500 kitap, 15,000 arşiv belge ve dosyası, 9,500 gereç ve 6,000 film hatırası, 138,000 broşür ve dergi, 250,000 basın kupürü ve 1,350 partiyon yer almaktadır. Koleksiyonun bir bölümüne online olarak ulaşılabilir. ²³⁰

- **Sergileme Özellikleri:** Sinemanın Doğuşu bölümünde sinemanın oluşumundan önce her yaştan ve sosyal kesimden insanı eğlendiren görkeminden bahsedilmektedir: Bu görkem Çin gölgeleri, optik kutular, projektörle ve devamında gelen hareketli görüntüler aracılığıyla renkli, şaşırtıcı ve ilginç bir biçimde sunulmakta, baskılar, resimler ve diğer nadir ikonografik teşhirlerle verilmektedir. Sinemanın doğuşuna adanan bu katta her biri temalı on bir bölge bulunmaktadır. Ayrıca sinemanın doğuşuyla ilgili kilometre taşı olmuş bazı araç ve optik illüzyonlarla birinci elden interaktif bir deneyim de sunulmaktadır.

Şekil 66: Müze İç Mekân.

Kaynak: <https://www.dreamstime.com/editorial-photography-national-cinema-museum-torino-one-most-important-its-kind-world-thanks-to-vast-collection-many-image76210532> (Çevrimiçi: 06.10.2017)

²³⁰ Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/collections>, 28.09.2017.

Müzenin merkezindeki çarpıcı Tapınak Salonu sinemanın kültlerine adanmış küçük şapellerle çevrilmiştir. Burada İtalyan sessiz sinemasının başyapıtı ve Torino'nun bir sinema şehri olmasında önemli yeri olan Cabiria filmine de bir alan tahsis edilmiştir. Tapınak Salonu'ndan Rampaya ulaşılmaktadır. Kubbeye kadar uzanan bu bölümde pek çok film göz önüne serilmektedir. Program dâhilinde süreli sergiler de ziyaret edilebilmektedir. Sinema Makinesi bölümünde film endüstrisinin üretim stüdyoları, yönetmenlik, senaryo yazarlığı, oyuncular, starlık sistemi, kostümler, dekorlar, film şeritleri ve filmler gibi çeşitli alanları ve malzemeleriyle ilgili sergilemeler yapılmaktadır. Sinema Makinesi bölümünden Poster Galerisi'ne geçilmektedir. Görüntü oyunları ve renkli sunumlar serisi halinde düzenlenen bölümde Müze, geniş poster koleksiyonuyla sinema tarihini, filmleri ve ilgili yazarları teşhir etmektedir. Figüratif zevkin ve grafiklerin oluşumu örneklenirken, poster sanatı da tanıtılmaktadır.²³¹

- **Etkinlikler:** Öğrenciler, eğitici, ilginç ve eğlenceli faaliyetlerle Müze ve sinemaya yakınlık duymaktadırlar. Farklı yaş grupları için araştırmaya, yaratıcılığa ve aktif deneyime dayalı temalı program ve workshoplar düzenlenmektedir. Gündelik, interaktif ve katılımcı bir eğitim yaklaşımı benimsenmiştir. Sınıflar temalı rehber turlarını veya spesifik bir alandan hazine avı oyununu, dekor workshoplarını, sinema tarihinin yazarları, türleri ve film dili hakkında yapılan okumaları tercih edebilmektedirler. Çizgi film tarihi, gölge oyunu, 3D'nin oluşumu, sinemanın oluşumu, film yapım süreci, filmlerin seslendirilmesi sunulan başlıklar arasındadır. Müze aynı zamanda Massimo Sineması'nda film gösterimleri düzenlemekte, Mario Gromo medyateğinde toplantı ve workshoplar hazırlamakta, eğitim kurumlarıyla ve ortak destekçileriyle özel projeler için işbirliği yapmaktadır.²³²

Rehberli turlar üç grupta toplanmaktadır:

1) Temalı Turlar: Müzenin keşfine dair yapılan turda gölge oyunundan Lumière Kardeşler'e kadar sinemanın kahramanlarına yer verilmekte, sinema öncesi materyaller tanıtılmakta, mercekler, projeksiyon makinaları, optik ve illüzyon efektleri

²³¹ Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/national-cinema-museum>, 27.09.2017.

²³² Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/schools>, 04.10.2017.

gibi sinematografiyle ilgili kavramlar sunulmakta, film yapım süreci, üretim malzemeleri, sekanslar, kostümler, çizimler, dekorlar ve fotoğraflarla açıklanmakta ve grafik tasarımın ve sinema zevkinin gelişmesi örneklenmektedir. Sinema tarihinden önemli isimlerin ve filmlerinin nadir posterlerinin de görülebileceği bu turda ayrıca Mole Antonelliana binasının sıra dışı tarihine, müzenin oluşturulma projesine, yapım, restorasyon ve konservasyon çalışmalarına da değinilmektedir.²³³

2) Animasyon Turları: Sinemanın meşhur karakterlerinin beyaz perdeden çıkıp, ziyaretçilere sinema keşiflerinde eşlik ettikleri canlı, alışılmamış ve eğlenceli olan bir buçuk saatlik turlardır.²³⁴

3) Sergi Turları: Bir saat süren bu tur güncel sergileri kapsamaktadır.²³⁵

Ailelere özel turlar da organize edilmektedir. Bunlar:

-“Her Pazar” Turu: Çocuklu aileler için her Pazar günü 11.00’de “Çizgi Filmin Tarihi” turu yapılmaktadır. Hareket illüzyonundan, animelere ve günümüz animasyon sinemasına kadar gelen bir saatlik bir turdur. 16.00’da ise müzeyi tanıtan “Sinema Müzesi’ni Keşfetmek” turu vardır.²³⁶

- Müzede Doğum Günü: Müze çocukların doğum günlerini keyifle kutlamaları için özel ve sıra dışı etkinlikler düzenlemektedir. Animasyonlu bir program eşliğinde bir çığırta çocuklara eşlik etmekte ve çocuklar yedinci sanatın oluşumunu keşfetmektedirler. Daha büyük çocuklar büyüleyici iki hazine avına çıkabilirler: İlkinde nesne ararken bilmece ve puzzle’lar kullanılmakta ve sinemanın öncesine dair merak uyandırılmakta, diğerinde ise sinemanın büyüdü dünyasında bir senaryoya göre, Hollywood yıldızları gibi özel efektlerle bir sahne oynanmaktadır.²³⁷

- Bebek Filmleri: Massimo Sineması’nda Pazar günleri bebek ve aile dostu film gösterimleri düzenlenmektedir. Her şeyin bebek dostu olduğu bu gösterimler düşük

²³³ Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/themed-itineraries>, 04.10.2017.

²³⁴ Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/groups-and-families/groups/animated-tour>, 04.10.2017.

²³⁵ Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/groups-and-families/groups/exhibition>, 04.10.2017.

²³⁶ Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/groups-and-families/families/every-sunday>, 04.10.2017.

²³⁷ Çevrimiçi: <http://www.museocinema.it/en/groups-and-families/families/birthday-museum>, 05.10.2017.

volümlü, hafif ışıklı ve şişe ısıtıcılar, bebek bezleri, puset park alanları, atıştırmalık ve içecek gibi hizmetlerin de bulunduğu, küçük çocuklara, arkadaşlara, büyükanne ve büyükbaba, vs. olmak üzere herkese açık gösterimlerdir. Aileyle birlikte keyifli bir Pazar sabahı geçirmek için hoş bir program olan film gösterimleri İtalyanca gerçekleşmektedir.

Müze, etkinlikler için kiralanabilir olup, çok çeşitli olanaklar sağlanmaktadır.

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<http://www.museocinema.it/>), Facebook (<https://www.facebook.com/museocinema>), Twitter (<https://twitter.com/museocinema>), Instagram (<https://www.instagram.com/museocinema/>), Youtube (<https://www.youtube.com/user/museocinema>), Pinterest (<https://it.pinterest.com/museocinema/>), Vimeo (<https://vimeo.com/user23575894>) ve Google Plus hesaplarından (<https://plus.google.com/u/0/114819155154365856728>) ulaşılabilir.

2.1.27. Tiff Bell Lightbox (Toronto)

- Sponsorlar ve Bağışlar: Tiff Bell Lightbox'un baş sponsoru Kanada'nın en büyük telekomünikasyon şirketi olan Bell'dir. Diğer sponsorlar arasında ise Royal Bank, L'Oréal Paris, Kanada Sanat Konseyi, Ontario Sanat Konseyi, Visa, Cineplex ve Pepsi gibi kurumlar yer almaktadır.²³⁸ Müze ayrıca çeşitli üyelik sistemleri de geliştirerek sürekliliğini sağlamaktadır. Müzeye bağışta bulunmak isteyenler, menkul kıymet veya sinema ve kültür mirası bırakarak, sinemada bir koltuğa adını vererek, fonlamaya yardımcı bir etkinlik düzenleyerek, bu etkinliklere katılarak ya da sadece ekonomik katkıda bulunarak bağış yapabilmektedirler.

- Kurumsal Gelişim – Tarihçe: 2010 senesinde açılan TIFF, Kanada'nın alanındaki ilk müzesidir. Müze yöneticisi Piers Handling'in araştırma, eğitim, küratörlük ve koruma alanlarında elde edilen başarılarla son derece gururlu olduğunu belirttiği Müze, sinema aracılığıyla insanların gördükleri dünyayı dönüştürmeyi

²³⁸ Çevrimiçi: <https://www.tiff.net/about/>, 07.01.2018.

amaçlamaktadır. Bu nedenle kendini sinemaseverlere hem yerli hem yabancı filmlerin en iyilerini göstermeye adanmıştır.

- **Koleksiyon:** Müzenin kalıcı koleksiyonu bulunmamaktadır. Geçici sergiler düzenlenmektedir.

- **Sergileme Özellikleri:** TIFF, dördüncü katında bulunan Film Referans Kütüphanesi ve Kanada Film Galerisinde çeşitli sergiler düzenlemiştir. Bunlar arasında “Temel Sinema”, “Tim Burton”, “Mary Pickford ve Film Yıldızının Yaratılışı”, “Fellini – Özel Takıntılar”, “Kanada Kostüm Sanatı”, “Diji Oyun Alanı 2012”, “Grace Kelly: Film Yıldızından Prensese”, “007 Tasarımı: Bond Üslubunun Elli Yılı”, “Suçlu Eşcinsel Sineması”, “Stanley Kubrick”, “Andy Warhol: Beyaz Perdenin Yıldızları”, “Yıldızlarla Aşk” gibi sergiler yer almaktadır.

- **Etkinlikler:** Müze düzenli olarak gösterimler, okumalar, tartışmalar, workshoplar ve festivaller düzenleyerek endüstriyi desteklemekte, yıllık sinema programının gelişmesini sağlamak ve ziyaretçilere hem Kanada hem de dünyanın dört bir yanından sinemacılarla tanışma imkânı sunmaktadır. Ayrıca bina mimarisi ve tarihçesi üzerine rehberli turlar düzenlenmektedir.²³⁹

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<https://www.tiff.net/>), Facebook (<https://www.facebook.com/TIFF>), Twitter (https://twitter.com/TIFF_net), Youtube (<https://www.youtube.com/user/TIFF>), Instagram (https://www.instagram.com/tiff_net/), Google Plus (<https://plus.google.com/u/0/+TIFF>) ve Pinterest hesaplarından (<https://tr.pinterest.com/tiffnet/>) ulaşılabilir.

²³⁹ Çevrimiçi: <http://collection.tiff.net/mwebcgi/mweb/mweb/mweb?request=viewlist;type=901>, 11.01.2018.

Şekil 67: Tiff Bell Lightbox Dış Mekân.

Kaynak: <https://torontoist.com/2017/09/how-to-fix-the-lightbox/>

(Çevrimiçi: 05.03.2018)

Şekil 68: Gösterim Salonu.

Kaynak: <https://toronto.spacefinder.org/spaces/9353> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

2.1.28. Riga Film Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Bir devlet müzesi olan Riga Film Müzesi, Devlet Kültür Başkenti Kuruluşu ve bir devlet kurumu olan Riga Toplu Taşıma Kurumu tarafından desteklenmektedir.²⁴⁰ Müze güncel olarak da eser bağışı kabul etmekte, özellikle Letonya sinema tarihine dair fotoğraflara ihtiyaç duymaktadır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze 1988 senesinde kurulmuştur. Kalıcı bir koleksiyona sahip olmakla beraber, daha çok geçici sergiler düzenlemeyi tercih etmiştir. Müzede güncel olarak dünya çapında üne sahip Riga doğumlu Rus sinema dâhisi, film yönetmeni ve kuramcısı Sergei Eisenstein’a adanmış, çocukluğunun, yaşamının ve çalışmalarının sunulduğu bir sergi mevcuttur.

Şekil 69: Riga Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Riga_Film_Museum (Çevrimiçi: 03.03.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda Letonya ve Dünya Sineması tarihinden 32,000 adet obje bulunmaktadır. Bunlar arasında belgeler, fotoğraflar, film materyalleri, kostüm - dekor çizimleri ve Sovyet Letonya film koleksiyonu yer almaktadır. Müzenin koleksiyonu medya, film stüdyoları, öğrenciler ve sinemayla ilgilenenler tarafından düzenli olarak

²⁴⁰ Çevrimiçi: <http://www.kinomuzejs.lv/about-the-collection>, 26.01.2018.

kullanılmaktadır.²⁴¹ Bu koleksiyon 1988 senesinde Müzenin kurulması ile oluşturulmaya başlanmış ve pek çok benzersiz eser, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra yok olma tehlikesinden Müze koleksiyonu dâhilinde olmaları sebebiyle kurtulmuştur.²⁴²

- **Sergileme Özellikleri:** Küçük ve keyifli bir müze olan Riga Film Müzesi labirent şeklinde bir sergi alanına sahiptir.

- **Etkinlikler:** Minyatür bir salonda düzenli film gösterimleri düzenlenmekte ve önemli Letonya ve yabancı ülke filmlerinden örnekler sunulmaktadır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.kinomuzejs.lv/>), Facebook (<https://www.facebook.com/KinoMuzejs/>), Twitter (<http://twitter.com/Kinomuzejs>) ve Draugiem²⁴³ hesaplarından (<https://www.draugiem.lv/kinomuzejs/>) ulaşılabilmektedir.

Şekil 70: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://smartriga.lv/en/day-time/museums/riga-film-museum>

(Çevrimiçi:03.03.2018)

²⁴¹ Çevrimiçi: <http://www.latfilma.lv/muzejs/>, 26.01.2018.

²⁴² Çevrimiçi: <http://www.kinomuzejs.lv/about-the-collection>, 26.01.2018.

²⁴³ Letonya'da popüler olan bir sosyal paylaşım sitesi.

Şekil 71: Gösterim Odası Görünümü.

Kaynak: <https://www.liveriga.com/en/1577-riga-film-museum>

(Çevrimiçi: 03.03.2018)

2.1.29. Melgaço Sinema Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze bağışla oluşmuştur ancak Müzenin bugün bağış kabul edip etmediği ve sponsorları hakkında bilgi bulunmamaktadır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Sinemasever Jean Loup Passek'in koleksiyonunu bağışlaması ile Melgaço'nun tarihi bölgesinde yer alan Sinema Müzesi 3 Haziran 2005 tarihinde ziyarete açılmıştır. Müzede sinema tarihinin gelişimi sergilenmektedir. Jean Loup Passek daha önce Paris Georges Pompidou Merkezi'nin Sinema Departmanının ve La Rochelle Sinema Festivalinin yürütücülüğünü üstlenmiştir. Bu süreçte topladığı objelerin yeniden bir araya getirilmesi beş yıllık bir süreçte gerçekleşmiştir. Bu nedenle çok çeşitli dönemlerin yer aldığı Müze koleksiyonunda sinema öncesi dönemlere ait nesneler kadar modern sinema malzemelerine de yer verilmektedir.

- **Koleksiyon:** Müze koleksiyonunda makine ve nesneler, praksiroskoplar, sihirli fenerler, fenakistiskoplar, tuval üzerine orijinal posterler, fotoğraflar ve sinemayla ilgili çok çeşitli objeler mevcuttur.²⁴⁴

Şekil 72: Melgaço Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.portoenorte.pt/en/what-to-do/jean-loup-passek-cinema-museum-of-melgaco/> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Kalıcı koleksiyon ilk salonda sergilenirken, diğer salonlarda geçici sergiler düzenlenmektedir. Müzenin 2005 senesinden itibaren düzenlediği geçici sergiler arasında ise “Sinema Divaları”, “Fransız Sineması”, “Amerikan Burlesk Sineması”, “Federico Fellini’ye Saygı: 1930 -1993”, “Japonya Sineması”, “Küba Sineması” ve “Ingmar Bergman: 1918 -2007” gibi sergiler yer almaktadır.²⁴⁵ Müzede ayrıca bir adet gösterim salonu ve küçük dinleme salonları bulunmaktadır.²⁴⁶

- **Etkinlikler:** Müze çeşitli gösterimler organize etmektedir. - -

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müze yalnızca Facebook sayfasına sahiptir (https://www.facebook.com/pages/Museu-do-Cinema-de-Melga%C3%A7o/150929601612764?ref=br_rs).

²⁴⁴ Çevrimiçi: <http://enacademic.com/dic.nsf/enwiki/11226209>, 17.01.2018.

²⁴⁵ Çevrimiçi: <http://www.cm-melgaco.pt/visitar/o-que-fazer/rede-melgaco-museus/museu-de-cinema/> 17.01.2018.

²⁴⁶ Çevrimiçi: <http://www.portoenorte.pt/en/what-to-do/jean-loup-passek-cinema-museum-of-melgaco/>, 17.01.2018.

Şekil 73: Sergilemeden Bir Örnek.

Kaynak: <http://en.lifecooler.com/lifecooleren/cinema-museum-of-melgaco-museums-393154-1.html> (Çevrimiçi:03.03.2018)

2.1.30. Portekiz Sinemateği ve Sinema Müzesi (Lizbon)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Portekiz Sinema Müzesi bir devlet müzesidir.
- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 1948 senesinde oluşturulan Müzenin kuruluş amacı Portekiz'in sinema mirasını korumak ve sergilemektir.
- **Koleksiyon:** Müzenin kalıcı koleksiyonunda sihirli fenerler, kameraların replikaları, sinema tarihine dair materyaller, eski projeksiyon makinaları ve çeşitli sinema ekipmanları yer almaktadır. Ayrıca geniş bir video, film ve fotoğraf koleksiyonu mevcuttur. Müze 170 adet filmi ve metin, görsel ve grafik materyallerini dijital koleksiyonda erişime açmıştır.²⁴⁷
- **Sergileme Özellikleri:** Müze kalıcı serginin yanında geçici sergiler de düzenlemektedir.

²⁴⁷ Çevrimiçi: <http://www.cinamateca.pt/Cinamateca-Digital.aspx> ve http://www.europeanfilmgateway.eu/about_efg/partners_contributors/Cinamateca_portuguesa_museu_do_cinema, 22.01.2018.

Şekil 74: Portekiz Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:CinematecaPortuguesa_03.JPG

(Çevrimiçi:03.03.2018)

- **Etkinlikler:** Müze düzenli olarak film gösterimleri, sunumlar ve film festivalleri organize etmektedir. Geniş bir sinema etkinlik programına sahip olan ve bünyesinde çeşitli sinema salonları barındıran Müzede hem ulusal hem uluslararası filmler gösterilmekte, özel programlar, retrospektifler, tematik ve ön gösterimler de düzenlenmektedir.²⁴⁸

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.cinemateca.pt>), Facebook (<https://www.facebook.com/cinematecaportuguesa/>), Instagram (<https://www.instagram.com/cinematecaportuguesa/>) ve Twitter hesaplarından (https://twitter.com/cinemateca_prog) ulaşılabilmektedir.

²⁴⁸ Çevrimiçi:

<http://www.cm-lisboa.pt/en/events-agenda/detail/article/portuguese-cinematheque-programme>, 22.01.2018.

Şekil 75: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.cinemateca.pt/Cinemateca/Noticias/Cinemateca-Portuguesa-Museu-do-Cinema-recebe-Premi.aspx> (çevrimiçi:03.03.2018)

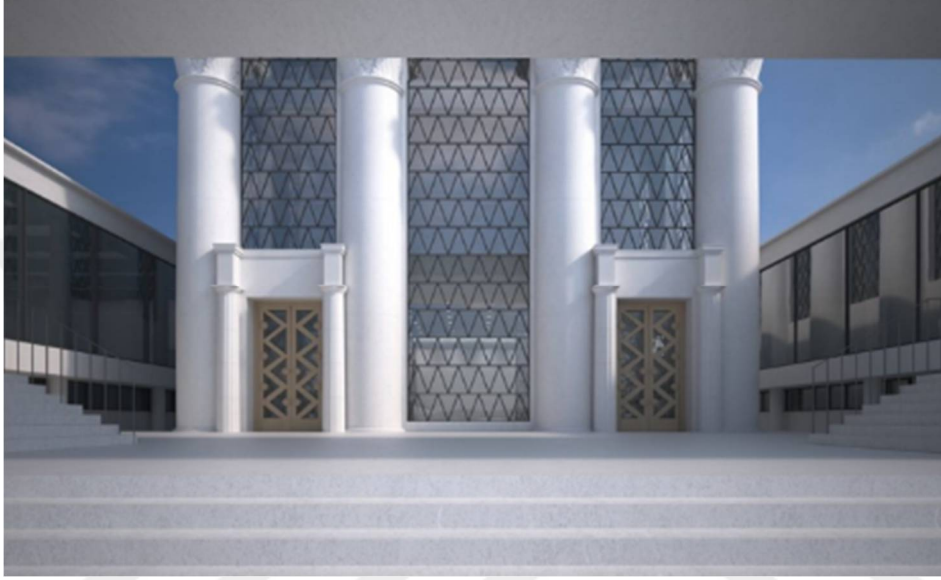
2.1.31. Rusya Sinema Müzesi (Moskova)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Rusya Sinema Müzesi bir devlet müzesidir. Her türlü bağışı kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Sinema Müzesi, Rusya'nın yeni müzelerinden biri olarak 1989 senesinin mart ayında ziyarete açılmadan çok önce, 1910'lu senelerin başında bazı sinemacılar tarafından sinema eserlerinin korunması güdüsüyle öne sürülmüştür. 1920'li senelerde açılan Sanat Bilimleri Ulusal Akademisi kapsamındaki sinema eserleri ve sinemayla ilgili materyallerden oluşan koleksiyon da Müze'nin oluşturulmasıyla kalıcı bir mekâna kavuşmuştur. Ancak koleksiyonun "Sinema Müzesi" adı altında ziyarete açılma tarihi 1989 senesidir. 2005 senesine kadar aynı binada varlığını sürdüren Müze, çeşitli süreçlerden sonra 2014 senesinden beri yeni binasında hizmet vermektedir. Müzenin üç temel misyonu bulunmaktadır: Sinema sanatı ve sinema tarihiyle ilgili nesnelerin koleksiyonunun oluşturulması, tasnif edilmesi ve belgelenmelerinin yapılması; sinema tarihiyle ilgili sergi ve sunumların düzenlenmesi; sinematografik miras olarak kabul edilen Rus ya da yabancı filmlerin

veya bugünün önemli filmlerinin gösterimlerinin yapılması.²⁴⁹ Film Müzesi yabancı müzelerle de eser alışverişi konusunda yakın ilişkilere sahiptir. Fransa, Finlandiya, Polonya ve Hindistan ile iletişime geçerek koleksiyonunu genişletmiştir.²⁵⁰

Şekil 76: Rusya Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: http://www.museikino.ru/fr/about/new_building/muzey-kino-otkryt-dlya-posetiteley/ (Çevrimiçi:04.03.2018)

- **Koleksiyon:** 669 sergilenen parçaya sahip Görsel Koleksiyonu 1986 senesine dayanmaktadır. Koleksiyonun temel amacı sanat yönetmenleri, kostüm tasarımcıları, özel efekt teknisyenleri, makyaj uzmanları ya da dekor sorumlusu gibi prodüksiyon tasarımcılarına ait çeşitli yaratıcı materyalleri toplamak ve korumaktır. 2011 senesinin başında koleksiyon 297 sanatçı tarafından üretilen ve içerisinde Rus sinema tarihinin en önemli kilometre taşlarından görsellerin bulunduğu yaklaşık 11,000 temel objeye, 2,500 bilimsel ve ek parçaya sahip olmuştur.²⁵¹

502 parçanın sergilendiği Fotoğraf Koleksiyonu, Film Müzesindeki en geniş koleksiyondur. Parçalar yerli ve yabancı sinemanın bir yüzyıllık periyod içindeki sürecini çeşitli yönleriyle anlatmaktadır. Fotoğraflar on iki grupluk temalara

²⁴⁹ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/about/> ve <http://www.russianmuseums.info/M360>, 23.01.2018.

²⁵⁰ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/funds/posters/>, 23.01.2018.

²⁵¹ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/funds/arts/>, 23.01.2018.

ayrılmıştır: Film Yapımcılarının Portre Galerisi, Oyuncuların Film Denemeleri, Prodüksiyon Fotoğrafları, Fotoğraf Kütüphanesi, Fotoğraf İlanları, Sinema Endüstrisi Tarihi, Genel Tarihi ve Kültürel Etkinliklerin Fotoğrafları, Kartpostal Koleksiyonu, Film Yönetmenleri Arşivi, Kameramanlar Arşivi, Film Uzmanları Arşivi, Oyuncuların Arşivi.²⁵²

Şekil 77: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.

Kaynak: http://www.museikino.ru/fr/about/new_building/muzey-kino-otkryt-dlya-posetiteley/ (Çevrimiçi:04.03.2018)

183 eser sergileyen Film Posterleri Koleksiyonu 1986 senesine dayanmaktadır. 2011 senesinin başında koleksiyonda yaklaşık 20,000 parça mevcut hale gelmiştir. 1908 senesinden posterler, bir adet tiyatro poster, sinema tanıtım poster, 1920’li senelerden ise dünya sinema mirası olarak değerlendirilen filmlerin afişleri, 1930’lu – 1950’li senelerin popüler filmlerinin kapsamlı afiş koleksiyonları, yalnızca Moskova ya da St. Petersburg’da değil, Astrakhan, Chistopol ve Yevpatoria gibi bölgesel şehirlerden de edinilmiş parçalar ve afiş sanatının canlandığı 1960’lı senelerden çalışmalar

²⁵² Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/funds/photos/>, 23.01.2018.

mevcuttur. Ayrıca 1980’li senelerin ikinci yarısında Reklamfilm Fabrikasında çalışmış tüm sanatçıların orijinal posterleri koleksiyonda yer almaktadır.²⁵³

7 parçanın sergilendiği El Yazması ve Belgeler Koleksiyonu 1987 senesine dayanmaktadır. 2011 senesinde 12,000 temel parça ve 5,000 adet bilimsel ve ek ürün mevcut hale gelmiştir. Koleksiyon aynı zamanda seçilmiş 154 adet arşive de sahiptir ve bu arşivler kişisel koleksiyon olarak sınıflandırılmışlardır. Film yapımcıları, yakınları, koleksiyoncular veya Müze tarafından alınan bu arşivlere 30 arşiv daha eklenme sürecindedir. Koleksiyon düzyazılar, makaleler, senaryolar, hatıralar, defterler, günlükler, çeşitli yaratıcı kayıtlardan oluşan Yaratıcı Malzemeler başlığını, özel belgeler, referanslar, sertifikalar, kontratlar, ödül belgelerinden oluşan Biyografik Malzemeler başlığını ve Resmi ve Özel Yazışmalar, Yaratıcı Çalışma İçin Ek Malzemeler, Özel Arşivlerde Kalmış Meşhur Kişilerin Belgeleri, Arşiv Oluşturanların Malzemeleri ve Nadir İmzaları başlıklarını içermektedir.²⁵⁴

12 parçanın sergilendiği ve 1987 senesine tarihlenen Nadir Kitaplar Koleksiyonu bugün yaklaşık 15.000 parçaya sahiptir ve bu parçalar “Nadir Kitaplar Koleksiyonu” ve “Araştırma Kütüphanesi” olmak üzere iki büyük gruba ayrılmıştır. Nadir Kitaplar Koleksiyonunda Sergei Eisenstein ve Andrei Tarkovsky gibi sinemacıların hatıra kütüphaneleri bulunmaktadır. Çeşitli tarihi ve film araştırmalarıyla ilgili başlıklar ise koleksiyonun “Sinema Tarihi ve Kuramları”, “Sinema Malzemeleri”, “Referans Malzemeleri”, “Film Senaryoları” ve “Sürelî Sinema Yayınları” gibi beş ayrı bölüme ayrılmasıyla mümkün kılınmıştır. Koleksiyon 1910 ve 1940’lı senelerin çalışmalarını da içererek sansürsüzce sinema gelişimini sunduğu için ayrıca öneme sahiptir.

517 parçanın sergilendiği Çizgi Filmler ve Slayt Filmleri Koleksiyonu 1988 senesine tarihlenmektedir. Kukla Parçaları Soyuzmultfilm Stüdyosu, 1960 ile 1980 seneleri arasındaki kukla filmleri koleksiyonunu Müzeye bağışlamıştır. Bunların arasında tasarımlar, foto romanlar, şemalar, oyuncak bebek / set tasarımları, post prodüksiyona ait senaryolar, animasyon filmlerinden sahneler ve çizimler, film dosyaları ve diğer sinema malzemeleri yer almaktadır. Bu koleksiyon workshop ve bölümlerle bütün

²⁵³ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/funds/posters/>, 23.01.2018.

²⁵⁴ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/funds/handwrite/>, 23.01.2018.

stüdyonun geçmiş yaratıcı yaşamını tekrar oluşturmayı mümkün kılarken, aynı zamanda çizgi filmlerin de fikir oluşumundan yayınlanmasına kadar olan sürecini de ortaya koymaktadır.²⁵⁵

Şekil 78: Müze Koleksiyonundan Bir Bölüm.

Kaynak: http://www.museikino.ru/fr/about/new_building/muzey-kino-otkryt-dlya-posetiteley/ (Çevrimiçi:04.03.2018)

113 parçanın sergilendiği Hatıra Koleksiyonunun amacı sinema tarihi boyunca sinema ile ilgili çeşitli objelerin toplanıp, korunmasıdır. Güncel olarak 2,120 temel parçaya sahip olan koleksiyon, ayrıca 2,520 adet çeşitli bilimsel ve ek materyal içermektedir. İki ayrı kategoriye ayrılan koleksiyonun başlıkları “Sinemada Sanat Tasarım Parçaları” ve “Hatıra Koleksiyonudur.” Tasarım Parçaları grubu film kostümlerini ve detaylarını, stüdyoların sahip olduğu ürünleri, set modellerini ve yanılsama ve özel efektler için özel olarak hazırlanan modelleri kapsamaktadır. Çeşitli yönetmenlerin kostüm tasarımları ve Sergei Eisenstein’in bir başyapıtı bu bölümde bulunmaktadır. Hatıra bölümünde ise müzenin topladığı meşhur film yönetmenlerinin kişisel eşyaları, “yaratıcı malzemeleri”, yönetmenlerin ve sanat yönetmenlerinin fotoğrafları, önemli

²⁵⁵ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/funds/animation/>, 23.01.2018.

sinemacıların heykel portreleri, ödülleri, madalyaları ve film ve yaratıcılarına adanmış diğer ödüllere yer verilmiştir.

Koleksiyonda ayrıca çoğu soundtrack olan ve Mikhail Romm'un anlattığı hikâyeler ile Lyubov Orlova ve Valentina Karayevna'nın performanslarından oluşan plaklar da mevcuttur. Bu materyalleri dinlemek için gramofon ve radyo fonograf gibi ekipmanlar da hazır bulunmaktadır.²⁵⁶

- **Sergileme Özellikleri:** Toplamda 970 metre karelik bir alana sahip olan Müze, koleksiyondan filmlerin gösterildiği üç sinema salonuna, kalıcı koleksiyon ve geçici sergilerin ayrı olarak teşhir edildiği alanlara sahiptir.

- **Etkinlikler:** Müze sinema sanatı tarihiyle ilgili okuma ve konferanslar düzenlemektedir.²⁵⁷

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.museikino.ru/>), Facebook (<https://www.facebook.com/Museikino.ru/>), Instagram (<https://www.instagram.com/museikino.ru/>) ve V Kontakte²⁵⁸ hesaplarından (<https://vk.com/cinemuseum>) ulaşılabilmektedir.

2.1.32. Tay Film Müzesi (Nakhon Pathom)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Tayland Film Müzesi, Tayland Film Arşivi'ne bağlıdır. Sinema ile ilgili film, görsel-işitsel malzeme ve ilgili diğer belge bağışlarını kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Tayland'ın alanında ilk ve tek kurumu olan Film Arşivi'nde bulunan Tay Film Müzesi'nde Tay sinema tarihi hakkında bilgi sunulmaktadır. Müzenin amacı topladığı eserleri eğitim ve araştırma amacıyla halkın hizmetine açarak, ulusal sinema mirasına katkı sağlamaktır.

²⁵⁶ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/funds/memorials/>, 23.01.2018.

²⁵⁷ Çevrimiçi: <http://www.museikino.ru/en/about/> ve <http://www.russianmuseums.info/M360>, 23.01.2018.

²⁵⁸ Rusya ve Ukrayna'da en çok ziyaret edilen web sitelerinden biri.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda geçmişten günümüze film prodüksiyon süreci ile ilgili belgeler, senaryolar, posterler, fotoğraflar, filtreler, kıyafetler, eşyalar, sinema gereçleri, balmumu heykeller gibi parçalar yer almaktadır.²⁵⁹

Şekil 79: Tay Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://www.bangkokpost.com/travel/sightseeing/26891/thai-film-museum> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

Arşiv bünyesinde kütüphane de mevcuttur.

- **Sergileme Özellikleri:** Müze yalnızca rehber eşliğinde gezilebilmektedir.

- **Etkinlikler:** Müzede düzenli olarak gösterimler, seminerler, film festivalleri ve özel etkinlikler düzenlenmektedir.²⁶⁰

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(<http://www.fapot.org/en/museum.php>), Facebook

(<https://www.facebook.com/ThaiFilmMuseum/>) ve Instagram hesaplarından

(<https://www.instagram.com/thaifilmmuseum/>) ulaşılabilmektedir.

²⁵⁹ Çevrimiçi: <http://www.fapot.org/en/museum.php>, 15.01.2018.

²⁶⁰ Çevrimiçi: <http://www.fapot.org/en/about.php?mid=51>, 15.01.2018.

Şekil 80: Müze Koleksiyonundan Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.bangkok.com/magazine/film-museum.htm#> (Çevrimiçi: 05.03.2018)

2.1.33. Selanik Sinema Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Selanik Uluslararası Film Festivali'ne bağlı bulunan Selanik Sinema Müzesi her türlü bağışı kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 1997 senesinde Avrupa Kültür Başkentine aday gösterildiği sene kurulan Selanik Sinema Müzesi'nin misyonu Yunanistan Sinemasının gelişiminin koleksiyonu, korunması ve müzeolojik sunumudur. Müze bu çerçevede sinematografi sanatıyla ilgili materyalleri araştırıp belgelerken, aynı zamanda diğer kültürel kurumlarla işbirliği içinde seminer ve eğitim programları düzenlemektedir. 20. yüzyılın başındaki acemi denemelerden bugün sinema salonlarında gösterilen filmlere dek süren bir süreci anlatarak, ziyaretçilerin Yunan Sinema Sanatıyla nasıl ilişki kurduklarını göz önüne sermektedir. Başlangıçta Selanik Uluslararası Film Festivali'nden bağımsız olarak oluşturulan Müze, 2003 senesinde özerk bir hale kavuşmuş ve bir dönem Yunanistan Kültür Bakanlığı yönetiminde

Kamu Tüzel Kişiliği olarak işletilmiştir. 2010 senesinin Aralık ayında Müze, Selanik Uluslararası Film Festivali kapsamına alınmıştır.²⁶¹

Şekil 81: Selanik Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://thessaloniki.travel/en/exploring-the-city/art-culture/museums/item/846-cinema-museum-%E2%80%93-film-library-of-thessaloniki> (Çevrimiçi: 04.03.2018)

- **Koleksiyon:** Nicholas & Catherine Bililis Koleksiyonu yaklaşık 45 film içermektedir. Bunlar arasında öncelikli olarak 1962 senesinden 1972 senesine uzanan Yunan yapımları yer almakta ancak bunlarla beraber 1940’lardan Amerikan filmleri, 1950 senelerinden İngiltere filmleri, 1960’lı senelerden Almanya, 1970’li senelerden Hindistan filmleri, vb. gibi yabancı filmler de mevcuttur. 1964 - 1982 seneleri arasındaki filmler ve haber filmleri önem taşımaktadır. Bu özel koleksiyonda Fransız belgeselleri, sessiz filmler, Alman haber filmleri, Amerikan animasyon filmleri, Yunan konserleri, reklamlar, Amerika, Rusya, İtalya, İngiltere, Çin, Fransa ve Türkiye’den fragmanlar da bulunmaktadır. Ayrıca kameralar, film projektörleri, film makaraları, 1890’lı senelerden sihirli fenerler, lensler, film negatifleri, lambalar, vb. gibi sinema materyalleri de görülebilmektedir. Vasilis Papadopoulos Koleksiyonunda filmler, haber filmleri, animasyonlar, film parçaları ve fragmanlar, Amerika ve

²⁶¹ Çevrimiçi: <http://www2.filmfestival.gr/en/visit/museum-exhibitions>, 14.12.2017.

Avrupa'nın farklı bölgelerinden belgeseller yer almaktadır. Bu özel koleksiyonda aynı zamanda film projektörleri, kitaplar ve sinemayla ilgili yayınlar bulunmaktadır.

Şekil 82: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.enjoythessaloniki.com/visit/museums/cinema-museum/>
(Çevrimiçi:04.03.2018)

Müze, yaklaşık doksan eğitici film içeren Makedonya-Trakya Bakanlığı'nın koleksiyonu gibi pek çok başka koleksiyona da sahiptir. Bu koleksiyonda en çok 1970'li senelerdeki Yunan yapımları yer almaktadır ancak Amerikan yapımları da mevcuttur. 1990'lı senelerden bugüne kadar gelen İngiliz yapımlarının fragmanlarına da yer verilmiştir.²⁶²

Yunanistan'daki en geniş sinema koleksiyonuna sahip olan Müzenin "Yedinci Sanat Kütüphanesi" isimli kütüphanesinde ise yaklaşık 12.000 Yunanca ve yabancı dilde kitap ve dergi yer almaktadır.²⁶³

²⁶² Çevrimiçi: <http://www2.filmfestival.gr/en/visit/museum-exhibitions/26194-collection>, 14.12.2017.

²⁶³ Çevrimiçi: <https://thessaloniki.travel/en/exploring-the-city/art-culture/museums/item/846-cinema-museum-%E2%80%93-film-library-of-thessaloniki>, 15.12.2017.

Özel koleksiyonlardan gelen nadir parçalarla Müze tüm sinemaseverler için bir mabet işlevi görmektedir. Ziyaretçiler Yunan Sinemasının başlangıcından, ilk sinema deneyimlerine ve 1960 senelerindeki Altın Çağ'a dair detaylı bilgiye sahip olurlar. Sergilenen pek çok nesne, popüler filmlerde kullanılan çeşitli kameralar, projektörler, film geliştirme odaları, lensler ve posterler, LP ve CD soundtrackler gibi orijinal objelerdir. Bunlara ek olarak yüzlerce Yunan filminden 2000 görsel bulunmaktadır.²⁶⁴

- **Sergileme Özellikleri:** 1100 metre karelik bir alana sahip olan Müze, ziyaretçilerin yalnızca sinemayla ilgili teşhir koleksiyonunu incelemesini arzulamamaktadır. Ziyaretçiler “sinema örnekleri koleksiyonunu” incelemektedirler. Koleksiyon, Yunanistan Sineması tarihinden örnek sekanslarla oluşturulmuş bir film niteliğiyle ortaya çıkmıştır. Projeksiyonlar, posterler, fotoğraflar ve nesnelerin görsel ve seslerinden oluşan bir seçki geleneksel müzecilik anlayışıyla sergilenmemekte, ziyaretçinin gitgide gelişmesinin hedeflendiği bir sinemasal illüzyon ortamında karşılıklı etkileşimin var olması amaçlanmaktadır.²⁶⁵

- **Etkinlikler:** Müze, kütüphanesinde sık sık önemli yönetmenlerle söyleşiler ve sinema biçimleri üzerine okumalar, seminerler, kitap tanıtımları, vb. gibi etkinlikler düzenlemektedir.²⁶⁶

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya

Müze web sitesi (<http://www2.filmfestival.gr/en/visit/museum-exhibitions>), Facebook (<https://www.facebook.com/filmfestival.gr/>), Twitter (<https://twitter.com/filmfestivalgr>), Youtube (<https://www.youtube.com/user/filmfestivalgr>) ve Instagram hesaplarından (<https://www.instagram.com/filmfestivalgr/>) ulaşılabilir.

²⁶⁴ Çevrimiçi: <http://www.inthessaloniki.com/en/thessaloniki-museum-of-cinema>, 14.12.2017.

²⁶⁵ Çevrimiçi: <http://www2.filmfestival.gr/en/visit/museum-exhibitions>, 14.12.2017.

²⁶⁶ Çevrimiçi: <https://thessaloniki.travel/en/exploring-the-city/art-culture/museums/item/846-cinema-museum-%E2%80%93-film-library-of-thessaloniki>, 15.12.2017.

2.2. Sinema Sanatçılarına Adanan Müzeler

“Sinema Sanatçılarına Adanan Müzeler” başlığı altında 10 müze incelenmiştir. Bu müzelerin yedisi Amerika’da (Augusta, Cadiz, Grand Rapids, New York, Piqua, Smithfield, Vincennes), biri İsviçre’de (Vevey), biri İtalya’da (Roma), biri Güney Kore’dedir (Busan).

2.2.1. Rosemary Clooney Müzesi (Augusta)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Rosemary Clooney Müzesi sponsorları ve destekçileri arasında Paramount Stüdyoları, Nick & Nina Clooney gibi isim ve kurumlar yer almaktadır. Her türlü bağış kabul edilmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Kurum, Rosemary Clooney’in evini korumak, halka açmak, hayatı ve kariyerinden hatıralara ev sahipliği yapmak amacıyla kurulmuştur. Yukarıda bahsedilen sponsorlar ve sayısız gönüllü, ortak ve özel sponsorun özverili çalışmaları ile Müze 4 Haziran 2005 tarihinde açılmış, büyük açılışı ise 1 Ekim 2005 tarihinde gerçekleşmiştir. O günden bu yana dünyanın pek çok yerinden binlerce kişi bu mütevazı ev müzeyi ziyarete gelmektedir. Bu, aynı zamanda bölgenin tanıtımı için de yararlı olmuş, aynı zamanda başka türlü kaybolacak pek çok hatıra korunur hale gelmiştir.²⁶⁷

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda Clooney’in çocukluğuna dair fotoğraflar, Tony Pastor’un grubunda, kız kardeşleriyle turne fotoğrafları, 1950’li senelerin “Mambo Italiano”, “Hey There”, “Come On- My House” gibi büyük hitleri, Bob Hope, Guy Mitchell ve Jose Ferrer gibi yıldızlarla başrolü paylaştığı filmler, “Eğlenceler Oteli (White Christmas)” hatıralarının dünya üzerindeki en geniş koleksiyonu, Bing, Bob, Vera ve Rosemary tarafından giyilmiş kostümler ve Rosemary’nin giydiği elbiselerin Head ve Bob Mackie tarafından çizilmiş tasarımları, Beverly Tepesindeki yazlığının yıkımından kalan yapı malzemeleri, yeğeni George Clooney’in Augusta’daki yaşamına ve başarılı oyunculuk kariyerine odaklanmış sergiler, Rosemary’nin

²⁶⁷ Çevrimiçi: <http://www.rosemaryclooney.org/aboutus.html>, 25.12.2017.

Augusta’da yaşadığı zamanki yatak odası ve daha pek çok eser yer almaktadır. Bu kapsamlı koleksiyon bireysel ve ortak sponsorların katkıları ile oluşturulmuştur.²⁶⁸

Şekil 83: Rosemary Clooney Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://cincinnatirefined.com/travel/photos-the-charming-town-of-augusta-kentucky> (Çevrimiçi: 04.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Koleksiyonda yer alan objeler iki katlı müzede, Clooney’in yaşadığı döneme sadık kalınarak teşhir edilmektedir.

- **Etkinlikler:** Etkinlikler hakkında açıklama yapılmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(<http://www.rosemaryclooney.org/>) ve Facebook hesabından

(<https://www.facebook.com/RosemaryClooneyHouse/>) ulaşılabilir.

²⁶⁸ Çevrimiçi: <http://www.rosemaryclooney.org/collection.html>, 25.12.2017.

Şekil 84: Koleksiyondan Bir Bölüm.

Kaynak: <http://www.rosemaryclooney.org/collection.html> (Çevrimiçi: 04.03.2018)

2.2.2. Clark Gable Müzesi (Cadiz)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze, Clark Gable Vakfı'na bağlıdır. Bağış kabul edip etmediği hakkında açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Clark Gable'ın 1 Şubat 1901 tarihinde içinde doğduğu iki katlı ev aynı şekliyle korunmuş ve müzeye çevrilmiştir. 1984 senesinde ziyarete açılan Müze aynı zamanda bölgenin turistik etkinlikleri arasında önemli bir değere sahiptir ve bölge turizmine dikkate değer katkı sağlamaktadır.

-**Koleksiyon:** Çocukluk kızağı, 1954 model klasik Cadillac arabası Müze'de görülebilecek orijinal eşyalardandır. Hollywood Kralı'nın mütevazı eşyalarının sergilendiği Müze, koyu Gable hayranlarına önerilmektedir.²⁶⁹ Turner Şirketi Sorumlu

²⁶⁹ Çevrimiçi: <http://clarkgablefoundation.com/tours.html>, 06.01.2018.

Operasyon Yöneticisi Roger Mayer, Gable Evi'ne görsel ve film sağlamayı kabul etmiştir. Bu fotoğraflar Müze'nin duvarlarında görülebilmektedir.

Şekil 85: Clark Gable Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.visitharrisoncounty.com/points-of-interest/clark-gable-museum-gift-shop/> (Çevrimiçi:06.01.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Müzenin planı, Gable'ın yaşadığı döneme göre düzenlenmiş olup, odalar ve eşyalar o zamana göre döşenmiştir. Müze görevlileri Gable ile ilgili her türlü soruyu yanıtlamaya hazırdır.²⁷⁰

- **Etkinlikler:** Müze, Clark Gable'ın doğum günü olan 1 Şubat tarihinde anma etkinlikleri düzenlemektedir.

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (www.clarkgablefoundation.com) ve Facebook hesabından (https://www.facebook.com/pg/ClarkGableMuseum/about/?ref=page_internal) ulaşılabilir.

²⁷⁰ Çevrimiçi: <http://clarkgablefoundation.com/history.html>, 06.01.2018.

2.2.3. Judy Garland Müzesi (Grand Rapids)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Özel bir müze olan Judy Garland Müzesi çeşitli üyelik ve destek programı seçenekleriyle sürekliliğini sağlamaktadır. Eser bağışı konusunda bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Judy Garland Ev Müzesi Amerika'daki sinema sanatçılarına adanan ilk müzelerinden biridir. 1975 senesinde Jackie Dingmann tarafından Garland'ı onurlandırmak amacıyla kurulan Müze, Judy Garland Varislerinin izniyle açılmıştır. Garland'ın doğumundan ilk gençlik yıllarına kadar yaşadığı bu ev Müzenin, Çocukların Keşif Müzesi ile birleştirilip 15.000 metre karelik alandaki yeni ve büyük açılışı ise 2003 senesinin haziran ayında gerçekleşmiştir. Bu açılışla beraber ziyaretçiler Garland'ın evinin restore edilmiş halini, dünyanın en büyük Judy Garland ve Oz Büyücüsü koleksiyonunu, Çocukların Keşfi Müzesi'nin interaktif sergileri ile çeşitli oyuncak sergilerini ve bahçe ile terası ziyaret edebilmektedirler. Her yaşa hitap etme amacı güdülen Müzede ziyaretçilerin kendilerini evlerinde hissetmeleri amaçlanmaktadır. Kâr amacı gütmeyen bir kurum olması nedeniyle vergiden muaf tutulan Müze, on kişiden oluşan bir yönetim kurulu tarafından yönetilmektedir. Müzenin misyonu, insanları Judy Garland'ın yaşamı ve yaşadığı dönem hakkında keşfe çıkarmaktır. Ziyaretçiler eğitici sergiler, yayınlar ve özel etkinliklerle bu önemli 20. yüzyıl sanatçısı hakkında bilgi edinmektedirler. Müzenin vizyonunu ise Judy Garland'ı onurlandırmak oluşturmaktadır.²⁷¹ Müze bugüne kadar Minnesota Toplum Merkezi, Minnesota Eyaleti, Itasca İlçesi, Grand Rapids Şehri, Blandin Vakfı, Streisand Vakfı ve Bob ve Dolores Hope Hayırseverlik Kurumu gibi çeşitli kurumlardan pek çok ödül kazanmıştır.²⁷²

- **Koleksiyon:** Sergilenenler arasında Judy Garland'ın 1939 senesinden siyah beyaz bir fotoğrafı ile Oz Büyücüsü'nden deneme kıyafeti, çalışma izin kağıdı, Andy Warhol'un orijinal Judy Garland serigrafisi çalışması, Garland'ın röportajları ve

²⁷¹ Çevrimiçi: <http://www.judygarlandmuseum.com/>, 25.12.2017.

²⁷² Çevrimiçi: <http://www.judygarlandmuseum.com/visit-the-museum>, 25.12.2017.

söylediği şarkılar, doğum kağıdı gibi hayatına dair önemli anlar mevcuttur. Ayrıca Judy'nin evine komşu olan keyifli bir anma bahçesi bulunmaktadır.

Görsel 86: Judy Garland Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.judygarlandmuseum.com/visit-the-museum>

(Çevrimiçi: 02.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Müze, Garland'ın yaşadığı döneme göre tasarlanmıştır.

- **Etkinlikler:** Judy Garland'ı tanıtmaya yönelik çeşitli etkinlikler organize edilmektedir. Ayrıca film gösterimleri, seminerler, eğitici sergiler, okumalar ve performanslar da düzenlenmektedir.

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(<http://www.judygarlandmuseum.com/>), Facebook

(<https://www.facebook.com/judygarlandmuseum>), Twitter

(<https://twitter.com/garlandmuseum>), Instagram

(<https://www.instagram.com/judygarlandmuseum/>), Pinterest

(<https://tr.pinterest.com/garlandMuseum/>) ve Youtube hesaplarından

(https://www.youtube.com/channel/UCgYX1F1EoGC5ksm4obPMeAw/videos?view_as=public) ulaşılabilir.

Şekil 87: Müze Koleksiyonundan Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.judygarlandmuseum.com/visit-the-museum> (Çevrimiçi: 02.03.2018)

2.2.4. Lucy Desi Müzesi (New York)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze çeşitli üyelik ve destek programlarıyla sürekliliğini sağlamaktadır. Müzeye yapılan bağışlar vergiden düşülmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Uzun yıllar boyunca televizyon ve beyazperdede hayati rol oynamış Lucille Ball ve Desi Arnaz'ın onurlandırıldığı Müze 1996 senesinden beri, Lucy'nin doğduğu semt olan Jamestown'da faaliyet göstermektedir. Müze onların hatıraları, eğlence kostümleri, ödülleri, kişisel ve TV programlarından fotoğrafları ve anıları aracılığıyla dünya üzerindeki etkilerini korumaktadır. Müze sergilerini düzenli olarak güncellediği için Müze'yi önceden ziyaret edenlerin dahi yeni deneyimler kazanmaları için tekrar ziyarette bulunmaları önerilmektedir. Kâr amacı gütmeyen bir kurum olarak müzenin misyonu Lucille Ball ve Desi Arnaz'ın yaşamlarını, aşklarını ve neşelerinin mirasını korumak ve komedi sanatlarının gelişmesi adına kahkahanın iyileştirici gücü aracılığı ile dünyayı zenginleştirmektir.²⁷³

²⁷³ Çevrimiçi: <http://www.lucy-desi.com/>, 29.12.2017.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda değerli kostümler, ödülleri, fotoğraflar ve klasik niteliğinde anı eşyaları yer almaktadır.

Şekil 88: Lucy Desi Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://www.gonomad.com/2692-chautauqua-new-york-a-great-place-to-start-a-tradition> (Çevrimiçi:02.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Ziyaretçiler Müze girişinde ilk komedi çiftinin selamı ile karşılanmaktadır. Kulaklıklarla Lucy'nin otobiyografisi, gençlik hikâyeleri ve çocukluk arkadaşları ile hem Lucy'nin 1940'lı senelerdeki radyo dizilerinden hem de Desi'nin meşhur Latin şarkılarından klipler dinlenebilmektedir. Müzenin sol tarafında bulunan panellerde Lucille Ball ve Desi Arnaz'ın kişisel geçmişleri okunabilmektedir. Ziyaretçiler burada Desi'nin otobiyografisinden parçalar dinleyebilir, panellerin olduğu bölümde devam ettiklerinde her iki sanatçının kariyerlerinin ilk yıllarına, nasıl tanıştıklarına ve tüm zamanların en meşhur komedi dizilerinin nasıl oluşturulduklarına tanıklık edebilmektedirler. Sağ taraftaki panellerde ise Lucy ve Desi'nin televizyonun ilk dönemlerindeki göz kamaştırıcı katkıları görülebilmektedir. Her iki sanatçının da bu dönemde televizyona yaptıkları katkılar sektörde standart haline gelmiştir. Burada ayrıca komedi tarihi ile ilgili ek bilgiler de mevcuttur.²⁷⁴

²⁷⁴ Çevrimiçi: <http://www.lucy-desi.com/attractions/lucy-desi-museum/>, 29.12.2017.

-Etkinlikler: Müzede ziyaretçilerin beklentilerine göre turlar düzenlenmektedir. Bölgesel farklı etkinliklerin yapıldığı turlar da mevcuttur: Bu turlarda tarihi müzeler, tiyatrolar, şarap imalathaneleri, doğal kaynaklar ve pek çok alan daha ziyaret edilmektedir. Turların beklentilere göre düzenlenmesi, ziyaretçilerin yıllar sonra bile keyifle hatırlamaları amacını gütmektedir. Müze akşam yemekleri, partiler, düğünler ve daha pek çok etkinlikler için ziyaretçilerinin beklentilerine uygun olarak mekân da sağlamaktadır.

Görsel 89: Müze Koleksiyonundan Örnekler.

Kaynak: <https://www.roadsideamerica.com/story/7246> (Çevrimiçi: 02.03.2018)

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi (<http://www.lucy-desi.com/>), Facebook (<https://www.facebook.com/LucyDesiMuseum>), Twitter (<https://twitter.com/LucyDesiMuseum>) ve Vimeo hesaplarından (<https://vimeo.com/user11638208>) ulaşılabilmektedir.

2.2.5. Buster Keaton Müzesi (Piqua)

- Sponsorlar ve Bağışlar: Buster Keaton Müzesi, Piqua Su Departmanı'na bağlıdır. Bağış kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze, Piqua, Kansas doğumlu oyuncu, yazar ve yönetmen Buster Keaton'a (4 Ekim 1895 - 1 Şubat 1966) adanmıştır. 1992 senesinde Iola Topluluğunun Keaton'a adanmış yıllık bir etkinlik yapmaya başlamasıyla birlikte insanlar hatıralarını bağışlamış ve koleksiyon Müze haline getirilmiştir. Piqua Su Departmanı koleksiyona ev sahipliği yapmaktadır.

- **Koleksiyon:** Koleksiyon yalnızca Keaton ile ilgili materyalleri içermektedir. Film afişleri, haberler, makaleler, çeşitli anı eşyaları ve pek çok önemli fotoğraf yer almaktadır. Ayrıca ziyaretçilerin oynatabileceği Keaton filmlerinin videokasetleri bulunmaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Koleksiyon tek salonda sergilenmektedir.²⁷⁵

- **Etkinlikler:** Etkinliklerle ilgili bir açıklama yapılmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müze Facebook sayfasına sahiptir (<https://www.facebook.com/Buster-Keaton-Museum-Piqua-Kansas-1244346035603891/>).

Şekil 90: Buster Keaton Müzesi İç Mekân.

Kaynak: <http://www.kansastravel.org/07busterkeatonmuseum1.JPG>

(Çevrimiçi: 12.02.2018)

²⁷⁵ Çevrimiçi: <http://www.kansastravel.org/busterkeatonmuseum.htm>, 31.01.2018.

2.2.6. Ava Gardner Müzesi (Smithfield)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Ava Gardner Müzesi Smithfield şehrine bağlıdır ve gerekli desteği buradan ve Müze Destekçileri tarafından karşılanmaktadır. Ava Gardner ile ilgili her türlü koleksiyon eşyası bağış olarak kabul edilmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze ile ilgili çalışmalarını başlatan kişi Thomas M. Banks'tır. Banks, Colombia Pictures'ın eski yayımcısı olup, elli yıldan uzun bir süre Ava ile ilgili dünyanın dört bir yanından objeler toplamıştır. Kolejde beraber okuduğu Ava'yı 1978 senesinde Londra'da ziyaret ettiğinde koleksiyonu Kolombiya Üniversitesi gibi bir kuruma bağışlamayı düşünmüşler ancak Ava koleksiyonunun doğduğu eyalete bağışlanmasını önermiştir. Bir sonraki sene Smithfield'in şehir merkezinde koleksiyonun ilk sergisi düzenlenmiştir.

Şekil 91: Ava Gardner Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.avagardner.org/index.html> (Çevrimiçi:12.02.2018)

1980'li senelerin başında Banks, Ava'nın 2 yaşından 13 yaşına kadar yaşadığı evi satın almış ve dokuz yaz boyunca kendi Ava Müzesi'ni oluşturmak için çalışmıştır. Ancak 1989 senesinde hayatını kaybetmesinden birkaç ay sonra Ava da 1990 senesinin 25 Ocak gününde hayatını kaybetmiştir. Banks'ın karısı aynı senenin yaz aylarında Johnson'da kalıcı bir müze kurulmasını sağlayarak koleksiyonu Smithfield şehrine

bağışlamıştır. Burası Ava'nın hem doğduğu şehir hem de mezarının bulunduğu şehirdir. Ava Gardner Müzesi 1996 senesinde vergiden muaf bir kâr amacı gütmeyen kurum olarak Tom ve Lorraine Banks'ın bağışladığı kişisel eşyalar ve sinema hatıralarından oluşan koleksiyonun koruma ve yönetimini üzerine almıştır. O günden bu yana Ava Gardner Müzesi, Ava'nın hayatı ile ilgili nesneleri toplamaya ve bunları koruyarak eğitici bir biçimde teşhir etmeye devam etmektedir. 1999 senesinin ağustos ayında Müze ekibi bir yatırım yaparak Smithfield şehir merkezindeki 6,400 metre karelik binayı satın alıp, renovasyonunu yaptırarak, Müzenin geniş koleksiyonu için kalıcı bir mekân sağlamıştır. 2000 senesinin ekim ayında yeni Ava Gardner Müzesi kapılarını açmış ve ulusal ve uluslararası alanda dikkat çekerek her sene ortalama 12.000 ziyaretçi ağırlamıştır.²⁷⁶

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda Ava'nın kostümleri, filmleri, nadir film afişleri, ödülleri, şahsi eşyaları, filmlerinde giydiği kostümler, Kalifornia, New York, İspanya ve İngiltere'deki evlerinden fotoğraf ve aksesuarlar ile sanat çalışmalarından örnekler yer almaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Ziyaretçileri kapıda pirinçten yapılmış iki aslanın karşıladığı Müze 5000 metre karelik sergi alanına sahiptir. Kalıcı koleksiyonun yanında sıklıkla olmasa da geçici sergiler de düzenlenmekte ve kalıcı koleksiyona yeni kazanımlar dâhil edilmektedir.

- **Etkinlikler:** Müzede zaman zaman yapılan özel etkinlikler, çeşitli programlar ve aktiviteler mevcuttur. Grup turları ise Müzenin gösteri salonunda on beş dakikalık bir biyografi ile başlayıp devam etmektedir. Gruplar için ayrıca Müze ziyaretiyle beraber, Ava'nın doğduğu bölgenin kültürel miras alanlarının gezildiği tur seçenekleri sunulmaktadır. Müze gezildikten sonra grup kendilerine ayrılan araçla beraber eşlik edecek rehber ile Ava'nın hayatında önemli yerleri olan mekânları (bunların arasında Ava'nın doğum yeri, büyüdüğü öğretmen lojmanı ve Sunset Memorial Park'taki mezar taşı yer almaktadır) ziyaret etmektedir.²⁷⁷

²⁷⁶ Çevrimiçi: <http://www.avagardner.org/history.html>, 23.12.2017.

²⁷⁷ Çevrimiçi: <http://www.avagardner.org/about.html>, 23.12.2017.

Şekil 92: Koleksiyondan Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.avagardner.org/index.html> (Çevrimiçi:12.02.2018)

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.avagardner.org/>), Facebook (<https://www.facebook.com/AvaGardnerMuseum/>), Twitter (<https://twitter.com/avamuseum>), Instagram (<https://www.instagram.com/gardnermuseum/>), Pinterest (<https://tr.pinterest.com/avamuseum/>), Youtube (https://www.youtube.com/channel/UC1_TIFZGosfvpeiHElQeSw) ve Google Plus hesaplarından (<https://plus.google.com/+AvaGardnerMuseumSmithfield>) ulaşılabilmektedir.

2.2.7. Red Skelton Amerikan Komedi Müzesi (Vincennes)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Red Skelton Amerikan Komedi Müzesi bir üniversite müzesidir. Vincennes Üniversitesi'ne bağlıdır. Bağış kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Red Skelton Amerikan Komedi Müzesi, Amerika'nın en önemli komedyenlerinden Red Skelton'un (18 Temmuz 1913 – 17 Eylül 1997) hatırasına adanmıştır. Geniş bir alana sahip olan Müze, Red Skelton'un bakış açısına

göre tamamen interaktif olarak tasarlanmıştır. Müze, Red'in doğum yerinin bir blok yanındaki Vincennes Üniversitesi Kampüsü'nde yer almaktadır.

Şekil 93: Red Skelton Amerikan Komedi Müzesi Dış Mekân

Kaynak: <https://www.bestvalueschools.com/25-most-amazing-university-performing-arts-centers/> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

Skelton'un yüzüncü doğum günü olan 18 Temmuz 2013 tarihinde açılan Müze, Red'in hayatına, oynadığı rollere, radyo ve televizyonda canlandığı karakterlere dair bilgi vermektedir. Red Skelton Performans Sanatları Merkezi ile bağlantılı olarak kurulmuştur. 800'den fazla koltuğa sahip bir Avrupa opera tarzı gösterim salonu bulunmaktadır.²⁷⁸ Her yaşa hitap eden Red Skelton Amerikan Komedi Müzesi'nin misyonu, komedi yeteneğiyle pek çok yaşama dokunan bir sanatçının önemli çalışmalarını, tutkusunu, toplum hizmeti konusundaki sadakatini onurlandırmak, yaşamını, düşüncelerini, yenilikçi ve yaratıcı fikirlerini topluma sunmak, onların tekrar keşfedilmesini ve çeşitliliklerinin algılanmasını sağlamaktır.²⁷⁹

- Koleksiyon: Koleksiyon kapsamında Red Skelton'un kişisel ve mesleki yaşamına ait fotoğraflar, afişler, nota kâğıtları, dergiler, Skelton'a ait sanat eserleri, nadir

²⁷⁸ Çevrimiçi: <https://visitindiana.com/things-to-do/35438-red-skelton-museum-of-american-comedy>, 21.01.2018.

²⁷⁹ Çevrimiçi: https://www.facebook.com/pg/redskeltonmuseum/about/?ref=page_internal, 21.01.2018.

parçalar, Skelton'un meşhur çizimleri, yarattığı palyaçoların balmumu heykelleri, kısa öyküleri ve kitapları sergilenmektedir. Bu koleksiyon Skelton'un eşi ve Skelton ile ilgili parçaları toplayan koleksiyoncuların bağışları ile oluşturulmuştur.²⁸⁰

- **Sergileme Özellikleri:** Müzede interaktif sunumlara yer verilmiştir. Ziyaretçiler interaktif olarak Skelton'un radyo programlarına ses efekti ekleyebilmekte, Skelton ile birlikte ekran üzerinde performans yapabilmekte ve "Palyaçonun Soyunma Odasındaki" palyaçoya sanal makyajlar yapabilmektedirler. Ziyaretçilerin eğlenerek öğrenmesi amaçlanmıştır.²⁸¹

- **Etkinlikler:** Müzenin etkinlikleri hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(<https://www.redskelton.com/museum>) ve Facebook hesabından

(https://www.facebook.com/pg/redskeltonmuseum/about/?ref=page_internal) ulaşılabilir.

Şekil 94: Sergilemeden Bir Örnek.

Kaynak: <https://mytrendingstories.com/article/red-skelton-museum-of-american-comedy/> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

²⁸⁰ Çevrimiçi: <https://www.redskelton.com/museum>, 21.01.2018.

²⁸¹ Çevrimiçi: <https://narmassociation.org/red-skelton-museum-american-comedy/>, 21.01.2018.

2.2.8. Chaplin'in Dünyası Müzesi (Vevey)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Chaplin'in Dünyası Müzesi Vaud Kantonu, Cornercard, Nestle ve Jaeger Le Coultre Kurumları tarafından desteklenmektedir. Müze ayrıca maddi destek almaya yönelik olarak çeşitli seçenekler sunmaktadır. Eser bağışı kabul edilmemektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 1840 senesinde yapılan köşkün Chaplin'in Dünyası ev müzesine çevrilme fikri 2000 senesine dayanmaktadır. İsviçreli Mimar Philippe Meylan ile Kanadalı Müzeolog Yves Duran'ın oluşturdukları proje için öncelikle Chaplin ailesi ile görüşülmüş, ailenin projeyi kabul etmesi ile 2001 senesinde Charlie Chaplin Müzesi Vakfı kurulmuştur. 2008 yılında çeşitli müzeler, işletmeler ve özellikle Vaud Kantonunun bağışı elde edilmiş ve Müze uzun çalışmalardan sonra Charlie Chaplin'in 127. doğum günü olan 16 Nisan 2016 tarihinde ziyarete açılmıştır. Oluşum, parkın ziyarete uygun hale getirilmesi, binanın müzeye çevrilmesi, altyapı çalışmaları ve restorasyon süreçlerinde iki yüzden fazla girişimci, işçi ve sanatçı yer almıştır.²⁸² Ziyaretçilerin duyarlı ve yenilikçi bir bakış açısıyla 20. yüzyılın en önemli sanatçılarından biri aracılığıyla zaman ve sinema ekseninde bir yolculuğa çıkmaları amaçlanmıştır. Bir sanatçı ve bir insan olarak Charlie Chaplin'e ait mekânlar sunulmaktadır. Köşkteki mütevazı aile hayatı, Hollywood Stüdyolarında çekilmiş en meşhur filmlerinin stüdyoları ve dolaşma olanağı bulunan park, Müze içerisindeki ana noktalar. Müze, Chaplin'in sanatsal kişiliği kadar özel hayatını da ziyaretçiye sunmayı amaçlamıştır.

- **Koleksiyon:** Son yirmi beş senesini bu köşkte geçirmiş bir sinema dehasının kişisel eşyaları ve araçları sergilenirken, Hollywood Stüdyosunda sessiz sinema dünyasına tanıklık edilebilmekte, dönemler ve dekorlar incelenebilmektedir. Hollywood Bulvarında yürünürken sirklerden Modern Zamanlar filminin makinasına kadar pek çok eser keşfedilip, Chaplin'in adımları üzerinde yürünebilmektedir. Pantomim sanatının da denenebileceği Müzede heyecanlı ve ilgi çekici bir deneyim sunulmaktadır.

²⁸² Müze basın bülteninden.

Şekil 95: Chaplin'in Dünyası Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://www.chaplinsworld.com/> (Çevrimiçi: 26.02.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Müzenin ilk katında Chaplin'in ünlülerle olan fotoğrafları, filmlerinden fotoğraflar, aile fotoğrafları, çizimleri, büstü ve çeşitli filmlerinin stüdyoları bulunmaktadır. Film stüdyolarının bazıları ve montaj stüdyosu giriş katının altındaki katta yer almaktadır. Stüdyolarda da köşkün içerisinde de ziyaret parkuruna Chaplin'in filmlerinde oynayan rol arkadaşlarının, gerçek hayattaki arkadaşlarının ve sevdiklerinin balmumu heykelleri eşlik etmektedir. "Chaplin'in Dünyası" uygulamasıyla ziyaretçiler kendi rehberlerini oluşturup 500 metre karelik Müzeyi gezebilmektedirler. Bu uygulamayla bir saatlik anlatımlı ziyaret olanağı, Chaplin'in İsviçre'deki aile yaşamının on dört önemli noktası, yüksek çözünürlükte yüzden fazla fotoğraf, Chaplin'e dair anekdotlar ve köşk içerisinde kolayca anlaşılmasını sağlayacak yönlendirmeler sunulmaktadır. Uygulamayı Müze alanında indirmek isteyenler, 3G kullanmadan, Müzenin uygulamayı indirmek isteyenlere sağladığı Wi-Fi ile erişim sağlayabilmektedirler.²⁸³

²⁸³ Çevrimiçi: <https://www.chaplinsworld.com/visiter-musee-chaplin/appli-audioguide>, 26.12.2017.

- **Etkinlikler:** Charlie Chaplin'in Dünyası uzman rehberler ile de gezilebilmektedir. Diğer bilgilerle beraber köşkteki yaşamına dair sayısız anekdot ve filmlerine dair bilinmeyen pek çok bilgi bu turda öğrenilebilmektedir.²⁸⁴ Okul grupları ziyaretlerini Müzenin pedagojik dosyası ile hazırlayabilmektedirler. Bu dosya yaşa ve pedagojik özel temalara göre hazırlanmıştır. Ayrıca Chaplin'in ölüm yıldönümü olan Noel gününde anma etkinlikleri, bahçede bulunan parkta balon uçuşları organize edilmektedir. Müze özel toplantılar için mekân kiralama imkânı da sunmaktadır.

Şekil 96: Müze İç Mekân.

Kaynak: <https://www.chaplinsworld.com/> (Çevrimiçi: 26.02.2018)

-Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<https://www.chaplinsworld.com/>), Facebook

(<https://www.facebook.com/chaplinsworld>), Twitter

(https://twitter.com/chaplins_world) ve Instagram hesaplarından

(<https://www.instagram.com/chaplins.world/>) ulaşılabilirliktedir.

²⁸⁴ Çevrimiçi:

<https://www.chaplinsworld.com/groupes/tarifs-infos-visites-groupes-scolaire> 26.12.2017.

2.2.9. Dario Argento Korku Müzesi (Roma)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze, Dario Argento'nun kendi müzesidir. Sponsorlar ve bağış kabul edip edilmediği hakkında bir açıklama bulunmamaktadır.

-**Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** İtalyan Korku Sinemasının önemli ismi Dario Argento'nun oluşturduğu Müze, korku filmleri, korkutucu lensler, korku sinemasıyla ilgili kitaplar, korkuyla ilgili kostüm ve aksesuarlar satan küçük korku mağazası “Derin Kırmızı”²⁸⁵ (La Profondo Rosso Store) bünyesinde, mağazanın alt katında yer almaktadır. Mağaza ve Müze 1989 senesinde açılmıştır. Dario Argento, Müze'nin kuruluş amacının korku, bilimkurgu, macera filmlerini ve filmlerin müziklerini seven sanatseverler için bir buluşma alanı yaratmak olduğunu belirtmiştir. Müzenin bir diğer kuruluş amacı ise bu tür filmlere özel olarak hazırlanan ve film çekimi tamamlandıktan sonra artık ihtiyaç duyulmayan efektlerin bir müzede kalıcı olarak tutulması fikrine dayanmaktadır.

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda Argento'nun “Opera”, “Stendhal Sendromu” (La Sindrome di Stendhal), “Kilise” (La Chiesa), “Şeytan”(Demoni) filmlerinde kullandığı orijinal malzemeler sergilenmektedir.

- **Sergileme Özellikleri:** Ziyaret boyunca bir rehberin fantastik sesi eşliğinde ziyaretçiler korku dünyasını daha yakından hissetmektedirler.²⁸⁶ Müzede görülen efektler Argento'nun kendi filmlerinden alınmıştır.²⁸⁷

- **Etkinlikler:** Müze etkinlikleri hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müze Facebook sayfasına sahiptir (<https://www.facebook.com/ProfondoRossoStore>).

²⁸⁵ “Derin Kırmızı” (Profondo Rosso) ismini Dario Argento'nun meşhur filminden almaktadır.

²⁸⁶ Çevrimiçi: <http://www.profondorossostore.com/en/content/6-museo-degli-orreri-di-dario-argento>, 21.01.2018.

²⁸⁷ Çevrimiçi: <https://www.youtube.com/watch?v=F3be6ZuWh8g>, 21.01.2018.

Şekil 97: Dario Argento Korku Müze Girişi.

Kaynak: <http://www.oddthingsiveseen.com/2011/04/dario-argento-museum-of-horror.html> (Çevrimiçi:26.02.2018)

2.2.10. Im Kwon Taek Film Müzesi (Busan)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze bir üniversite müzesidir. Dongseo Üniversitesi'ne bağlıdır. Bağış kabul edip etmediğine dair bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Dongseo Üniversitesi sinema ve görüntü üzerinde uzmanlaşmış bir okuldur. 2007 senesinde Im Kwon Taek Film ve Performans Sanatları Koleji kurulmuş ve Güney Kore'nin en önemli yönetmenlerinden Im Kwon Taek, dünya çapında sinemacılara katkı sağlamak amacıyla Emekli Profesör olarak davet edilmiştir. Ayrıca Im Kwon Film Arşivi & Araştırma Merkezi oluşturulmuş ve Taek ile Kore Sineması hakkında geniş çapta araştırmalar başlatılmıştır. Binanın 2013 senesinde yeni yapılan kampüse geçmesiyle Im Kwon Taek Film & Performans Sanatları Koleji bir sinema ve görüntü endüstri merkezi haline gelmiş ve ayrıca Im Kwon Taek Film Müzesi açılmıştır. Dünyaca ünlü yönetmen Im Kwon Taek sinemaya başladığı 1950'li senelerden bugüne kadar 101 film yönetmiş ve bu filmler insan hayatlarına yön veren filmler olmuştur. Taek'in filmlerinde yarattığı sıra dışı ve derinlikli dünya, dünya çapında karşılık görmüş ve yönetmen dünyaya Kore geleneklerini ve Kore estetiğini göstermiştir. Kwon Taek Film Müzesi bu bağlamda

söz konusu kültürel mirası korumak ve tüm sinemaseverlere sunmak amacıyla kurulmuştur.

Şekil 98: Im Kwon Taek Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak:http://tour.busan.go.kr/board/view.busan?boardId=ATTRACTION&menuCd=DOM_000000102001002000&orderBy=DATA_TITLE%20ASC&startPage=24&categoryCode1=kpu0202,4,4&dataSid=153373 (Çevrimiçi:01.03.2018)

- **Koleksiyon:** Müzede yönetmenin kişisel olarak bağışladığı 10.000'den fazla nadir parça bulunmaktadır. 452 cilt, 139 setlik (43 set ve 100 cildi Im Kwon Taek'in orijinal senaryoları) Senaryo Koleksiyonu, 215 cilt, 131 setlik (Im Kwon Taek ve diğer yönetmenlerin) Poster Koleksiyonu, 518 parça, 316 setlik Hareketli Görüntü Koleksiyonu, 83 parçalık Kostüm ve Dekor Koleksiyonu, 910 cilt, 681 setlik Kitap Koleksiyonu (684 cilt ve 658 seti Im Kwon Taek'in prodüksiyonlarından orijinal romanlar olup, referans kitapları, araştırma dosyaları ve süreli yayınlar da bulunmaktadır) ve Ödül Plaketleri, Sertifikalar, Madalyalar Koleksiyonu (126 Parça - 87 Plaket, 29 sertifika ve 10 madalya) mevcuttur.²⁸⁸ Ayrıca sinemayla ilgili belgeler, fotoğraflar, video klipler ve hem yurtiçinde hem yurtdışında toplanmış hareketli görüntüler yer almaktadır. Bu koleksiyonlar altı sergi odasında ziyaretçiye

²⁸⁸ Çevrimiçi: http://www.iktfilm.co.kr/eng/info/e_contents.asp, 17.01.2018.

sunulmaktadır.²⁸⁹ Kalıcı koleksiyonda IM Kwon Taek'in doğumundan başlayıp ilk gençliğine, ailesine dair bilgi ve fotoğraflara, sinemaya nasıl başladığına dair bilgilere, ilk dönem sinemasına ve sinemasının gelişimi ile hayatına, Kore sineması da dâhil edilerek, yer verilmiştir.²⁹⁰

Şekil 99: Sergilemeden Bir Örnek.

Kaynak: <https://www.crezone.net/?resource=%EB%8F%99%EC%84%9C%EB%8C%80%ED%95%99%EA%B5%90-%EC%9E%84%EA%B6%8C%ED%83%9D%EC%98%81%ED%99%94%EB%B0%95%EB%AC%BC%EA%B4%80> (Çevrimiçi: 01.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Müze 2003 senesinin mart ayında açıldığı zaman kampüsün ikinci katında bir kalıcı sergi salonu, bir özel sergi salonu ve bir depoya sahipken, 2007 senesinin ekim ayında Beşeri ve Sosyal Bilimler Binası'nın kampüsünde yönetmenin hayatı ve kariyerini gösteren dört salona, bir araştırma ve bir de gösterim odasına sahip olmuştur. Müzede 2016 senesinin ekim ayında ise “Busan Sineması, Umut Tarihi” isimli özel sergi açılmıştır.²⁹¹ Busan, Kore'nin ilk sinema prodüksiyon şirketi olup

²⁸⁹ Çevrimiçi: http://www.iktfilm.co.kr/eng/info/e_greetings.asp, 17.01.2018.

²⁹⁰ Çevrimiçi: http://www.iktfilm.co.kr/eng/display/e_display_05.asp, 17.01.2018.

²⁹¹ Çevrimiçi: http://www.iktfilm.co.kr/eng/info/e_history.asp, 17.01.2018.

1958 senesinden bugüne kadar gelen bir süreçte sinema ile ilişkisi filmler, film festivalleri ve Busan ekseninde sunulmaktadır.²⁹²

- **Etkinlikler:** Müze etkinlikleriyle ilgili açıklama yapılmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müze web sitesine (<http://www.iktfilm.co.kr/>) sahiptir.

²⁹² Çevrimiçi: http://www.iktfilm.co.kr/eng/exhibition/e_exhibition.asp, 17.01.2018.

2.3. Sinema Filmlerine Adanan Müzeler

“Sinema Filmlerine Adanan Müzeler” başlığı altında 7 müze incelenmiştir. Bu müzelerin dördü Amerika’da (Cleveland, Marietta, New York, Wamego), biri Avustralya’da (Silverton), biri İngiltere’de (Londra), biri ise İtalya’dadır (Sicilya).

2.3.1. Bir Yılbaşı Hikâyesi Evi (Cleveland)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Bir Yılbaşı Hikâyesi Ev Müzesinin sponsorları arasında Cleveland Oyun Evi, Büyük Eğlence Oyun Mağazası, Kringle’ın Keşif Evi, Rowley’in Meyhanesi, Rönesans Otel ve Kırmızı Çatı Otelı yer almaktadır. Müzenin bağış kabul edip etmediği konusunda bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Bir Yılbaşı Hikâyesi filminin geçtiği ev, halk tarafından fazla bilinmemekteydi. Brian Jones’un 2004 senesinde bu bilinmeyen evi 150.000 Dolar’a alıp, üzerine 240.000 Dolar eklemesi ve evi filmin orijinal havasına uygun olarak restore etmesiyle ev tekrar popüler olmuş ve halka 2006 senesinin Şükran Günü’nde (23 Kasım Perşembe) açılmıştır. 25 Kasım tarihli açılışa ise filmin kadrosundan isimler de katılmış ve Müze açıldığı ilk hafta sonunda 4.500 ziyaretçi ağırlamıştır. Yıllık olarak dünyanın dört bir yanından yaklaşık olarak 50.000 ziyaretçi gelmekte ve Ev Müze’nin Cleveland’daki turistik etkinlikler arasında ilk sıralarda kalmasını sağlamaktadırlar. Ayrıca filmdeki meşhur bacaklı lambalar şehrin pek çok yerinde ziyaretçilerin karşısına çıkmaktadırlar.

- **Koleksiyon:** Filmdeki orijinal hava tüfekleri 2015 senesinde elde edilerek koleksiyonda yerlerini almıştır. Müze koleksiyonunda ayrıca Brian Jones’un satın aldığı filme ait pek çok aksesuar, küçük kardeş Randy’nin giydiği maskeli kostüm, yüzlerce sahne arkası fotoğrafı, Randy’nin kar kıyafeti, Higbee’nin penceresindeki oyuncaklar da yer almaktadır. Bazı sahnelerinin şehrin başka bölgelerinde çekildiği filmdeki baraka orijinal haliyle Ralphie’nin evinin arka avlusunda hâlâ yer almaktadır. Filmin fanları burada Old Blue ile favori sahnelerini canlandırabilmektedirler.

- **Sergileme Özellikleri:** Bir Yılbaşı Hikâyesi Evi tamamen interaktif deneyimler sunmaktadır. Bu, ziyaretçilerin filmdeki favori sahnelerini yeniden canlandırmalarına

olanak vermektedir. Ziyaretçiler evdeki her şeye dokunup, onlarla oynayabilir, bacaklı lambalarla veya hava tüfekleriyle poz verebilir, küçük kardeş Randy gibi mutfakın altındaki lavaboya tırmanabilir ya da ağızlarını Lifebuoy sabunuyla yıkarken banyodaki gizli mesajı çözebilirler.²⁹³

Şekil 100: Bir Noel Hikâyesi Evi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.achristmasstoryhouse.com/> (Çevrimiçi:12.02.2018)

Ayrıca İphone ya da Andreoid uygulamalarıyla tüm zamanların en önemli filmlerinden Bir Yılbaşı Hikâyesi Ev Müzesi'nin mobil uygulaması indirilerek film tekrar yaşanabilmekte, ziyaretçiler Büyük Ödüllü fotoğraflarını çekip, paylaşabilmekte, kendilerini ya da arkadaşlarını Ralphie'nin pembe gece kostümüne yerleştirebilmekte ve bu özel turla ziyaretlerini genişletebilmektedirler.²⁹⁴

- Etkinlikler

Müze, özel anlatımlı turlar dışında Noel'e özgü etkinlikler düzenlemekte, Noel öncesinde, bulunduğu sokakta kurulan ekrandan filmi yayınlamaktadır. Müze ayrıca

²⁹³ Çevrimiçi:

https://www.dropbox.com/sh/glvj6xdfcplakhb/AAAF9_7SfYqS9ujZgKqKV2ARa?dl=0&preview=FunFacts_FINAL.pdf, 04.12.2017.

²⁹⁴ Çevrimiçi: <http://www.achristmasstoryhouse.com/iphoneandroid-app/>, 04.12.2017.

kiralanabilir olup, ziyaretçiler geceyi Müzede, Bir Yılbaşı Hikâyesinin setinde geçirebilmektedirler.

Şekil 101: Sergilemeden Bir Örnek.

Kaynak:<https://www.facebook.com/AChrismasStoryHouse/photos/a.10150482259573245.413953.38255388244/10156100509188245/?type=3&theater> (Çevrimiçi: 12.02.2018)

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<http://www.achristmasstoryhouse.com>), Facebook

(<https://www.facebook.com/AChrismasStoryHouse/>), Twitter

(<https://twitter.com/ACSHouse>), Instagram

(<https://www.instagram.com/achristmasstoryhouse/>), Youtube

(<https://www.youtube.com/user/achristmasstoryhouse>) ve Google Plus hesaplarından

(<https://plus.google.com/105772283318105254457>) ulaşılabilmektedir.

2.3.2. Marietta Rüzgâr Gibi Geçti Müzesi

- Sponsorlar ve Bağışlar: Müzenin sponsorları hakkında bilgi bulunmamaktadır. Müze koleksiyonunun önemli bir bölümünün bağışla elde edildiği belirtilmiş ancak müzenin güncel olarak bağış kabul edip etmediği açıklanmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 2003 senesinin nisan ayında küçük bir alana sahip eski antrepo binasında açılan “Rüzgâr Gibi Geçti Müzesi” Dr. Christopher Sullivan’ın bağışladığı geniş çaplı koleksiyon ile dikkat çekmektedir.

Şekil 102: Marietta Rüzgâr Gibi Geçti Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://betweennapsontheporch.net/gone-with-the-wind-museum-the-beautiful-dresses-furniture-collectible-memorabilia/> (Çevrimiçi: 04.03.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda 1930 ve 1940’lı seneler arasındaki film gereçleri, orijinal senaryolar, Vivian Leigh’in giydiği kıyafet ve imzaladığı kontrat, resimler, diğer çeşitli görseller, filmin gösterime girdiği ülkelerin dillerindeki posterler, filmde kullanılan eşyalar yer almaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Müze, geniş koleksiyonunu küçük antrepo alanına eserleri birbirlerine oldukça yakın olarak yerleştirerek teşhir etmektedir. Eserlerin bir kısmının orijinal bir kısmının ise replika olduğu belirtilmiştir.

- **Etkinlikler:** Müze, etkinlikler hakkında bir açıklama yapmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (www.gwtwmarietta.com²⁹⁵) ve Facebook hesabından (<https://www.facebook.com/MariettaGWTWMuseum/>) ulaşılabilir.

Şekil 103: Müze Koleksiyonundan Örnekler.

Kaynak: <https://betweennapsontheporch.net/gone-with-the-wind-museum-the-beautiful-dresses-furniture-collectible-memorabilia/> (Çevrimiçi: 04.03.2018)

2.3.3. Şahane Hayat Müzesi (New York)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Şahane Hayat Müzesi, kâr amacı gütmeyen bir kurum tarafından desteklenmektedir. Ayrıca destekte bulunmak isteyenlere çeşitli bağış seçenekleri sunulmaktadır. Müze eser bağışı da kabul etmektedir.²⁹⁶

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Şahane Hayat Müzesi, Anwei & Henry Law, Fran Caraccilo ve filmde Zuzu Bailey’i canlandıran Karolyn Grimes’in işbirliği ile 2010 senesinin aralık ayında açılmıştır. Şehirdeki ilk sinema salonu olan Seneca Tiyatrosu’nda konumlanan Müzenin binasını Seneca Falls’a göç eden ilk İtalyan olan

²⁹⁵ Müzenin web sitesinin mevcut olduğu belirtilse de siteye giriş yapılamamaktadır. Bu nedenle veriler, Müze hakkında bilgilere yer veren çeşitli diğer web sitelerinden sağlanmıştır.

²⁹⁶ Müze ile yapılan yazışmadan.

Charles Fornesi 1913 senesinde inşa etmiştir. Giriş ücreti bulunmayan Müzenin görevlilerinin çoğunluğu gönüllü olarak çalışmaktadır.²⁹⁷

Şekil 104: Şahane Hayat Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://www.tripadvisor.com.tr/Attraction_Review-g60997-d5040201-Reviews-It_s_A_Wonderful_Life_Museum-Seneca_Falls_Finger_Lakes_New_York.html (Çevrimiçi: 01.03.2018)

- **Koleksiyon:** Filmde “Zuzu” karakterini oynayan Karolyn Grimes koleksiyonundan yirmi eserle ziyarete açılan müzede bugün iki yüzden fazla fotoğraf, hatıra ve çeşitli eserler diğer özel koleksiyonlarla beraber sergilenmektedir. Ayrıca filmin aday gösterildiği sene Akademi Ödülleri programının davet mektubu da nadir eser olarak koleksiyonda yer almaktadır. Filmden görsellerle birlikte her eser ve karakter hakkında açıklamada bulunan Frank Capra’nın sözleri, Jimmy Hawkins’in Frank Capra, Jimmy Stewart, Donna Reed, Tood Karns, Argentina Brunetti, Larry Simms, Bobbie Anderson, Ellen Corby ve Virginia Patton ile yaptığı röportajlardan sözler, oyuncuların adlarının yer aldığı yıldız afişleri, film ekibinde yer alan çeşitli isimlerin imzalı fotoğrafları, filmden çıkarılmış sahnelerin fotoğrafları, 1947 senesinden orijinal basın bülteni, Philip Van Doren Stern’in filmi etkileyen öyküsü En Güzel Hediye (The Greatest Gift), George Bailey’in arabası, Ernie’nin taksisi ve Violet’nin bir çift küpesi de mevcuttur. Aynı zamanda Carol Coombs ve Jimmy Hawkins’in kişisel

²⁹⁷ Müze ile yapılan yazışmadan.

koleksiyonları da teşhir edilmektedir. Filmin fanları tarafından bağışlanan eser ve hatıralar mütevazı müzeyi Şahane Hayat (Its' A Wonderful Life) ruhuyla doldurmaktadır.²⁹⁸

- **Sergileme Özellikleri:** Koleksiyonu, binanın mütevazı olanakları kapsamında, ev atmosferinde sergilenmektedir.

-**Etkinlikler:** Etkinlik olarak aralık aylarında filmin yıldönümü şerefine film oyuncularının katıldıkları Noel yemekleri düzenlenmektedir.²⁹⁹

-**Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<https://www.wonderfullifemuseum.com/>) ve Facebook hesabından (<https://www.facebook.com/WonderfulLifeMuseum/>) ulaşılabilmektedir.

Şekil 105: Müze İç Mekân.

Kaynak: <http://therealbedfordfalls.com/> (Çevrimiçi: 01.03.2018)

2.3.4. Oz Müzesi (Wamego)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** OZ Müzesi Kansas Eyaleti'nin büyük bağışı ve küçük topluluğunun cömert destekleriyle oluşmuştur. Bu insanlar aynı zamanda haftalarca

²⁹⁸ Müze ile yapılan yazışmadan.

²⁹⁹ Çevrimiçi: <https://www.wonderfullifemuseum.com/about/>, 15.11.2017.

gönüllü olarak çalışmışlardır. Müze varlığını bugün de sevenleri ve bağışçıları sayesinde sürdürebilmektedir. Çeşitli üyelik ve destek seçenekleri mevcuttur.

- Kurumsal Gelişim – Tarihçe: OZ Müzesi Oz ile ilgili her şeye adanmış bir müzedir. Dünyanın her yanından ziyaretçileri etkileyen ve her yaş için uygun, büyüleyici bir deneyim sunmaktadır. L. Frank Baum'un 1900 senesinde basit bir çocuk kitabı olarak başladığı bu süreç zamanla küçük bir grubun müze inşasına başlaması ve ev olarak gördükleri Müzeye 1900 senesinden bu yana 2,000 dolayında eser toplamalarıyla süregelmiştir.³⁰⁰

Şekil 106: Oz Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://www.tripadvisor.com.tr/Attraction_Review-g39122-d297173-Reviews-Oz_Museum-Wamego_Kansas.html (Çevrimiçi: 03.03.2018)

- Koleksiyon: Koleksiyonda film ve oyuncular hakkında detaylı tarihi belge ve OZ hatıraları, 1939 senesinde Judy Garland'ın oynadığı meşhur MGM müzikali ve erken dönem sessiz filmler yer almaktadır. OZ tarihinin 100 yılı, L. Frank Baum'un birinci basım kitapları ve en güncel koleksiyon parçaları da görülebilmektedir. Ayrıca sanatçı Jeffery Merrell tarafından filmin 50. yıldönümü şerefine üretilen değerli taşlarla süslü kırmızı terlikler, Dorothy ve arkadaşlarını geri dönmeleri konusunda uyanan Büyülü Orman'ın reproduksiyonu, Oz Büyücüsü Kuklaları, film setinde kullanılan küçük evin kapı ve pencereleri, W.W. Denslow'un özel OZ hatıraları ile 24 adet renkli illüstrasyonlu birinci basım Oz Büyücüsü kitabı, karakterlerin elle boyanmış çeşitli

³⁰⁰ Çevrimiçi: <https://ozmuseum.com/pages/visit>, 29.11.2017.

maskeleri, Oz Büyücüsü filmindeki uçan maymunların minyatürleri ve L. Frank Baum tarafından yapılmış OZ oyuncakları, TV, Broadway müzikal ve film hatıraları, orijinal film posterleri, Em Teyze ile Henry Amca'yı oynayan gerçek oyuncuların imzaları, 1939 senesinden orijinal MGM film prodüksiyon notları, Baum'un askeri okulundan sarı bir tuğla, müzikallerden sahne donanımları ve daha pek çok eser mevcuttur.³⁰¹

Şekil 107: Koleksiyondan Bir Örnek.

Kaynak: <http://www.visitwamego.com/see-and-do/oz-museum>

(Çevrimiçi: 03.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** OZ Müzesi, ilk Baum kitaplarından OZ Parker Kardeşlerin oyunlarına, koleksiyon malzemelerine kadar hayal edilemeyecek özel eserler sergilemektedir. Sergilenen eser sayısı 2000'den fazladır.

- **Etkinlikler:** Müzede ülkedeki en büyük Oz Büyücüsü kutlamalarını kapsayan OZtoberFest gerçekleştirilmektedir. Her sonbahar gerçekleşen bu yıllık etkinlik dünyanın dört bir yanındaki Oz severleri canlı müzik, kostüm yarışmaları, sanatçı, zanaatçı ve özel satıcılarla bir araya getirmektedir. Konuklar arasında tutkulu koleksiyoncular, Oz tarihçi ve yazarları yer almaktadır.³⁰²

³⁰¹ Çevrimiçi: <https://ozmuseum.com/pages/visit>, 29.11.2017.

³⁰² Çevrimiçi: <https://ozmuseum.com/pages/visit>, 29.11.2017.

Şekil 108: Koleksiyondan Diğer Örnekler.

Kaynak: <http://www.visitwamego.com/see-and-do/oz-museum> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<https://ozmuseum.com/>), Facebook (<https://www.facebook.com/ozmuseum>), Twitter (<https://twitter.com/OZMuseum>), Pinterest (<https://tr.pinterest.com/ozmuseum/>) ve Foursquare hesaplarından (<https://tr.foursquare.com/v/oz-museum/4bca2c7a68f976b0afd65e83>) ulaşılabilmektedir.

2.3.5. Mad Max Müzesi (Silverton)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Mad Max Müzesi sürekliliğini kurucusu Adrian Bennett'in çalışmalarıyla sağlamaktadır. Koleksiyon toplama sürecinde bağış toplanmış ancak güncel olarak bağış ihtiyacı olup olmadığı konusunda açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze, Avustralya'nın Mad Max filmlerine adanmış ilk ve tek müzesidir. Mad Max Müzesi'nin kuruluşu Adrian Bennett'in tutkusu vasıtasıyla Avustralya'ya, Mad Max'e adanmış bir müze hayalini gerçekleştirmek üzere gitmesiyle başlamıştır. Adrian 1982 senesinde memleketi Bradford'da

arkadaşları tarafından zorla götürüldüğü Mad Max ve Mad Max 2 filmlerinden fazlasıyla etkilenmiş ve zamanını dönemin teknolojik yoksunluğunda sinema araştırması ile geçirmeye başlamıştır. Bu tutkusu 2006 senesinde Avustralya'ya, 2009 senesinde ise Silverton'a taşınmasına yol açmıştır. Burada yalnızca bir müze oluşturmayacak, filmle ilgili her şeyi bir araya getirerek Mad Max'e adanmış bir müze yaratacaktır. Avustralya'ya taşınana kadar müze için eser toplamamış ancak Mad Max'in ülkesinin merkezinde fotoğraflardan kişisel koleksiyonlara kadar bağış yapan pek çok insanla tanışmıştır. Ayrıca kendi kendine çevredeki madenleri kazarak pek çok orijinal araç, eski eser ve kalıntı toplamıştır. Müze 2010 senesinin eylül ayında Adrian ve ailesinin zorlu çalışmalarının bir sonucu olarak açılmıştır. Adrian, müzede görülecek yeni objeler sağlamak için araştırma çalışmalarına her zaman devam etmektedir.

Şekil 109: Mad Max Müzesi Dış Mekân.

Kaynak:https://www.google.com/search?q=mad+max+museum&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi7IInvqv3aAhWrFZoKHZjwBUYQ_AUICygC&biw=1063&bih=647#imgcr=r3Ab9xI1CyusmM: (Çevrimiçi: 11.05.2018)

- **Koleksiyon:** Geniş çaplı koleksiyonda fotoğraflar, gerçek boyutlarında kostümler, orijinal ve replika araçlar yer almaktadır. Bu araçların arasında birini Adrian'ın kendi yaptığı iki avcı uçağı da mevcuttur.

- **Sergileme Özellikleri:** Eserlerin sergilenme biçimi ile Mad Max hakkında fikir verilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda Müze yalnızca koyu Mad Max fanları için değil aynı zamanda turistler ve bölge halkının da Mad Max'in bölge ve Avustralya sinema dünyası üzerindeki etkisini gezip keşfedebileceği bir mekândır.

- **Etkinlikler:** Müze etkinliklerine dair bir açıklama yapılmamıştır.³⁰³

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://silverton.org.au/mad-max-museum/>) ve Facebook hesaplarından (www.facebook.com/MadMaxMuseum) ve Instagram hesaplarına (<https://www.instagram.com/madmaxmuseumofficial/>) ulaşılabilir.

Şekil 110: Koleksiyondan Örnekler.

Kaynak:https://www.google.com/search?q=mad+max+museum&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi7IInvqv3aAhWrFZoKHZjwBUYQ_AUICygC&biw=1063&bih=647#imgdii=fm58C4qMkNYZPM:&imgsrc=hGkQO_2klT6oM:
(Çevrimiçi: 11.05.2018)

³⁰³ Çevrimiçi: <http://silverton.org.au/mad-max-museum/>, 14.11.2017.

2.3.6. Londra Film Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Londra Film Müzesi desteğini kendi bünyesinden sağlamaktadır. Eser bağışı kabul edip etmediği konusunda bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Londra Film Müzesi, Büyük Britanya'daki türünün tek örneği olan ve sinema endüstrisini vergisiyle destekleyen bir sinema müzesidir. Kendi kendini desteklemekte, gelirini müze ve topluma yatırmaktadır. Böylece eğitimde de önemli bir yer alan birçok bölgesel girişimde bulunmaktadır.

Önceleri Movieum ismine sahip olan Londra Film Müzesi 2008 senesinin şubat ayında Jonathan Sands tarafından kurulmuştur. Kuruluşunda bir önceki sene tanıtım ortaklığını yaptığı aynı mekândaki Yıldız Savaşları (Star Wars) sergisinin başarısı da oldukça etkin olmuştur. Müze koleksiyonunun yarısı kariyerine ticari ve reklam fotoğrafçısı olarak başlayıp on yedi yaşında kendi stüdyosunu açan Sands'ın özel arşivindendir. 1998 senesinde beraber çalışmaya başladığı Nick Harrison'un erken ölümüyle koleksiyon ve şirketini Sands satın almış ve prodüksiyon hizmet şirketi kurmuştur. 2006 senesinde Lucasfilm 30. Yıldönümü Sergisi'ni Londra'da düzenlemek için başvurmuştur ve Jonathan Sands County Hall'daki etkinliğin organizatörlüğünü üstlenmiştir. Burada sergi düzenlemek için de kısa süreli bir lisansa sahip olmuştur. Yıldız Savaşları Sergisi 4 Mayıs 2007 tarihinde açılmış ve büyük beğeniyle karşılanarak İngiltere'deki bir numaralı aile etkinliği seçilmiştir. 2008 senesinin ocak ayında sergi kapanıp taşındığında, Sands kendi koleksiyonunun tamamını County Hall'da "The Movieum Of London" adı altında sergilemeyi düşünmüştür. Müze şubat ayında sıra dışı bir törenle açılmış ve sergilemenin 25 sene boyunca yaklaşık 3,252 metre karelik giriş katında devam etmesi öngörülmüştür. Fakat ekip sık sık endüstri için kilometre taşı olacak bir film müzesi ihtiyacını belirtmiştir. 2008 senesinin mart ayında Sands'ın Warner Bros'un eski Üst Düzey Yöneticisi Rick Senat ile tanışmasıyla İngiltere sinema endüstrisi için önemli bir destek alınmış olur. 2009 senesinin mart ayında Senat başkan, Sands de baş yönetici olmuştur. Senat bu tarihten sonra Müze'nin danışma grubuna Charlie Chaplin'in biyografi yazarı ve saygın film eleştirmeni David Robinson'u, Londra Hareketli

Görüntü Müzesi'nin³⁰⁴ kurucusu Leslie Hardcastle OBE'yi ve Londra Birkbeck Üniversitesi Profesörü Ian Christie'yi getirmiştir. Danışma Grubu'nun ilk iki ana düşüncesi Müze'nin ismini Londra Film Müzesi şeklinde yeniden adlandırmak ve bir Charlie Chaplin sergisi oluşturmak olmuştur.

Şekil 111: Londra Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.jamesbondlifestyle.com/news/photos-and-review-bond-motion-exhibition-london-film-museum> (Çevrimiçi: 02.03.2018)

2010 senesinin ocak ayında Müze resmi olarak yeni ve halen geçerli olan adına kavuşmuş ve Charlie Chaplin'i içeren sergiler düzenlemeye girişmiştir. Yeni modern Müze kapılarını görkemli bir Magnum Sette sergisiyle 21 Nisan 2012 tarihinde ziyaretçilerine açmıştır. Magnum fotoğrafçılarının film setlerinde çektikleri fotoğraflardan oluşan sergide “Beyaz Balina (Moby Dick)”, “Yaz Bekârı (The Seven Year Itch)”, “Asi Gençlik (Rebel Without A Cause)”, “Zabriskie Noktası (Zabriskie Point)” gibi filmlerden Marilyn Monroe, Ingrid Bergman, Billy Wilder ve John Huston'un fotoğrafları yer almaktadır. 2014 senesinin ocak ayında ise Bond Görüntüde sergisinin prodüksiyonu Eon Productions işbirliğinde başlamıştır. Bu sergi

³⁰⁴ Hareketli Görüntü Müzesi (MOMI), Londra'daki Waterloo Köprüsü'nün altında bulunan sinema teknolojisi ve medya tarihi müzesiydi. 15 Eylül 1988'de Prens Charles tarafından açılan Müze 1999'da geçici olarak kapatıldı ve daha sonra kalıcı olarak kapatıldığı duyuruldu.

Londra Film Müzesi'nin tarihinde yeni bir sayfa açmıştır. Bond Görüntüde sergisi kalıcı bir sergi olmuştur ve bitiş süresi bulunmamaktadır.³⁰⁵

Şekil 112: Müze Girişi.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

- **Koleksiyon:** Bond Görüntüde sergisi ünlü film serilerinde yer almış James Bond araçlarının resmi sergisidir. Londra'da türünün yapılmış en geniş örneğidir. Koleksiyonda pek çok uçak, bot ve motosiklet mevcuttur. Bu yaratıcı aksiyon araçları 24 James Bond filminde hayati rol oynamış ve casus sinemasında modernizmi sağlayarak çok önemli bir işleve sahip olmuşlardır. Sergide replika yoktur, her araç filmde kullanılan orijinal haliyle sergilenmektedir. Araçların çoğu film prodüksiyonları yapan EON Üretim Arşivi'nden ve araçları bulup, pek çoğunun restorasyonunu yapan Ian Fleming Vakfı tarafından bağışlanmıştır. Asma katta üretim şirketinin sanat bölümünün yaratıcı sürece dair çeşitli örnekleri bulunmaktadır. Bunlar

³⁰⁵ Çevrimiçi: <http://londonfilmmuseum.com/>, 05.12.2017.

arasında daha önce görülmemiş parçalar ve film şeritleri yer almaktadır. Bond Görüntüde hem yüksek performanslı adrenalin arttırıcı makineleri sergilemekte hem de James Bond'un devam etmesini sağlayan benzersiz 007 buluşlarını teşhir etmektedir. Sergiye son olarak en son Bond filmi olan Spectre'deki arabalar ve sahne donanımları eklenmiştir.³⁰⁶

Şekil 113: Koleksiyondan Bir Parça.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

- **Sergileme Özellikleri:** Müze bir asma kat ve geniş bir zemin kattan oluşmaktadır. Sergi alanında numune Bond arabası, Aston Martin DB5, Goldfinger'ın görkemli Rolls-Royce Phantom 3'ü, Beni Seven Casus filminden görkemli denizaltı Lotus Esprit S1 gibi çeşitli araçların yanında daha az bilinen Citroën 2CV ve Timsah Denizaltısı da yer almaktadır.

- **Etkinlikler:** Londra Film Müzesi çeşitli alanlarda yetkinleşmiş eğitim uzmanlarıyla öğrencilerine eğitici, merak uyandıran ve keyifli bir deneyim sunmak isteyen öğretmenlere yardımcı olmaktadır. Program Matematik & Bilim, Tasarım & Reklamcılık, Yaratıcı Yazarlık ve Keşif gibi çeşitli başlıklara Bond Görüntüde sergisi ve Londra Film Müzesini ekleyerek benzersiz bir eğitim deneyimi sunmaktadır. Sergi,

³⁰⁶ Çevrimiçi: <http://londonfilmmuseum.com/>, 05.12.2017.

orta öğrenim ve sinema öğrencileri için film endüstrisinin yönetmen, prodüktör, sanat yönetmeni, prodüksiyon tasarımcısı, kostüm tasarımcısı, vb. gibi alanlardan pek çok önemli sanatçıları bulabilecekleri bir alan olmasıyla ayrıca önemlidir. Londra Film Müzesi, mekânını resepsiyon, kutlamalar ve diğer çeşitli etkinlikler için kullanıma sunmaktadır.

Şekil 114: Koleksiyondan “Trafik Polisi” Yazılı Parça.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2016)

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi

(<http://londonfilmmuseum.com/>), Facebook ([https://www.facebook.com/London-](https://www.facebook.com/London-Film-Museum-279280433137/)

[Film-Museum-279280433137/](https://www.facebook.com/London-Film-Museum-279280433137/)), Instagram

(<https://www.instagram.com/bondinmotion/>) ve Twitter hesaplarından

(<https://twitter.com/ldnfilmmuseum>) ulaşılabilir.

2.3.7. Cennet Sineması Müzesi (Sicilya)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müzenin sponsorları ve bağış kabul edip etmediği konusunda bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** “Cennet Sineması” (Cinema Paradiso, 1988) filminin çekildiği bölgedeki Adriano Palas, aynı zamanda filmin çekildiği bina olup, daha sonra Müzeye dönüştürülmüştür.

Şekil 115: Cennet Sineması Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.girodivite.it/Nelle-terre-del-Nuovo-Cinema.html> (Çevrimiçi: 13.02.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyon kapsamında filmde eşyalar, şapkalar, kostümler, görseller, fotoğraflar, filmde kullanılan sinema koltukları ve meşhur bisiklet sergilenmektedir.

- **Sergileme Özellikleri:** Koleksiyon tek salonda sergilenmektedir.³⁰⁷

- **Etkinlikler:** Müze etkinliklerine dair bir açıklama yapılmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzenin resmi bir web sitesi ya da herhangi bir sosyal medya sayfası bulunmamaktadır.

³⁰⁷ Çevrimiçi:

https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g1180057-d4706348-i100281162-Cinema_Paradiso_Museum_Palazzo_Adriano_Sicily-Palazzo_Adriano_Province_.html, 07.02.2018. Gerek Müze hakkında resmi bir web sitesi bulunmayışı, gerek diğer kaynakların İtalyanca olması ve İngilizce kaynak bulunamaması nedeniyle Müzeyle ilgili kısıtlı bilgi edinilmiştir.

Şekil 116: Koleksiyondan Bir Örnek.

Kaynak: <https://media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-s/04/5c/31/19/cinema-paradiso-museum.jpg> (Çevrimiçi: 13.02.2018)

2.4. Bölgesel ve Mekânsal Alanların Film ve Televizyon Müzeleri

“Bölgesel ve Mekânsal Alanların Film ve Televizyon Müzeleri” başlığı altında 6 müze incelenmiştir. Bu müzelerin biri Amerika’da (Hollywood), biri Arjantin’de (Buenos Aires), biri Fas’ta (Varzazat), biri Güney Kore’de (Busan), biri İspanya’da (Almerya), biri de Japonya’dadır (Onomichi).

2.4.1. Hollywood Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Hollywood Müzesi sponsorları hakkında bir açıklama yapılmamıştır. Müze, film dekor ve kostüm bağışı kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze dünya üzerindeki en geniş Hollywood koleksiyonuna sahip kurumdur. Gösteri dünyasından 10.000’den fazla esere sahip dört katlı, 35,000 metre karelik bir alanda benzersiz sergiler düzenlemektedir.

Şekil 117: Hollywood Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://californiathroughmylens.com/hollywood-museum-film-tv-memorabilia> (Çevrimiçi: 01.02.2018)

Hollywood Müzesi, Hollywood’un makyaj kralı Max Factor’un Hollywood’un Altın Çağ yıldızlarının (Joan Crawford, Bette Davis, Katharine Hepburn, Judy Garland, Mae West, Jean Harlow & Marilyn Monroe ve sessiz filmlerden 1970’li senelere sevilen her yıldız) imajını yarattığı yerde, tarihi Max Factor Binası’nda kurulmuştur. Restore

edilen bina S. Charles Lee tarafından Art Deco tarzında tasarlanmış olup 1928 senesinde Max Factor tarafından satın alınmıştır. Marilyn Monroe'nun sarışın ve Lucille Ball'un meşhur bir kızıla dönüştüğü binada Max Factor'un dünyaca ünlü makyaj odaları da ziyaret edilebilmektedir.³⁰⁸ Müze dünyanın dört bir yanından turist çekmektedir. Yakın zamanda LA Weekly ve Trip Advisor tarafından "en turistik etkinliklerden" biri olarak değerlendirilen müze Los Angeles'daki en iyi on müze arasında yer almaktadır.³⁰⁹

- **Koleksiyon:** Hollywood tarihine yer veren müzede kostümler, fotoğraflar, senaryolar, dekorlar, yıldızların araba koleksiyonları ve şahsi eşyaları, posterler, sevilen film ve TV şovlarından hatıralar yer almaktadır. Yüzyıldan daha eski olan Hollywood'un başlangıcının görülebileceği Resimlerle Hollywood Tarihi sergisinde sessiz filmlerden seslilere, Hollywood'un Altın Çağı'na, çalkantılı altmışlara ait siyah beyaz binden fazla fotoğraf mevcuttur. Hollywood'un "Dünyanın Eğlence Başkenti" halini aldığı ilk zamanlar nasıl görüldüğü bu sergiyle anlaşılabilmektedir. Hollywood'un en ikonik starlarının resimlerinin bulunduğu sergi duvarlarında ziyaretçiler onları sevdikleri restoranlarda, gece kulüplerinde, stüdyolarda yemek yerken ya da şikayet ederken görebilir, gala fotoğraflarını, klasik ya da özel aile veya ev yaşamı fotoğraflarını inceleyebilirler.³¹⁰

- **Sergileme Özellikleri:** 200 kişi kapasiteli giriş katında Max Factor'un dünyaca ünlü "Dört Makyaj Odası" (Norma Jeane ve Marilyn Monroe'nun sarışın bombalara dönüştükleri "Sadece Sarışınlar Odası", Lucille Ball'un karakteristik kırmızı saçına kavuştuğu "Sadece Kızıl Kafalılar Odası", Judy Garland'ın aynanın önünde süslenip, poz verdiği "Sadece Kumrallar Odası" ve Elizabeth Taylor'un, Joan Crawford'un ve bütün esmerlerin süslandıkları "Sadece Esmerler Odası"), Kara Şövalye (Darth Vader) ve Yıldız Savaşları (Star Wars) filmi kostümleri, Star Trek V: Son Sınır'da Kaptan

³⁰⁸ Çevrimiçi:

<http://thehollywoodmuseum.com/about-the-hollywood-museum/>

ve <http://thehollywoodmuseum.com/facility-description/>, 01.11.2017.

³⁰⁹ Çevrimiçi:

<http://thehollywoodmuseum.com/exhibit/child-stars-then-now/>

ve <http://thehollywoodmuseum.com/facility-description/>, 03.11.2017.

³¹⁰ Çevrimiçi: <http://thehollywoodmuseum.com/exhibit/exhibit-the-history-of-hollywood-in-pictures/>, 03.11.2017.

Kirk'in giydiği kostümler, Jurassic Park (Jurassic Parc), Denizin Dişleri (Jaws), Maymunlar Cehennemi (Planet of the Apes) gibi herkesin beğendiği bilim kurgu filmleri ve TV şovlarından orijinal kostümler ve dekorların sergilendiği Bilimkurgu Sergileri bölümü ve Tarihi Fotoğraf Galerisi yer almaktadır. Dekora göre 130 ile 200 kişi alabilen ikinci ve üçüncü sergi katları “Hollywood’un Yüz Yılına” odaklanmaktadır. Geçmiş ve günümüzdeki sevilen filmler ve TV şovlarından kostümler, hatıra eşyaları kadar Hollywood Bulvarı’nın resmi tarihi de görülebilmektedir. Geçici sergi alanı olan ikinci katta sinema yıldızlarına yönelik sergiler düzenlenmektedir. Bunlar arasında Marilyn Monroe: Sergi; Loretta Young: Hollywood Efsanesi; Hollywood Müzesi Sunar: TV Hatıraları; Michael Jackson Tribute; Harry Potter’ın Hollywood Müzesi’ndeki Sihirli Yaşamı gibi sergiler yer almaktadır. Sergi alanı ve Hollywood Bulvarı olan üçüncü katta Sessiz Filmler, Sesli Filmler, Hollywood’un Altın Çağı, Suç Filmleri, asi 60’lar, özel efektli 70’ler, değişen 80’ler, karmaşık 90’lar, teknolojik 2000’ler ve günümüz filmleri incelenebilmektedir.

Şekil 118: Müze İç Mekân.

Kaynak: <https://www.wonderslist.com/10-film-museums-in-the-world/> (Çevrimiçi: 01.02.2018)

En alt kattaki Doom’un Zindanı ise Kuzuların Sessizliği, Vampir, Frankenstein ve Gelini ve diğer kült korku filmlerinin hücre deneyimini yaşamak isteyenlere yönelik

olarak düzenlenmiştir. Önceden bowling alanı olan bu mekân artık 120-140 kişilik heyecan verici bir sergi mekânına dönüşmüştür. Ayrıca Halloween partisi ya da temalı bir akşam yemeği için benzersiz bir ortama sahiptir.

-Etkinlikler: Müze kiralanabilir olup çeşitli alanlarında film çekilebilmekte, kokteyller, tanıtımlar, imza günleri, okumalar, yemekler, toplantılar, ticari etkinlikler ve partiler düzenlenebilmektedir. Müzenin dördüncü katında özel bir balo salonu da bulunmaktadır.³¹¹

Şekil 119: Koleksiyondan Örnekler.

Kaynak: <http://thehollywoodmuseum.com/about-the-hollywood-museum/>

(Çevrimiçi:01.02.2018)

-Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi

(<http://thehollywoodmuseum.com/>), Facebook

(<https://www.facebook.com/TheHollywoodMuseum>), Twitter

(<https://twitter.com/HollywoodMuseum>) ve Youtube hesaplarından

(<https://www.youtube.com/user/TheHollywoodMuseum>) ulaşılabilir.

³¹¹ Çevrimiçi: <http://thehollywoodmuseum.com/plan-an-event/>,01.11.2017.

2.4.2. Pablo Ducros Hicken Sinema Müzesi (Buenos Aires)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Pablo Ducros Hicken Sinema Müzesi özel bir müzedir. Bağış ile oluşmuştur. Güncel olarak bağış kabul edip etmediği hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Arjantinli akademisyen, yazar ve araştırmacı Pablo Ducros'a adanan Müze, Ducros'un ölümünden sonra karısının Ducros'un kişisel koleksiyonunu bağışlaması ile oluşmuştur. 1971 senesinde ziyarete açılan Müzenin amacı ülkenin sinematik mirasını korumak ve bu yolla tanınırlığını arttırmaktır.³¹²

Şekil 120: Pablo Ducros Sinema Müzesi Dış Mekân

Kaynak: <http://www.museodata.com/museos/73-argentina.html> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

-**Koleksiyon:** Müze koleksiyonunda sinemayla ilgili her türlü malzeme yer almaktadır. Bunlar arasında filmlerden oluşan bir kütüphane, senaryolar, tiyatro metinleri, ödüller, poster koleksiyonu, eski optik eserler, dekor tasarımları, kostümler,

³¹² Çevrimiçi: <http://www.iberia.com/do/destination-guide/buenos-aires/cinema-museum/>, 22.01.2018.

fotoğraflar, belgeler ve yerel endüstriyle ilgili materyaller gibi çeşitli parçalar bulunmaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Müzede eserler bölüm başlıklarına göre sergilenmektedir.

- **Etkinlikler:** Müze film senaryoları yayımlayıp, ticari olmayan etkinliklerle sinema kültürüne tarihi, eğitsel ve sanatsal ilkelerle katkı sağlamaktadır.³¹³

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye Facebook sayfasından ulaşılabilir. (<https://www.facebook.com/MuseoDelCineBA/>).

Şekil 121: Müze İç Mekân.

Kaynak: <https://www.buenosaires.travel/museo-del-cine-pablo-c-ducros-hicken/>
(Çevrimiçi: 03.03.2018)

2.4.3. Varzazat Sinema Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müzenin sponsorları ve bağış kabul edip etmediği hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

³¹³ Çevrimiçi:

<https://www.buenosaires.travel/en/museo-del-cine-pablo-c-ducros-hicken/>

<https://insidebuenosaires.com/2011/08/31/a-look-into-argentine-film/>, 22.01.2018.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Fas’ın doğu tarafında yer alan Müze Fas’ta yapılmış tarihi filmlerde kullanılan sanat eserlerini sergilemektedir. Müzede bulunan büyük salonlardan biri “Hazreti Süleyman” (King Solomon) filminin bir sahnesine dekor olmuştur.

- **Koleksiyon:** Geniş bir görsel koleksiyonuna sahip Müzede senaryolar, sinema malzemeleri, eski kıyafetler, deriden, demirden veya alçıdan yapılmış mızraklar, zırhlar, firavunları andıran büyük heykeller, ahşap ve alçıdan yapılmış dekorlar teşhir edilmektedir.

Şekil 122: Varzazat Sinema Müzesi Dış Mekân

Kaynak: <https://tr.pinterest.com/pin/520939881871689799/> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** Müze Fas’ta çekilen tarihi filmlerle ilgili bilinç ve mirası korumaya yönelik özel bir mekândır. Bu bağlamda ziyaretçilere eserleri inceleyebilmeleri için müzede yaklaşık iki saat geçirmeleri önerilmektedir.³¹⁴

- **Etkinlikler:** Müze düzenlediği etkinlikler hakkında bir açıklama yapmamıştır.

³¹⁴ Çevrimiçi:

<http://ibatota.com/en/66/Ouarzazate--Cinema-Museum>

<https://www.lonelyplanet.com/morocco/ouarzazate/attractions/musee-de-cinema/a/poi-sig/1471108/1316388>, 20.01.2018.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye Facebook hesabından (<https://www.facebook.com/MUS%C3%89E-du-Cin%C3%A9ma-de-Ouarzazate-800463730001322/>) ulaşılabilir. 315

2.4.4. Busan Film Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müzenin sponsorları ve bağışlar hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** 2017 senesinin haziran ayındaki Medya Günü’nde açılan Müze, kapılarını halka 4 Temmuz 2017 tarihinde açmıştır. Kore Sinema tarihinde dönüm noktası olan filmlerin sergilendiği Müzede aynı zamanda sanal gerçeklik ve film prodüksiyonu gibi sinema teknolojileri sunulmaktadır. Busan Kültür ve Sanat Yöneticisi Lee Byung-Jin, Busan Film Müzesi’nin bir sinema şehri olan Busan’ın gelişimine katkı sağlayacağını ve Busan’ın genç nüfusu, kültürü ve sanat kurumlarıyla ilgili sergilemeler yapılacağını belirtmiştir. 316 Müzenin misyonlarından biri ziyaretçilerin sinemayı günlük yaşamlarının bir parçası haline getirmelerini sağlamaktır. Müze sağladığı aktivitelerle şehrin kültürel kurumları arasındaki konumunu güçlendirmeyi öngörmektedir. 317

- **Koleksiyon:** Busan’ın sinema tarihi, sinemayla ilgili figürler, film setlerinden minyatür replikalar, ziyaretçilerin arkasına geçip poz verebilecekleri film posterlerinin yer aldığı Müzede ziyaretçiler ayrıca film kurgusu da yapabilmektedirler. Güney Kore’nin ilk sinema müzesi olan Müzede ziyaretçiler sevdikleri süper kahramanların heykelleriyle poz verebilir, interaktif gösterim odalarında film yapımının çeşitli alanlarını deneyimleyebilir, karaoke film stüdyosunda popüler film parçalarına kendi seslerini ekleyebilir ve sanal gerçeklik odasında gözlüklerle film izleyebilirler. Bu aktivitenin yetişkin ve çocuklar için benzersiz bir kapalı mekân etkinliği olduğu belirtilmiştir. 318

³¹⁵ Çevrimiçi: <http://www.koreanfilm.or.kr/jsp/news/news.jsp?mode=VIEW&seq=4349>, 16.01.2018. Müzenin resmi web sitesinde İngilizce seçeneği olmadığı için Müze ile ilgili detaylı bilgi alınamamıştır.

³¹⁶ Çevrimiçi: <http://www.busandadang.com/?p=18236&ckattempt=1>, 16.01.2018.

³¹⁷ Çevrimiçi: <https://www.lonelyplanet.com/south-korea/busan/attractions/busan-museum-of-movies/a/poi-sig/1589961/357415>, 16.01.2018.

Şekil 123: Busan Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.koreanfilm.or.kr/jsp/news/news.jsp?mode=VIEW&seq=4349>
(Çevrimiçi: 12.02.2018)

- **Sergileme Özellikleri:** 4 adet yerin üstünde, 3 adet yerin altında olmak üzere toplam 7 kata sahip Müzede 18 adet deneyim olanağı ve sanal gerçeklik odası bulunmaktadır.

Şekil 124: Müze İç Mekân.

Kaynak: https://il.wp.com/www.busandadang.com/wp-content/uploads/2017/07/korean_film_experience_museum_busan_movies_17070701.jpg?fit=760%2C526 (Çevrimiçi: 12.02.2018)

-Etkinlikler: Müze, sergilemede yer verdiği interaktif uygulamalar dışında düzenlediği etkinlikler hakkında bir açıklama yapmamıştır.

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müzeye web sitesi (<http://www.busanbom.kr/>), Facebook (<https://www.facebook.com/busanbom>), Twitter (<https://twitter.com/busanbom>) ve Instagram hesaplarından (<https://www.instagram.com/busanbom/>) ulaşılabilir.

2.4.5. Almerya Sinema Evi

- Sponsorlar ve Bağışlar: Almerya Sinema Evi, Almerya Belediye'sine bağlıdır. Müzenin bağış kabul edip etmediği konusunda bir açıklama yapılmamıştır.

- Kurumsal Gelişim – Tarihçe: Müze 1866 senesinde inşa edilmiş bir çiftlik evinde konumlanmış ve aslına uygun bir restorasyon geçirdikten sonra 15 Ocak 2011 tarihinde ziyarete açılmıştır. Beatles grubu üyesi John Lennon'un da geçici bir süre kaldığı bina geniş bir bahçe ve etkileyici bir dekorasyona sahiptir.

Şekil 125: Almerya Sinema Evi Dış Mekân.

Kaynak: <http://www.andalucia.org/en/cultural-tourism/visits/almeria/other-visits/casa-del-cine-de-almeria/> (Çevrimiçi:12.02.2018)

- Koleksiyon: Bir hologramla açılan girişten sonra ziyaretçiler senaryo, sesle ilgili materyal ve önemli belgelere ulaşmaktadırlar. Koleksiyonda kitaplar, oyuncuların kostümleri, aksesuarları, gitarlar, fotoğraflar, film afişleri bulunmaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Müze, çeşitli salonlara ayrılmıştır. İlk salonda senaryolar, yorumcular, uzmanlar ve yönetmenler gibi sinemanın önemli öğeleriyle beraber film üretim süreci betimlenmektedir. Burada görsel-işitsel araçlardan ve karakterize edilmiş kişiliklerden yararlanılmıştır. 3D Odasında hem şehir, hem de bölgede 3D'den yararlanılan çekim mekânlarından oluşan bir film gösterilmektedir. Almerya'da çekilmiş en önemli filmlerin senaryolarının sergilendiği Senaryo Bölümünde ziyaretçiler gösterilen filmlerin çeşitli meşhur sahnelerinde film karakterleriyle beraber oynayabilmektedirler. Sergilenen senaryolar orijinaldir. Diğer salonda ise 1960 ve 1970'li senelerden bu evde yaşamış karakterler benzersiz ve zamansız bir partide eğlenirken görülmektedirler. İçlerinde David Lean, Yul Byrner ve John Lennon'un da bulunduğu farklı zaman ve filmlerden karakterler burada bir aradadırlar. John Lennon'un yatağı ve "Strawberry Fields Forever" bestesini oluşturduğu banyo da ziyarete açıktır.³¹⁸

Şekil 126: Müze İç Mekân Görünümü.

Kaynak: <http://www.andalucia.org/en/cultural-tourism/visits/almeria/other-visits/casa-del-cine-de-almeria/> (Çevrimiçi:12.02.2018)

³¹⁸ Çevrimiçi: <https://www.turismodealmeria.org/en/motivo-tematico/the-house-of-cinema/>, 26.01.2018.

- **Etkinlikler:** Müze etkinliklerine dair bir açıklama bulunmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müze, kişisel bir web sitesine sahip olmamakla birlikte <https://www.turismodealmeria.org/en/motivo-tematico/the-house-of-cinema/> adresinden açıklayıcı bilgiler sunmaktadır. Ayrıca Facebook hesabına ise <https://www.facebook.com/AmigosdelaCasadelcineAlmeria/> adresi üzerinden ulaşılabilir.

2.4.6. Onomichi Sinema Filmi Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müzenin sponsorları ve bağış kabul edip etmediği hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Onomichi Sinema Filmi Müzesi, 1929 senesinden 2008 senesine kadar 43 filme fon olmuş Onomichi’de çekilen filmlerle ilgili her türlü eseri, bilgiyi ve filmi toplamaktadır.

Şekil 127: Onomichi Sinema Filmi Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://samuraitrip.com/en/hiroshima/things-to-do/what-to-see/onomichi-motion-picture-museum> (Çevrimiçi: 03.03.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda Onomichi’de çekilen filmlerden materyaller, fotoğraflar, posterler, kitaplar ve dergiler teşhir edilmektedir.

- **Sergileme Özellikleri:** Müze, küçük binasında sergilediği eserlerin yanında filmlerini yirmi koltuklu gösteri salonunda izleme olanağı sunmaktadır.
- **Etkinlikler:** Müzenin düzenlediği etkinlikler arasında workshoplar, okumalar, 8mm ve dijital filmler gösterimleri ile söyleşiler yer almaktadır.
- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzenin web sitesi veya herhangi bir sosyal medya hesabı bulunmamaktadır.³¹⁹

³¹⁹ Çevrimiçi:

<http://www.onomichiguide.com/123621239812415123852614430011360392600939208---onomichi-motion-picture-museum.html>, 14.01.2018. Yalnızca Japonca bilgi verdiği belirtilen Müze web sayfasına ulaşamamaktadır.

2.5. Çizgi Film ve Animasyon Müzeleri

“Çizgi Film ve Animasyon Müzeleri” başlığı altında 4 müze incelenmiştir. Bu müzelerin biri Fransa’da (Annecy), biri İtalya’da (Milano), biri Japonya’da (Tokyo), biri ise Rusya’dadır (Moskova).

2.5.1. Animasyon Film Müzesi (Annecy)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Animasyon Film Müzesi bir devlet müzesidir ve iki dakika mesafedeki Şato Müze’nin himayesi altındadır. Müze, uygun koşulları sağlayan eser bağışlarını kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Animasyon sinemasına giriş niteliğinde bir sunum sağlayan Müze, 2005 senesinde açılmıştır. Animasyon sanatının öncülerini ve gelişimini Şato Müze tarafından korunan animasyon sineması koleksiyonu üzerinden anlatmaktadır.

Şekil 128: Animasyon Film Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <http://media.sit.savoie-mont-blanc.com/original/154704/2-1693705.jpg>
(Çevrimiçi: 12.02.2018)

- **Koleksiyon:** Kapsamlı koleksiyon 600 adedi sinema öncesi döneme ait yaklaşık 5000 parça içermektedir. Bu koleksiyonda 30 ülkeden 400 yönetmene ait çalışmalar bulunmaktadır. Bunların içerisinde çizimler, heykeller, fotoğraflar, afişler, optik

oyuncaklar, kuklalar ve sinema malzemeleri yer almaktadır. Koleksiyon “Sinema Öncesi Dönem” ve “Animasyon Sineması” olmak üzere iki başlığa ayrılmıştır. Ayrıca bu koleksiyonun parçalarından bazıları katalog, monografi ve tematik eser olarak basılmıştır.³²⁰

- **Sergileme Özellikleri:** Yaklaşık altmış dakika süren sergi gezisinde ziyaretçiler, tematik alanlarda sunulan materyaller, orijinal tasarımlar ve sanatçıların dünyasından anime görüntünün oluşum sürecine yakından tanıklık etmektedirler. Müze, edindiği uluslararası ödünç koleksiyonlarla sergilerini zenginleştirmiştir.³²¹ “Animasyon Sineması: Üretim Sırları” başlıklı kalıcı sergide çizimler, kuklalar ve alışılmadık nesneler üzerinden animasyon üretimi tanıtılmaktadır. Senaryo yazımında, dekor, karakter, ambiyans, müzik ve efekt arayışını da içeren bu süreci betimleyen objelerin çoğunluğu orijinaldir.³²² Ayrıca hologramlı aynalar, gölge oyunları ve sihirli fenerler gibi göz yanılsaması sağlayan araçlar ve bu araçlarla oluşturulmuş multimedya örnekleri görülebilmektedir. Fotoğrafın oluşumundan hareketin kaydedilmesine ve anime görüntülerin oluşmasına kadar kapsamlı bir tarihi bilgi sunulmaktadır. Pelikül üzerinde gravürler ve çizimler de teşhir edilmektedir.³²³

- **Etkinlikler:** Müze anaokulu öğrencilerinden üniversite öğrencilerine kadar çeşitli eğitim olanakları sağlamaktadır. Bu eğitimlerde bir esere, mimari yapıya, manzaraya veya bir renovasyona nasıl yaklaşmak ve değerlendirmek gerektiği öğretilmekte ve sanat ve miras ilişkisi irdelenmektedir.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi ([http://musees.agglo-annecy.fr/Musee-du-film-d-animation?utm_source=mybusiness&utm_medium=linkweb&utm_campaign=Mus%](http://musees.agglo-annecy.fr/Musee-du-film-d-animation?utm_source=mybusiness&utm_medium=linkweb&utm_campaign=Mus%20)

³²⁰ Çevrimiçi:

<http://musees.agglo-annecy.fr/Chateau-d-Annecy/Des-collections-riches-et-variees/Domains-de-collections/La-collection-de-cinema-d-animation>, 28.01.2018.

³²¹ Çevrimiçi: <http://musees.agglo-annecy.fr/Patrimoines/Decouvrez-nos-patrimoines/Annecy/Musee-du-film-d-animation>, 28.01.2018.

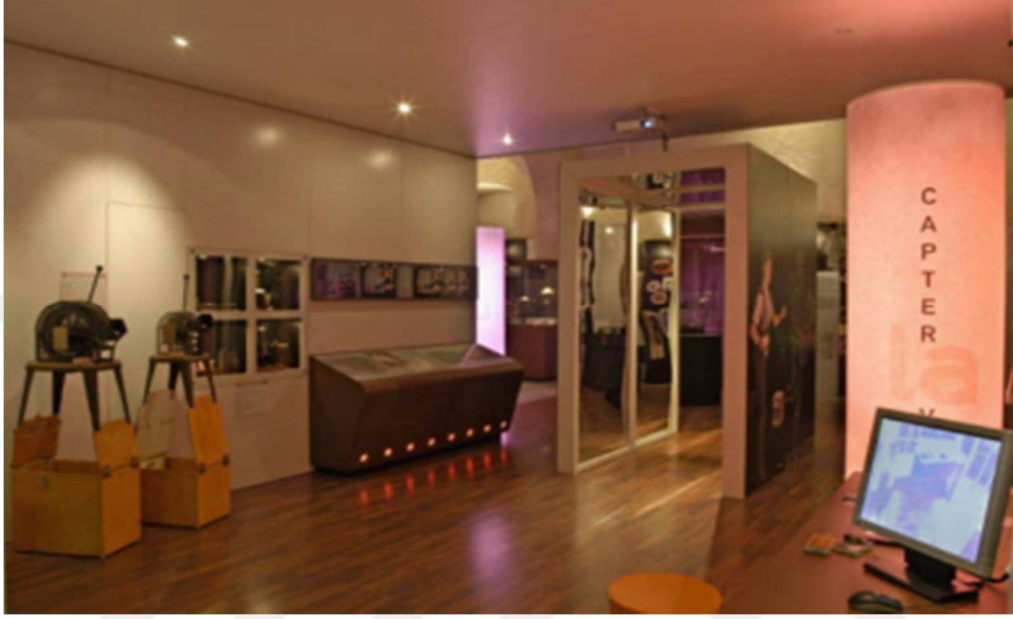
³²² Çevrimiçi:

<http://musees.agglo-annecy.fr/Agenda/Exposition-Cinema-d-animation-secrets-de-fabrication>, 28.01.2018.

³²³ Çevrimiçi: <http://musees.agglo-annecy.fr/Musee-du-film-d-animation/Espace-d-exposition-dedie-a-l-image-en-mouvement>, 28.01.2018.

C3%A9e%20Film%20d%27Animation) ve Facebook hesaplarından (<https://www.facebook.com/MuseeFilmAnimation>) ulaşılabilir.

şekil 129: Müze İç Mekân Görünümü.

Kaynak: <http://musees.agglo-annecy.fr/Musee-du-film-d-animation/Espace-d-exposition-dedie-a-l-image-en-mouvement> (evrimii: 12.02.2018)

2.5.2. ISM İnteraktif Sinema Müzesi (Milano)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** ISM İnteraktif Sinema Müzesi, İtalyan Film Kütüphanesine bağılıdır. Müze sponsorları arasında Milano Komünü, Lombardiya Bölgesi, Kültür ve Turizm Etkinlikleri Bakanlığı, Paderno Dugnano Komünü, Avrupa Sinematekleri Kurumu, Avrupa Sinemaları /Avrupa Birliği Medya Programı, Uluslararası Film Arşiv Federasyonu, SIAE İtalya Telif Hakkı Kurumu, Epson Yazıcıları ve Novotel yer almaktadır.³²⁴ Müzenin bağış kabul edip etmediği hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** İtalya'daki ilk interaktif sinema müzesi olma unvanına sahip olan Müze, ziyaretçilerin Milano sinemasına dair bilgilerini arttırmayı amaçlamaktadır.

³²⁴ evrimii: <http://www.cinetecamilano.it/pagina/chi-siamo>, 28.01.2018.

Şekil 130: ISM İnteraktif Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: https://www.tripadvisor.it/LocationPhotoDirectLink-g187849-d2536826-i102049226-MIC_Museo_Interattivo_del_Cinema-Milan_Lombardy.html
(Çevrimiçi: 01.03.2018)

- **Koleksiyon:** Cihazlar, amplifikatörler³²⁵, dijital ekranlar, özel uygulamalar ve ziyaret sonunda iç mekân ve yazın dış mekânda gerçekleştirilen projeksiyonlar ziyaretçileri aktif kılarak sinema ile etkileşim içinde olmalarını sağlamaktadır.³²⁶

- **Sergileme Özellikleri:** Müzenin ilk salonunda sergilenen eserlerle ziyaretçiler sinema öncesi dönemin dünyasına ve sinemanın köklerine dair fikir sahibi olmaktadır. İtalyan Film Kütüphanesi tarafından korunan ve restore edilen pek çok nadir film de Müze koleksiyonundadır. “Milano’da Animasyon Sinemasının Öncüleri-Milona’da Büyük Yazarlar” başlıklı ikinci salonda ise Milano’daki animasyon sinemasının üretiminden bahsedilmektedir. Belgesel ve tarihi reklamlar ile animasyon filmlerinin izlenebildiği salonda ayrıca animatör ve editör çalışmalarında kullanılan etkileşimli bir tablo da mevcuttur. Animasyonlarla beraber bu salonda Birinci Dünya Savaşı’nda İtalyan cephelerinde çekilen görüntüler de orijinal cam slaytlar ve Mazzochi stereoskopu ile sergilemeye konulmuştur. Milano’nun set haritasının sunulduğu üçüncü bölümde Milano’da çekilmiş filmlerin setleri dokunmatik ekran

³²⁵ Ses veya dalga büyütücü, kuvvetlendirici araçlar.

³²⁶ Çevrimiçi: <http://www.cinetecamilano.it/museo>, 27.01.2018.

üzerinde harita ile gösterilmekte ve sinema arka planı ile kent sunumu ve kentin geçirdiği dönüşümler gösterilmektedir. Bu salonda ayrıca ünlü filmlerin parçaları gösterilmekte ve ziyaretçiler oyuncuların ağzından konuşabilmektedirler. Çocuklara yönelik paylaşımların da yapılabileceği salonda bu interaktif uygulamalarla elde edilen video, ses kaydı, poster, vb. gibi parçalar mail ya da çıktı yolu ile ziyaretçilerle paylaşılmaktadır. İnteraktif uygulamalar koridorda da devam etmektedir. Ziyaretçiler burada bulunan dijital beyaz ekran üzerine fotoğraf kütüphanesinden seçilebilecek herhangi bir fotoğraf ile poz verebilir ve filmografi oyununda film belleğini test edebilirler. Koridorda devam edildiğinde ise film kütüphanesinin temel faaliyetlerine, film mirasının korunmasına ve restorasyonuna dair yedi adet panel görülecektir. Müzenin son bölümde ise ziyaretçiye yaratıcılığını göstermesi amacıyla dijital ekran üzerinde ünlü filmleri, ses, müzik ve diyalogları karıştırarak birbirleriyle değiştirebilecekleri keyifli bir uygulama sunulmaktadır.³²⁷

Şekil 131: Müze İç Mekân.

Kaynak: <https://tr.foursquare.com/v/mic--museo-interattivo-del-cinema/4ea9300e93adf5b1fc0577f6> (Çevrimiçi: 01.03.2018)

- **Etkinlikler:** Müze çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Bunlar:

³²⁷ Çevrimiçi: <http://www.cinetecamilano.it/pagina/visita#biglietti>, 27.01.2018.

* Arşiv Turu: Ziyaretçiler 54 metrelik bir tünel içerisinde, ileri teknoloji desteği gözlüklerle sinema tarihinde bir yolculuk yapacaklardır. Arşivde 3,000 adet film yer almakta ve bu arşiv yer altında 2 kattan oluşmaktadır.³²⁸

* Film Gösterimleri: Müzede uluslararası düzeyde öneme sahip yönetmenlerin filmleri, klasik veya modern filmler, tematik filmler dönüşümlü olarak gösterilmektedir. Her Pazar günü ailelere özel gösterimler düzenlenmektedir.

* Mekân Kiralama: Sinema salonu konferans, söyleşi, toplantı gibi diğer etkinlikler amacıyla da kullanılabilir. ³²⁹

* Çocuklar İçin Sinema Kulübü: 11-14 yaş arasındaki çocuklar için İtalyan Film Kütüphanesinin düzenlediği bu kulüpte Pazar günleri film gösterimleri, atölyeler, geziler ve çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir.³³⁰

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.cinetecamilano.it/museo>) ve Facebook hesabından (<https://www.facebook.com/pages/Fondazione-Cineteca-Italiana/121614324559884>) ulaşılabilir. ³³⁰

2.5.3. Ghibli Müzesi (Tokyo)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze sponsorları ve bağış kabul edip etmediği hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze 2002 senesinde kurulmuş ve yakın zamanda restorasyon geçirerek, yeni haliyle tekrar ziyarete açılmıştır. Müzenin 15 senelik süreçte düzenlediği sergiler tekrar bir alanda toplanmış ve ziyaretçilere animasyon yapımcıları ve prodüktörlerinin tutkusu ve adanmışlıkları sunulmak istenmiştir. Müzenin oluşturulmasında iddialı ve kibirli olmaktan kaçınılmış, mütevazı bir yaklaşım benimsenmiştir.

³²⁸ Çevrimiçi: <http://www.cinetecamilano.it/pagina/archiviofilm>, 27.01.2018.

³²⁹ Çevrimiçi: <http://www.cinetecamilano.it/pagina/sala-cinema-mic>, 27.01.2018.

³³⁰ Çevrimiçi: <http://www.cinetecamilano.it/pagina/cattivissimomicclub>, 27.01.2018.

Şekil 132: Ghibli Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://www.atlasobscura.com/places/ghibli-museum> (Çevrimiçi: 01.03.2018)

- **Koleksiyon:** Koleksiyonda orijinal eser ve resimler, skeçler, illüstrasyonlar, animasyonun nasıl oluşturulduğuna dair anlatılar, uçak modelleri, dinozorlar, boyamalar, baskı kalıpları ve çocukların bineceği bir Kedi Otobüsü³³¹ yer almaktadır.

- **Sergileme Özellikleri:** Müzede ziyaretçileri oldukça büyük bir Totoro³³² karşılamakta ve girişi göstermektedir. Her pencere ve lamba el işçiliğiyle üretilmiş olup, renkli camlar üzerinde Ghibli karakterleri, bitkiler ve orman hayvanları görülmektedir. Tavanlar freskolarla doludur ve mavi bir gökyüzünün üzerine ışıyıp gülümseyen bir güneş yer almaktadır. Bu bahar tablosuna dikkatli bakıldığında pek çok film karakteri ayırt edilecektir. Müzede ziyaretçiler önceden belirlenmiş bir rota veya sabit doğrultulara uymak zorunda bırakılmamaktadırlar. Sergilemede eskiyip sıkıcılaşmamak adına, yeni düşüncelere olanak tanınmakta ve bunu sağlamak için yatırımlar yapılmaktadır. Sergilemeler yalnızca Ghibli Stüdyosu'nun³³³ hayranlarına yönelik ya da eski Ghibli filmleriyle "bir geçmiş müzesi" amacıyla değil, ziyaretçilerin

³³¹ "Komşum Totoro" filmindeki otobüs süsü verilmiş kedi karakteri.

³³² 1988 tarihli "Komşum Totoro" (Tonari no Totoro. Yönetmen: Hayao Miyazaki) filminden esinlenerek.

³³³ Studio Ghibli Ltd. Haziran 1985'te Tokyo'nun Konagei semtinde kurulan Japon film stüdyosudur. Şirketin logosu Komşum Totoro filminin ikonik karakteri Totoro'dur.

sadece bakmaktan, sanatçıların ruhlarını algılamaktan ve animasyona karşı yeni bir bakış açısına sahip olmaktan keyif alacakları bir Müze oluşturmak misyonunu taşımaktadır. Ziyaretçilerin her oda girişinde durup kendi gizli favori noktasını seçmeleri rica olunur.

Şekil 133: Müze İç Mekân.

Kaynak: <http://jpninfo.com/56244> (Çevrimiçi: 01.03.2018)

Ayrıca hareket ve hayatı gösteren proje ve sergi odaları oluşturulacaktır. Müzede gösterilmek üzere orijinal kısa filmler çekilecektir. Bunun amacı eski Ghibli filmlerinin derinlikli bir şekilde anlaşılabilmesine yöneliktir.

Müze bugüne kadar 14 sergi düzenlemiştir. Bunlar arasında “Kaçırılan Sergi” (Spirited Away Exhibit), “Heidi – Prodüksiyon Sanatçıları Eserlerini Sergiliyor” ("Heidi - Production Artists at Work Exhibit"), “Ponyo Deniz Kıyısındaki Uçurumda - Kalemle Film Yapmak” ("Ponyo on the Cliff by the Sea - Making a Film with Pencils"), “Kedi Otobüsünden Manzara - Özel Sergi” ("The View from the Cat Bus - A Special Exhibition") ziyaretçilere animasyonun nasıl oluşturulduğuna dair fikir veren sergilerdir. “Gökyüzündeki Kale ve Hayali Bilimkurgu Makineleri Sergisi” ("Castle in the Sky' and Imaginary Science Fiction Machines Exhibit"), “Üç Ayı Sergisi” ("The Three Bears Exhibit") ve “Fındıkkıran ve Fare Kral – Peri Masalı Hazinesi” ("The Nutcracker and The Mouse King - A Fairy Tale Treasure") sergileri hayal gücünün

kaynaklarını ve animasyona yeni bakış yollarını tanıtmaktadır. Son sergi için Müze'nin geçmişteki tüm sergilerine başka bir gözle bakılıp, ana temalar tekrar işlenmiş ve sunumlar tekrar düşünülmüştür. Depolardaki gizli hazineler detaylı bir şekilde ele alındıktan sonra sergi alanı Müzenin bugüne kadar düzenlediği her sergiden eşya ve görsellerin kolajıyla doldurulmuştur.³³⁴

- **Etkinlikler:** Müzede özel film gösterimleri düzenlenmektedir.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://www.ghibli-museum.jp/en/welcome/>), Facebook (<https://www.facebook.com/pages/Ghibli-Museum/112706365408309>), Twitter (https://twitter.com/ghibli_ts) ve Tumblr hesaplarından (<https://ghiblimuseum.tumblr.com/>) ulaşılabilir. ³³⁵

2.5.4. Uluslararası Animasyon Müzesi (Moskova)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Uluslararası Animasyon Müzesi özel bir müze olup, Soyuzmultfilm ve MultfilmVGV Stüdyolarına bağlıdır. Bağış kabul etmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Müze, 15 Eylül 2006 tarihinde ziyarete açılmıştır. Rusya'daki ilk uluslararası animasyon müzesidir. Müze önceleri uluslararası sıfatına sahip değildi ve kalıcı koleksiyonu bulunmamaktaydı. Proje sadece 1960 ile 1980 seneleri arasında Soyuzmultfilm stüdyolarında üretilmiş çizgi filmlerin üretim sürecini betimleyen gezici bir sergiden oluşmaktaydı. Buradan hareketle Müze bugün bile zaman zaman Soyuzmultfilm Müzesi olarak anılmaktadır. Müze kurucuları sergilenenleri yalnızca Sovyet animasyonları ile sınırlandırmak istememiş ve animasyon üretiminin evrensel olduğunu düşünerek tek bir ülkedense animasyonla ilgili ülkelerin yaratım süreçlerine odaklanmışlardır. Kurucular güncel olarak gelecekle ilgili düşünmekte ve Müzenin beş sene içindeki süreçlerini öngörmeye çalışmaktadırlar. Sanal bir kütüphane oluşturmak, çocuklara yönelik sinema okulu kurmak, animasyon salonu açmak ve daha pek çok proje planları dâhilindedir.³³⁵

³³⁴ Çevrimiçi: <http://www.ghibli-museum.jp/en/exhibition/>, 10.12.2017.

³³⁵ Çevrimiçi: <http://animamuseum.ru/en/>, 25.01.2018.

- **Koleksiyon:** Müze, 2010 senesinin eylül ayında 128 ülkede yayın yapan çocuk kanalı Nickelodeon ile işbirliğine girerek uluslararası düzeye ulaşmak için girişimde bulunmuş ve bünyesinde “Yabancı Animasyon Salonunu” ziyarete açmıştır. Fakat Müze kurucuları bununla da yetinmeyerek “Animasyon Tarihi” isimli üçüncü salonu da ziyaretçilerin beğenisine sunmuşlardır. Bu salonu oluşturmalarının amacı Animasyonun kökleri ne kadar eski bir sanat olduğunu belirtmek istemeleridir. Bu salonda 14 ve 15. yüzyıllarda yaşamış bilim adamlarının projektör, zoetro, sinematograf, praxinoskop ve sihirli fener gibi icatları sunulmaktadır. Ayrıca bu salonda dünyadaki ilk animasyon filminin çekimine dair görüntüler de izlenebilmektedir.

Müze koleksiyonu beş binden fazla parçaya sahiptir ve bunlardan ayrı olarak arşivlerde depolanmış eserler de mevcuttur. Müze sadece 2011 senesi içerisinde 100’den fazla parçayı koleksiyonuna eklemiştir. Leonid Shvartsman Müzeye 39 sanatçının 1957 ile 2002 seneleri arasında yaptıkları eserleri bağışlamıştır. Bunlar arasında çizgi filmlerden çizimler ve skeçler yer almaktadır. Koleksiyon aynı yıl en önemli çizgi filmler ve müzikal çizgi filmlerle ilgili pek çok eseri bünyesine dâhil ederek hem nicelik hem de nitelik açısından varlığını genişletmiştir.

- **Sergileme Özellikleri:** Müze kurucuları ziyaretçilere animasyonun bugün nasıl üretildiğini göstermek istemiş ve Animaccord’un³³⁶ “Modern Tarih Koridoru” bölümünü oluşturmasını sağlamışlardır. 3D teknolojisiyle çalışan ultramodern stüdyo, eğlenceli ve ironik “Maşa ve Ayı” serisi ile yalnızca çocuklar tarafından değil, aynı zamanda yetişkinler tarafından da beğenilmiştir. Bağımsız ve özel diğer stüdyolarla ilgili bilgilere salonlardaki küçük stantlarda yer verilmiştir. Tüm salonlar non-stop belgesel çekimleri gösterecek ekranlarla donatılmıştır. Çok sayıda interaktif sergi de mevcut olup, ayrıca bir gösterim odası bulunmaktadır. Deneysel çizgi film stüdyosunda ise ziyaretçiler büyülü ve insan hayatına dokunan mistik süreçleriyle, başka sanat formlarını deneyimleyebilmektedirler.³³⁷

³³⁶ 2008’de kurulan Animasyon stüdyosu.

³³⁷ Çevrimiçi: <http://animamuseum.ru/en>, 25.01.2018.

Şekil 134: Uluslararası Animasyon Müzesi Dış Mekân.

Kaynak:https://www.google.com.tr/maps/uv?hl=tr&pb=!1s0x46b54c8a2bbf78fb:0xd20ef45bd5696390!2m2!2m2!1i80!2i80!3m1!2i20!16m16!1b1!2m2!1m1!1e1!2m2!1m1!1e3!2m2!1m1!1e5!2m2!1m1!1e4!2m2!1m1!1e6!3m1!7e1!5!4shttps://lh5.googleusercontent.com/p/AF1QipNDEWp4kv0r0JWN7bVJ6kghJnI9uacMjhQrF4Xb%3Dw242-h160-k-no!5smoscow+animation+museum+-+Google%27da+Ara&imagekey=!1e10!2sAF1QipNDEWp4kv0r0JWN7bVJ6kghJnI9uacMjhQrF4Xb&sa=X&ved=0ahUKEwiF2dXp_9nZAhVCYsAKHVKHBJ4QoioIwEwDgb (Çevrimiçi:07.03.2018)

- **Etkinlikler:** Müze etkinlikleri hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzeye web sitesi (<http://animamuseum.ru/en>), Facebook (<https://www.facebook.com/Moskow-museum-of-animation-232432383439819/>), Twitter (https://twitter.com/animamuseum_msk), Instagram (<https://www.instagram.com/animamuseum/>), Youtube (https://www.youtube.com/channel/UCGtvZV6WHzxIdpunYnDqOQ?guided_help_flow=3), Google Plus (<https://plus.google.com/u/0/107799509056509346847/>), V Kontakte (<https://vk.com/animamuseum>), Odnoklassniki³³⁸

³³⁸ Odnoklassniki, Rusya ve Eski Sovyet Cumhuriyetlerinde popüler olan sosyal paylaşım sitesidir.

(<https://ok.ru/group/52589317324973>) ve MyWorld@Mail.Ru hesaplarından (<https://my.mail.ru/community/animamuseum/>) ulaşılabilmektedir.

Görsel 135: Müze İç Mekân.

Kaynak: <http://russiawikitravel.com/moscow/moscow-animation-museum/>
(Çevrimiçi: 07.03.2018)

2.6. Açılması Planlanan Müzeler

“Açılması Planlanan Müzeler” kapsamında 1 müze incelenmiştir. Söz konusu Müze Hindistan’dadır (Bombay).

2.6.1. Hindistan Ulusal Sinema Müzesi (Bombay)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze, Films Division Kurumu bünyesinde oluşturulmuştur. Bağış kabul edeceği belirtilmiştir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Hindistan’da alanındaki ilk müze olarak lanse edilen ve 1997 senesinde açılması planlanan ancak 2017 senesinin eylül ayında sene içerisinde açılacağı belirtilen³³⁹ “Hindistan Ulusal Sinema Müzesi” yalnızca mesleği sinema olmayanlara bilgi sunmakla kalmayacak, aynı zamanda sinema yapımcılarına, sinema öğrencilerine, eleştirmen ve ilgi duyan herkese sanatsal ifade aracı olarak sinemanın gelişimini anlatarak, sadece ulusal düzeyde değil, uluslararası düzeyde kendilerini geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Hindistan Ulusal Sinema Müzesi günümüzün beklentilerine de cevap vererek, ziyaretçilere film prodüksiyonu ile ilgili güncel değişimleri sunmayı ve onları teknolojik değişimlere yatkın hale getirmeyi amaçlamaktadır.

- **Koleksiyon:** Müze koleksiyonunda sanat eserleri, kameralar, kayıt ve montaj makineleri, projektörler gibi materyaller, kostümler, fotoğraflar ve diğer malzemeler bulunurken; bağış ve satın alma yoluyla koleksiyona eklenecek kişisel eşyalar, kıyafetler, dekorlar, kasetler, nostaljik parçalar, posterler, önemli filmlerin kopyaları, baskılar, tanıtım kitapçıkları, kitaplar, sinema dergileri, biyografiler, fragmanlar, soundtrackler, slaytlar, film dağıtımlarıyla ilgili istatistikler de yer alacaktır.

- **Sergileme Özellikleri:** İki binadan oluşan müzenin bir binasında Müze Ofisleri, Workshop Salonları, Mağaza ve Sinema Salonları bulunmaktadır. Geçici Sergi Salonları ilk iki katta yer alırken, Cafe ve Hediyelik Eşya Dükkânı üçüncü katta konumlanmıştır. Tarihi binaların ev sahipliği yaptığı müzenin ikinci binasında ise on

³³⁹ Çevrimiçi: <https://www.hindustantimes.com/kolkata/national-museum-of-indian-cinema-to-finally-open-this-year/story-IyazJ1sUuEbzQ1wK2iYEqO.html>, 26.01.2018.

iki adet galeri mevcuttur. Bu galerilerde interaktif sergilemelere ve makyaj, kostüm tasarımı, iki kişilik oyun, film çekiminin teknik yönleri, Bağımsız Hindistan Enstitülerinin film yapımcılarına nasıl yaklaştıkları, film dağıtımı ve yayınlara dair yedi adet belgesele yer verilmiştir. Sergilemede kronolojik bir sunum yöntemi izlenmiştir.³⁴⁰

Şekil 136: Hindistan Ulusal Sinema Müzesi Dış Mekân.

Kaynak: <https://scroll.in/article/656901/indias-first-film-museum-set-to-open-soon-has-a-disputed-history> (Çevrimiçi: 01.03.2018)

- **Etkinlikler:** Sinemanın oluşumu üzerinden Hindistan'ın sosyo-kültürel tarihini özetlemek; sinemanın topluma etkisine odaklanan bir araştırma merkezi oluşturmak; önemli yönetmen, prodüktör, kurum vs.'nin çalışmalarını sergilemek; seminerler, film yapımları ve sinema öğrencileri ile workshoplar düzenlemek ve gelecek kuşakları sinema hareketi üzerinde duyarlı hale getirmek müzenin misyon ve vizyonları arasındadır. Müzede aynı zamanda 250 kişilik ekran ve projeksiyonla donatılmış büyük bir salon ve kalıcı bir sahne mevcuttur. Bu salonda workshoplar, konferanslar ve seminerler düzenlenecektir. Müze eski filmleri toplamayacak ancak Hindistan Ulusal Film Arşivinin koleksiyonundan düzenli gösterimler yapacaktır.³⁴¹

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Müzenin henüz bir web sitesi veya sosyal medya hesabı bulunmamaktadır.

³⁴⁰ Çevrimiçi: <http://filmsdivision.org/nmic.html>, 26.01.2018.

³⁴¹ Snigdendu Bhattacharya, "National Museum of Indian Cinema to Finally Open This Year". Çevrimiçi: <https://www.hindustantimes.com/kolkata/national-museum-of-indian-cinema-to-finally-open-this-year/story-IyazJ1sUuEbZQ1wK2iYEQO.html>, 26.01.2018.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'DEN SİNEMA VE TELEVİZYON MÜZE ÖRNEKLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Bu bölümde ülkemizdeki sinema ve televizyon müzeleri ele alınmıştır. Söz konusu müzeler “Sponsorlar ve Bağışlar”, “Kurumsal Gelişim – Tarihçe”, “Koleksiyon”, “Sergileme Özellikleri”, “Etkinlikler” ve “Ulaşılabilirlik – Sosyal Medya” başlıkları altında değerlendirilmiştir.

3.1. Türkiye Sinema ve Televizyon Müze Örnekleri

Ülkemizde “Sinema” ve “Televizyon” başlıkları altında iki müze mevcuttur. İlki 2001 senesinde İstanbul’da kurulan “TÜRVAK (Türker İnanoğlu Vakfı Sinema – Tiyatro Müzesi ve Sanat Kitaplığı) Müzesi”, ikincisi ise tam on sene sonra kurulan “Adana Sinema Müzesidir”.

3.1.1. TÜRVAK Müzesi (İstanbul)

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müze, Türker İnanoğlu’nun 1997 senesinde kurmuş olduğu TÜRVAK Vakfı’na bağlıdır. Yasal, politik, ekonomik ve finansal perspektifi de vakıf yönetiminde şekillenmektedir. İnanoğlu, Müze kurulumu sırasında destek olan tiyatro kökenli sanatçıların emeklerine karşılık olarak Tiyatro Müzesi’ni de açmıştır.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** TÜRVAK Müzesi 2001 senesinde “Türkiye’nin ilk sinema müzesi olarak” Kavacık’ta kurulmuştur. TÜRVAK Sinema - Tiyatro Müzesi 2010 senesinde Beyoğlu’na taşınarak, 2011 senesinde yeni binasının kapılarını ziyaretçilere açmıştır.

Türk Sineması ve Tiyatrosu’na ait pek çok belgenin, fotoğrafın, afiş, cihaz ve aksesuarın yer aldığı Müze, hem Türker İnanoğlu’nun uzun yıllar emek verdiği kariyerini bir Müzede ölümsüzleştirme arzusu hem de Müze koleksiyonunu gelecek nesillere aktarma isteği ile oluşturulmuştur.

- **Koleksiyon:** Müze arşivinde 1000'in üzerinde cihaz, 6000'in üzerinde yerli film afişleri ve 10.000'in üzerinde sinema ve tiyatro fotoğrafları yer almaktadır.³⁴²

Koleksiyon “Sinema”, “Televizyon” ve “Tiyatro” olmak üzere üç ayrı grupta toplanmıştır. Ancak “Tiyatro Koleksiyonu” bu çalışmanın kapsamına dâhil olmadığı için burada yalnızca “Sinema” ve “Televizyon” koleksiyonları ele alınmıştır. Sinema Koleksiyonu aşağıda belirtilen salonlarda teşhir edilmektedir:

* Ali Efendi Sinema Salonu: Müzenin birinci katında yer alan 82 kişi kapasiteli bu salonda 35 mm'lik filmlerden DVD formatına kadar her türlü film gösterimi yapılabilmektedir. Salon festivaller, özel gösterimler, sunumlar, paneller, ödül törenleri, güncel ve nostaljik etkinliklerde kullanılabilir. ³⁴³

* Lütfi Ö. Akad Salonu: Ali Efendi Sinema Salonu'nun fuaye alanında yer alan Lütfi Ö. Akad Salonu'nda film çekimlerinde kullanılan kameralar, ışıklar, 16 ve 35 mm kurgu ve montaj masaları, bant okuma, film kopyalama, tele-sine, film projeksiyon, film banyo cihazı olan developman, sualtı kameraları, tek çekimlik fotoğraf makineleri gibi materyaller yer almaktadır. Salon duvarlarını ise sinema afişleri süslemektedir. ³⁴⁴

* Fuat Uzkınay Sinema Cihazları Salonu: Sinema tarihinden ve sinemanın bugüne kadar nasıl geldiğini detaylı bir şekilde anlatan salondur. Türk sinemasına hizmet etmiş birçok kamera, çeşitli boyutlarda sinema gösterim cihazları ve eski fotoğraf makineleri ile beraber Muhsin Ertuğrul'un 1931 senesinde çektiği ilk sesli filmin çekim kamerası yer almaktadır. Bu salonun duvarında ise film setlerinden siyah – beyaz fotoğraflar görülebilmektedir. ³⁴⁵

* Nişan Hançer Sinema Belgeleri Salonu: Müzenin belge arşiv örneklerinin sunulduğu salonda Beyoğlu'nda sinemanın oluşumundan başlayarak pek çok eski ve yeni dilde belgeler, el ilanları, yazışmalar, basılı belgeler, sinema kuruluş belgeleri, eski sinema biletleri, çeşitli sinema ödülleri ve fotoğraflar yer almaktadır. ³⁴⁶

³⁴² Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?s81/turker-inanoglu-vakfi> adresinden 20.12.2017.

³⁴³ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m100/ali-efendi-sinema-salonu> adresinden 20.12.2017.

³⁴⁴ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m101/lutfi-o-akad-salonu>, 20.12.2017.

³⁴⁵ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m102/fuat-uzkinay-sinema-cihazlari-salonu>, 20.12.2017.

³⁴⁶ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m103/nisan-hancer-sinema-belgeleri-salonu>, 20.12.2017.

* Halit Refiğ ve Osman Seden Salonu: Bu salonda vinçli şaryo, tele-sine cihazları, kömürle çalışan film projeksiyon cihazları, muhtelif ses aygıtları, dublaj mikrofonları, elle kumanda edilen ve bir sürü filme hizmet etmiş miksaj masası, İstanbul Radyosu bağış ses kayıt cihazları bulunmaktadır. Salon duvarlarında ise film afişleriyle beraber filmlerden sahnelerin yer aldığı fotoğraflar sergilenmektedir.³⁴⁷

* Sohban Koloğlu Balmumu Heykeller Salonu: Burada Kemal Sunal, Sadri Alışık, Adile Naşit, Belgin Doruk, Hulusi Kentmen, Öztürk Serengil, Yılmaz Güney, Vahit Öz, Necdet Tosun, Feridun Karakaya ve Hüseyin Baradan gibi oyuncuların filmlerde canlandırdıkları karakterlerinden yapılmış balmumu heykelleri ile Lütfi Ö. Akad, Atıf Yılmaz, Halit Refiğ, Sohban Koloğlu ve Osman Seden gibi yönetmenlerin de balmumundan heykelleri yer almaktadır.³⁴⁸

* TÜRVAK Sergi Salonu: TÜRVAK Sergi Salonu Sinema ve Tiyatro tarihine dair çeşitli sergilere ev sahipliği yapmaktadır.³⁴⁹

* Türker İnanoğlu Salonu: Türker İnanoğlu'nun yaklaşık altmış senelik kariyerine adanmış salonda İnanoğlu'nun aldığı ödüller, ülkemizin en eski yapım şirketi olan Erler Film'e ait posterler, set fotoğrafları, televizyon programı ve dizilerden örnekler, senaryolar, ödül ve plaketler ile İnanoğlu'nun çeşitli fotoğrafları yer almaktadır.³⁵⁰

Televizyon Koleksiyonu ise Adnan Öztırak Televizyon Cihazları Salonu'nda teşhir edilmektedir. Bu salonda televizyonun geçirdiği dönüşümler ve televizyonun yakın tarihi sergilenmektedir. 2 inch ve 1 inch Ampex kayıt cihazları, siyah beyaz dönem sinyal tabelaları, video kaydediciler, TRT'nin ilk siyah beyaz ve renkli kamerası, TV kameraları, 1970'li senelerin stüdyo monitörleri, ağır ya da hızlı çekim gibi değişen özel efekt cihazları, stüdyo kameraları ve güncel kameralar mevcuttur. Duvarlarda siyah-beyaz dönemden nostaljik TV program fotoğrafları, spiker portreleri ve

³⁴⁷ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m104/halit-refig-salonu-ve-osman-seden-salonu>, 20.12.2017.

³⁴⁸ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m105/sohban-kologlu-balmumu-heykeller-salonu>, 20.12.2017.

³⁴⁹ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m106/turvak-sergi-salonu>, 20.12.2017.

³⁵⁰ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m107/turker-inanoglu-salonu>, 20.12.2017.

televizyonun ilerleyen zamanlarında meşhur olmuş ünlü isimlerin fotoğrafları teşhir edilmektedir.³⁵¹

Şekil 137: Müze Koleksiyonundan Bir Görünüm.

Kaynak: <http://budaviva.com/2015/07/turvak-sinema-tiyatro-muzesi-ve-sanat-kitapligi/> (Çevrimiçi: 20.12.2017)

- **Sergileme Özellikleri:** İki bodrum ve bir çatı katı ile beraber Müze dokuz kata sahiptir. Binin üzerinde cihaz, dört binin üzerinde yerli film afişi, on binin üzerinde sinema ve tiyatro fotoğrafı ve lobi kartı mevcuttur. Balmumu heykellerinin de yer aldığı Müzede yaşayan bir sanatçının heykeli bulunmamaktadır. Film müziklerinin eşlik ettiği sergi katlarının yanında cafe, bar ve restoran ile beraber Erler Filme ait CD, DVD ve afişlerin satışa sunulduğu bir bölüm de mevcuttur.

- **Etkinlikler:** Müze kapsamında “Sinema TV Yapım Yönetim”, “Spikerlik – Sunuculuk”, “Teknik Bölüm” ve “Oyunculuk Bölümü” başlıkları altında profesyonel eğitim verilmektedir ancak bu eğitimler 2017 yılı için durdurulmuştur.³⁵²

³⁵¹ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?m108/adnan-oztrak-televizyon-cihazlari-salonu>, 20.12.2017.

³⁵² Müze Müdürü Erol Şenel ile yaptığım görüşmeden.

Ayrıca ziyaretçiler on beş gün öncesinden haber vermek koşulu ile arşivden istedikleri bir filmi izleyebilmektedirler.³⁵³

Şekil 138: Müzeden Balmumu Heykel Örnekleri.

Kaynak: <http://www.istanbul.net.tr/istanbul-rehberi/foto-galeri/turvak-sinema-tiyatro-muzesi-ve-sanat-kitapligi/169/4> (Çevrimiçi:20.12.2017)

Müze bünyesinde yer alan Cine Tele Cafe – Sergi Salonu ise özel etkinlikler için kiralanabilmektedir. Müzenin giriş bölümünde yer alan Cine Tele Cafe, sergi alanı olarak tasarlanmıştır. Sinemanın ilk yıllarına ait objeler, Türkiye’ye ilk gelen 1904 tarihli film projeksiyon aygıtı, körüklü fotoğraf makinesi, üç objektifi bulunan Vedat Ar’ın ahşap kamerası, sinemanın tarihi sürecini betimleyen örnek cihazlar, Arri kamera ve kömürle çalışan film gösterim cihazı; duvarlarda ise sinema sanatçılarının posterleri, sinemanın ilk yıllarına dair afişler, sinema ve tiyatro sanatçılarının karikatürleri bir arada sergilenmektedir. Cafe menüsündeki lezzetler ise isimlerini popüler Türk filmi repliklerinden almaktadırlar: “Yumurcak”, “Sen Arkadaşımın Aşkısın”, “Senin Annen Bir Melekti Yavrum”, “Size Baba Diyebilir Miyim?”, “Nayır, Nolmaz”, “Güzel Olduğunuz Kadar Küstahsınız da” gibi. Cine Tele Cafe ve sergi salonu doğum günü kutlamaları ve imza günü etkinlikleri için de mekân

³⁵³ Müze Müdürü Erol Şenel ile yaptığım görüşmeden.

sağlamaktadır.³⁵⁴ Ayrıca Cine Bar, Teras Restoran ve Ali Efendi Sinema Salonu da toplantılar, kutlamalar, ödül törenleri, özel gösterimler, tanıtımlar ve atölye çalışmaları için kullanılabilir. ³⁵⁵

Müze de düzenlenmiş etkinlikler arasında 27 Ağustos ile 22 Ekim 2016 tarihleri arasında gerçekleşmiş “Erler Film - Türker İnanoğlu Sunar Film Gösterimi”, 7 Ekim – 23 Aralık 2017 tarihleri arasında gerçekleşmiş “Müze de Karagöz Eğitimi”, 5 -31 Aralık 2017 tarihleri arasında gerçekleştirmiş “Tarık Akan’a Saygı ve Sevgi Sergisi Film Gösterimi” ile 12 Mayıs 2017 tarihinde gerçekleşmiş “Türkiye’nin İlk Makyaj ve Kostüm Sanatına Saygı Ödül Töreni” yer almaktadır. ³⁵⁶

- Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya: Müze ye web sitesi (www.turvak.com), Facebook (<https://www.facebook.com/T%C3%BCrvak-Sinema-Tiyatro-M%C3%BCzesi-Turvak-Cinema-Theatre-Museum-221123474590303/>), Twitter (<https://twitter.com/turvakmuzesi>) ve Instagram (<https://www.instagram.com/sinematiyatromuzesi/>) hesaplarından ulaşılabilir. ³⁵⁷

Şekil 139: TÜRVAK Müze Girişi.

Kaynak: <http://gezilecekyerler.com/turvak-tiyatro-muzesi/> (Çevrimiçi: 20.12.2017)

³⁵⁴ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?s84/cinetele-caf%C3%A9-sergi-salonu>, 20.12.2017.

³⁵⁵ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?s86/ali-efendi-sinema-salonu>, 20.12.2017.

³⁵⁶ Çevrimiçi: <http://www.turvak.com/?y19/gecmis-etkinlikler>, 20.12.2017.

3.1.2. Adana Sinema Müzesi

- **Sponsorlar ve Bağışlar:** Müzenin iki yıl süren restorasyonunu yapan ve Müze'ye gerekli desteği veren kurum Adana Büyükşehir Belediyesi'dir. Bununla beraber Müze bağış kabul etmeye devam etmekte ancak koleksiyon politikası gereği bağışlanacak eserlerin Adana ile ilgili olması gerekmektedir.

- **Kurumsal Gelişim – Tarihçe:** Altın Koza Film Festivali, Çukurova'nın ürünü olan pamuğu simgelemektedir. 1969 senesinde Altın Koza Film Şenliği adıyla ilk defa düzenlendiğinden beri her sene içeriği zenginleştirilerek yalnızca Adana'nın değil, ülkemizin önemli sanatsal ve kültürel faaliyetlerinden biri haline gelmiştir. Adana Sinema Müzesi ise uluslararası olarak düzenlenen bu festivalin on sekizincisinde, 2011 senesinde, tarihi Tepebağ Mahallesinde bulunan sıralı konaklardan ilkinin restore edilmesiyle ziyarete açılmıştır. Müzenin misyonları arasında Türk sinemasına katkı sağlamış, sektörün oluşup gelişmesine önemli faydaları dokunmuş sanatçıların tanıtılması amaçlanmıştır.

- **Koleksiyon:** Yoğun bir katılımı açılan Müzede sinema tarihinden fotoğraf, afiş, kitap, Adanalı sanatçıların eserleri, eşyaları ve balmumu heykelleri bulunmaktadır. Şener Şen, Ali Şen, Abidin Dino, Orhan Kemal, Ali Özgentürk, Meral Zeren, Aytaç Arman, Bilal İnci, Menderes Samancılar, Mahmut Hekimoğlu gibi pek çok ismin fotoğraf ve eşyaları sergilenmektedir. Koleksiyonda Yılmaz Güney'e bir oda ayrılmıştır ve DVD formatlı filmleri, takım elbiseleri, özel eşyaları, posterleri, balmumu heykeli teşhir edilmektedir. Ayrıca Adanalı sanatçıların –oyuncu, yönetmen ya da yazar olarak- emeğinin geçtiği film afişleri, Klink kostümlü balmumu heykeli, eski kameralar, VHS kasetler, sinema dergi ve kitapları, Altın Koza heykelcikleri, Altın Koza ödül listeleri ve ödül gecelerinden fotoğraflar, ödül haberleri, film yarışma sonuçları, Muzaffer İzgü, Orhan Kemal ve Abidin Dino'nun balmumu heykelleri, daktilolar, fotoğraf makineleri ve bağışlayan fotoğrafçılar hakkında bilgilerin yer aldığı afişler, film afişleri, sinema ekipmanları sergilenmektedir. Hediye olarak ise içerisinde kolye, bilezik gibi takıların bulunduğu küçük bir vitrin mevcuttur.

Koleksiyon, Adanalı sanatçıların eserlerine ulaşarak ve bağışlarla oluşturulmuştur.

357

- **Sergileme Özellikleri:** Birinci katta yer alan eski fotoğraf makineleri koleksiyonu, müzenin sahip olduğu önemli ve orijinal eserlerden oluşan bir koleksiyondur. Bunların dışındaki eserlerin çoğu ise replika olup, orijinalleri teşhire konulmamaktadır. İkinci katta ise halka açık bir sinema kütüphanesi mevcuttur. Bu kütüphanede istenildiği takdirde arşivdeki filmler de izlenebilmektedir.

- **Etkinlikler:** Müzede okul ve öğrencilere yönelik etkinlikler düzenlenmekte ve Adana Büyükşehir Belediyesi, Müze'ye özel, ücretsiz servis araçları tahsis etmektedir. Öğrencilerle beraber okul çağı öncesi çocuklar da Müzeyi ziyaret etmekte ve bunların dışında yerli ve yabancı turistlerle beraber aylık ziyaretçi sayısı yaklaşık olarak 3000 civarında olmaktadır.³⁵⁸

- **Ulaşılabilirlik ve Sosyal Medya:** Web sitesi bulunmayan Müzeye, Facebook (<https://www.facebook.com/sinemamuzesi/>) ve Instagram hesaplarından (https://www.instagram.com/adana_sinema_muzesi/) ulaşılabilir.

³⁵⁷ 18.11.2017 tarihli Müze ziyaretinde aldığım notlardan.

³⁵⁸ 18.11.2017 tarihli Müze ziyaretinde aldığım notlardan.

Şekil 140: Yılmaz Güney Odası.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

Şekil 141: İkinci Bahar Dizisinden Bir Sahne.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

Şekil 142: Adana Sinema Müzesi Girişi.

Kaynak: Onur Karamercan Arşivi (2017)

3.2. Sinema ve Televizyon Müzelerinin İncelenerek Değerlendirilmesi

Tez kapsamında incelenen 63 müzeden edinilen kapsamlı bilgiler ışığında ilk sinema müzesinin 1936 senesinde kurulan Paris Sinema Müzesi olduğu görülmektedir. Bunu takiben 1948 senesinde Portekiz Sinemateği ve Sinema Müzesi oluşturulmuş, 1966 senesinde Belarus Sinema Tarihi Müzesi, 1971 senesinde Pablo Ducros Hicken Sinema Müzesi ve 1975 senesinde Judy Garland Müzesi ziyarete açılmıştır.

Sinema müzelerinin diğer temalı müzeler ile kıyaslandığında oldukça yakın tarihli olduğu anlaşılmaktadır. Bunun en önemli nedeni ise sinemanın diğer sanat dallarına ve tarihi alanlara göre yeni bir sanat dalı olmasıdır. 1895 senesinde oluşturulan sinemaya adanmış ilk müzenin yine sinemanın yapılandığı ilk ülke olan Fransa’da olması rastlantı değildir.

Sinema müzelerinin nicelik olarak arttığı zaman dilimi ise 1980’li senelere denk gelmektedir. 1981 senesinde açılan Potsdam Film Müzesi, 1983 senesinde açılan Bradford Ulusal Bilim ve Medya Müzesi, 1984 senesinde açılan Clark Gable Müzesi, 1986 senesinde açılan Londra Sinema Müzesi, 1988 senesinde açılan New York Hareketli Görüntü Müzesi ve Riga Film Müzesi, 1989 senesinde açılan Dario Argento Korku Müzesi ve Rusya Sinema Müzesi bu artışa örnek olarak gösterilebilir. 1990’lı senelerde bu artış sayıca fazla olmasa da devam etmiş ancak 2000 senesinden sonra günümüzün en popüler sinema müzeleri arasında yer alan müzelerin açılmasıyla sinema müzelerinin sayısında yeniden bir artış gözlemlenmiştir. Bu dönemdeki müzelere 2000 senesinde açılan Torino Ulusal Film Müzesi ve Berlin Sinema Müzesi, 2006 senesinde açılan Rusya Uluslararası Animasyon Müzesi, 2008 senesinde açılan Londra Film Müzesi, 2010 senesinde açılan Amsterdam Eye Film Müzesi, 2013 senesinde açılan Şangay Film Müzesi, 2014 senesinde açılan Dubai Hareketli Görüntü Müzesi ve 2016 senesinde açılan Chaplin’in Dünyası Müzesi örnek olarak verilebilir.

Müze adlarından da anlaşılabileceği gibi sinema müzeleri zaman içinde bünyesinde barındırdığı alanlara göre de çeşitlenmişlerdir. İlk zamanlarda kurulan müzeler genel olarak “sinema müzesi” başlığını alırken, zamanla başlıklar “hareketli görüntü müzesi”, “animasyon müzesi”, “çizgi film müzesi”, “ulusal” ya da “uluslararası” olarak çeşitlenmiş ve müzelerin içerikleri de farklılaşmıştır. Ulusal ya da uluslararası

sinema tarihi sunan müzelerle beraber, bir oyuncuya, filme, yönetmene veya film çekimleriyle popüler olan bir bölgeye adanan farklı nitelikte müzeler ortaya çıkmıştır.

Türkiye’de ise ilk sinema müzesi 2001 senesinde kurulan TÜRVAK Müzesi’dir. İkinci müze ise 2011 senesinde Adana’da kurulmuştur. Çeşitli özel koleksiyonlar ve sergiler dışında Türkiye bu alanda yalnızca iki müzeye sahiptir ve türleri yurtdışındaki gibi özel bir alana ayrılmış müzeler olmayıp, genel olarak sinemaya adanmış müzelerdir. Her iki örnekte de hem sinema tarihinden, hem sinema sanatçılarından – teknisyenlerinden, sinema filmlerinden ve sinemanın diğer alanlarından örnekler görmek mümkündür. Bu bağlamda ülkemiz sinema müzelerinin genel bir Türkiye Sineması panoraması sunduğu ifade edilebilir. Ancak ülkemizin zengin sinema kültürü göz önüne alındığında sinema tarihimize, sinema sanatçılarımıza, sinema filmlerimize ya da çekimleriyle popüler olmuş bir bölgemize adanan sinema müzelerinin kurulması ve çoğalması, hem ülkemizdeki sinema müzelerinin sayısında bir artış sağlayacak, hem de nitelik olarak yurtdışındaki sinema müzeleri ile karşılaştırılır hale gelecektir.

Dünya üzerindeki televizyon müzeleri incelendiğinde ise 1993 senesinde kurulan “Torino Radyo ve Televizyon Müzesi” ve 2000 senesinde ziyarete açılan “Berlin Sinema ve Televizyon Müzesi” dışında başlığında “televizyon” sözcüğüne yer veren müze bulunmamaktadır. Ancak Avustralya Hareketli Görüntü Müzesi, Belarus Sinema Tarihi Müzesi, Bradford Ulusal Bilim ve Medya Müzesi, Exeter Bill Douglas Sinema Müzesi, Lyon Minyatür ve Sinema Müzesi, New York Hareketli Görüntü Müzesi, New York Eastman Müzesi, Türvak Müzesi gibi müzeler bünyelerinde televizyon bölümlerine yer vermektedir. Örneklerden hareketle televizyon müzelerinin genel olarak sinema müzelerine bağlı olduğunu ve birkaç örnek dışında sinema müzeleri bünyesinde bir alt başlık olarak yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Dünya üzerindeki dağılımlarına bakıldığında ise bu müzeler Amerika (15), İtalya (7), Almanya (6), Fransa (4), İngiltere (4), İspanya (3), Avustralya (2), Çin (2), Güney Kore (2), Japonya (2), Portekiz (2), Rusya (2), Türkiye (2), Arjantin (1), Avusturya (1), Belarus (1), Birleşik Arap Emirlikleri (1), Fas (1), Hindistan (1), Hollanda (1), İran (1), İsviçre (1), Kanada (1), Letonya (1), Tayland (1) ve Yunanistan’da (1) yer almaktadır.

Bu müzeler daha önce değinildiği gibi sinema ve televizyonun çeşitli alanlarından bahsetmektedir. Örneğin Amerika’da sinema tarihi müzesinden çok sinema filmi müzesi veya sinema sanatçılarının ev müzeleri yer alırken, İtalya ulusal, uluslararası ve korku gibi tür sinemasına ayrılmış müzelerle beraber, aynı zamanda sinema öncesinden bahseden müzelere de sahiptir. Almanya, sinema ve televizyon tarihi müzelerine ağırlık vermiş, Japonya ise çizgi film ve animasyon müzeleri oluşturmuştur.

Sinema müzelerindeki bu çeşitlilik müzeleri içinde bulundukları binalardan, yönetim biçimlerine, koleksiyonlarına, sergileme biçimlerine kadar etkilemiştir. Sinema sanatçılarına ve sinema filmlerine adanan müzeler sanatçıların yaşadığı evlerde veya filmlerin geçtiği setlerde konumlanırken, hareketli görüntü müzelerine özel bina hazırlanmış, özel koleksiyonların bağışlanmasıyla oluşan müzeler ise daha önceden var olan binalarda ziyarete açılmıştır. Küçük çaplı veya Girona, Lizbon ve Melgaço gibi bölge sinemasına adanmış yerel müzelerde ise sergileme, müze alanının izin verdiği ölçüde yapılabilmektedir. Bu nedenle pek çok müze koleksiyonunun tamamını teşhir edememektedir.

Koleksiyonların nicelik olarak en kapsamlı örneklerini ise hareketli görüntü müzeleri ve sinema tarihinden bahseden müzeler oluşturmaktadır. Bu müzeler arasında New York Hareketli Görüntü Müzesi, Amsterdam’da bulunan EYE Film Müzesi, Paris’te bulunan Sinematek Müzesi, Frankfurt’taki Alman Film Müzesi, Berlin’deki Sinema ve Televizyon Müzesi, Melbourne’deki Avustralya Hareketli Görüntü Müzesi ve Torino’da bulunan Ulusal Sinema Müzesi yer almaktadır. Koleksiyonlarının zenginliğinin yanında her yaşta ziyaretçiye hitap edebilecek çok çeşitli etkinlik imkânlarıyla da önemli birer merkez haline gelen bu müzeler, durağan bir sergi deneyimi sunmaktan ziyade, ziyaretçiyi aktif hale getirmeyi amaçlayan interaktif sunumlara ağırlık vererek hem sinemaya hem de müzelere bu yönden ilgi uyandırmaktadır. Bu sunumlara ülkemizdeki sinema müzelerinde de yer verilmesi hem sinemaya hem de müzelerimize bakışı geliştirecek ve daha fazla ziyaretçi gelmesini sağlayacaktır.

Kalıcı sergilere sahip olan yukarıdaki söz konusu müzeler, bünyelerinde geçici sergiler de düzenlemektedir. Ancak sinema sanatçılara veya sinema filmlerine adanmış müzelerdeki sergilerin filmle ya da söz konusu sinema oyuncusuyla ilişkili olması beklenmektedir. Bu müzeler de bünyelerinde ziyaretçiyi aktif hale getirmeye yönelik girişimlerde bulunsalar da bu girişimler hareketli görüntü veya sinema müzelerinde olduğu kadar geniş çaplı olamamaktadır.

Web sitesi ve sosyal medya kullanımında ise müzelerin çoğunluğu aktif olup, büyük çaplı müzeler Facebook- Twitter- Instagram- Youtube gibi pek çok platformda yer alırken, küçük çaplıları sadece Facebook ve Twitter'ı kullanmaktadır. 58 müze Facebook, 36 müze Twitter, 29 müze Instagram, 18 müze Youtube, 11 müze Google Plus, 5 müze Pinterest, 4 müze Vimeo ve Tumblr, 3 müze Flickr, 2 müze Blogspot kullanmaktadır. Bu verilere göre 2018 senesi itibariyle müzelerin en çok tercih ettikleri platform Facebook'tur. Melgaço ve Dario Argento Müzelerinin ise web siteleri bulunmamakla beraber Facebook hesapları mevcuttur. Şangay Sinema Müzesi ve Im Kwon Taek Müzelerinin sadece web siteleri mevcuttur, Onomichi Sinema Müzesi ve Cennet Sineması Müzesi'nin web siteleri de bulunmamaktadır. Riga Sinema Müzesi, Moskova Animasyon Müzesi ve Rusya Sinema Müzesi ise bu hesaplara ek olarak çeşitli yerel dijital platformlarda da yer almaktadır.

Yapılan veri toplama çalışması sonrasında elde edilen bulgulardan bir diğeri ise çeşitliliklerine rağmen, bu alandaki müzelerin neredeyse tamamının koleksiyonunu genişletmek, sergilemede yenilikler sunmak ve varlıklarını sürdürebilmek amacıyla maddi desteğe ihtiyacı olduğudur. Kimi özel, kimi devlet destekli olan bu müzeler bağış alsalar dahi en önemli geçim kaynaklarından biri mekânlarını kiraya vererek çeşitli etkinlik, toplantı, parti, düğün, vs. gibi aktivitelerden aldıkları gelirlerdir. Çeşitli üyelik seçenekleriyle de destek kabul eden müzelerin sürekliliklerini sağlayabilmek adına çok çeşitli alanlara başvurmaları gerekmektedir. Özet olarak, müzeler üyelik sistemleri, bireysel-devlet-şirket destekleri, ziyaretçi girişleri, eğitim programları, müze içi diğer etkinlikler ve müze kiralama gibi çeşitli aktivitelerle kendilerine destek getirileri planlamak durumundadırlar.

SONUÇ

Bu çalışma kapsamında incelenen sinema ve televizyon müzeleri temaları, yönetim biçimleri, koleksiyonları ve sergileme tercihleri bakımından çok çeşitlidir. Ancak hepsinde gözlemlenen ortak nokta müze bünyesindeki bilgi ve koleksiyonu yalnızca sinemaseverlere değil, tüm topluma aktarmak, yerli, yabancı veya bölge sineması hakkında farkındalık oluşturmak, sinemaya dair birikim paylaşmak ve sinemadan hareketle, ziyaretçilerin topluma ve çevreye olan bakışlarına katkı sağlamaktır.

Amsterdam, Berlin, Frankfurt, Melbourne, New York ve Paris'teki gibi büyük ve kapsamlı sinema müzelerinin anaokulundan akademik eğitimin en ileri noktasına kadar uzanan eğitim içi ve dışı çeşitli etkinlikleri aynı zamanda toplum için de bir sosyalleşme imkânı sağlamaktadır. Bu bağlamda gerekli maddi imkâna ve büyüklüğe sahip müzelerin işlevlerinin yalnızca sinemayı tanıtmak ve sunmak değil, toplumun farklı kesimleri arasında iletişim sağlamak olduğu da belirtilmelidir.

İncelenen ve sunulan çok çeşitli müzelerin Türkiye için örnek teşkil etmesi önemlidir. Zira pek çok önemli film, yönetmen ve oyuncuya sahip Türkiye sinemasının hem gelecek kuşaklara bu mirası bırakarak kalıcı hale gelmesi, hem de yeni teknolojileri ve interaktiviteyi ziyaretçisine sunması ve yurtdışındaki müzeler gibi ülkemizde de yeniliklerin takip edilerek sinema müzeleri üzerinden ziyaretçilerle paylaşılması sinemaya bakış açısını geliştireceği gibi, müzelerimize daha fazla ziyaretçi çekerek müzeler için bir tazelenme hareketi oluşturacaktır. Bu bağlamda Türkiye'de çok daha fazla sinema müzesi kurulması müzeciliğimiz ve toplumumuz için önemli bir ihtiyaçtır. Tez bu kapsamla oluşturulmuştur.

Tez kapsamında müzelerin kuruluşları, yönetim biçimleri, koleksiyonları, sergileme yöntemleri, etkinlikleri ve sosyal medya kullanımları hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Bu bilgilerin sinema ve televizyon müzeleri hakkında yapılmış ilk çalışmalardan biri olması sebebiyle, bundan sonrası için karşılaştırmalı bir kaynak oluşturması ve ülkemiz müzeleri ile de bir karşılaştırma örneği sunarak veri sağlaması ayrıca amaçlanmıştır. Sinema müzeleri diğer müzeler kadar sistematik bir işleyişe ve uzun bir geçmişe sahip olmadığı için bu alanda yazılmış detaylı kitaplar bulunmamaktadır. Bu nedenle müzelerle ilgili bilgiler müzelerin web sitelerinden, söz

konusu müzelerle ilgili yazılmış makalelerden veya haberlerden ya da bizzat müzelerden mail yolu ile alınmıştır. Fakat bazı müzelerle ilgili İngilizce kaynak olmaması, müzelerin istenilen bilgilere mail ile geri dönüş yapmaması ya da İngilizce seçeneği olsa dahi kapsamlı bilgiler sunulmaması, değerlendirilen her müze hakkında geniş çaplı bilgi alınmasına engel olmuştur. Ancak bundan sonra bu alanda yapılacak çalışmaların, bu çalışmanın üzerine yeni bilgiler ekleyerek, sinema müzeleri hakkında daha çok katkı sağlamasıyla daha kapsamlı veriler elde edilecek ve sinema müzeleri de diğer müzeler gibi geniş kaynaklara sahip olacaktır.

KAYNAKÇA

- Abisel, Nilgün: **Sessiz Sinema**, Ankara, A.Ü. Basın-Yayın
Yüksekokulu Yay. , 1989.
- Artun, Ali: **Çağdaş Sanat Nedir?** , İstanbul, İletişim Yay.
, 2017.
- Artun, Ali: **Mümkün Olmayan Müze**, İstanbul, İletişim
Yay. , 2017.
- Artun, Ali: **Sanatçı Müzeleri**, İstanbul, İletişim Yay. ,
2005.
- Aziz, Aysel: **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri**,
Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık, 2011.
- Abramson, Albert: **The History of Television**, Jefferson,
McFarland, 1987.
- Baudrillard, Jean: **Simulacra and Simulation**, Michigan,
Michigan Üniversitesi Yayınları, 1981.
- Bovier, François – Mey, Adeena: **Cinema in the Expanded Field**, Londra, JRP
Ringier, Les Presses du Réel Yayınları, 2015.
- Bozis Yorgo – Bozis Sula: **Paris'ten Pera'ya Sinema ve Rum
Sinemacılar**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları,
2014.
- Campany, David: **Documents of Contemporary Art, The
Cinematic**, Londra, Whitechapel Gallery,
2007.

- Ceram, C.W: **Sinemanın Arkeolojisi**, İstanbul, Agora Kitaplığı, 2007
- Clarke, James: **Sinema Akımları**, İstanbul, Kalkedon Yay. , 2012.
- Erbay, Fethiye: **Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası**, İstanbul, Mimarlık Vakfı Enstitüsü, 2009.
- Erbay, Mutlu: **Müzelerde Sergileme ve Sunum Tekniklerinin Planlanması**, İstanbul, Beta Yayınları, 2011.
- Gartenhaus, Alan R: **Yaratıcı Düşünce ve Müzeler**, Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, 2000.
- George, Adrian: **The Curator's Handbook**, Londra, Thames & Hudson, 2015.
- Iordanova, Dina: **Balkan Sineması**, İstanbul, Agora Kitaplığı, 2013.
- Kaprow, Allan: **The Legacy of Jackson Pollock**, Berkeley, Kaliforniya Üniversitesi Yayınları, 2003.
- Larsen, Lars Bang: **Documents of Contemporary Art, Networks**, Londra, Whitechapel Gallery, 2014.

- Obrist, Hans Ulrich: **A Brief History Of Curating**, Londra, Penguin Yayıncılık, 2014.
- Obrist, Hans Ulrich: **Ways of Curating**, Zürih, JRP Ringier, Les Presses du R el Yayınları, 2014.
-  zuyar, Ali: **Sessiz Dönem Türk Sinema Tarihi (1895 - 1922)**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2017.
- Renan, Sheldon: **An Introduction to the American Underground Film**, Boston, Dutton Yayıncılık, 1967.
- Robb J, Brian: **Sessiz Sinema**, İstanbul, Kalkedon Yay. , 2013.
- Serim, Ömer: **Türk Televizyon Tarihi 1952- 2006**, İstanbul, Epsilon Yayınevi, 2007.
- Squiers, Carol: **The Critical Image: Essays On Contemporary Photography**, Londra, Bay Pr, 1990.
- Steeds, Lucy: **Documents of Contemporary Art, Exhibition**, Londra, Whitechapel Gallery, 2015.
- Walley, Jonathan: **The Material of Film and the Idea of Cinema: Contrasting Practices in Sixties**

and Seventies Avant-Garde Film, New York, Praeger Yayınları, 1973.

Kolektif Yayınlar

Altyazı'nın Gayri Resmi ve Resimli Türkiye **İstanbul, Haziran – Eylül 2015.**

Sinema Sözlüğü

Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film **İstanbul, 2005.**

Merkezi Söyleşi, Panel ve Sunum Yıllığı

Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film **İstanbul, 2006.**

Merkezi Söyleşi, Panel ve Sunum Yıllığı

Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film **İstanbul, 2007.**

Merkezi Söyleşi, Panel ve Sunum Yıllığı

Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film **İstanbul, 2008.**

Merkezi Söyleşi, Panel ve Sunum Yıllığı

Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film **İstanbul, 2009.**

Merkezi Söyleşi, Panel ve Sunum Yıllığı

Web Kaynakları

<https://ofpof.com> Çevrimiçi: 10.02.2018.

<https://www.deutsche-kinemathek.de> Çevrimiçi: 05.02.2018.

<http://www.andalucia.org> Çevrimiçi: 12.02.2018.

<https://www.turismodealmeria.org> Çevrimiçi: 26.02.2018.

<http://musees.agglo-annecy.fr> Çevrimiçi: 28.01.2018.

<http://www.avagardner.org> Çevrimiçi: 23.12.2017.

<http://scanlines.net> Çevrimiçi: 22.08.2017.

https://2015.acmi.net.au	Çevrimiçi: 12.02.2018.
http://www.cinema.histmuseum.by	Çevrimiçi: 12.02.2018.
http://cinema.museum.by	Çevrimiçi: 22.01.2018.
https://ekskursii.by	Çevrimiçi: 22.01.2018.
http://www.bdcmuseum.org.uk	Çevrimiçi: 18.01.2017.
http://www.cinema.histmuseum.by	Çevrimiçi: 12.02.2018.
http://cinema.museum.by	Çevrimiçi: 22.01.2018.
https://ekskursii.by	Çevrimiçi: 22.01.2018.
http://www.bdcmuseum.org.uk	Çevrimiçi: 18.01.2017.
http://www.achristmasstoryhouse.com	Çevrimiçi: 12.02.2018.
https://www.lonelyplanet.com	Çevrimiçi: 16.01.2018.
http://www.busanddadang.com	Çevrimiçi: 16.01.2018.
http://www.koreanfilm.or.kr	Çevrimiçi: 12.02.2018.
http://www.kansastravel.org	Çevrimiçi: 12.02.2018.
https://www.chaplinsworld.com	Çevrimiçi: 26.02.2018.
http://www.museointernazionaledelcinema.it	Çevrimiçi: 12.01.2018.
http://clarkgablefoundation.com	Çevrimiçi: 06.01.2018.
http://www.cnfm.org.cn	Çevrimiçi: 21.08.2017.
http://www.profondorossostore.com	Çevrimiçi: 21.01.2018.
http://dubaimovingimagemuseum.com	Çevrimiçi: 29.10.2017.
https://communicateonline.me	Çevrimiçi: 30.10.2017.

http://www.dubaicity.com	Çevrimiçi: 30.10.2017.
https://www.duesseldorf.de	Çevrimiçi: 16.12.2017.
https://eastman.org	Çevrimiçi: 02.02.2018.
https://www.eyefilm.nl	Çevrimiçi: 05.11.2017.
http://www.ghibli-museum.jp	Çevrimiçi: 10.10.2017.
https://www.hindustantimes.com	Çevrimiçi: 26.01.2018
http://thehollywoodmuseum.com	Çevrimiçi: 03.11.2017.
http://www.iktfilm.co.kr	Çevrimiçi: 17.01.2018.
http://www.cinetecamilano.it	Çevrimiçi: 27.01.2018.
https://www.wonderfullifemuseum.com	Çevrimiçi: 15.11.2017.
http://www.judygarlandmuseum.com	Çevrimiçi: 25.12.2017.
http://www.museudelcinema.cat	Çevrimiçi: 13.01.2018.
http://londonfilmmuseum.com	Çevrimiçi: 05.12.2017.
http://www.lucy-desi.com	Çevrimiçi: 29.12.2017.
http://www.institut-lumiere.org	Çevrimiçi:03.01.2017.
http://silverton.org.au/	Çevrimiçi: 14.11.2017.
http://en.lifecooler.com	Çevrimiçi: 03.03.2018.
http://www.portoenorte.pt	Çevrimiçi: 17.01.2018.
http://www.cm-melgaco.pt	Çevrimiçi: 17.01.2018
https://www.museeminiatureetcinema.fr	Çevrimiçi: 17.01.2018.
http://www.movingimage.us	Çevrimiçi: 16.11.2017.
http://www.onomichiguide.com	Çevrimiçi: 14.01.2018.
https://ozmuseum.com	Çevrimiçi: 19.11.2017.

http://www.cm-lisboa.pt	Çevrimiçi: 22.01.2018.
http://www.cinemateca.pt	Çevrimiçi: 22.01.2018.
http://www.filmmuseum-potsdam.de	Çevrimiçi: 03.03.2018.
https://visitindiana.com	Çevrimiçi: 21.01.2018.
https://narmassociation.org	Çevrimiçi:21.01.2018.
https://www.redskelton.com	Çevrimiçi: 21.01.2018.
http://www.kinomuzejs.lv	Çevrimiçi: 26.01.2018.
http://www.latfilma.lv	Çevrimiçi: 26.01.2018.
http://www.rosemaryclooney.org	Çevrimiçi: 25.12.2017.
http://www.museikino.ru	Çevrimiçi: 23.01.2018.
http://www.russianmuseums.info	Çevrimiçi: 23.01.2018.
http://www.inthessaloniki.com	Çevrimiçi: 14.12.2017.
https://www.dreamingreece.com	Çevrimiçi: 14.12.2017.
https://thessaloniki.travel	Çevrimiçi: 15.12.2017.
http://www.inthessaloniki.com	Çevrimiçi: 14.12.2017.
http://www.museodelcine.com	Çevrimiçi: 31.01.2018.
http://www.cinemamuseum.org.uk	Çevrimiçi: 07.12.2017.
http://www.minicizotti.it	Çevrimiçi: 30.01.2018.
http://www.cinematheque.fr	Çevrimiçi: 09.10.2017.
https://architizer.com	Çevrimiçi: 15.01.2018.
http://www.fapot.org	Çevrimiçi: 15.01.2018.
http://deutsches-filminstitut.de	Çevrimiçi: 30.08.2017.
https://www.tiff.net	Çevrimiçi:07.01.2018.

http://www.museoradiotv.rai.it	Çevrimiçi: 22.01.2018.
http://www.museocinema.it	Çevrimiçi: 04.10.2017.
http://www.turvak.com	Çevrimiçi: 20.12.2017.
http://animamuseum.ru/en	Çevrimiçi: 25.01.2018.
https://www.scienceandmediamuseum.org.uk	Çevrimiçi: 31.01.2018.

